

AŞK

Semîha Cemâl
Hanımefendi
[Büyük Hikaye]

1936
İstanbul
Devlet Basımevi

**"Kadında
muayyen bir heykel-i hüsn ü hayal,
mevcut değildir.
Kadın, mazhar-ı aşktr."**

[Semîha Cemâl]

[Kenan Rifâî ve Yirminci Asrın
Işığında Müslümanlık, s. 189.]

Allah Teâlâ,
Yusuf ve Züleyhâ'nın aşkını kıymetli değerli
bulduğundan,
Kur'ân-ı Kerim'de "En güzel hikâye" diye bahsetti.

Aşk Mektebinde olup,
aşkın büyük hikayesinden
habersiz olmak olur mu?

— Bak buraya! bir ağaç. Göğün içlerine kadar
uzanmış, ulu dalları var. Kökünden dallarına kadar
baştan aşağı yemyeşil, ömrümde bu kadar yüksek ve
geniş bir ağaç gördün mü?

Koyu yeşil bir sarmaşık onu büsbütün sarmış, en küçük
bir noktasını bile boş bırakmamış, ağacın kendi
yaprağından bir tane bile görünmüyor.

Ne hoş ve garib bir manzara! Değil mi?.

— Bak, işte bu **AŞK AĞACI!** Gördün mü aşk onu
nasıl sarmış, kendi vücudundan hiçbir eser bile
bırakmamış.

İşte aşkta, varlığı böyle yakar kavurur; insanlıktan bir
hatıra bile bırakmaz ve nihayet yerine kendi kaim olur.
Aşkın kemâli ölümdür!

Semîha Cemâl

SEMÎHA CEMÂL HANIMEFENDİ

6 Semîha Cemâl Hanımefendi

Semîha Cemâl, Ken'an Rifâî'nin halifelerinden Cemâl Bey'in ve en yakın müritlerinden Nazlı Hanım'ın küçük kızlarıdır.

İlk tahsilini Çelebi Mektebinde yapmış, sonra Çamlıca Lisesinden ve 1926'da Darulfünün Felsefe Şubesinden mezun olmuştur.

Kısa bir zaman İzmir Kız Lisesi Felsefe ve Ruhیات (Psikoloji) Öğretmenliğinde bulunmuş, 1929'dan 1935'e kadar da İstanbul Kız Muallim Mektebinin Ruhیات Öğretmenliğinde başarıyla çalışmıştır.

Ancak, dünya demek, bir dış görünüş mahalli olduğuna göre, bu çıplak, yanıcı ve yakıcı rûha da dünya âleminde bir vücut lâzım olduğundan, güzeller güzeli denmeye sezâ bir beden kisvesi ile dünyâyâ aşk ve insanlık âbidesi olarak geldi. İşte bu müstesnâ insan, kitaplar yazdı, tercümeleler yaptı, hocalık edip talebeler yetiştirmek sûretiyle fazlası ile dünyâyâ borcunu ödedi. Ve nihâyet, ezel ile ebed arasında bir şimşek gibi çakarak, genç yaşında, Hak tecellîsine ayna olarak bir cila ve kemal kazanmış böylece de üstadının varlığında fânî olmanın dört başı mâmur örneğini vermiş bulunan Semîha Cemâl Hanım, sekiz ay süren vahim bir hastalıktan sonra, **genç yaşta (otuz bir yaşında)**30 Ocak 1936 da **Hakk katına uçup gitti.**

ŞEYHİ KEN'AN RİFÂÎ'NİN CEPHESİDEN SEMÎHA CEMÂL HANIM

Ken'an Rifâî'nin hayatını yazanlar Semîha Cemâl'in onun hayâtındaki yerini belirtmenin lüzum ve hatta zarûretine inanıyorlar. Çünkü bu keyfiyetin tahlili hem Ken'an Rifâî'nin hayâtının bir cephesini aydınlatacak, hem de kadın anlayışı ve cemiyet bünyesi içinde kadına verdiği yeri tâyin etmiş olacaktır. **Maamâfih onun bu husustaki kanaatleri, zamânını aşan her fikir ve hareketin uğradığı muameleye tâbi tutularak, çoğu zaman anlaşılmamıştır.**

En genç yaşlarından beri kadınlar ve kadınlık hakkında, onları küçülten, onlarda nakîse görmeye mütemayil herhangi bir fikre verdiği cevap hemen hiç değişmiyor:

“Dokunmayın benim kadınlarım, beni bir kadın dünyâya getirdi, ben onlara söz söyletmem.”

Ken'an Rifâî ve talebeleri 1942 senesinde önünden geçerken uğradıkları Andifonia Kilisesi'nde kadınları mukaddes hücreye sokmamaları ve sebebini de papazların **“Kadınlar günahlı oldukları için bu hücreye giremezler”** diye izah ettikleri zaman bu hâdiseyi bir platform yaparak kendisinin ve Islâmiyetin kadın meselesini ele alış tarzını eve gelir gelmez şöyle dikte etmişti:

“Asırlar boyunca kadın için neler söylendi, neler yazıldı, ne kanlı mâcerâlara girildi. Onun adı kâh hudutsuz ihtiraslara vâsita edildi, kâh faziletin eline bir bayrak olarak verildi. Fakat İslâmiyet kadar hiçbir zihniyet, hiçbir felsefe ona bahâ biçemedi, hakikî mevkiini

8 Semîha Cemâl Hanımefendi

veremedi.

Zaman ve menfaatler İslâmiyetin kadın telâkkisini ne kadar tahrif ederse etsin, onun bu husustaki görüşü inkâr kabul etmez.

Zîra en büyük delîli Kur'ân-ı Kerim'dedir. Orada hitaplar "müminin ve müminat, sâlihîn ve sâlihat" diye tefriksiz yapılmış ve mümine ve sâliha kadınlar mümin ve sâlih erkeklerden ayrılmamıştır. İslâmiyetin ilk zamanlarında kadın içtimâi hayâtın her safhasında erkekle berâber yer almakta, hatta gazâlara bile fiilen iştirak etmekte idi.

"Bana dünyânızdan kadınlar ve güzel kokular sevdirdi ve nûr-ı didem salâttır" diyerek sevdiği şeylerin başında kadını sayan Peygamberimiz, onun içtimâi hayattaki yerini "kadın erkeğin yarısıdır" diye sarâhaten ve kat'î olarak, tâyin etmiştir.

Acaba İslâmiyetin kadına verdiği bu değer nereden geliyor? İslâmiyet Hakk'ın yaratıcı kuvvetini taşıması ve hayâtı idâmede oynadığı rol bakımından kadına, has bir değer vermiştir. Bu değeri Hazret-i Mevlânâ şöyle ifâde etmiştir:

Pertev-i Hakkest an mâşûk nî

*Hâlîkest an gûyyâ mahlûk nî **

Onun, kadını "mahlûk değildir, sanki Hâlîktir" diye kabul edişi, hayâtın ve âlemlerin mânâsı olan yaratıcı kudreti bizzat şahsında temsil etmesinden dolayıdır.

Görülüyor ki İslâmiyet, kadını, içtimâi hayatta bir süs, bir lüks metâi olarak değil de iş ve hayat arkadaşı diye nazariitibâre aldığı gibi, cinsiyeti bakımından da sâdece bir zevk âleti olarak görmüyor, onda Hakk'ın

*yaratıcı kudretinin bir numûnesini müşâhede ediyor.
Yine Hazret-i Mevlânâ:*

*Güyyâ Hak tâft ez perdeî rakik (Sanki bir ince perdeden
Hakk tecellî etmiştir.)*

diyor.

*Esâsen Peygamberimizin, “Bana dünyânızdan kadınlar
sevdirildi” sözü de böyle bir felsefenin mahsûlüdür. Bu
sözü Muhiddîn-i Arabî şöyle îzah ediyor: “Resûlullah
nisâyâ muhabbet ederek onların vücûdu aynasında
Hakk’ı kemâli ile müşâhede etmiştir.” Zîra İbnü'l-
Fâriz’m de dediği gibi:*

*“Her güzelin hüsnü, Allah’ın cemâlinden müsteardır.” Şu
halde erkeğin kadına muhabbeti bir bakıma Allah’ın
cemâline vuslatı talepten ibârettir. Fakat şüphesiz ki
böyle bir düşünce muayyen bir seviyenin ve mânevî
terbiyenin mahsûlüdür. Kadını sâdece cinsî zevk ve
şehvetlerin bir tatmin âleti saymak bu yüzden de
günahlı görmek basit ve iptidâî bir zihniyetin eseri
olduğu gibi, mahbûb-ı hakîkînin aslına, hakikatine
varmak için bir vâsıta, bir köprü bilmek ve ona göre
hürmet etmek olgun bir görüşün ifâdesidir ki bu da
İslâmiyette kemâlini bulmuştur.”*

Ken’an Rifâî bütün hayâtı boyunca tecessüt etmiş bir
arzu ve iştiyak sembolü hâlinde insanların içine, en
derinlerine inmiş ve örneğini annesinin şahsında görüp
temâşâ ettiği ve hayran kaldığı bir sevginin arayıcılığını
yapmıştır. **Annesi Hatice Cenân Hanım** ona kadınlık ve
dostluk hazînelerini, şirksiz, garazsız bir sevginin kanalı
ile boşaltmış, kendinde ne varsa bu yoldan ona vermiş,
bu vâdîde yolunu gösteren bir ışık olmuştu. Fakat bu

10 Semîha Cemâl Hanımefendi

çetin, müşkül, dertli yola tutulan ışık ona yoldaşlık ettiği kadar bütün güçlükleri de suyun yüzüne çıkarmaktan hâlî kalmadı. Biliyoruz ki Ken'an Rifâî beşerî bir kuvvetin görüp anlayıp tatmin edemeyeceği bir hasret ve iştiyakla dolu. İşte bu bitmez tükenmez iştiyak ve yürek yangını, onu uğruna can koyduğu insanlar içinde her zaman bir dereceye kadar yalnız, vahşî ve boynu bükük bırakmıştır. Annesi aradan çekilip onu insanlarla ve hayatla baş başa bırakınca kadar her müşkül ânında yanında belirmiş ve herhangi bir tarzda ona, **“Yalnız değilsin, seninle beraberim”** demiş, diyebilmişti. Bu satırları yazanlar,

Ken'an Rifâî'nin, bu berâberliğin hasretini hayâtının son gününe kadar nasıl yana yakıla çektiğinin en yakın şahitleridir.

İşte şimdi ona, üzerine bir de bu emsalsiz ananın hasreti binen dâvâsında bir yâr ve bir yoldaş lâzımdı. **Hayat, karşısına Semîha Cemâl'i çıkardı.**

Şurasını hiç hatırdan çıkarmamalıdır ki, onun asla behîmiyet bilmeyen yüksek vasıflı aşkı, hayâtı boyunca annesinde bulduğu kemâlin iştiyâkını çekmiş, hasretini duymuştur. O, âdeta karşısında müşahhas bir varlık görmemiş, el yordamı ile araştırır gibi, etrafında hissettiği varlıklara **“Acaba bu o mu?”** diye heyecanla dokunmuş, böylece hep annesinin kemal ve cemâlinde bir kalıp aramıştır. Yok denecek kadar az da olsa, hiç bulamamış sayılamaz. İşte, hayâtın onun önüne çıkardığı bir Semîha Cemâl, ki dört başı mâmur varlığı ile, ezel anlaşmasının en kusursuz örneğini ona getirmiştir.

Aşk 11

Her münâsebetin neticesini maddî veya mânevî, fakat umumiyetle maddî bir kazanç endîşesi ile hesaplayanlar için bu hikâye üzerinde konuşulacak çok şey vardır.

Halbuki bu vâkıanın felsefesini yapınca şu hakikatle karşılaşırız ki bu hamle, onun kendi kendine olan özleyiş ve birlik arzusunun muayyen bir plan üstündeki ifâdesinden başka bir şey değildir.

Nitekim Semîha Cemâl'in evine geldiği bir gün söylemiş olduğu şu sözler de onun kendi kendine olan bu seferi gayet vâzih olarak hissettiğinin açık bir ifâdesidir:

“Ne dedim biliyor musun buraya gelirken., kendime sordum: Nereye gidiyorsun sen? dedim ki: Kendimdeki fikre., ben kendi fikrimle yalnız kalınca nasıl zevk duyarsam, senden duyduğum zevk de böyle.”

Cemiyet nizamlarına sâdece iştirâki kâfi görmeyip çoğu zaman o nizamların muhâfazasını da üzerine almış olan bir insanın, kendi kendine yaptığı bu seferden, bu kendini arayış ve buluştan çıkarılacak yapıcı anlayış üstünde bir lahza duralım.

Ken'an Rifâi'yi hayâtının hiçbir safhasında yıkıcı bir insan olarak görmüyoruz. Kütle ile tesis ettiği münâsebetlerde o her zaman yapıcı olmayı tercih ediyor. Cemiyet içinde eskimiş, fonksiyonunu icrâ etmiş bir kıymet hükmüne parmak bastığı zaman da yerine derhal bir başka norm veya tâdil ve tashihe uğramış bir değer teklif ederek çatlaksız, eksiksiz bir kıymetler sistemi temin ediyor. Şu halde böyle bir münâsebette de, her bir hareketinde

12 Semîha Cemâl Hanımefendi

olduğu gibi, bir yapıcılık unsuru ve gayesi aramamız pek tabîi ve âdeta zarûrîdir.

Onun için de söylenenleri bir tarafa bırakarak meseleyi samimiyetle şöyle vaz ediyoruz: Evet! **Semîha Cemâl, Ken'an Rifâî'yi şu dünya târihinde misline az rastlanır bir aşk, anlayış ve îmanla sevdi.** Fakat şunu unutmamak lâzımdır ki bu sevginin esâsını, mayasını Semîha Cemâl'in onu görüş ve anlayışı, onun dâvâsına iştirâki, kendi varlığını onun varlığı ile aynileştirme arzusu teşkil ediyordu. Üzerinde durulacak mesele budur. Esâsen onu sevmek ne demektir, insana ne kazandırıyor veya ne kaybettiriyor?

Şu satırları yazanlar fikirlerini istedikleri gibi ifâde edebilmek kudretini gösterebilirlerse bu suâlin cevâbı kendiliğinden tahakkuk edecektir.

Evvelâ şunu öğrenelim: **Onu tanıyınca kadar Semîha Cemâl kimdi ve ne şerâit içinde bulunuyordu?**

Semîha Cemâl, Ken'an Rifâî'nin ülfeti halkasına girmeden evvel kendi kabuğunun içine çekilmiş, ferdî ve küçük sürurları ve elemeleri ortasında mahpus, insan olarak vazifeli olduğu hususlardan habersiz, güzel, mağrur, kayıtsız ve tipik bir aristokasi çocuğu idi. Hâiz olduğu kâbiliyetler usta bir yapıcının eline düşmeseydi emsâli gibi kendi içinde kaybolup gidecekti. Bahtlı bir çocuğu ki yolu ehlinin yolu üstüne düştü. Aynı mânâyı içlerinde taşıyan ve tıpkı Mevlânâ ile Hüsâmeddin Çelebi'de olduğu gibi hoca-talebe hüviyetleri ortasında birbirini

Aşk 13

bulan bu iki varlığın mânâlarını tanıyıp birbirlerini sevmelerinden tabîî ne olabilir? Fakat Ken'an Rifâî için bu sevgi bir netîce değil, bir başlangıçtı. Zîra her şeyden evvel yapıcı bir karakter taşıyan bu mürşit, içinde taşıdığı cevheri, hayâtının özünü, hikmetini nakletmeye râzı olduğu bu toprağı, emânetini kabûle müsâit bir zemin hâline getirmeye koyuldu.

Onun nazarında Semîha Cemâl her an temasta olduğu insanlık âleminin iyi bir numûnesi idi. Onunla bilişik olduğu nispette bu numûnenin temsil ettiği kütle ile de temâsim temin ediyordu. Semîha Cemâl'in varlığı onu insanlık âlemi ile alış verişte tutan bir köprü mesâbesinde idi. Bunun için bu varlığı tanınması iyilik ve fenalık hudutlarını, kabiliyetlerini, tarzını ve cinsini tâyin etmesi, böylece de eksiklerini tamamlayıp gediklerini kapaması lâzımdı. Ve gene bunun için, insanlara karşı her zaman ve her şartta tatbik edegeldiği bir tek çıkar yol biliyordu: Mevzûunu sevmek, severek aşkla işlemek ve geliştirmek. İşe evvelâ onun yarım kalmış tahsilini tamamlatmakla başladı. Ve dadısı, lalası, arabası tamam olmadan sokağa çıkmak külfetini ihtiyar etmeye alışmamış olan bu küçük kız, ondan aldığı şevk ve ilhamla çalışmaya koyuldu. Mezuniyet imtihanlarını vermek için aylarca, haftanın her günü çalıştı, didindi. Bâzan günün yirmi dört saatinin on ikisi kıyasıya zahmetli bir çalışmayla geçiyordu. Yakınları odasının gece yarısına kadar dinlenmeyen ışığından endîşe ile bahseder oldular. Fakat Ken'an Rifâî eline aldığı mevzûun kabiliyet hudutlarını bildiğinden sesini

14 Semîha Cemâl Hanımefendi

çıkarmıyordu. Mezuniyet imtihanları biter bitmez **Semîha Cemâl Dârülfünûn'un felsefe şûbesine** kaydoldu. Hocası bir defa tezgâhı kurmuş ve aradan çekilmişti. Zîra artık biliyordu ki o, kendi kendine işleyecek bir çark hâline gelmiştir. Öğrenme ve öğretme, sevme ve sevilme, faydalanma ve faydalandırma azmi ve aşkı, içinde bir meşale gibi tutuşturulan genç kız yayından çekilen bir ok hızı ile emsâli arasında dikkati çeken bir muvaffakiyetle herkesi ve hatta zaman zaman kendini de hayretlere düşürerek Dârülfünûn'u bitirdi. Ve mezun olduğu fakülteye rühiyat asistanı oldu. Fakat bir müddet sonra daha genç talebelerle çalışmayı tercih ederek liselere geçti, 1926'dan 1934'e kadar devam eden sekiz senelik hocalık hayâtı içine hakîkaten muvaffakiyetler sığdırdı. Bağrında tutuşan irfan meşalesini önüne gelen her yerde ve her fırsatta uyandırmaya çalıştı. 1936'da hayâta gözlerini kapadığı zaman *Epiktet , Hayât-ı Beşer yahut Kevs'in Tablosu , Fedon , Alkibyad , Apoloji , Kriton , Hipyas , Otifon , Mark Orel ,* gibi klasikleri lisânımıza kendi başına kazandırmış, ayrıca, *Hayat, Mihrap* gibi mecmualarda muntazaman neşriyat yapmış ve *Aşk Peygamberi, Aşk ve Güldemeti* isimli üç telif eser yazmıştı.

Blkz: **AŞK PEYGAMBERİ**

Kaynak: Y.Asır. Müslümanlık:235-243

Semîha Cemâl Hanım, 1930'ların başında

“GÜL DEMETİ”İNDEN

PERVÂNE

Taze, mûnis bir ilkbahar gecesiydi. Halî bir deniz kenarında kimsesiz, küçük bir pervâne muattar havayı hayret ve iştiyakla koklayarak daha yeni yeni uçuyordu. İnce boynuzları yıldız içinde, raksan kanatları rengârenk nakışlar içindeydi.

Oh! Böyle yumuşak, tatlı enginlere korkmadan atılmak ne güzel, ne güzeldi...

Yalnız küçük kanatlarında gizli bir râşe [titreme] vardı; o bazen suyun üstünde rakeden iltimalara [Sarıp solmak. Renk değiştirmek] koşuyor, sürünüyor, fakat birdenbire vücûdu ürpererek kaçıyor, bazen parıldıyor, kumların üstüne konuyordu... Nihâyet, gökte bütün kudreti ile parıldayan ayı gördü. Göğsünde garib bir ateş yandı. Titreyerek rakederek ona doğru uçmaya başladı. Yıldızlar mübhem [Belirsiz. Gizli] bir hülya içinde karışık, bazen renkli taçlar giyerek seyran ediyor ve aşk içerek, zevk ederek birbirlerine kavuşuyordu. O uçuyor, hâlâ uçuyordu. Kuvvetsiz küçük göğsünü böyle derin derin yakan neydi?

Ona yaklaşmak, sürünmek, ah ne güç şeydi! Fakat artık vücûdu ezilmiş, tâbi çoktan tükenmişti. O yumuşak sevgili hava bile incecik kanatlarını acıtıyordu. Pervâne lâhuttan düşen küçük bir ruh gibi nakışları sola sola arza iniyordu. Deniz aşk uykusunda büyük bir rüyâ görüyordu ve yavaş yavaş cennet manzûmesini terennüm eden

nefesleri arşa yükseliyordu...

Yorgun pervâne, dalgaların üstünde oynaşan ışıkları gördü ve zevkten canlanarak tekrar atıldı. Fakat vücûdu soğuk soğuk ürperdi. Yıldızları suya çıktı. İnce dalgalar bu parlak, seyyal renklerden güneşler, yürekler işlediler ve bütün denizin bîhûş [Şaşkın, sersem, akli başında olmayan, deli] terâneleriyle [Nağme, âhenk, makam. * Bir siiri makam ile okuma, şarkı söyleme] hemâhenk, ağır ağır nefhederek kaybettiler. Pervâne, bir zaman kumların üstünde dinlendi. Kâh kâh, dünyadan, vücûdundan geçti. Yıldızları âh, ayı Allah farzetti. Yarı uyku, yarı vücud içinde, aya kavuştum, zannetti....

Sabah yaklaşırken, tekrar eflâke doğru seyretti. Yıldızlar birer birer lerzan bulutlar içinde lâale dönüşüyor, nihan oluyordu. Ay soluyor, göğe, zemine râşe düşüyordu. O uçuyor, hâlâ uçuyordu.

Birdenbire dalgın yarasanın biri ona kanadının ucu ile çarptı. Zavallı pervâne büyük ızdıraplar içinde sendeleyerek kendini boşluğa bıraktı. Nihâyet bir çiçek bahçesinde beyaz, taze bir gülün üstüne düştü. Elemleri, ne derindi! Avunmak için, gezinerek, parlak yıldızların arasına gizlendi...

Sabahleyin, bağçede küçük bir çocuk nemli fulyalardan, menekşelerden, güllerden demet yapıyordu. Hafif hafif şarkı söyleyerek hercâîlerin en büyüklerini, güllerin en kokulularını seçiyordu. Bir aralık pervânenin içinde saklı durduğu beyaz gülün önüne geldi. Şarkısını bıraktı. Büyük bir meserretle:

18 Semîha Cemâl Hanımefendi

– Oh, ne güzel yaldızlı gül! diye bağırdı. Hemen lâvantınleri, mineleri ezerek uzandı, çiçeği kopardı. Koşa koşa annesine götürdü. Süslü gülü çocuğun odasına, leylakların, sünbüllerin arasına koydular. Pervâne bütün bütün bu güzel kokuların içinde hiç mes'ut değildi, hastalığı geçmeye başlamıştı. Fakat belki bir fenalık ederler diye dışarıya çıkmaya korkuyordu...

Tekrar gece oldu. Çocuk, mumu yaktı. Işığında renkler boyalarla ip atlayan bebekler, kuş, papatya resimleri yapmaya başladı...

Pervâne yavaşıca yaprakları araladı, birdenbire mumun ziyâsını gördü. Mest olarak uçtu ve kendini alevin içine attı. Vücûdu sızlatıcı, tahammülsüz bir ateşle yandı. Fakat o daha hiç tanımadığı garib muazzam bir zevke daldı.

Yeşil çuhanın üstünde, resim defterlerinin yanibaşında kavrulmuş kanadı, tek boynuzu ile saatlerce hareketsiz kaldı, uçamadı. Gece yarısına yakın, çocuk yorgun bir derviş gibi zikreden mumu üfledi, uykuya yattı...

Oda ayın mavi şûleleriyle serâba dönüşmüştü. Leylaklar, sünbüller maveranın tebessümleri gibi pür-aşk ve sehhardı. Yalnız küçük pervânenin nefesi çoktan kısılmış ve yanık kanatları, nakışlı göğsü çoktan soğumuştü.

O ölmüştü.

Sümbül, leylak kokuları arasında aşk olup gitmişti.

Gül, pervânenin, bütün macerasını biliyordu. O kadar büyük bir aşkın yanında böyle küçük bir ölü görmek içine dokundu. Hicranla bütün yapraklarını yere döktü..

Aşk 19

Fakat ay, pervânenin aşkı tacı göğü seyrâna devam etti...

“““

Şafak sökerken, güneş pembe bir goncenin dudağında hisli tebessümler uyandırdı. Gönce göğsünü biraz daha açtı. Râyihadar nefesini, taze kıvrımlarının harîminden baygın bir taabbüdle üfledi. Uzakta meşcerenin [orman parçası] içinde, manzum bir vehim gibi derin derin bir kuş öttü; sabahın, zulmetleri kesik râşeleriyle beraber, yanık yanık eşini davet etti. Dünya devrinde, güneş seyrinde devam etti.

(Gül Demeti, Bilgi Basım ve Yayınevi, İstanbul, 1954, s. 9-11)

“AŞK BUDUR”

Semîha Cemâl Hanım ve Sâmiha Ayverdi Hanım'ın ortak kitabıdır. Sâmiha ve Semîha ilişkisinin iç içe geçmesiyle zahir etmiş bir kitaptır.

Aşk Budur ortaya çıkışı itibariyle çok farklı bir eserdir. Eser, Kenan Rifâî'nin öğrencilerinden Semîha Cemâl Hanım tarafından yazılmaya başlanır. Fakat kendisi çok genç yaşta Allah aşkının cezbesine tutulup bu âlemden gider olunca, kitabı tamamlama görevi Sâmiha Ayverdi'ye verilir.

Bu meyânda anlatılan bir hadise vardır. Semîha Cemâl hanımın hastalığı ağırlaştığı ve zâten çok zayıflamış olan vücudunun buna daha fazla dayanamayacağı anlaşılınca, Sâmiha Ayverdi, Hocası Kenan Rifâî'ye gelerek, **“Efendim, dua buyursanız da onun yerine ben gitsem”** diye niyazda bulunur. Kendileri, bunun sebebini sorduğunda, Semîha Cemâl Hanımın faydalı bir vücut olduğunu ve yazarlığı ile insanlığa hizmet ettiğini söyler. Sonrasında gelen cevap çok nettir: **“Öyleyse bundan böyle kalemi sana veririr sen yazarsın.”**

Sâmiha Ayverdi bu emir üzerine kalemi eline alarak *Aşk Budur* adlı kitabı tamamlar ve neredeyse yarım yüzyıl sürecek olan yazarlık hayatı da işte böylece başlamış olur. Kitap dikkatle okunduğunda, belli bir yerden sonra eserin üslûbunun farklılaştığı görülür. Bu, saf ve yakıcı bir aşktan, aşkın aklına doğru seyreden bir değişimdir. Semîha Cemâl Hanımın Allah aşkıyla şekillenen ve âdetâ

yazanı ve okuyanı yakıp yokluğa mülhak eden anlatımı, Sâmiha Ayverdi'nin Hocasından almış olduğu **“Yan, ama tütme!”** düstûruyla işleyen kaleminde daha çok ilâhî aşkın yapıcı ve öldürücü çehresini takınır.

Roman, M.Ö. Arabistan'ın Kuzeyinde yaşamış olan güçlü ve şaşaalı Hayre Hükümeti'nin saray ve aristokrat çevresinde geçen bir aşkı anlatıyor. Bu dönemde Hayreliler, Araplar arasında çok yaygın olan putperest inancına sahipler. Hükümdar Menzer'in başhekimi Hamza, yine hükümdarın katında önemli bir mevkide bulunan amcası Zeyyad'ın biricik kızı Meryem'e âşıktır. Fakat Meryem ona istediği cevabı vermez. Romanda Hamza beşerî aşkın zirvesini temsil eder fakat aşkına karşılık beklemek zaafına düşmüş olması onu bu duygunun hakikatine ulaşmaktan men etmektedir.

Meryem ise yanmak ve yakmak tabiatında yaratılan ateş gibi, bu dünyaya sevmek ve sevilme kabiliyetinde gelmiş asil ve güzel bir kızdır. Fakat hayatı boyunca canını önüne koymaya degecek bir eşik bulamamanın da azâbı içindedir, içerisinde bulunduğu maddî dünyânın zevkleri onu doyumak bir yana, gönlünde en ufak bir ilgi bile uyandırmazlar. Böylesine aşka kabiliyetli bir insan olur da, hilkat eli hiç onu unutmuyor mu? Romanı yazan kalem de unutmamıştır.

İlerleyen bölümlerde, kaderin bir cilvesi ile ülke menfaatlerini korumak adına, hükümdarın emriyle Hamza ve Meryem sözde bir evlilik yaparlar. Başhekim Hamza bu evliliğin ilk aylarında bir görevle Mısır'a gider.

22 Semîha Cemâl Hanımefendi

Geri dönerken orada tanışıp kölelikten kurtardığı ve dost olduğu Ömer'i de beraberinde getirir. Ömer Hayre'de yaşarken bir vesileyle Mısırlı tüccarların eline düşmüş bir esirdir. Fakat kendisine yakıştırılan bu esir sıfatını kabul etmeyecek kadar da özgür bir ruhtur. Çünkü Ömer'in, kendisini nefsin zaafı esâretinden kurtarıp, tek Allah'ın kulu olma özgürlüğüne götüren bir hocası vardır: **Ebu'ş-Şettar aşîreti reisi Yusuf.**

Yusuf, İlâhî nurun o devirde kendisinden görüldüğü kâmil insandır. Sözüyle, haliyle, gösterdiği maddî ve mânevî cömertliklerle yalnız kendi aşîretinin değil bütün Arap kabilelerinin gönlünde taht kurmuştur. Kur'ân-ı Kerîm'in en güzel kıssasında anlatılan Yusuf peygamber gibi o da Allah'ın cemâl tecellîsine mazhar olmuş bir sultandır. Romanda bu ismin kullanılması tesâdüfî değildir. Kur'an'da Kenan illerinde kaybolan Yusuf Allah'ın zâtî güzelliğini temsil ettiği gibi *Aşk Budur*'daki Yusuf da, kalem sahiplerinin, gizli ve aşîkâr her an hocaları Ken'an Rifâî'nin varlığında seyrettikleri Allah tecellîsini sembolize eder.

Aşk Budur Semîha Cemâl hanımın *Aşk* kitabının genişletilmiş hâlidir.

Bkz: **AŞK BUDUR!, (Aşk Bu İmiş!)**

Kaynak: Sirra Yolculuk: Sh: 81–83

Aşk 23

Küçük insan hayâtının aşağı yukarı on senesi içine sığdırılan bu faâliyetin, iyice düşünülecek olursa, gerçek bir muvaffakiyet olduğu görülür. Fakat Semîha Cemâl'in elde ettiği bundan daha büyük bir muvaffakiyeti vardır: O da mânâsını bulması, insan olmanın omuzlarına yüklediği mesûliyetlerin şuûruna ermesi ve bilhassa başkaları için yaşamak bahtiyarlığını elde etmesidir. Ken'an Rifâî ona gösterdi ki her birimiz varlığa âit en güzel şeyin aslını, cevherini kendi içimizde taşıyoruz ve çoğu zaman onun gölgesini, kopyesini hâriçte aramakla vakit geçiriyoruz. Şu halde her şeyden evvel insanın kendi içi ve kendi benliği ile temâsa geçmesi, kendini bulması lâzımdır.

Bu ünsiyet ve müşâreketi temin ederken Ken'an Rifâî talebesinin vücut tarlasına yeni tohumlar atmamış, ancak şuur altında uyuklayan ve gün ışığına çıkmak için fırsat bekleyen tohumları uyandırarak onlara hayat ve gelişme imkânları sağlamıştır. Ve bunu yaparken, bir mürebbî, bir kâşif, bir yol gösterici liyâkatiyle hareket ederek, onu dünyânın herhangi bir köşesine gelişigüzel atıvermiş bir fâni, bir değersiz varlık olmaktan kurtarıp zaman içinden akan hayâtın mânâlı, şuurlu bir parçası hâline getirmişti.

Şimdi Semîha Cemâl insanların içinde, onlarla, hayatla ve kendi kendisi ile giriştiği mukavelelere sâdik bir talebe, dâvâsını paylaşabileceği bir dost ve yorgun başını varlığında dinlendireceği bir insandı.

Artık hayâtının bir safhasında annesi ile berâber giriştiği

24 Semîha Cemâl Hanımefendi

hayat ve yaşama tecrübesini bu defa onunla tekrarlayabilirdi.

Hayâtında Semîha Cemâl'e, bu bakımdan ne kadar ehemmiyetli bir yer verdiğini bir mektubundan aldığımız şu ibâre ne kadar güzel belirtiyor:

“...vapur uzaklaşıyordu sana dürbünle bakıyordum. Dedim ki dünyânın zevkini adesesinden seyrettiğim teleskopum görünmez oldun, dürbünle de seçilmez oldun, hayâlin bu cihâna sığmaz oldu.”

Burada şu sual akla gelebilir: Ken'an Rifâî bu alış verişi yapmak için neden bir kadını tercih etti? Bunun cevâbı hazırdır. Çünkü o daha evvel yaptığı tecrübelerde görmüş ve anlamıştı ki fikir, his ve îman alış verişinde kadın, erkekten daha müsait bir mutavassıt, daha verimli bir zemindir. O, şahsiyet şekillenmesini annesinden almıştı. Şu halde bu formasyonu biyolojik sâhada olduğu gibi, psikolojik olarak da çoğalma kabiliyeti olan yine bu şerâitte bir varlığa iâde etmek gerekiyordu. Semîha Cemâl esas îtibâriyle bir semboldür. Asıl mesele Ken'an Rifâî'nin bilhassa kadınlık âlemiyle temasta olması ve nev'-i beşerin müstakbel veçhesini tâyinde, kadını yapıcı, şekil verici bir âmil olarak görmesindedir. Esâsen böyle olmasaydı ve pek şahsî bir münâsebetin hudutları içinde kalsaydı, bu meseleyi ele alıp üzerinde fikir beyan etmeye ne lüzum olacaktı, ne de salâhiyetimiz.

Onların hayatlarında en esaslı unsur karşılıklı âhenk ve anlayış vasfı idi. Birbirlerine karşı benlik hudutlarını

kaldırmış ve döküldüğü kabın şeklini alan mayi gibi birbirlerinde şekil bulmuşlardı. Bu hakikat Ken'an Rifâî'ye, "Dün Beyoğlu'nda seni gördüm, geçiyordun. Benim ifâdemin aksi dedim" sözünü söyletecek kadar onlar için sarih ve aydınlıktı.

Hocası ona şöyle diyordu: "Benim bir zevkim var, bu da sana irfan öğretebilmektir." O zaman Semîha Cemâl soruyor: "Buna karşılık ben ne yapayım?" Ken'an Rifâî'nin bu suâle verdiği cevap şudur:

"Ben senden çok bir şey istemiyorum; ancak, nefsinin arkaya atmayı öğren. Sen bir yudumda doyanlardan olma! Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellem "Mâ arefnâke hakka mârifetik" (Yâ Rabbi senin mârifetini hakkıyla bilemedik.) diyor. Onun için sen de durma ilerle, beni sev, beni sev ki ben de seni seveyim. Yalnız, bu "beni sev" in mânâsını iyi anla. Beni sev demek, sevdiklerimi, bütün insanları, aşkı, Allah'ı sev demektir."

Ken'an Rifâî, Semîha Cemâl'e hayat ve varlık cevherinin insanın kendi içinde, özünde olduğunu öğretirken Semîha Cemâl de ona kendini gösteren, onu kendi varlığının şuûrunda tutan bir ayna olmuş ve ayaklarını toprağa bağlamıştı. Bir taraftan hocasının elinde tuttuğu irfan meşalesi altında feyizlenirken bir taraftan da ona yoldaşlık ediyor ve onu yalnız, ürkek, mahzun ve yorgun gördüğü her zaman, eski günlerde annesinin yaptığı gibi, îmanlı insanların kalp huzûru ile sesleniyordu: "Seninle berâberim, sana inanıyorum, yalnız değilsin." Evet! O bu teminâta zaman zaman bir küçük çocuk çâresizliği ile muhtaçtı. Semîha Cemâl hocasının yanında,

26 Semîha Cemâl Hanımefendi

hem idealini garazsız bir samimiyetle benimseyerek “yapıcı kadın” olabilmek, hem de ona karşı yoldaşlık ve analık duygularını müştereken seferber ederek, yaratıcılık kisvesini muhafaza etmek gerektiğini hissetmişti.

Bu sûretle yolu büyük adamın yoluna düşen her kadında olduğu gibi, târih ve insanlık karşısında Semîha Cemâl’in omuzlarına da birçok vazifeler yükleniyordu. Bir defa Ken’an Rifâî’nin kolay kolay tesir ve nüfuz edilemeyen şahsiyeti binasını tavaf edecek, keşfedecekti. Sonra onu heceleyip öğrendiği kadar kendisine de gösterecekti. Zîra Ken’an Rifâî’nin çetin ve sökülmez bir kitap olan kendi varlığını başkalarından dinlemeye dâima muhtaç olan nev’i şahsına mahsus bir veçhesi de vardır. Ondan sonra bir adım daha ileri gitmek ve berâberce okunup anlamaya çalışılan bu kitabı âlem halkına okutmak, tefsir ve tahlilini yapmak îcap ediyordu ve herhalde kendisine tevcih edilen asıl vazife de buydu. Bu bakımdan **Semîha Cemâl ömrü boyunca hocasının en salâhiyetli, en aydınlık fakat her zaman en mütevâzi müfessiri olmuştur.**

Esâsen ona ayak uydurmanın, onunla yollara düşmenin büyük güçlüğü buradadır. Fakat bu güçlüğü yenebilmenin, insanı ölümsüzlüğe götüreceğini de biliyordu. O, **“Böyle benim gibi seven bir vücut toprak olamaz, belki de ben vücûdumu toprak olmaktan kurtarmak için bu kadar seviyorum. Ben ölsem bile aşkım asırlara intikal edecek kadar kuvvetlidir. Çünkü ben de**

onu başkalarından intikal ettim, bende başlayan bir şey değil bu! Ben ona, gelmiş geçmiş bütün insanların, bana mîras bıraktığı bir ruh zenginliği, bir ruh asâleti ile bağlıyım. Bu emâneti kendi aşkımla zenginleştirip, besleyip gelecek nesillere devredeceğim” diye yazıyor.

Semîha Cemâl vaadinde durdu ve son nefesine kadar aşkının seviyesini muhâfaza etti. Ve nihâyet bir bardak suyu varlık denizine dökerek ebedileşti. Fakat dünya, herhangi bir insan olarak bu sevgiden gıdâlanan ve bir yapıcı olarak bu sevgiden yardım gören çileli insanın bu kadarcık safâsını da hoş görüp anlayamadı. Anlayamamakta da mâzurdu. Zîra, beşeriyeti her devirde bir taraftan Semîha Cemâller, bir taraftan Ken’an Rifâîler’le kucaklayıp saran ve bu yoldan ihyâ ve ibdâ eden ezeli sevdâ, esâsen kendi kendini anlaşıl mamaya mahkûm etmiştir. Niçin? Bu, bizce sarîh olarak belli değil. Onun için, şu saklanış üzerinde bir an karar ettikten ve –belki de henüz bu anlayışa varma kıvamına gelemediğimizi düşündükten sonrâbu meseleden ayrılalım.

Vefâtı günü, hayat karşısında bir defa daha kendi kendisi ile baş başa bırakılan Ken’an Rifâî, ondan açılan boşluk ortasında sâdece **“Hepinizden güç bana oldu”** demişti. Bizler, bu çâresiz ifâdenin mânâsını şimdi daha iyi anlıyoruz.

Burada, söylemek istediğimiz halde ifâdeye muktedir olmadığımız bu beşerîliği atlamış aşkı beyan bakımından, sözü gene, onlara bırakıyoruz:

28 Semîha Cemâl Hanımefendi

- “Benim hiçbir şeyim yok., ne bir zevk, ne bir eğlence, hiçbir şeyim yok., bir aşkım var Semîhacığım.”
- Ne kadar fakirsiniz.
- “Evet, ben şehülgarâmım!”

Kaynak: Y.Asır. Müslümanlık: 243–247

PROF. DR. ZİYA CEMÂL'İN DİLİNDEN "SEMÎHA CEMÂL HANIM"

Öğrenci iken bütün hocaları onu azim ve zekâsına, muhakemesinin kuvvetine hayran olduklarını iftiharla söylerlerdi.

Kendisini tanıyanların hepsi ve Üniversite Profesörlerinden Sayın Şekib, Yusuf Ziya, o zamanlar Darulfünün Eminliğinde bulunmuş olan Prof. Dr. Nurettin Ali onun müstesna kabiliyetini hararetle takdir edenlerdendir. Hatta o tarihlerde Prof. Yusuf Ziya, kendi nezareti altında çıkan bir risaleye (dergi) Semîha Cemâl'in gönderdiği bir yazı için bana şu satırları göndermişti:

"Kızkardeşinizin bu seferki yazısı pek hayret verici! Davud'un Mezamir'ini okudunuz mu, bilmem?.. Bir kere lütfen okuyunuz. İkisinin de aynı menbadan ilham aldığını vazıları (açıkça) göreceksiniz. Yazıyı okurken öyle dedim: Eğer bu kız çıkıp ta **"Ben Allah'tan ilham alıyorum, işte delilim bu sözlerdir."** diyecek olsa, muhakkak ilk mümin ben olacağım. Yazısı benim içimde bu derece azîm bir tesir bıraktı."

Bundan başka Prof. Bay Şekib'in hakkında çok takdir eden yazıları vardır.

Semîha Cemâl... asırların sinesinden nâz ile beliren âteşin (ateşli, canlı) istîdad (kabiliyet)..

Semîha Cemâl.. mütekâmil (tekâmül etmiş, olgunlaşmış) ve mutlak fazilet örneği..

30 Semîha Cemâl Hanımefendi

Semîha Cemâl.. şahsında insanî hisleri olgun bir belâgat ve bütün vüzhile temsil eden yüksek kabiliyet..

Semîha Cemâl.. Rabbânî bir tuhfe (armağan), bir mücerred ruh; gayıbdan beşerilere armağan; tecessüd etmiş ahlak numunesi..

Beşerî ölçüler, insan havsalası, bu genç vücudun kısacık hayatına sığdırdığı taşkın kudreti tartmakta ve anlayabilmekte şaşkındır. Onun irfan dolu hayatı, hayret şâyan bir mucizeye benzer. Kudretin bezenerek vücuda getirdiği, beşeriyeti şaşırtan icazkâr (az sözle mânâyı anlatan) bir eser!

Sanki Allah onu yaratmakla, kendine has olan özellikleri bu vüduddan âleme ilan etmek, göstermek istemiş de, bu şahane âbideyi vücuda getirmiş...

Semîha Cemâl.. Hiç bir beşerî hırsı yorulmamış, meşgul olmamış, vakit kaybetmemiş musaffa (sâfileşmiş) ve tam insan!

Onun varlığındaki enerji, asla süflî zaafılara, unsurî ihtiraslara taksim olmamış, bütün kuvvet ve şiddeti ile bir tek yoldan, bir tek hedefe akıp vâsıl olmuştur. O, ilâhî kudretten başka hiç bir şeyin zebunu olmamıştır. Onun temiz ve lekesiz varlığı, sefil bağımlılıklardan hiç birini tanımaz.

Semîha Cemâl herhangi bir varlıkta, o varlığın şahsî kıymetini değil, bu vücuda vücut verenin sun'unu (kudretini, tesirini) görür.

Semîha Cemâl.. **“İyi ve fena diye iki mefhum bilmez. Onun için her şeyde iyilik vardır. “Fena denen kimse, fenalığı iyilik zannı ile yapan merhamete şayan bir şaşıdan ibarettir.”** der idi. O, her suçlunun nokta-î nazarına (bakış açısına) nüzul ederek (inerek) onu mazur görmesini bilir; dünya sahnesini perdenin içinden seyreder. O oyuncuların mahiyetini de bilir.

Semîha Cemâl.. meslekî hayatında ruhî terbiyeyi tam bir muvaffakiyetle (başarıyla) öğretmiştir.

İnsan kardeşini bu kadar metheder mi diyeceksiniz, fakat onu tanıyanlar bu sözleri az bile görür. Ebedî eserlerinin lirik kudretli tezahürünü mahviyetle tadil etmeye uğraşmıştır.

Bir ressam, bir heykeltıraş, bir şair ve her hangi bir sanatkâr için, bir dış tesirin, tabiat güzelliklerinin, bu sanat kabiliyetine inzimamı (katılma, ilave olma), sanatkarın zevkinin inbisatına (genişlemesine)yardım etmesi lazımdır. Halbuki Semîha Cemâl için ilham kaynağı, her nefes yeni ve gizli bir köşesini keşfettiği ruhudur.

Öğretmen olduğu Kız Öğretmen Okulunda ve gerek Yovakimion Rum Kız Lisesi ve İtalyan Kız Lisesinde kendisini sevmeyen ve üfuluna (kaybolma, batma) ağlamayan kimse kalmamıştır.

Kendisinin Rahman’ın Rahmetine tevdî olduğu gün Kız Öğretmen Okulu öğretmen ve öğrencileri tarafından söylenen sözler arasında Bayan Sabiha Orhan’ın da

32 Semîha Cemâl Hanımefendi

gözyaşlarıyla değerli hocası hakkında söylediği sözleri teberrüken (bereket sayarak) yazıyorum:

“Aziz öğretmenimiz, yakında seni kürsümüzde göreceğiz diye sevinirken ne idi bu, ne idi dün işittiğimiz haber. İşittik mi? Hayır, hayır biz onu duymadık, duyamazdık, duysak ta böyle bir şeye inanmazdık. Nasıl olur da gürbüz, ruhen hassas, maddeten çelik gibi sağlam bir vücut, bu kadar az zamanda yok olur?...

Bunu dimağlarımız nasıl kavrar?... Fakat diğer öğretmenlerimizin saklayamadıkları kederleri, tutamadıkları gözyaşları, kafalarımıza müthiş bir darbe indirdi... İnanın, inanın bu acı bir hakikattir. Biz yine inanmıyoruz, bunu da bize sen aşlamıştın. “Çocuklar: Ruh ebedî, madde fânîdir.” derdin.

İşte sayın öğretmenimiz, senin sözlerini sana tekrar ediyoruz. Cismin aramızdan ayrıldı, ölüm nihayet seni de pençesi arasına aldı. Etimizden, tırnağımızdan ayırır gibi seni de bizden ayırdı öyle mi? Hayır, sen ölmedin, bilakis kalplerimize bir kıvılcım attın. Bu kıvılcım büyüyecek, büyüyecek, alevi kalplerimizi tutuşturacak, işte bu yangını hiç bir şey, hiç bir maddi kuvvet söndüremeyecek.

Ancak bize tesellî verecek olan, kalplerimizin en derin köşelerine kazdığımız ruhun, benliğin, ahenkli adın, daima gülen ve kızaran çehren, bize; “Aldanıyorsunuz çocuklar, ben ölmedim”, diyen dudakların olacak. Sen kalplerimizde, dimağlarımızda bütün varlığımızda biz

Aşk 33

yaşadıkça yaşayacaksın. Eserlerin ise hiç ölmeyecektir.

Senden feyz alan çocukların bunu yapmak kudretini almışlardır. Yalnız, yalnız sen, yatağında rahat, müsterih uyu.

Arkanda bıraktığın talebelerinin hıçkırıklarını hisset, senin için akıttıkları gözyaşlarını tutmalarını söyleme. Bırak, bırak, kana kana ağlasınlar mukaddes ölü...”

34 Semîha Cemâl Hanımefendi

CEMÂLNUR HANIMEFENDİ'NİN KALEMİNDEN "SEMÎHA CEMÂL HANIM"

On üç yaşlarında idim ve en küçük dayım Esad Sagay Bey'in evinde misafir bulunuyordum. Dayımın hanımı da halazadem olduğu için, akrabalığımız iki başlandı.

Akşam yemeğinden sonra, oturma odasında çoluk çocuk tatlı tatlı konuşuyorduk. Halam ise, elindeki gazeteye dalmış, etrafı ile pek alâkalanmadan okuyordu. Dayım, birkaç defa: **"Hanım bırak artık okumayı... bak Sâmiha da kırk yılda bir geldi.."** diyorsa da halam, yumuşak yumuşak: **"Peki, şimdi"** diye cevap veriyor, fakat bir türlü de göklerini gazeteden ayırmıyordu.

Dayım, üç söyledi, beş söyledi, baktı olacak gibi değil, elindeki sigarayı arkadan gazeteye değdirdi. Kâğıd yanmağa başlayınca da, bu sevimli müdâhaleye ikisi de gülüşerek, işi tatlıya bağladılar.

Bir başka âilede, erkeğin ricâsını kâle almayan kadına, bağırıp çağırmak, en abından somurtmak, ne yazık ki çok görülmüş hâdiselerdendi. Halbuki, dayımla halam, her mes'eleyi böyle zarâfet ve nezâketle hâl ederlerdi. Sonuna kadar da, bu böyle sürüp gitti.

*

Esad Sagay Bey, en küçük dayımdı. Ağabeyi Cemâl Bey ise, dayılarımın en büyüğü idi. Her ikisi de büyük annemin kardeşi idiler. Annemin kardeşi doktor Server Hilmi Bey ise, ortanca dayımdı.

Büyükannemin annesi Şefika Hanım, genç yaşta vefât edince, Mısır Vekili Hacı Süleyman Ağa ile Zekiye Hanım, dul kalan damatlarını, hüsn-i ahlâk sâhibi halayıkları Hacı

Kalfa ile evlendirmişler ve Esad Bey de bu izdivaçtan dünyâya gelmiş. Onun için de işte, büyükannemin sonradan doğan kardeşi Esad Bey, kendi oğlu Server Bey'den yaşça küçüktü.

Bu tabloya göre Esad Sagay Bey, Cemâl Bey Dayımın kızı Semîha Cemâl Hanım'ın amcası idi.

Semîha Cemâl Hanım, asırların zor yetiştirdiği müstesnâ insandı. Ona. tek kelime ile rûb-i mücerred dense reva idi. Bir kere çok güreldi. Çok da zeki ve çok merhametli, bilhassa adâlet duygusu son derece inkişaf etmiş insandı. Amma, bütün bu üstün vasıflarım, şahsî heves ve menfaatleri için kullandığına kimse şâhid olmamıştı.

Bir eşini daha görmediğim hârikulâde güzel elleri vardı. Vefâtından belki on beş sene sonra, kendisi ile Muallim Mektebi'nde hocalık yaptığını öğrendiğim Tevfik Ararat Bey'e, kendisinin dayızadem olduğunu söylediğim zaman, çok akıllı, terbiyeli ve kibar bir zat olan Tevfik Bey, sanki birden bire karşısına eski bir imaj çıkmış gibi şaşırarak:

Elleri” diye âdetâ bağırmişti.

Sonra da kendisini toplayarak, meriyet ve faziletlerinden söz etmek suretiyle yaptığı heyecanlı çıkışı düzeltmeğe çalıştı.

Semîha Hanım, Kız Muallim Mektebi'ndeki oldukça uzun süren hocalığı senelerinde, amcası Esad Sagay Bey de Maârif Vekili bulunuyordu. Amma, iki sene süren bu vekillik devresinde, kimse Esad Bey'in Semîha Hanım'ın amcası olduğunu bilmedi. Bilemezdi. Zîra öğrenmek gibi beşeri zaafılara kapalı olan bu genç kız için tefâhüre benzer her duygu, ayıplı ve haram işlerdendi.

Ne ki, vekil olan bir amca ile iftihar etmemek de, bu tok gönül için bir şey miydi? O, Hak katındaki yüce mevkiini de

36 Semîha Cemâl Hanımefendi

kimseye ifşâ etmemiş ve başındaki mânâ sultanlığı tâcını kimseye göstermeden bu dünyâ köprüsünü geçmiş olan, tasarruf sâhibi bir **ehl-i aşk** idi.

**Kaynak: Sırra Yolculuk, sh: 310–311;
bkz: Sâmiha Ayverdi, Rahmet Kapısı, Ankara:
Hülbe Basın ve Yayn, 1985, s. 66–68.**

AŞK

Semîha Cemâl
Hanımefendi

[Büyük Hikaye]

BİRİNCİ KISIM

DOLUNAY'LA CAN

— Can, aşk senin kendine mahsus varlığını yakmış ve sende boş bir kalıptan başka bir şey bırakmamıştır. Sen içi boş bir kaval gibisin ki bu vücuttan duyulan ses, kaval çalıcının sesidir. **Sen kendi vücudundan ölmüş ve benim aşkımla yaşayan bir vücutsun.** Aşkın cünun [delilik] anları senden gitmiştir. Mademki artık hikmeti buldun, sakit [sükût eden] ol. Aşkın sırrına bu dudaklar kilit olsun. Şu yanan odunlardan çıkan alevi görüyor musun?

Bu çattırdılar, bu feryat biraz sonra kalmayacaktır. Hatta kor geçince, o kızgın ateşin vücudundan eser kalmayacak, yalnız bir parça kül kalacak ki onu da âkıbet havaya savuracaklardır. **Aşkın hakikati budur Can. Alev, kor, kül ve nihayet hiçlik.** Ocağın içinde kıvılcımlar saçarak, yanan ateşin kızıl ışığından başka odada aydınlık yoktu. Dolunay ve Can ocağın başında birer kilime oturmuşlardı. Canın ruhunun terbiyecisi bu gece olgunluğunun bedir haline gelişini haber veriyordu; ve ocakta yanan odaya kızıl bir ışık saçan ateş, bu konuşmaya lâtif ve canlı bir mana veriyordu.

Can, koyu kumral saçları, hafifçe çıkık ve yuvarlak, küçük alınına tatlı bir kavisle kıvrılmış, ince biçimli kaşları görmeyi bilen, zekâ ve aşk görünen manalı siyah gözlere bir başka cazibe veriyor. Bu küçük manalı yüzde kenarları derin his ve elem çizgileri ile çevrilmiş bir çok aşk sözleri zuhur etmiş solgun dudaklar sevimli

40 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

kıvrımlarla gülümsüyordu.

Bu mana dolu yüz ve güzel vücut, insana pek neş'eli geçmiş görünmeyen şedid [şiddetli] ve ateşin bir aşk kitabını okuyormuş hissini veriyordu.

Çatılan ince, kavisli kaşlar, bu aşkın heybet ve ateşini ifade ediyor, fakat kenarları elem çizgileri ile derinleşmiş güzel dudaklar, bu ateş içinde aşkın mihnetini kendine can edinmeyi bilen bir hisle gülümsüyordu.

Dolunay ise onun çehresinden ve aşkından tamamıyla okunabilir,..

Her akşam Can evine giderken bu sefer Dolunay onu alıkoymuştu ve iki saatten beri konuşmuyorlardı. Dolunay dedi ki;

— **Bir dağa karşı haykırsan, duyulan ses, dağın değil, senin sesindir. Yanmış âşıkta da kendi vücudu sönmüş, aşkın vücudu hâkim olmuştur.**

Can ocağa baktı, hakikaten, bu anda ocakta yanan odunlar kor halini almıştı. Alev, gürültü kesilmişti.

Gene Dolunay'ın hâkim ve tatlı sesi Can'ın kulağına tanrısal bir zemzeme [Nağme, hoş ses] döktü ;

— **Aşk öyle bir denizdir ki, diyordu, oraya batanların ne şikâyet, ne de zevk nidası işitilmez. Denizin dibine bak ki, orada sükûndan başka bir şey yoktur. Ses, sadâ, kaynayış ve çalkanışlar hep denizin üstündedir.**

Sen hakikat güneşinin arayıcısı idin. Bil ki güneş kalbinde

batıp kalbinde doğdu!

Bir zaman sustular...

Nihayet, korlar kül kesilmiş ve ocak bomboş kalmıştı..
Dolunay diyordu ki;

— **Aşkın öldürücü eli, bir kamıştan kaval yapmak isteyen kimse gibidir. Kamışın boğazını keser, tekrar onu güzel tutup okşar ve gene kendisi çalar.**

Aşk öldürücü, fakat tekrar can vericidir ki, bu can evvelkine benzemez. Aşkın huyunu ve rengini tutar.

Fecrin ilk beyazlığı bu, bütün sadeliğine rağmen fevkalâde görünen hücreye aksederken Dolunay ve Can yerlerinden kalktılar. Dolunay hücrenin kapısını aralayarak;

— Şafak sökmek üzere Can, haydi yürü! dedi. Küçük kapıdan yan yana çıktılar—

CAN

— Can., bu, aşkın tarihinde unutulmayan bir simadır. Evveli ve başı yaratığın sırrına karışan aşk, sinesinde beliren bu müstesna simayı her vakit tevkir [Tazim. Hürmetle anmak] eder. Dolunay'ın candan arkadaşı olan Akgün, Can'ın eniştesi oluyordu. Ona, eniştesi bakmış büyötmüştü. Can Dolunayı ilk gördüğü gün, yaratanın önünde duyulan bir tapınmak duygusuyla ve her zerresi ile ona tapmış, yakıcı bir aşkla onu sevmişti. Dolunay'ı ilk defa eniştesinin evinde görmüştü. O gündenberi Can'ın gözleri dünyada Dolunay'dan başka hiç bir şeyi görmemişti.

Fakat bu aşk her türlü beşerî arzudan azade ve mukaddes büyümüştü. Can Dolunay'dan beş yaş büyöktü ve onu ilk gördüğü vakit büsbütün güzel bir kadındı. Dolunay ise onu, bir aşk rüzgârı gibi takdis etmiş, aralarında beşerî bir aşka delâlet edecek hiç bir hadiseyi düşünmemişti. Onu kendi vücudundan bir parça gibi sevmiş, ona saygı ve takdisle bağlanmıştı. Can Dolunay'ın nenesi, arkadaşı, hamisi eli, ayağı her şeyi idi. Can Dolunayı gördükten bir kaç gün sonra eniştesini ve bir yıl sonrada kardeşini kaybetti.

Akgün'ün biricik kızı Ayça, onun eline yirmi yedi günlük geldi; ve Ayçayı büyöten Can'ın aşkı, bu küçük kızla yaşıt olarak yavaş yavaş büyödü, ve şimdi on dokuz yaşında Ayça baharını, ve Can ise aşkının ihtiyar olmuş kışını idrâk ediyordu.. Biri taze bir bahar, öteki ise bir aşk ihtiyarı olmuştu. Can, her gün Dolunay'ın hücreesine

gidip iğlerini görür, ve gece eve dönerdi.

Artık onun vücudunda Dolunay'ın arzusundan başka bir hayat eseri kalmamıştı. Fakat bu oluncaya kadar, neler geçmişti, neler... Bu, ne ıztıraplara, ne ateşlere, ne fırtınalara mal olmuş ve Can kaç ölümle ölüp dirilmişti. Sanki aşk onun ruhunda yalnız yakıcı ve öldürücü vasfını göstermeye ahdetmiş ve bol bol cefası ile yakıp Dolunay'ın cemalini ziyalandırdığı bu ruhtan, safasını tamamıyla esirgemişti..

O bir yangındı ki, alevleri Can'ın yüzünden ve kendinden başka neyi bulsa yakıyor, ona bir arzu, bir heves, en küçük bir duyguyu bile çok görüyordu.

Nihayet Dolunay'ın sıhhati, rahatı, zevki onun, hayatının emeli olmuştu. Fakat bu emel gerçekleşinceye kadar ve bu ateş, harmanı yakıp bitirinceye kadar, ne feryatlar, ne ateşler onun benliğini kasıp kavurmuş ve muratları onu azad edinceye kadar ona, her anı yıllarca süren ne elemeler çektirmişti.

Nihayet işte hiç bir arzusuz, emelsiz, yanacak bir şey kalmayınca yangın da bitmişti.. Ve bu iştihak gecelerinden sonra alevlerin kızıllığı doğan günü kana boyarken, bu yeni aleminde, onun kendine ait arzusundan, aşkının heveslerinden biri kalmamıştı. Candın muradı Dolunay'ın muradı olmuştu, ki aşkta en yüksele gaye budur. O, Dolunay'ın üzerine titreyen ondan başka bir şey düşünmeyen ve onun vasıtası ile elde edilecek aşkın her türlü zevklerinden feragat

44 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

edebilen müstesna bir vücuttu ve aşkın pek nadir yetiştirdiği bir eserdi. Ona halk kendini satan kadın derlerdi.

İşte Can böyle Candı.

GÜLEMRE

Can, Gülemre'nin hücreesine [Oda. Odacak] uğramıştı. Gülemre Dolunay'ın en yaşlı ve hoş dostlarından biridir. Başına her vakit bir gül ilişirmeyi sevdiği için ona böyle denmiştir.

Pek çok defalar olduğu gibi başı elleri içinde, yüzü sapsarı, sessiz sarhoş değildi

Hücresinin önünde, gülen tatlı yüzü, bir işe eğilmişti, bu bir keçi postu idi, kurutmak için temizliyordu.

Can'ı görünce sevinerek kalktı, çocuk gözleri gülümsüyordu. Tatlı güzel yüzünde İlâhî bir sükûn vardı. Can ona bu hallerinde (çocuk ihtiyar) demeyi severdi.

Yeşilliklerin, çimenlerin üstüne bir post serdi beraber oturdular.

Dolunay, babasından kalan büyük serveti dağıtıp buraya geldiğinden beri, Gülemre, şair tabiatı, Hisli, ve ince varlığı ile Dolunay'ın yanından ayrılmamış, esasen karısını kaybettikten sonra bir tek sevgili kızı küçük Emre'nin hırpalanmaması için bir daha evlenmemişti. Bir de zevcesinin kızı Büyük Emre vardı ki, bu kızı da kendi kızından ayırmazdı. Gülemre'nin kendi kızı küçük Emre, aşka müstait olmakla beraber, kimseyi sevmemiş, tabiatı sever; onda aşk, taşkın fakat bir şekil almayan bir feyezan halindedir. Ayça ile bu kız aynı yaştadır ve birbirlerini çok severler.

Gülemre de Dolunay'ın bütün dostları gibi putlara

46 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

inanmaz; fakat fikirlerini gizli tutar ve onların dininden görünürdü

Dolunay ona bir Allah'ı telkin etmiştir.

Gülemre her zamanki gibi:

— E., bakalım güzel dost aç! diye aşkın yarım bıraktığı tatlı ifadesi ile söylüyordu.

Can:

— Bu sabah seni dinlemek istiyorum, dedi. Gülemre çok söz söylemez, Dolunay'dan başka bit şeyden bahsettiği de pek duyulmaz; sustuğu zamanlarda da aşkı, hali, söylerdi. Kesik ifadelerini, yanık bir aşk heyecanı tamamlar, hele aşkın taşkın vücudu, onu olduğundan daha zayıf [kuvvetsiz, tâkatsız.], fakat eski bir kaynak gibi hep gençleştiren bir kuvvetle sarsar durur.

Hangi hadiseden ilham aldığı bilinmeyen bir ruh atılışıyla:

— Çocuğum., diye başladı. **İnsan, yaratılmışların en kudretlisi, aynı zamanda en zayıfidir.**

Bir yandan dağlara, denizlere, sahralara hâkim, bir yandan da ihtiraslarına, meyillerine esir...

Düşününce mahlûkların içinde ondan üstünü yok. Şerrinden şeytan pabucunu almadan kaçır. O bir kerre kana susamasın, inan ki dişi kaplan yanında melâike olur; ifritler halinden ibret alır. **Bozuklukta şeytana külâhı ters giydirir, zebanilere ders verir...**

Aşk 47

Çocuğum, insan yalnız aşkı bulmak, ona ermek onda aşk olmakla kemali bulur. **Aşk her şey, her şey... o..**

Gülemre'nin en güzel zamanı, bu coşkun zamanlarıdır. Temiz bir çocuk safvetiyle mavi gözleri titrerken onu dinlemek ne hoştur!

— Eğer Yaratan merhamet etmezse dünyanın bütün ilâç ve şifa hâzineleri zehir ve hiyanet saçar, eğer lütfetmezse, serin rüzgâr ateş olur, misk kokuları, cehennem kokusu, güneşlerin saçtığı nur, bütün zulmet olur..

Hay gidi insan nene güveniyorsun! Sağlam bir iradeye dayan. Fakat bir irade, çürüyecek ete kemiğe dayanmasın. Onu besleyecek aşk ve hakikat olsun!.. Eğer hayale dayanıyorsan, emekler de hayal olur!

Çeşmenin iftiharını, kendini yapan taş, toprak değil, içinden akan o güzel can verici su iledir. Bu suyu membandan almaktan hiç bir vakit utanmaz. **Aşk, aşk,..** eğer sen aydınlığınla bu kara vücudu örtmezsen, huzuruna varmaya yüzüm yoktur. Bende, benim diyeceğim nem varsa şenindir. Bir kerre seni gören, dünya nimetlerinin hiç birile doymaz. **Ey aşk, sen yüzünü bir kerre görenlere acı da, onları bu lufuftan mahrum etme.** Onu bir kerre görmek elde hüccettir.

Kumun üstündeki su birikinticiği, parıltıyı, güneşin aksi olan aydınlığı, kendinden biliyor; güneş te göklerden ona gülüyor ve; gece olsun da o vakit görüşürüz, senden mi benden mi anlarsın diyor.

48 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Kendindeki kudret ve hayatı, etten, kemikten bilen biçare insana, ezeliyet güneşi de, kıdem göklerinden bakıp gülümsüyor: Ölüm ve aciz gecesi bir gelsin de görüşürüz, bu hayat parıltısı senden mi, benden mi, bilirsin, diyor!

Gülemre her vakit ki ifadesine göre çok selis [düzgün ve akıcı ifâde] söylüyordu. Can, bu ifadeden yanar gibi oldu. Nihayet o, ilâhî olan aşkı takdisle sözünü bitirdi:

— Oh, çocuğum! **âşık aşkın bir zerresini iki cihana vermez. Sarhoş ol, iç, iç!..**

Gene büsbütün çocuklaşmış, tatlı yüzü sararmıştı. Aşk sabahlarındaki gibi başını elleri ile tutuyor, Can'a: git, söyletme beni, yeteri Der gibi başım sallayarak işaret ediyordu. Beyaz sakalına iki damla yaş süzüldü.

Can dönerken, onu bu kadar çocuklaştıran bu kadar ilâhileştiren masum heyecanı düşünüyordu. Bu aşkta ne kudret var, o nelere kadir değil; diyordu.

**

Sabah oluyordu. Çatlaklarından yeşil fidanlar fıskıran bir yar arasına gizlenmiş hücrenin kapısına bahar açan şeftali ve badem -ağaçlarının çiçekleri serpilmişti. Fırat'ın karşı sırtlarında fecrin ilk ışıkları ufku gümüşlüyordu. Nehrin boyunca yürüdüler. Burası bütün badem ve şeftali ağaçları ve yemyeşil çayırlarla çevrili idi. Ve çiçek açan bu ağaçlar gözü alan bir beyazlıkla yeşil göğün içine oyulmuş fevkalâde zarif oymaları

andırıyordu.

Can, nereye gittiğini bilmiyordu. Asasına dayanarak dalgın yürüyen Dolunay'ın iki adım gerisinden sakın bir halde yürüyordu. Can gecenin tesirile hâlâ sarhoştı. O aralık Dolunay gitmek istediği yeri kendisi söyledi:

— Uluand'a ava çıkmadan yetişmek istiyorum. Daha bu huyundan vaz geçmedi Can yakmayı kendine zevk etmek hoş bir şey değil... Sen eve dön ben onunla seyahat meselesini görüşeceğim. Mısır'a giderken seni alırım. Uluand ve Gülemre ile Nekao'da isterlerse gelirler dedi.

Demek ki, artık Dolunay kararını büsbütün kat'i olarak vermişti. Hiçbiri onu bu kararından döndüremiyordu; ne Gülemre, ne Uluand, ne Can.. Ne bütün Uruk!

İkinci bir Mısır seyahatine Dolunay kuvvetle karar vermişti. Fakat Dolunay'ın Uruk'tan ayrıldığını hiç kimse istemiyordu. O bütün bu İlin sevgilisi idi. Yüzünden bir çok fakirin zengin olduğu, kavallarında onun yanık şarkılarını çaldıkları güzel sesli Dolunay'ı herkes severdi. Can ise yolculuğun bin türlü zorluğunu ve Dolunay'ın rahatını düşünerek bu seyahati istemiyordu. Fakat bu sefer hiçbir şey söylemedi, Dolunay'a baktı. O düşünceli ve dalgındı. Bu gece uyumadığı için yüzünde tatlı bir solgunluk vardı Nehrin akından düzleşmiş, toprakları incelmış kenarında pek rahat yürümek kabildi; pembeliği artan hafif bahar kokusuyla saflaşmış göğe doğru, hafifçe başım kaldırmış, öyle yürüyordu.

50 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Dolunay güzel, parlak geceye benzeyen siyah gözlerin, muntazam başında ipek gibi yumuşak kokulu saçları, hep temiz ve yüksek kokuları alan delikleri kalkık harikulâde burnu, koyu bir gül pembesi renginde çeneve doğru hafifçe incelen buğday çehresi harikuladedir. Aşkın tuzağı olmak için, fevkalâde bir terkripten düzülmüştür.

Can için Dolunay ise, ne bir kelimenin, ne bütün bir dilin anlatamayacağı bir şeydir. Ne güzellik, ne iyilik, ne büyüklük ... Onu ifade için bir sembol olamaz. Koyu gül kurusu sert bir aba ipliğinden dokunmuş elbisesi, yüzündeki rengin aksine karışarak, tatlı bir katımla ona büsbütün hoş bir cazibe veriyordu. Deve derisinden kaba bir şekilde kesilmiş sandallar içinde beyazlığı ve güzelliği görülen ayakları, bir hurma budağından kesilmiş asayı tutan hâkim ve güzel el kadar nazik ve lâtifti. Biraz uzun dalgalı, ipek gibi yumuşak saçları, boynunun güneşten yanmış cildini okşuyordu. Çevik vücudunda harikulade bir erkek vücudunun canlı cazibesi ona bir ilâh güzelliği veriyordu.

Can'ın evine dönen yolun başına geldikleri vakit Dolunay:

— Güle güle Can... Gülemre de akşama görüşürüz!
Dedi.

Dolunay nehrin boyunu takip ederek bir müddet yürüdü. Sonra uzaktan kokuları taze sabah havasım dolduran bir çok güllerle açık ufku renklendiren bir gül bahçesinin

Aşk 51

çitini aştı. Bir zamanda bu bahçelerin arasında yürüdü. Ve nihayet açık düz bir ovaya çıktı ki burası köyün bitimini teşkil ediyor ve Uluand'ın tepeye hâkim evinin bahçelerine buradan gidiliyordu. Karşıda bütün köyü çeviren kal'alar ve bir sıra teşkil eden kerpiçten, yapılmış çoban evleri görünüyordu. Sağda sonradan yapılmış bir tepenin üzerinde mabet kulesinin tarassut yerinde şeffaf bir bulut parçacığı henüz dağılmamış, koyu ördek başı tepenin arkasında gizlenen ovada henüz şafak başlamamıştı. Etrafta derin ve fevkalâde lâtif bir sessizlik vardı. Tatlı bahar havasının hâsıl ettiği kokulu sisler daha yer yer yükselmemişti. Hafif, gözü alan bir ışık bu sonsuz görünen ovada yeşilimsi bir aydınlık hâsıl ediyordu.

Bir müddet daha yürüyünce, Dolunay uzakta at üzerinde koşan çobanları gördü. Bunlar tayları koşturup kement atıp eğleniyorlardı. At ve deve sürüleri bir gölge halinde ufukta yavaş yavaş kımıldanıyordu. Dolunay bunlara uzaktan seslendi.

— Hey çoban, çoban!

Gür, güzel sesi bütün ovayı dolduruyor, bütün ufukları bu güzel ses sarıyordu. En evvel çocuklardan biri Dolunay'ı tanıyıp seslendi:

— Dolunay, Dolunay! ..

Tatlı bir çocuk sesinin tınlayan muhabbetli ahengi ovada masum bir akisle titredi.

52 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Çobanların ikisi uzağı görmek için, ellerini doğan güneşin kızılıtlarına siper ederek at üzerinde geldiler. Bunlar on dört yaşlarında sevimli çobanlardı. Arkadan, ellerindeki hurma lifinden yapılmış kementleri savurarak, tozu dumana katarak beş altısı daha geldi.

Dolunay'ı görünce, hepsi sevindiler:

— Dolunay, Dolunay!

Bu isim bir muhabbet dalgası içinde ovayı dolduruyordu

Sanki kızıl bir çevre içinde parlak bir laâl gibi doğan güneşin ışıkları bu isimdi.

Dolunay, bunlara:

— Çocuklar, ben de kement atacağım, bana kement getiriniz!

Dedi ve içlerinde en güzelinin elinden kemendini aldı. Onun yaman bir nişancı olduğunu herkes bilirdi:

— Taziyı koşturun! dedi. Ve bir çoban, siyah bir taziyı önüne sürüp atını hızla sürdü. Dolunay kemendi havada savurup şiddetle fırlattı. Bir uğultu ile kement yıldırım gibi giden tazının vücudunu sardı.

Bütün çocuklar heyecanla bağıştılar:

— Yaman nişancısın, yaşa! diye haykırarak atlarını ona doğru sürdüler, etrafını aldılar.

Fakat Dolunay orada çok durmayarak onlardan ayrıldı. Bir küçük çit ovanın şimale giden yolunu bir hurma

bahçesinden ayırıyordu. Bu çiti aşip sağa dönünce geniş bir taş ağızlı olan kuyunun başında bir kızın, arkası dönük olarak, su çekmek için kovasını attığını gördü.

Ayak sesini duyan kız dönüp baktı. İkisi de birbirini tanıdılar.

Dolunay ve Ayça...

Göz göze geldiler. Ela ve İlâhî siyah gözler birebirinden tutuşan bir garip şule ile birdenbire yandı.

Dolunay ona hayretle baktı. Ne kadar güzeldi!

Bir güneşin, gizli bir manevî güneşin aydınlığı bu gözlere aksetmişti:

— Ayça, sen misin? diye seslendi.

Titreyerek

— Benim, dedi.

Bu gözlerdeki akis Dolunay'ı bir anda meclup [Tutkun] edip:

— Sen mi su çekiyorsun? diye sordu.

— Evet. Tuğ koyunları otlağa götürdü, su işi bana kaldı.

— Ver kovanı da ben çekiyim, dedi. Ve kuyunun başında yapraksız iki çatallı bir zeytine geçirilmiş uzun tahtaya bağlı İpi alıp çekti. Kova dolu olarak çıktı. Tatlı sesinde bir aşk ahengi çağlayıp:

54 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Ben taşıyayım dedi. Dolu kova Dolunay'ın elinde yanyana yürüdüler. Dolunay ona bir çok sualler sordu ki bunların hepsinin cevabında bir sarhoşluk seziliyordu. Ayça Dolunay'ın yanında bulunmaktan, onun kovasını taşımasından titriyordu.

Zaten mümkün miydi ki, Dolunay bir cana meyletsin de, bu meylin ateşi o kalbi teshir etmesin.. Bu, dünyada olmayan bir şeydi! Biraz sonra at üzerindeki çobanlara rasgeldiler.

Hızla koşarken, içlerinden biri gen bir kahkaha savurarak:

— Ayça, Dolunay yaman nişancıdır, korun!

Diye seslendi.

Bu söz Ayça'nın kalbine ateşin bir zevk verdi. Ayça korunmuyordu. Bilâkis Dolunay'ın aşkı ona tasavvur edilemez bir cazibesi olan ilâhî bir ateş şeklinde görünüyordu. Bütün il [Ülke, yurt] kadınlarının gönüllerini meşgul eden Dolunay gülümseyerek çapkın çobana selâm verdi. Yanakları kızaran Ayça'ya, Dolunay sevimli siyah gözlerinde, gül pembesi dudaklarında ateşe benzer bir mana ile baktı, o bu sözü hiç işitmemiş gibi görünmeye çalışarak, uzakta pırıldayan Fıratı göstererek:

— Bakın ne kadar güzel!

Dedi ve Dolunay hemen Ayça'nın gözlerini yere indiren bir ateşli bakışla:

— Ah, sen daha güzelsin! diye cevap verdi.

Bu pek masum bir kaç dakika, Ayça için bir başka âlemde yaşanmış sonsuz bir zevk anı oldu. Dolunay ondan Gülemre'nin ziyafetine gitmek için söz aldı. Hem de Kovanını evine bırakırken: Bu gece seni bekleyeceğim Ayça, sözünü ne sevimli bir güzellekle söylemiş ve uzaklaşırken, Ayça'nın, odasından işittiği şarkıyı ne doyulmaz bir cazibe ile söylemişti:

**Sen olmasaydın,
ben aşkı bilmezdim,
aşk olmasaydı,
seni bilmezdim! ..**

**

Evine gitmek üzere sağa giden yolu takip eden Can, dalgın yürüyordu. Nehrin kenarında balık tutan on onbir yaşlarında güzel yüzlü, kumral çocuk onu görünce:

— Kendini satan kadın! diye, tuhaf bir ahenkle kamışına eli ile vurarak ezberler gibi bu sözü üç kere tekrarladı.

Bu aralık arkadan gelen ve ayağındaki sandalların sesi işitilmeyen yaşlı, gümüş saçlı ihtiyar Mısırlı rahip çocuğun yanından geçiyordu. Gülemre'nin akrabası olan küçük oğlanın söylediği bu sözü duyunca merakla çocuğun yüzüne baktı ve sordu:

56 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Ne dedin, yavrum!

— Kendini satan kadın! diye çocuk uzaklaşan Can'ı göstererek:

— İşte gidiyor, dedi ve kendine söz söyleyenin zigguratın rasat kulesinde çalışan ihtiyar rahip Nekao olduğunu tanıdı.

[**Ziggurat**, ([Akatça](#) zıqqurrat, zaqa yükselmiş yere kurmak) eski [Mezopotamya](#) vadisinde ve [İran](#)'da terası bulunan [piramitlere](#) benzeyen [tapınak kulesidir](#)]

Nekao çocuğu okşadı ve:

— Bana söyler misin yavrum, bu kadın kimdir? dedi.

Çocuk, taze bakışlı mayi gözlerini fazla oyalamak isteyen bu ihtiyardan biran evvel baharın tazeliğine çekmek ister gibi; yüzünde cevval tatlı bir ışık gezerek:

— Herkes ona böyle der, bilmiyor musun? diye istifhamla onun yüzüne baktı ve sonra:

— Emre bunları daha güzel bilir, istersen sana anlatır! dedi ve bütün vücudunu tatlı bir meyille nehre doğru bırakarak kamışın ucundaki yemi suya savurdu.

— Emre, demek bunu bilir, diye hoş ve hâkim yürüyüşlü ihtiyar, arkasından, pek âlâ tanıdığı Can'a baktı

Dolunay'ın hücrelerinde sık sık rasgelip de o kadar hoşlandığı bu kadın için duyduğu isim onu büsbütün meşgul etti. Şimdiye kadar ona böyle dendiğini

işitmemişti.

Nekao Gülemre'nin evine giden yola düşünce düşünce saptı.

Bir kaç dakika sonra, koyunları otlağa götüren Gülemre'nin evinde rahip Nekoa, kızı küçük Emre ile karşı karşıya idiler.

Nekoa Emre'nin yeşil bahçelere, tarlalara bakan odasında köşe penceresinin önündeki sedire oturmuştu. Emre cevval hisli elleriyle ona hurma şarabı getirirken

— Büyük Emre çiçek toplamağa gitti. Ekmek pişirmek işi bana kaldı, diyordu, hem yavaş yavaş ziyafet için hazırlanıyoruz. Geleceksin değil mi Nekao! diye ihtiyar dostunun yüzüne sevinçle bakıyordu. Nekao:

— Geleceğim küçük dostum, fakat senden bir şey öğrenmeye geldim, dedi. Can hakkında bildiklerim bana söyleyebilir misin? **Ona kendini satmış kadın, diyorlarmış!**

Birbirlerinden çok hoşlanan bu iki dost karşı karşıya oturmuşlardı. Küçük Emre'nin küçük zeki çehresi, parlak kumral gözleri aydınlandı. Sonra sevimli yüzünü ciddî bir gölge kapladı :

— Can hakkında bildiklerim, dedi Can benim anlatabileceğim bir varlık değildir, Nekao! Fakat küçükten beri o beni dünyada en çok alâkalandıran iki insandan biridir.

58 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Ve Nekao'nun bir sorgusuna meydan vermeden açık sevimli çehresinde tatlı bir tebessümle serbestçe:

— Biri, bilirsin ki Dolunay, öteki Can... dedi ve ona benzemeyi ne kadar isterdim diye mahzun bir tavırla gülümsedi.

Sonra Nekao'nun varlığını unutmuşta kendi kendine söyler gibi başladı;

— Bundan bir kaç yıl Önce, yani sen gelmeden iki yıl evvel, bütün Uruk'u helecana düşüren bir vaka ona bu ismin verilmesine sebep olmuştu;

Bir gün Can Dolunay'ın hücrelerinde iken söz arasında **Dolunay:**

— **Renkli yünden dokunmuş İncili şallar var bir tane olsa Büyük Emre'ye verirdim, demişti.**

Can Dolunay'ın bu arzusunu yerine getirmek istemiş ve bu şalların memleketin zengini Uluand'ın evinde bulunabileceğini düşünmüştü. Fakat Uluand'ın baş işçisi bunları efendisinin hesabına ve ağır paha karşılığında satıyordu. Canın ise böyle bir şalla değişecek hiç bir şeyi yoktu. Dolunay'ın arzusunu muhakkak yerine getirmek istiyordu.

Sevdiğinin bir başka kadına vermek üzere istediği şeyi temin edebilmek arzusu bu kadar saf bir şekilde bir a şıkın kalbine hâkim olması ne kadar ender bir şeydir. Fakat, Nekao, bu gibi duygular onun hassasiyeti kurmuş kalbinde yer tutamaz olmuştu.

Can hücrede gündelik işlerini yaparken, keçiyi sağarken sütleri kaynatıp Dolunay'ın yoğurt ve ekmeğini hazırlarken, ateşi yakarken, hep bunu düşünüyordu. Can hep Dolunay'ın hizmetine bakardı. Çünkü karısı, Suna, hasta olan babasının memleketine sık sık gider aylarca kalırdı. Can hücreden çıkınca, bir komşusundan ödünç bir şey istemeye gitti. Bu, evinde yalnız yaşayan bir kadındı. Bir kaç keçinin sütü ile geçinirdi

Can kadına;

— Bana ödünç ne verebilirsin, iki keçi verebilir misin? diye sordu.

Kadın;

— Zaten dört keçim var; mümkün değil, ancak sana bir oğlak verebilirim, dedi. Can bunun bir işe yaramayacağını bildiği halde oğlağı aldı, ve Uluand'ın evine gitti. Baş işçisini gördü.

Fakat oğlak mukabilinde kendisine böyle bir şal vermek kabil değildi.

Uluand'ın, sütunlarında insan başı, arslanlar oyulmuş muazzam kapısında, başışçi ile Can bir müddet konuştular. Can, muhayyelesi altüst olmuş bir halde kaşlarını çatarak düğündü. **Aşk nihayet dehşet veren bir ibdada bulundu.** Can kendini satmayı teklif edecekti!

— Kendimi satıyorum, kabul eder misiniz? dedi. **Başışçi Eroğlu**, bu teklif karşısında şaşırıldı, hayran hayran Can'ın yüzüne baktı:

60 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Bir şal için mi? diye düşündü. Acıyarak:

— Sen bu işten vazgeç! diye mani olmak istedi. Bir şal için böyle bir harekette bu hm m iyi akılda hafiflik sayıyordu. İşçiye de ihtiyaç yoktu amma, Can'ın ricalarına tahammül edemedi.

Ve iş şöyle halledildi. Can bir sene Uluand'ın kapısında hizmet edecek, buna mukabil şal Dolunay'a gönderilecekti.

— Ne garip kadın! hiç böylesini görmedim, Nana beni iki saat aç bıraksın; diye tuhaf tuhaf güldüğünü Can bana anlatmıştı.

Can, gah götüren çocuğa, Dolunay'a bir şey söylememesi için tembih edilmesini rica etmişti. Onun bir arzusu için canını isteseler, onu da verirdi. Can burada esir gibi çalışacak. Dolunay'ı istediği vakitler göremeyecekti. Fakat burada gene feda edilen Can'ın ruhunda kalan kendine mahsus bir tek duygu oldu, ve buna mukabil, Dolunay'ın bir istediği yerine gelmiş olacaktı.

Bir ateş ok, Dolunay'ı görmemek, Can'ın yanan kalbine saplanmıştı. Bu ateşin hiç şakası yoktu... Fakat Can, bu acıya da tahammül edecekti. Şalı götüren çocuk, Dolunay'a bir şey söylememişti. Yalnız şalı Can'ın gönderdiğini söyleyip gitmişti. O gün Dolunay, hücre sine giden büyük Emre'ye şalı hediye etti, omuzlarına koydu. Fakat akşam oldu. Can hala gelmedi. Dolunay merak ediyordu. Çünkü Can her akşam gelir, yemeğine ve odasına bakar, ondan sonra evine dönerdi.

Aşk 61

Geç vakit, Dolunay Can'ın evine gitti, sordu. Evdekilerde bir şey bilmiyordu. O gece böylece geçti ve bunu üç gün daha takib etti.

O vakte kadar Can'ı ve Dolunay'ı tanımayan Uluand Can'ı bir sabah bahçesinde gördü. Nekao, Uluand'ın kim olduğunu bilir misin?

— Dolunay'ın dostu olduğunu bilirim dedi

— O kadar mı ? Nekao:

— Bir çok meziyetlerini bilirim diye saymak istedi. Emre;

— Onlar muhakkak ki pek çoktur. Fakat bir kahraman olduğunu bilir misin? dedi.

— Nekao hayır dedi.

— Uluand bir Asur

— Türk muharebesinde pek büyük işler görmüştür. Şimdi de (Doğu) kal'asının muhafazasına Uluand memur edilmişti. Düşman hücum edince kal'a şiddetle müdafaa edilmiş ve muhasara eden düşman püskürtülmüştü. Uluand düşmanın takibine karar vermişti. Halk ise bunu istemiyordu. Fakat Uluand'dan korktukları için kendisine bir şey söyleyemiyorlardı. Nihayet onun pek çok sevdiği Aysu'yu kandırılmışlar, o da gidip Uluand'a harbe devam etmemesi için söylemeye karar vermişti. Aysu, Uluand'ın canı gibi sevdiği bu güzel kız, onun bütün emeli, hâzinesi idi. Annesi, babası olmayan bu kızı, bir zalim

62 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

amcanın tarlasında işçilik ederken görüp güzelliğine tutulmuştu. Onu amcasından isteyip evine aldı. Henüz düşünleri olmamıştı. Uluand bir sabah miğferini ve zırhını giyip ordunun basma geçeceği sırada Aysu çadırına girip ;

— Andım!. sana bir şey söyleyeceğim. diye güzel ve küçük elini Uluand'ın geniş ve kuvvetli omuzlarına koydu.

Uluand, elâ gözlere, nazik pembe çehreye tutulmuş bir nazarla bakıp;

— **Söyle güzelim söyle., benim ruhumun bülbülü, Uluand senin!**

Diye kumral parlak saçlarını aşk ve şefkatle okşadı. Kırıp geçtiği bir yığın düşmanın ölümünün titretmediği sert kalbi, bu küçük çehre, bu güzel gözler zebun etmişti.. Kavga meydanında, yaman bir bahadırlıkla fırlayıp amaca giden ok ve yay, şimdi belinde hiç bir işe yaramayan bir demir parçası halinde sallanıyordu...

Aysu yanağım Uluand'ın yüzüne koyup, kendine öğretilen sözleri tatlı sesi ile sakitâne söyledi.

— Uluand'ım, harpten vaz geç., ben bunu istemiyorum! dedi.

O anda Uluand'ın çehresi birden bire karıştı ve insana heybet ve dehşet veren bir nazarla baktı, halinden bir şey anlamayan Aysu'yun bileklerinden tutup çekti. Sesine müthiş bir eda vererek;

Aşk 63

— Öyle mi güzelim? dedi. Sen yalnız aşka mahsustun, bir aşk topu, sırf benim aşkımdın, onlar seni kendi çamurları ve çirkefleri ile karıştırmamalılar. Sende ben, yalnız aşkıyı kollamalıyım! dedi.

Ertesi sabah şafak vakti şehir ahalisi kal'a duvarında Aysu'yun güzel vücudunu ölmüş olarak gördüler, yumuşak kumral saçların seher rüzgârı ile uçuştüğünü parlak dilber gözlerin aralığında, kızıl dudakların üzerin de müthiş bir tebessümün donup kaldığını dehşetle gördüler. Gören kaçışıp feryat etti, gözlerini kapıyıp kaçanlar oklarına sarıldılar.

Harbe devam edildi. Düşman takip edilip püskürtüldü, Zafer kat'i idi.

Fakat Uluand'ın sert ve metin kalbinin yegâne zaaf duyduğu nokta, sızıyordu. Artık Uluand bu memlekette kalmadı.

Anadolu dağlarını aşarak buraya gelip yerleşti. Hakan, kahramanlığından dolayı ona burada toprak verdi, malı çoğaldı hayvanları üredi; o kadar ki bir yıl içinde Uluand, memleketin en zengini olmuştu. Şimdi Fırat kenarında gördüğün, boydan boya uzanan altın başaklı tarlalar gittikçe genişledi. Uluand'ın buraya gelmesi bir kaç senelik bir vak'adır,

**

Can, Uluand'ın kapısına gireli üç gün olmuştu. Ulunad bir sabah, at Üzerinde, arkasında iki esir, adeti üzere yaban

64 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

merkebi avına çıkarırken hayvanlara mahsus bir su oluğunun başında fevkalâde düşünceli bir kadın gördü. O kadar ki, atının ayak sesini bile bu kadın işitmemişti. Belindeki kuşaktan bunun bir işçi kadın olduğu anlaşılıyordu, kendisi dizine sürünecek kadar yakından geçtiği halde, çatılan kaşlarında bir hareket olmamış, siyah, parlak ve zekâ gösteren gözleri daldığı noktadan ayrılmamıştı. Elindeki boş kova, oluğun içinde sallanıyordu. Saçları dağınık, güzel solgun yüzü his ve elem çizgileri ile dolu idi. Bunun bir aşk ihtiyarı olduğu muhakkaktı. Uluand, aşkı bilen kalbinin gösterdiği yoldan, bu kadının eleminin büyüklüğünü derhal anladı. Atını durdurdu ve tatlı güzel sesi ile onu ürkütmemek için hafifçe dedi ki:

— Yorgun musun –kadınım?

Can, eğilmiş düşünceli başını kaldırdı ve metanet ifade eden gözlerinde sert bir aşk bakışı ile;

— Hayır, dedi.

Bu dudaklardan (hayır) kelimesi, ciğerden gelen kızıl bir kan pıhtısı halinde sıçradı ve Uluand;

— Bu aşk, benimkinden yavuz! diye düşündü. Can kovayı göğsüne bastı ve Uluand’a vahşi bir nazarla bakarak uzaklaştı.

Uluand, bir müddet arkasından baka kaldı. Yoluna gidemiyordu. Orada durdu. Sonra işçi bağısını çağırdı bu kadın hakkında malûmat isteyerek; hakikati öğrendi.

Aşk 65

Can'ın nereye gittiğini anlamak için işçi ile beraber arkasından gittiler. Eroğlu, Uluand'ı ağılın kapısına götürdü,

— Buradadır! dedi.

İçeriye baktıkları vakit, **Can'ın saçları ile yeri süpürdüğünü gördüler.** Uluand ıztırapla bağırdı:

— Uluand'ın kapısında kimseye zulüm yapılamaz, bu ne hal! diye işçisine şiddetle baktı.

Yeni tayin ettiği bu adamın merhametinden şüphe ediyordu. Eroğlu hayretle:

— Ben buna yalnız ağılı süpür dedim. Süpürge de verdim; başka bir şey bilmiyorum, dedi.

Uluand

— O halde neden saçlarınla süpürüyorsun? diye Can'a sordu. Eroğlu gizlice Uluand'ın kulağına:

— Bunun ahvalinde mecnunluk eseri görüyorum, diye fısıldadı.

Uluand bu halin gene bir aşk eseri olduğunu anlamıştı. Sebebini söyletmek için Can'a tekrar sordu ise de Can gene bir şey söylemedi. Ağıldan çıkıp gitti.

Ben sonradan Can'dan öğrendim ki, Can ağılı, süpürürken içinden;

— **Emre omuzlarına şalı koyup gezsün, sen Dolunay'ı görmekten mahrum olarak, burada ağıl süpür. Sana bu**

66 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

hali nasib eden kader ne gariptir! diye zihninden bir fikir geçince, bunu Dolunay'ın aşkından şikâyet sayarak ve ağlayarak süpürgeyi elinden atmış ve yeri saçlarıyla süpürmeye başlamış..

Uluand, hayran ve müteessir hemen oğün Can'ın serbest bırakılmasını emretmiş ve Dolunay'a özür dilemek için gitmişti. Uluand o vakte kadar Dolunay'ı tanımıyordu. Yalnız bir kaç güzel şarkısını bağcılardan dinlediğini Uluand bana söylemişti,

Bu şal Nekao, halâ Büyük Emrede saklı durur. Kardeşim onu kullanmaya kıyamaz. Zaten Can'ın geleceği gün, Uluand'ın yanında olduğunu haber aldığımız vakit, Emre şalın geri yollanması için çok ağladı:

— Baba bu gah götür. Can orada Ölür diye çok yalvardı. Fakat Dolunay razı olmadı:

— Verilen bir şey geri alınmaz, dedi. Dolunay'ın ve bizim bir kaç koyundan başka bir şeyimiz olmaması böyle bir zamanda pek müşkül. Nihayet Dolunay sevgili devesini göndermeğe karar verdi. Dolunay'la Sülünün ayrılmaları pek hazindi. Sülünün halini görseydin! Dolunay onu okşadı, yularını babama verdi. Hisli hayvan bu hareketten ayrılık kokusu almış gibi Dolunay'ın önüne çöktü. Hazin bir sesle haykırdı. Ne tatlı sesi vardır Sülünün Babam onu çekip gitti. Fakat yolda dönen Cana rast geldiği için beraber gelmişlerdi. O geliş, Dolunay'ın karşılıyışı da bir âlemde kî...

Artık ne Nekao dinliyor, ne Emre söyleyebiliyordu, ihtiyar

Aşk 67

rahib başını ellerinin içine almış hareketsiz duruyordu.

Bunları anlattıktan sonra, Küçük Emre, pencereye koşup baktı:

— Nekao, ne yaptın! Hurmanın gölgesi dibine düştü. İşlerim yüzüstü kaldı. Fırında ekmeği kavurduk, diye telaşa düştü. Nekao:

— Affet çocuğum, hakkın var, ben de Ziggurata gidecektim. Akşama erken gelmek için işleri yoluna koyacağım, dedi.

Küçük Emre:

— Ben de işim bitince Can'ı almaya gideceğim, dedi.

ULUAND'IN DOLUNAY'A GELİŞİ

Uluand, Can'ın o halini gördükten sonra, bu canlı ve kanlı aşkın sihrine kapılmış, kalbi dehşet içinde dalıp kaldı. Bir aralık Aysu'yun genç ve taze hayali bir bahar gibi ruhuna sokuluyor, sonra bu canlı ve taze bahar, bir karanlık kasırğa içinde birdenbire sönüp gidiyor. Aysu'nun sönen güzel gözleri kaybolan güzel sesi, kendini bin türlü güzellikle hissettiren aşk dolu ruhu.. Bir daha görünmeyecek olan bu aşk demeti, ateşin bir özleme halinde Uluand'ın gönlüne doluyordu.

Sonra hafızasında zafer ve Beldenin kutsal hayali canlanıyor, kıvılcımlanıyor, kaçan düşmanın nareleri arasında Aysu'yun berrak çehresi belirirken, garib bir hüznün, acı bir tahassürden sonra bu geniş ve metin kalb uyuşur gibi oluyor. Uluand, deminden beri oturduğu sedirin yanında gümüş tepsi şeklindeki çana iri tokmakla üç kere vurdu.

İki güzel esir, koşup geldiler. Uluand, şarab istedi. Biri çabucak gidip bir tepsi ile içeri girdi ve tepsiyi sedirin önündeki hurmadan yapılmış zarif masaya bıraktı. Uluand mavi çini testi içindeki bu hurma şarabımı gözleri kızarıncıya kadar içti. Sonra gene Dolunay ve Can'ı düşünmeye başladı.

Zengin bir tüccar ve kahraman olan Dolunay'ın babası Erkurt'un ölümü ile, sürüleri ve tarlaları kendine kalan Dolunay'ın bunları, bütün bu serveti, bir aralık köyün

Aşk 69

fakirlerine dağıtıp mısıra seyahate çıktığını, orada yaşlıca ve dul olan bir akrabasıyla evlenip sonra bu kadının ölmüş olduğunu, nihayet yalnız olarak memleketine döndüğü zaman civar köylerden bir tacirin kızıyla tekrar evlendiğini, ve kendisi için alıkoyduğu az bir servetle çekildiği hücrede yaşadığını Uluand, köyde işitmişti.

Bir çok minnetdârları olan Dolunay, bütün köyde bir Melik, bir yarı Tanrı gibi sevilirdi. Dolunay'ın köyde çocuklara ders de verdiğini işitmişti.

Uluand Dolunay için daha neler, neler işitmemişti. Güzel kaval ve balag [Sümer çalgısı] çaldığını söylerlerdi. Bir kaç güzel şarkısını bağcılardan dinlediği bu şahsa Uluand bir kerre bile rast gelmemişti, Şimdiye kadar nasıl olmuştu da onu görmeyi özlememişti ? Buna kendi de şaşırıyordu.

Esasen Dolunay, ekseri vaktini hücrelerinde geçirir, Uluand ise köye pek az giderdi. Çoğu atına binip hurma ormanlarının içinde dolaşır, bahçelerinde güzel kızlarla şakalaşır, hüznü ve müşkil günlerini geçirmeğe çalışırdı.

Bir kaç kere de Dolunay'ın pek güzel sesi olduğunu işitmişti; hatta ona, bu güzel sesin, bir kadının ölümüne sebep olduğunu anlatmışlardı.

Gülemre'nin bir ziyafetinde bir kadın onu dinlerken bayılmış, bir daha ayılmamıştı. Ondan beri Dolunay'ın sesi pek işitilmediğini de söylerlerdi.

70 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Vaktiyle bir çobanlık vazifesiyle hizmetinde bulunan Gülemre, gezintilerinde sık sık rast geldiği bu tabiat aşığı genç ruhlu ihtiyar, Dolunay'ı ona çok methetmişti. Gülemre koyunlarını otlatırken, Dolunay'ın güzelliklerini, mahdud olan insan aklının kavrayamayacağı evsafını, Uluand'a güzlerinde yaşlarla söylemişti:

— Dolunay dünyanın zevklerinden hiç biriyle yenilemez, o, bütün duygularına, hatta kalbine hâkimdin O, kin bilmez, başışlar, sevgi onun kalbinde coşkunluğu dinmeyen bir kaynaktır. Dostluk, onun dostluğudur, insan güzelliğini onda gördüm! demiş ve

— Uluand! bu dünyada **Dolunay, aşkın büründüğü vücuttur. O, tanrılaşmış insandır. Bana öyle gelir ki Dolunay, dünyadaki en güzel şeydir ve ondan üst bir güzellik akıl tasavvur edemez.**

Kırda Uluand'ın atının ayağına sivri bir demir battığını görüp yardıma gelen Gülemre ile dost oldukları günden beri, Gülemre, ona çok şeyler söylemişti Fakat Uluand bugün Dolunay'a karşı Canı görmekle duyduğu incizabı, bu kadar kuvvetle biç bir vakit duymamıştı. Can, Dolunay'ın .en canlı bir eseri idi.

Dolunay'ı ziyarete karar vererek sedirden kalktı Odasından mermer avluya çıktı. Orada bekleyen bir esire atının hazırlanması için emir verdi. **Akşam oluyordu. Avluda havuzun önünden geçerken beyaz kuğulardan biri öttü.. Dişi kuğu tabî bir şevkle bu ötüşün manasını onlayarak uzun boynunu erkeğin, kanadına koymuştu.**

Uluand, solgun gagasına, düşük kanadına bakarak:

— **Ölecek! diye düşündü ve kuğuların öleceklerine yakın böyle öttüklerini** hatırladı.

Uluand, Dolunay'ın hücre sine güneş batacağına yakın gitti. Kapı aralıktı, fakat Türklerde âdet olduğu üzere vurmada n girmed i. Uluand'ın kuvvetli ellerinin vuruşuna, Dolunay'ın tali sesi:

— Gir! diye cevap verdi. Ölüm saçı n bu güzel ses ona pek cazib ve manalı geldi. Uluand, Dolunay'ı görmek için bir helecana [titreme, kalp çarpıntısı, heyecan] hissediyordu. Kapıyı yavaşça itti.

Dolunay kapıya pek yakın duruyordu, her şeyden evvel güzel ve manalı, sonra heybetli ve sevimli güzel gözlerinde zekâ ve hayat taşıyan Dolunay, Uluand'ın üzerinde birdenbire mucize kabilinden bir tesir bırakmıştı. Sevmek kabiliyeti pek çok olan Uluand, birden bire ona kapılmıştı. Dolunay onu tanıyarak:

— Uluand! Can ve ben, sana minnettarız! diye karşıladı ve iki ellerini ona yavaşça uzattı Uluand, kendinden yaşça küçük olan Dolunay'ın hâkim ve kadir ellerini öptü başına koydu:

— Benim hizmetim? Can'ın aşkı ve senin büyüklüğün yanında pek küçüktür! diye başını iğdi ve sonra odanın bir köşesinde ayakta duran ve kendisine bakan Can'ı gördü. Yarabbi bu gözlerde ne ilâhı bir mâna, bu çehrede ne asîl bir güzellik vardı..

72 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

İşte Dolunay ve Uluand, bu günden sonra ayrılmaz iki dost oldular. Oyle ki Uluand Dolunay için söylenen sözleri az bile buldu ve İrakm ufuklarında onun güzel çehresine bir çok güzellerin tutkun oldukları ruhuna hayret ve ateşle adeta taptı.

Dolunay, Uluand'ın kahraman, merd, ve sevgiye pek istidatlı ruhunu baştan başa kaplamıştı... Sanki Dolunay'ın ziyaretine giderken öten kuğu, eski Uluand'ın ölümünü ve yeni bir hayatın ölmez çehresini terennüm etmişti.

**

Küçük Emre Can'ın evine akşam üstü gitti. Ayça ile bir arkadaşı da orada idiler.

Dolunay, Can'ın ısrarına rağmen Ayça'yı ve kovaları bırakıp içeri gitmeden dönmüştü.

Ayça, Can'a, Tuğ'u sordu. Tuğ çoktan gelmiş ve avluyu Ayça'nın misafirleri için hazırlamıştı.

Burası evin altında küçük mermer direkli sevimli bir avlucuktu, bhusus sıcak havalarda pek kıymetli bir yerdi. Can'ın avlusu, kaynar hayalarda serinliği ile meşhurdu. İki tarafta dşeli sedirler ve ortada küçük yuvarlak masaların üzerinde hazırladığı hurma

şarabı testileri duruyordu. Duvarlara dizili ful saksıları ve güller burasını pek hoş bir hale koymuştu. Tuğun, bu tatlı ve anasız, babasız kızın yetiştirdiği güller bu yıl pek iri ve kokulu açmıştı.

Aşk 73

Ayça sanki misafirlerini beklemek için bir sedire uzandı. Fakat hakikatta hiç kimseyi beklemiyordu. Dolunay'ın sesi kulaklarında, gözleri yalnız onun güzel ve cazib gözlerini, gül rengi dudaklarını, lâtif vücudunu görüyordu. Bir bir Dolunay'ın söylediği sözleri, harfleri, en ufak anıtı [Anlar, zamanlar], hattâ nefesleri ile tekrar edip onları okşuyordu.

O, böyle her şeyi unutmuş, dalgın yatarken birdenbire sesler ve kahkahalarla kendine geldi.. Kızlar içeri kadar girmişler, esmer ve sevimli Tuğ, kendisine takılan kızlara büyük bir duyguyla zarif ve derin cevaplar veriyordu.

— O! Ayça hülyaya mı daldın? diye iyi kalpli bir kız olan Altınay takıldı. İnce solgun renkli yüzü, sevimli küçük gözleri, çehresinin hatları içinde pek tatlı görünüyordu. Her şeyden fazla kalbi bir saadete ve inceliğe kıymet veren Altınay'ın arkasından, bir az dik ve mağrur olan Yıldız göründü. Az söyleyip konuşan, daima doğru ve iyi söylediğine kani olan Yıldız duygulu görünen açık yeşil gözleri, çehresinin yumuşak olmayan hatları ile hareketlerine kıymet ve ehemmiyet vererek bir sedire uzandı. Altınay gibi o da Ayça'yı pek severdi.

— Ayça hülyaya dalmaz, o hayatın kızıdır! diye süslü bir cümle fırlattı. Fakat sonra bu hükme yeşil gözlerdeki hassasiyet galib gelerek:

— Neye öyle duruyorsun Ayça, bir şeyin mi var? diye sapsade bir lisanla sordu.

Onları oturduğu yerde biraz dalgın karşılayan Ayça,

74 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

arkadan giren küçük Emre'yi görünce, çehresindeki pembelik artarak:

— Bir şeyim yok! diye gülümsedi.

Küçük Emre içeri girer girmez kırmızı ve biraz ince dudaklarında hafif ve mahzun bir tebessümle:

— Dolunay burada mıydı? diye Ayça'ya sordu.

Çok defa hassasiyetten titreyen yanakları biraz solgun, fakat zekâ taşan parlak kumral gözlerinde fazla bir ışık, garib bir zafer duygusu vardı.

Ayça yalnız parlak gözlerdeki bu sahte zafer parıltısını gördü, ona kapılarak, ince dudaklardaki hüznü sezmedi.

— Evet, burada idi, kovamı getirdi, ona kuyu başında rast geldim! dedi.

Evvelâ küçük Emre, sonra iki kız da manalı manalı gülerek:

— Ayça, desene., iş anlaşıldı..

Altınay

— gördünüz mü, dediğim doğru imiş, hülya içinde misin? dedim de Yıldız bana darıldı.. Yalan mı imiş? demek bir hâdise...

— O., bu yeni bir hâdise değil, pek eskidir, diye küçük Emre tatlı fakat sinirli bir kahkaha ile güldü. Yalnız Ayça bile bile zalimlik ediyordu., dedi . Bu, (ediyordu) sözünü söylerken, Ayça'ya zaferle karışık öyle

Aşk 75

anlamak isteyen derin ve korkak bir nazarla baktı ki, bu bakıştaki hüznün ve gölgeyi tevil etmek örtmek lüzumunu duydu ve;

— Babam biraz hasta da ona üzülüyorum Ben çabuk gidip Büyük Emre'ye yardım etmeliyim! dedi. Ayça bu hareketi de pek tabî zannedip! telâşa düştü.

— Sakimi, Büyük Emre ondan mı gelmedi, babanın nesi var? diye sordu.

Küçük Emre kalbi hüznünü tevil ederek:

— İhtiyarlık biraz zafiyeti var! diye yavaşça söylendikten sonra gene tebessümle:

— Ayça, sen geçen seneden Büyük Emre'nin ısrarına alışkınsın, bizim ziyafete seni ben getireni edimdi de o getirebilmişti. Sahi çocuklar söyleyin.. Ayça beni mi daha çok sever, Büyük Emre'yi mi?

Yıldız

— İkinizi de bir., diye atılırken; Altınay daha anlayışlı davranarak:

— Seni Küçük Emre, seni! diye temin etti.

Hakikaten küçük Emre'ye daha çok meyleden Ayça, onu hırpalamak ister gibi susuyor, bir şey söylemiyordu. Hakikatte ise, şu anda hiz [Hislenerek coşma] bir duygunun kalbinde yeri yoktu. Yalnız Dolunay'dan bahsetmek istiyordu. Bunu anlamış görünen küçük Emre:

— Babamın ziyafetine gelecek misin bakalım? diye

76 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

aldırışsız görünerek Ayçaya sordu ve şu anda kalbinde derin bir acının kayışını duyuyordu. Onda görünen hassasiyeti, tabî bir ruh hali bilen ve aşkı şimdiye kadar hiç tanıtmayan Ayça, şimdi de kendi aşkının ilk emmarelerine müncezib [cezb edilen] olarak ve yüzü biraz pembeleşerek:

— Evet! diye dalgın cevap verdi.

Bunu işiten küçük Emre, sararan yüzünü sevimli bir kahkaha ile örtterek:

— Geliyorsun ha! hem de kendi kendine, davetsiz, ısrarsız.. aferim Ayça, yola gel!

Diye, ince elleriyle onun saçlarını okşadı...

Ayça onlara kendini Dolunay'ın yolda davet ettiğini söylemek istemedi, sustu.

Yıldız, gene derinleşerek:

— Ayça senin ne derece mükemmel olduğunu bilirim. Sana söylemediğimi tabî bilirsin: içimizde en büyük aşk düşmanı sensin!., fakat benim aşk hakkında öteden beri düşündüğüm, onun bir hayal, bir çocukluk olmasıdır. Mükemmel bir insan hiç bir vakitte böyle gülünç bir hale düşmez! diye, aşkı çekiştirmeye bağladı.

Fakat Altınay onu durdurmak isteyerek:

— İsteddiğini düşün Yıldız! Fakat bu kadar katı ve umumî söyleyip te herkesi de düşündüğüne İnanmaya ve kabul etmeye mecbur tutma! dedi.

Aşk 77

Bu aralık küçük Emre işlerini bahane ederek onlardan ayrıldı.

Emre'yi geçiren kızlar avluya döndüler.

Yıldız ve Altınay yeni elbiselerini giymişlerdi. Altınay'ın ince ve biçimli vücuduna dar elbisesi pek yaraşmıştı. Yıldız'ın da elbisesi dardı, fakat bu sıkı elbisenin içinde rahatsız görünüyordu, bununla beraber boynundaki ince altın gerdanlığı saçlarının rengine pek uymuştu..

**

Ayça yattığı yerde doğrularak karşısında beliren hayale: Bütün ömrümü bu aşk anı için feda ederim. Saçlarım bir gecede bembeyaz olsa; belim yay gibi bükülse, gam yemem..

Bütün bu gençliği Dolunay'ın nazarındaki bir aşk şulesine feda ederdim.. Bir gün nasıl olsa solup gidecek bir vücudu aşk için yıpratmak, aşk yolunda ihtiyarlatmak ne güzeldir!

Hayal, bu son cümle ile birden sönüp eriyiverdi. Fakat bunu bir ikinci takip etmekte gecikmedi; bu da eski dostlardan birini hatırlatıyordu:

— Aşk yolu bütün çile yoludur, cefa yoludur, rahat ve huzur dururken kendini göz göre göre ateşe mi atmak istiyorsun, Ayça?

— Ben aşk yolunda cefadan ürkmem, benim terkimimde aşk ateşinden bir unsur vardır ki, onun gıdası

78 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

bu ateştir; bilâkis ben bu ateşte hayat buluyorum, karada yaşayan mahluklar için deniz bir âfettir; fakat **balık sudan hiçbir vakit korkmaz**, dedi. Ve bu da kaybolurken bir başka hayal göründü: Bunun güzel yüzü müstehzi ve gözleri zekâ dolu idi:

— Ayça.. Ateşle oynadığını biliyor musun?

Dolunay bir kuştur ki hiçbir dalda yuva tutmaz. O okunu attığı vakit vurmasını bilir.. Fakat hiçbir vakit te ele avuca girmez. Ondan sakın!

Bu söz Ayça'nın kalbine girmişti, teni sarardı ve vücudu ince ince titriyordu. Hayal, cesaret alıp sokuldu:

— **Onun aşkı kimde karar etmiştir ki seninle bağlansın:**

Bu söz dehşetliydi., ve duyduklarının en müşkülü idi.

Artık Ayça gözlerinde biriken yaşların döküldüğünü duydu. Kilimin üzerine uzandı; kalbinde acıyan nokta büyüyordu.

Bu sırada sanki bir hayal daha, dostlarından birinin hayalini hatırlatan bir kadın hayali ona yaklaştı hayretle haline bakarak telaş ve merhametle:

— Ayça Ayça., ne yapıyorsun? **göz yaşı cildi bozar, gözleri berbad eder**, dedi.

Ayça, bu hayali de uzaklaştırmak istiyordu:

— Beni rahat bırak bu göz yaşında öyle nihayetsiz

Aşk 79

bir zevk var ki cildimin tazeliğini ve güzelliğini feda etmeye razıyım dedi.

Hayal, güneşe tutulan buzdan bir heykel gibi çabucak eriyip gitti.

Gene bir başka hayal cüretle tekrar söze başladı:

— Hani senin bir çok ülkülerin vardı: Harp, zafer, bir tadın kahraman olarak ebedîleşmek. **Aşk bütün hisleri kuruttuğu gibi, vücudundaki ki kanı da sarartıp seni bir kuru ağaca döndürecek...** Hayat, ümmid, neş'e, zafer, bunlar hep bir hayal mi oldu Ayça?

Zafer, ümmid... hayat aşkıdır. Bunlar Dolunay'ın evsafında çoktan Ölmüş kıymetlerdir. Sen, sözün varsa bana Dolunay'dan bahseyle, dedi, O vakit hayalin yüzündeki kırmızılık arttı, gözlerindeki alev sanki bütün yüzünü sonra da vücudunu kaplayıp dizleri üzerinde bükülüp yaniverdi.

Bu da elinde şöhreti temsil eden kıvılcımlı bir balta tutuyordu, gözleri kırmızı ve dili ateşlendi,

— Ben şeref ve şöhretim, dedi. Bilir misin ki **aşka tutulanların ismi toprak olur. Onlar kalblerini maşuklarının, ayakları altına koyarlar. Onlarda namusun, şeref ve vakarın izi kalmaz. Onlar herkesin nazarında insanlıklarını ve benliklerini kaybederler.**

Ayça gülümsedi:

— Ah! o vekar ve şeref ki onu bağışlayan aşk değildir, o

80 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

sönen bir gölgeden başka bir şey değildir. **Bütün varlık aşktadır, vakar, şeref onun ihsanıdır. Benliği kaybolmuş aşka canan, kendi cemalini giydirir, daha ne ister? Onun bir şeye ihtiyacı yoktur, her şeyin ona ihtiyacı vardır.**

Artık bir ızdırab kalbini parçalıyordu. O anda Ayça başını yukarı kaldırdı, karanlıkların içinde pek parlak bir ay gördü, yavaş yavaş gözleri kamaştıran bu ayın içinde Dolunay'ın çehresi görünüyordu. Dudakları, gözleri ve nazarları belirdi ve ona:

— Ayça, sen hepsinden daha güzelsin! dedi.

**

GEL HEM SENİ ÇIKARAYIM!

Ayça biraz sakinlenmişti. Şimdi nazarları Dolunay'ı ilk gördüğü çocukluk anlarına kadar uzadı. Dolunay ilk defa Candın evine geldiği zaman Ayça üç yaşında idi. Taşlıkta merdiven ayağına oturmuştu. Karşısında Dolunay'ı görünce ayağa kalktı:

— Seni bekiyordum! dedi.

Dolunay gülerek ona:

— Dur seni yukarıya çıkarayım! dedi. Ayça ise:

— Hayır ben seni çıkarayım! dedi.

Ayça'yı, evlerine ilk defa gelen bir misafirin kucağında merdivenden yukarı çıktığını gördüler. Dolaşık sarı saçları birbirine karışmış, küçük elleri sımsıkı onun boynuna dolanmış yüzüne muhabbetle bakıyor, Dolunay da halâ küçük Ayça'nın (dur ben seni çıkarayım!) deyişine gülüyordu.

Can bu manzarayı görünce hayrette kaldı. Zira Ayça öyle bir kızdı ki değil bir misafire bu tarzda muamele etmek, kimsenin, yüzüne bakmasına bile tahammül etmez, beyaz lülelerini demet demet yolar öfkesinden mosmor olurdu.

Fakat Dolunay'a kapıyı kim açmıştı? Çünkü kapı çalınmamıştı ve bu çocuk ne vakit, nasıl, niçin kapıya kadar inmişti, geleceğinden haberdar olmadığı Dolunay'a

82 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

(seni bekliyorum!) demişti, ona bu kadar tehalükle [İstekle atılma. Tehlikeye aldırış etmeden, birbirini çiğneyecek gibi koşuşma] sarılmış ve çehresini böyle derin derin seyrediyordu. Herkese karşı o kadar vahşi olan küçük Ayçayı böyle bekleten ve sonra bu kadar teshir eden neydi?

Bu eski fakat manidar hatıradan sonra Ayça'nın hayaline ikinci bir çocukluk hatırası hücum etti:

Çocukluğunun bütün ruhunu teşkil eden Can, her gece, beyaz bir battaniyeye sarılır Ayça'nın o zamanlar henüz bilmediği bir sebepten, muztarib simasıyla onun küçük yatak odasına gelir, bağım mindere koyar Ayça'nın uyumasını beklerdi. Halbuki Ayça uyumaz, ikide birde başını kaldırır. Can'ın nefesini birden kesilecekmiş gibi dinler; bazen bu kadar bağlı olduğu bu nefesin büsbütün kesilmesinden korkar, sapsarı kesilirdi. Dehşet içinde kulağını verir, nefes aldığı duyunca müsterih olurdu.

Belki de Can'ın zayıf ve narin vücudu, solgun yüzü onu kaybetmekten böyle korkuturdu.

Can bazı geceler Ayça'ya sarılır, küçük vücudu, kollarında sıkarak, gözlerinin içine bakarak, ertesi gün için Dolunay'ı

— Gelecek mi, gelmeyecek mi? diye sorardı

Endişe ile ümit ile, Ayça'nın gözlerinin, içinden bir haber beklerdi Onun soruşundaki hararet küçük kıza da geçer gibi olur, o vakit düşünür; eğer gözünün önüne

Dolunay'ın hayali gelirse;

— Evet der, onu görmezse;

— Hayır diye cevap verirdi. Her halde bu ilhamlarda isabet olurdu ki sık sık narin hayal ona sarılır ve sorardı, daima onun huşuyla bahsettiği bu ümid, müphem surette Ayça'nın da hayatının maksadı olmuştu.

İşte bu kırık, bu yanık kadın ruhu, Ayça'nın aşkının. ilk mürebbisi oldu. İlk terbiyeyi bu yüksek kadın onun aşkı içinde verdi.

**

Gülemre ve Uluand gene Dolunay'ın seyahat meselesinden konuşuyorlardı.

Uluand giddede itiraz ediyordu Fakat Gülemre:

— O giderse biz de beraber geliriz! diyordu.

— Böyle deme Gülemre.. niçin bu güzel hayatı değiştirelim? Seyahati sen kolay zannediyorsun? oturduğun yerde böyle olmayacak şeyler söyleme! Uluand'ın iyice canı sıkılmıştı

Yoksa Gülemre de bu işe şimdiye kadar razı olmamıştı; bugün, nasılsa böyle bir şey söyleyivermişti.

Dolunay'ın üçüncü arkadaşı olan Nekao da Uluand kadar üzülüyordu; fakat elinden bir şey gelmediği için susuyordu.

Uç candan arkadaşın bu fikirlerine, onu seven daha bir

84 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

çok kimselerde iştirak ediyordu. Fakat şimdiye kadar Dolunay'ı kararından döndürmek kabil olmamıştı.

Seyahate çıkacaktı...

**

[Burada alıntı yaptığımız kaynakta iki sayfa noksan.]

**

O bağlanmış değil.. Susuz ve aç! , Ateş susamış aşk kavrulmuşu! . Bomboş, yanmak için yaratılmış bir vücut! . diyor...

Mahzun gözlere neş'e vermek için Dolunay bir şey bulup söylemedi.. Solgun yanakları, gül gibi saadetten kızartan güzellikler bulmadı..

Bu ince beyaz örtünün içinde parlaklığı artan açık saçları, Dolunay'ın güzel elleri okşadı. Bu elde saadet ve hayat saçan taşkın bir kuvvet vardı.. Dolunay:

— Ayça bir daha ne vakit geleceksin? Can:

— Yarın gelir misin Ayça? diye sordu. Dolunay hemen:

— Bir gün de pek çok! diye cevap verdi.

Yirmi sene bir kere arayıp sormadıktan sonra, bir günü bile uzun ve geç görmek! Ne garip! .

Bu aralık Can, yarı hayret, yarı telâş içinde:

— Seyahat meselesi ne oldu? diye sordu.

Aşk 85

— Ne seyahati Can? Bir yere gitmeyeceğim, burada kalıyorum., diye Dolunay, kendini tutan bu küçük yüzün bir aşk denizini andıran ela gözlerine dalgın, ve sehhar [büyüleyici, büyü gibi bir kuvvetle çeken] gözlerle baktı...

**

Nihayet ziyafet gecesi yaklaştı. Köyün güzel bir kızı olan Altınay:

— Bu akşam Gülemre ziyafete kimleri çağırırdı, biliyor musun? diye sordu.

— Dolunay kimi isterse., diye büyük Emre masumane gülümsedi. Gülemre zaten onun arzusundan başka bir şey yapmaz ki.. Can, Ulu and, Mısırlı rahip, sen, ben, bir kaç çoban, karıları ve dört senedenberi ilk defa gelecek gibi olan Ayça! . Hepsi kırk kişiyi geçmez..

— Öyle olacak., dedi Altınay acaba Dolunay bu akşam balag çalmayacak mı?

— Çalsa da şarkı söylemedikten sonra neye yarar?

— Amma güzel çalar.. Sen Özel'i gördün miydi, Ayça?

O zamana kadar hiç konuşmadan onları dinleyen Ayça, uykudan uyanır gibi;

— Evet, yedi sene evvel bir kere görmüştüm, dedi.

— Nasıldı, güzel miydi?

— Su çiçeği gibi nazik, solgundu.

86 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Ay gibi güzel bir kızdı. Can beni onlara götürdüğü bir gün orada görüşmüştük. Can onu çok küçükten tanıyordu. Pek nazik bir şeydi. Daha çocuk olduğum halde pek beğenmiştim.

— Dolunay'ı seviyor muydu dersin?

— Hayır, hayır.. Gülemre'nin o seneki ziyafet gecesine kadar böyle bir şey kat'iyen yokmuş.. Candan işittim; böyle bir şey olsa muhakkak o bilirdi. Dolunay'a ait şeyleri en çok bilen odur.

— Demek ki o gece sevdi! Muhakkak bu bir aşktır!

— Aşk mıdır, nedir bilmem, o gece Dolunay'ın sesinden müteessir olarak öldüğünü biliyorum..

— Zavallı Özel ? dedi Büyük Emre.

Ayça ise yüzünde bir aşk rüyasının hayali ile;

— Ne hoş ölüm! diye mırıldandı. Altınay:

— Dolunay hakikaten güzeldir! dedi. Yıldız ise:

— Güzel, fakat vefasız! Gururlarını feda eden kadınlara şaşarım! dedi.

Altınay'ın canı sıkılarak:

— Amma bu kadar yüksekten konuşma. Aşk perisi pek hassastır, kendine güvenenlere ilişmesini sever.. Doğrusu Urukta onun kadar kalp ve ruh vurmasını bilen yoktur... Ve..

Dolunay'ın sesi hakikaten güzeldir! derken Ayça'ya baktı.

O hiçbir şey söylemiyordu Küçük Emre'nin Dolunay'dan bahsetmesinden zevk alırdı Fakat ne Yıldız ve ne de Altınay henüz Dolunay'ı hissetmiş değillerdi. Onun için Ayça, konuşmadan, bu geceki ziyafette Dolunay'ı tekrar görmek arzusuna kapılmış dalmıştı ..

Bu aralık Altınay:

— Ayça.. Eğer Dolunay Mısır'a giderse, burada, Uruk'ta yanacaklar pek çok. dedi.

O, hakikaten şehrin kalbi idi. Yanacaklar hakikaten pek çoktu. Fakat Dolunay gitmeyecekti, bunu, Dolunay'ın son kararını henüz kimse bilmediği için Ayça gene sükûtle geçiştirdi.

Fakat ne olsa bu korkunç sözden Ayça muztarip oldu ve birdenbire kalktı:

— Çocuklar akşam oldu, hep beraber gidelim, dedi.

Ve beraberce Gülemre'nin ziyafetine gitmek üzere yola çıktılar.

Altınay'ın halâ gevezeliği üzerinde idi:

— Dolunay adamakıllı güzel konuşur, diyordu. Rahip ne kadar bilgili bir adam olduğu halde onu tapar gibi beğenir. Hem de ne kadar sever! Mısırdaki ve (Kalam) da onun gibisi yoktur, diyormuş,

— Çocuklar, işittiniz mi, Dolunay hücrelerinde

88 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

yalnızken bir arslan gelmiş te ona bir şey yapmadan çekilip gitmiş.

Onda doğrusu bir fevkalâdelik var! diyordu.

ZİYAFET GECESİ

Ziyafet gecesini (Ayça'nın duyguları) faslından dinliydim:

Binlerce kere büyümüş, ışıkları yüz binlerce kere çoğalmış, yeşillikleri, parlaklığı gökleri, dünyayı kaplamış, o gece... ne güzel, ne güzeldi.

Şimdi yana yana, karşımda gittikçe solgunlaşan aya bakarak o geceyi düşünüyorum.

Ona ilk yaklaştığım gece.. Emrenin vadi bu gece hakikat olmuştu.

Başında, omuzlarına dökülen ipek saçlarının üzerinde konceden taç vardı. Gözlerinde bütün mukavemeti yakan tanrısal ateş vardı. Teshir eden yüzünün bütün cazibesi gül rengi dudaklarda, yakıcı güzelliğinin bütün esir eden ateşi iki parlak güneş gibi ziya saçan gözlerde toplanıyordu. Şakaklara doğru çekilmiş tanrısal kaşları hafifçe çatılmıştı.

Mutlak ihtiyar dünyanın üstünde ne güneş, ne ay böyle bir ilâhî güzel görmemişti.

Portakal ağalarının altında oturmuş, ona uzaktan bakıyordum. Yanımda da Küçük Emre vardı. Yalnız bu gece Emre'nin neşesi yoktu.. Gülemre bu gece yabancı kimse çağırmamaya itina etmişti. Bir kaç çoban hurmaların altında balag ve kaval çalıyordu. Bunların etrafında bir kaç bağcı rakediyordu. Dolunay bu gece ilk defa bana bu kadar yakın ve gönlümden gelir gibi bakıyordu.

90 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

O bakımsız bahçe, bu gece bulutların, semaların üstüne yükselmiş, bir ahret bahçesine dönmüştü.. Kendimi Dolunay'ın vücudu ile bu tabiattan yükselmiş lâtif âlemde ne kadar başka hissediyordum. Kuyu başında tesadüfün verdiği tatlı zevk sarhoşluğu içinde o güzel gözlerin bana dönen nazarları inanılmaz ateşin bu rüyaya benziyordu.

Bir aralık Emre ile oturduğumuz küçük portakal fidanlarının arasından bu gecenin güzel kızlarından Altınay'ın Dolunay a eliyle şarap verdiğini gördük. Kâseyi kaldırdı, ziyadar gözleri beni buldu ve gülümseyerek içti. Fakat bu ne içişti! yüzündeki mest ve aşk dolu mânâ... Gönülden aşk içer gibi içti, içti..

Bu gece, kendine şarap vermeyi cana minnet bilen güzel kızlara bakmıyor, güzel gözler, beni arıyor, yakıyordu.

Dolunay.. Saadet, zevk, ümit o..

Ay, güneş bütün ışıklar, nurlar o...

Dolunay..

Hayat, Dolunay ..

Aşk, hicran, vuslat., her gey o

Dolunay dünya bana bir hayal gibi geliyor, bütün bu söyleyen gülen âlem bir rüya gibi uzak ve mübhem [Belirsiz. Gizli] görünüyordu.

Gece yarısından sonra, bir aralık tesadüfen içeri girdim. Emre'nin küçük odasında yalnız oturmak istiyordum.

Aşk 91

Kapıya kadar geldim Dolunay orada yapıpınız pencereden bakıyordu. Geri çekildim, duydu ve bana döndü;

— Ah korkma benim, gel! dedi

Bu seste mukavemet edilmez bir zevkin daveti kalbimi vurarak girdim.

Pencereyi kaplayan o güzel ağacın arasından görünen yeşil ışıkları, ruhanî bir âlemde uçuşan lâtif hayaller gibi kaynaşan yeşil parlak kalabalığı göstererek:

— Gel, beraber seyredelim, dedi

Başındaki çelengi çıkarıp saçlarına koydu. Bunu küçük Emre ile Altınay beraber örmüşlerdi.

Yan yana pencerenin Önünde duruyorduk;

— Ayçada, dedi, seninle bir gün (çamlık çeşme) tepelerine gitsek!

Sesinde, gözlerinde aşk dolu idi. Binlerce yıl süren intizar ve hasret ateşleri bir anda eridi, bir anda bu gecenin sinesinde gizlice ilk aşk kıvılcımı düşüvermişti Ne ilâhî bir andı bu!..

Demek Dolunay benimle oralara gidecekti, orada yapıpınız ne yapacaktık. Dolunay beni aşka davet ediyordu. Bu ne inanılmaz bir rüya idi, Allah'ım!

Sustuğumu görerek tekrar ediyordu;

— Olur mu gidecek misin?

92 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bu anın ebedî olmasını ne kadar isterdim, Dünya'da bu ânın ve bu odanın kıymeti hiç bir şeyle ölçülemez.

Fakat aşkın tecellisinde karar olmuyor.

Tam bu sırada kapıda sesler duyuldu.

Büyük Emre ve Altunay göründüler, onu arıyorlardı. Bizi içerde yalnız görünce durdular. Fakat o çağırmaı muvafık bulmuştu. İçeri geldiler, onlara yer gösterdi. Ben soluna oturdum. Onlar da sağma oturdular. Onun yanına büyük Emre oturmuştu.

Urukta Dolunay'dan sonra en güzel balag çalan genç Demir gelince büyük bir gürültü koptu. Özel'in ölümünden sonra beş senedir, Dolunay böyle umumî yerde ne bir garkı söylemiş, ne de balag çalmıştı. Bunu bildikleri için Dolunay'a ısrar etmeye kimse teşebbüs etmiyordu. Büyük emre ve Altunay; Demir, balag çalanların ortasına girince seslere bir başka ateş düştü. Kakişlara bir başka ruh geldi, dediler.

Oh bu kaval onların dudaklarında değil, benim kalbimin damarlarında, benim kalb kesilen vücudumun zerrelinde çalmıyordu. Demirin balağı değil, benim dinlediğim bu gece gönlün musikisi idi.

Gizlice, dizini benim dizlerime yaklaştırmıştı. Bir eli dizlerimde musikinın nağmelerine uyarak okşuyordu. Ah; bu eller., aşkı ne derin bir ateşle ifade edebiliyordu.

Dolunay... benim sevebileceğim, sevdiğim, taptığım bir tek vücut.. onun aşkı, ah ne müthiş, ne ateşîn [ateşli]

olacaktı. Bu ateşe cihanda hiç bir kalp mukavemet edemez..

Kendimden geçmiş, onun bahçeyi işaret ederek söylediği sözlerin hiç birini anlamıyordum.

Ben bu zevk ve mestlik içinde iken, gözlerim birdenbire onun öteki eline ilişti. Bir kolunu Emre'nin beyaz omuzuna koymuş, altın örgülerinden birini avucuna almıştı.

Birdenbire yeşil ışıkların rengi soldu, sesler durdu. Dünya karardı.

Bu aralık o eğilmiş gizlice tekrar soruyordu;

— Vadetmeyecek misin? Gidecek miyiz?

Hemen eski katılığım la silkindim.

— Hayır, diye cevap verdim.

Ah, bu hayır da ne saadet rüyaları, ne zevkler yanıp gitmişti. Bu an gönlümü öyle sardı ki, bütün ateş içinde kaldın, işte tıpkı bana yaptığı gibi saçlarını okşuyor. Şimdi bana söylediklerinden ona da söyleyecek .. Ben olmasam da olur ne olacak;

Can o sırada elinde kâse ile onun şerbetini getiriyordu, Dolunay'a yaklaştığımı onu sevdiğimi Öteden-beri istiyen Can, beni burada görünce kim bilir ne kadar sevinecekti. Fakat ben bırakmadım ki... Yerimden fırladım. O;

94 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Nereye ? diye mani olmak istedi. Bir şey söylemeden dışarı atıldım. Başımdan çelengi çıkarıp koncalarını kopardım.

Bahçenin bir köşesinde yalnız otururken onun geldiğini gördüm gizlice içeri girdim. Bir az evvel onunla oturduğumuz odaya çıktım.

Onunla konuştuğumuz o tanrısal sedirin üstünde başımı pencerenin kenarına dayadım. Orası bütün gözyaşlarımla ıslandı. Bu odayı, bu pencereyi ne kadar severim.

Ağladım, ağlıyordum... Oh, bu gözyaşları ne güzel, ne tanrısal idi. Anlıyordum ki, benim bir kalbim, bir gönlüm vardı. Bunu ilk defa yanmasından, acısından anlıyordum. Ateşle zevk birbirine karışmıştı.

Ne olurdu, o böyle firarî, böyle kararsız olmasaydı, diyordum.

Onun böyle günlümde karar edeceğini benim kalbimi vatan tutacağını o zaman bilmiyordum.

Portakalların her dalında ışıklı bir çiçek, yeşil bir fener sallanıyor, baharın en hoş gecesinde en tatlı bir rüzgâr portakal kokuları getiriyordu.

Artık sabah yakındı. Kendi kendime kalbî bir teselli ile;

— Emre'yi oyalamak için yaptı, mütalâasını yürütüyordum O içeri geldi. Veda ediyordu;

— Seninle beraber olmadıktan sonra ne yapayım, gidiyorum... diyordu...

Aşk 95

Fakat bir insan kalabalığı onun yolunu kesti. Bunlar ziyafetin sonsuz güzelliklerine rağmen, hep Dolunay'ın seyahati üzüntüsünden eğlenemeyen , dostları idi.

Uluand'ın yüzünü ızdırab o kadar karıştırmış öyle hazin bir ifade vermişti ki, bu muztarib mana Dolunay'ın zeki gözlerinden kaçmadı ve sordu:

— Nen var Uluand?

Uluand bütün memleketin hissine tercüman olan titrek sönük ses, kahraman Uluand'ı değil, anasına sokulan küçük bir çocuk hissini veren hazin bir ifade ile hiç bir hazırlığımız yok., kervanın hareketine kadar ancak yetişiriz, dedi..

Dolunay tıpkı Cana söylediği gibi tatlı ve müsterih bir tebessümle, sadece:

— Ben seyahatten vazgeçtim Uluand! dedi.

Bu karar, ziyafet yerini birdenbire kıyamet gününe çevirdi.. Sevinç, çılgılık, gözyaşı bütün beşeriyetin fevkindeki tezahürler birbirine karıştı.

KÜÇÜK EMRE

Gülemre'nin ziyafetinden iic gün sonra idi; küçük Emre, odasında hurma dalından yapılmış küçük yatağını okşuyordu, Bu, artık kendisine küçük gelen yatağı ne kadar çok severdi. Bütün çocukluğu, gençliğinin en hâr [Diken. Yıkılmış, hedmolmuş] günleri ve Dolunay'ın aşkının belirlediğı geceler, Dolunay'la gezdiği iki üç günün o mes'ut hatıraları hep bu yatakta idi. Bu sevimli yatağı artık bırakacak ve doğup büyüdüğü bu küçük evi, bu güzel memleketi unutmaya çalışacak, her şeyden, babadan, vatandan, aşktan uzaklara gidecekti

Bu bir senelik aşk, henüz on dokuz yaşı kadar taze ve çocukluk çağında idi. Fakat bu aşk ona ümid vermemiş, bilâkis çetin bir yüz göstermişti, Dolunay'la ancak bir kaç gün gizlice kırlarda gezip konuşmuşlardı. Dolunay onun zekâsını seviyor, güzel gözlerine meylediyordu, Fakat Dolunay'ın kanmayan cevval ruhuna, bu bütün olmayan meyil, kâfi gelmekten pek uzaktı,.

Nereye gitse biliyordu ki o, Dolunay'ı unutamazdı. Bütün iradesine, mücadelesine rağmen gözleri Dolunay'dan başka bir şey görmüyordu Bu aşk onun ruhunda öyle titriyen, taşan bir kaynaktı ki, onu ölse de böyle yakıp gidecek, dinmeyecek, bitmeyecekti Hem Emre, hayatta bir kerre severdi... verilen kalb bir daha çevrilmez, bağlanan gönül geri dönemezdi. Emre'nin kalbine atılan ok iyi saplanmıştı. Gene Dolunay'ın hayali öyle har, öyle cazib bir aşk içinde karşısına çıkıverdi ki, Emre, hınçkıra [hıçkıra] hınçkıra ağlıyor ve bu göz yaşları yanaklarının

Aşk 97

ateşinden bir anda yanıp bitiyordu, Dolunay'ın ona; Emre! deyiş ne kadar tatlı ve canlı idi,. O, neler bilmiyordu?! Eğer Dolunay onu isteseydi, kim bir bu, ne har bir aşk olacaktı! Bir kerre bile eline değmeyen elleri, onu yakardı; kim bilir bu eller eline değse Emre yanardı...

İki defa Sülün'ün üzerinde gelipte onu evden aldığı vakit, kendini unutacak kadar heyecana düşmüştü. Kendisi de Gülemre'nin devesinde Uluand'ın bahçelerine gitmişlerdi.

Kendi yatağının karşısında Büyük Emre kumral örgülerini açmış, çok defa olduğu gibi, düz ve muntazam çehresinde rahat bir uyku ile uyuyordu.

Hep böyle idiler. Biri ne kadar müsterih, sakın ise, öteki o kadar mahzun., biri sapsade, öteki bin bir renkli dalgalı ve hırçındı... Bununla beraber birbirlerini çok severlerdi ve ikisinin en çok benzedikleri canlı nokta, Dolunay'ın aşkı idi.

Bu nokta küçük Emre'nin kalbinde doğduğu bir yıldan beri, onları birbirine garib bir surette yaklaştırmıştı., fakat gene aynı gölge aralarına girer ve onun hisli kalbini örselerdi.

Gülemre, küçük Emre'nin babası olmakla beraber o, neşesiz, Büyük Emre İse hayatından memnun ve sakindi.

Gülemre'nin eşinin çocuğu olan Büyük Emre, üç seneden beri Dolunay'a meclub olmuştu. Büyük Emre'yi kendi kızından ayırmadan derin bir şefkatle seven Gülemre, bunu bildiği halde, kendi kızının kalbindeki zafı

98 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

anlamamıştı. Zeki çocuk, bunu Dolunay'dan başka kimseye duyurmuş değildi...

Uç gece evvel, ziyafette Dolunay, Mısır'a gitmekten vazgeçtiğini söylemişti.

Bu haber bütün Uruk'un ölmüş kalbine sevinçten, zevkten can getirirken, küçük Emre'nin üzerinde bir yıldırım tesiri gösterdi.

Dolunay'ın, Ayça'nın kovanını taşıması ile, o gece söylenen bu söz arasında derhal şiddetli bir münasebet buldu ve karar verdi.

Zaten ötedenberi duyduğu aşk, artık bârız bir hale gelmişti: Dolunay ve Ayça, onun muhayyilesinin şid'etle birbirine yaklaştırdığı bu iki ruh, nihayet bir hakikat olan, parlak manzarasını göstermişti

Ah Dolunay, ah! Ben bu dünyada yalnız seni sevebilirdim ve bilirim ki seni severek öleceğim . **Benim yaratılışım sana tapmak içindi...** Ah Dolunay, ne kadar güzelsin! dedi.

Güzel koyu gözlerinde, çıkık zarif alnında, ince küçük çehresinde metin kalbinin çocuk aşkı bütün şiddet ve temizliğiyle aksetmişti...

— **Senin gitmediğin Mısır benim için!. Onun hicran ufukları benim için! . Bana orası yaraşır!** diye karar verdi.

Bu küçük kızın verdiği kararı tatbik edecek kadar metin ve iradeli bir ruhu vardı.

Yeğenin ve büyük amcasının yanına gidecekti. Üç gün sonra Mısıra hareket edecek olan küçük amcasıyla beraber gitmeyi düşündü.

Küçük amca attan düşüp Mısırdaki hastalanınca, ticaret işlerini yüzüstü bırakan büyük kardeşinin işlerine bakıyor, bunun için Mısıra gidip geliyordu. Küçük Emre'nin kararı kat'ı idi. Kalbden gelen bir sesle:

— Korkarım ki aşkımın şiddeti, onun huzurunda beni yakar, eritir, ben onu evrenin kuşatamadığı bir aşkla severim., dedi. Gözlerim biran nazarlarının cazibesine tahammül edemeyip yanar. Onun beni bitiren Çehresine fazla bakmaktan korkarım; her hitabında bu kalbime bir hançer saplanır ve kalbi yıkan sesinden, ölümün ızdırabı gelir Onun gözlerinden titrerim, bütün iradem, bütün gururum ayaklarının dibinde zelil... Bütün aklım yanmak tehlikesinde her görüşte harab olur, onu görmemekten çok, görmeye tahammül edemem.

Gidip Dolunay'ın hücrelerini uzaktan görmeye karar verdi; hafifçe rüzgâr esiyordu. Babasının kalın abasını alıp sarındı ve karanlıkta yüzünü örterek çıktı.,

**

Can, yattığı yerde doğruldu. Dışarıda fırtına gittikçe ziyadeleşiyordu.,

— Dolunay'ın ocağını acaba yaktılar mı? diye düşündü.

Bu gece Uluand, orada yatacağı, fakat belki de o, bunu

100 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

düşünememiş, ocak sönüp gitmiştir, diyerek kendi kendine yerinden kalktı, adım atacak kuvveti yoktu. Çünkü ziyafet gecesinden beri hasta idi. Bitişik odada yatan Ayça, kendisini görürse gitmesine mani olacaktı,,.

Başına bir şal sardı, titriyordu; Dolunay'ı düşünerek onun gözlerinden kuvvet ve hayat istedi. Hakikaten Can'ın vücuduna gizli bir kaynaktan aşk, kuvvet getirdi. Yavaşça odadan çıktı ve çabucak avluyu geçerek yola çıktı.

Can'ın evi ile Dolunay'ın hücreninin arası en aşağı yarım saatlik bir yoldu, hücre hemen kalelere yakındı. Can, biran evvel gidebilmek için bütün kuvvetini toplayarak âdeta koşmaya çalışıyordu.. Çünkü Dolunay'ın üşümesinden korkuyordu.

Can, esen fırtınaya karşı korunmayı bırakmıştı. Zaten şalı uçuran rüzgâr, etlerine kadar işliyordu. Yola pek alışık olduğu için yıldızların parıltısı önünü görmeye kâfi geliyordu.

Bir aralık Can fevkalâde dolgun bir aşk mânası taşıyan bir ifade ile:

— Ah! dedi ve Dolunay'ın bir şarkısının güftesini söylemeye başladı:

Ah!

aşkın nalesi,

ne cefadan, ne rızasızlıktan

ne de vefa azlığındandır;

belki bu aşkın nalesi,

aşkın iktizasıdır.

Çünkü maşuka

nale ve ah hoş gelir!

Bu anda fırtınanın uğultusu içinde bir ayak sesi duydu. Karşısında uzun boylu narin bir gölge gördü. Şal düşmüş olduğu için yüzü görünüyordu. Kendisini tanıyarak:

- Can! dedi. Can O vakit sesi tanıdı.
- Küçük Emre burada ne arıyorsun? diye sordu.
- Hiç dolaşıyorum, dedi ve hayretle:
- Ya sen nereye gidiyorsun Can? Seni çok hasta diye işittim de.

Can

- Dolunay'ın ocağına bakacağım, dedi.

Bunu işiten küçük Emre titredi ve kendinden utandı: (Ben aşkta ne kadar ham bir aşıkım. Can ise canını Dolunay için sever; hatta kendi canını ve varlığını görmekten münezzehtir, ben ise henüz kendi varlığımı sevmekteyim., meğerse ne kadar noksanmışım diye düşündü ve utanarak bir kelime söyleyemedi. Can:

- Hava çok soğuk Emre, üşüyorsun, git yat! diye tavsiyede bulundu ve yürüyüp gitti.

Emre:

102 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

—Bu kadın aşkta ermiştir, diye söylendi ve; ben mümkün değil onun gibi olamam. Ah Dolunay, ne olurdu sen yalnız küçük Emre'ye ait olaydın! diye düşündü.

Can hücrenin kapısına yaklaşırken içerde sesler işitti: Gülemre, Mısırlı rahib orada idiler. Kulağını kapiya verdi, ocağın sesini işitmek istiyordu. Eğer ocak yanıyorsa dönüp gidecek, Dolunay da geldiğinden haberdar olmayarak, üzülmecekti.. Fakat buna karar verdiği sırada, kapı kendiliğinden açılıverdi, Gülemre göründü:

— A.. Can! dedi.

Kapıda ayak sesi duyunca merak edip bakmışlardı. Can içeri girmeye mecbur oldu ve yanan ocağın başında oturan Dolunay, rahibe:

— İşte, yaşayan ölü! diye gülümseyerek Can'ı gösterdi. Rahib hürmetle ayağa kalktı.

Dolunay'ın arkasından memleketini bırakıp buralara kadar gelen, bu, çok sevimli, zeki ve bilgili adamdan Can hoşlanırdı. Uzun boyu, vakur, halâvetli [Tatlılık. Şirin olmak] bir tavrı, Türkçeyi çok tatlı söyleyen genç, canlı bir ifadesi vardı. Dolunay:

— Can, nasıl oldun? Gece yarısı neden geldin? diye sordu.

— Ocağınıza bakmak için geldim!.. Tamamıyla iyiyim.

Can, hakikaten şu anda tamamıyla iyileşmişti. Dolunay'ı

görmek ona her vakit böyle hayat verirdi. Bu saman, aşkın verdiği fevkalbeşer kuvvettir.

Dolunay Can'a bu vakit geldiği için darıldı; fakat Can, tamamıyla iyileştiğini kat'ı olarak temin etti. Dolunay ona, ocağın başına oturmasını söyledi. Can müsterih bir halde oturdu. Gülemre, yarım kalan sözlerine tekrar devam etti..

Gülemre rahibe, Dolunay'ın hayatından bir çok parçalar söylemişti. Şimdi diyordu ki:

— Dolunay elimde büyüdü.. Bütün memleket ahalişi onu tanırdı, yaramazlığından, babası **Erkurt** onu mektebe yalnız yollayamazdı, ben götürür getirirdim.. Bana da neler etmezdi canım,.

Bunları söylerken Dolunay'a bakıyor, ikisi de gülümsüyorlardı.

Ne ise Erkurt ona, torunlarına yetecek bir servet bıraktı. Dolunay bir gün bütün bu serveti kendine pek ehemmiyetsiz bir kısmı bırakarak Uruk'un fakirlerine taksim etti. Çobanlar efendi oldu, esirlerini azad etti ve bu küçük hücreyi ona elimle yaptım, Dolunay'da yardım etti. Kaç günler kil tuğlalarını eliyle taşıdı (Gülemre bunu söylerken çocuk mavi gözlerinde derin bir muhabbetle Dolunay'a bakıyordu.) İşte bu hücreyi böyle yaptık. Fakat Dolunay burada ne âlemler geçirdi. Bazen günlerce yemez, içmez, sabahlara kadar şarab içerdi. Vücudu hayal gibi ince ve zayıf kalmıştı. Ben hep gizli gizli onun haline ağlardım..

104 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

O vakit yazma okuma bilmezdim. Dolunay deri parçalarına bazen bir takım yazılar yazardı, bunları bir kerre çalıp okutmuştum. Dolunay bir gizli gönül çekiyor zannettimdi. Okudular... Hep aşk sözleri idi... Fakat ne okuyan iyice anladı, ne de ben...

Onu tarassud [gözetleme] ediyordum, görünürde hiç bir maşuku yoktu. Karar verdim ki onun sevdiği bu gözlerle görünen değildir ve bildim ki Dolunay, başka Dolunay'dır.

Temiz küçük gözlerinde yaşlar belirmişti ve solgun çehresi büsbütün sararmıştı. Gülemre ağlıyordu.. Onun yakıcı ahından yanardım.. Sesinde bir başka ateş peyda olmuştu.. Gülmesi, söylemesi hep mahbubu ile geçen âşinalıktı.. Kavalının sesine ciğer yakan bir tesir gelmişti Dolunay'ın.. Ondan sonra yanık sesini dinleyenler, bu ateşten Ölüp gitmeye başladı.. Ona baktıkça gözlerimden iki sıra yaş dökerdim.

Rahib Nekao, başım içmiş, sevimli yüzünde tatlı ve ruhanî bir tebessüm aydınlanmıştı. Onun Dolunaya hediye ettiği halının üstünde oturuyorlardı. Bu halı Dolunay'ın yattığı sedirin önünde yerde serili dururdu. Rahib Nekao, bu halıyı, Mısırdan geldiği vakit Dolunay'ın hücreğine getirmiş ve;

— **Otuz yıldır üzerinde ibadet ettiğim bu halıyı senin ayaklarının altına koyuyorum! diyerek, yıllarca üzerinde, gözyaşlarıyla ıslanmış ve bu ibadet gecelerinde yıpranmış bu halıyı kendi benliği ile beraber Dolunay'ın**

ayaklarının altına bırakmıştı.

Nekao, Dolunay'ı büyük bir hayranlıkla sever ve onun talebesi olduğunu her yerde iftiharla söylerdi. Halbuki Uruk'un şanlı hâkimi bile rahibin bilgili bir insan olduğunu kabul eder ve onu daima ayağa kalkarak karşılar ve ihtiram ederdi.

Dolunay, bu sözleri sakın bir halde dinledikten sonra rahibe dönerek;

— Nekao.. Gülemre sana epeyce şeyler anlattı. Sen de **Tenis Mabedinde** geçirdiğin hayatı Gülemre'ye anlattın mı?

— O bilir, fakat sanırım Can işitmedi, dedi. Tennis mabedinin baş rahibi, beyazlanan küçük sakalına elini koydu. Güzel yüzünde tatlı bir tebessümle Dolunay'a baktıktan sonra;

— Dolunay, görmeden geçen hayatım bir gayb aleminde, hakikat dünyasının bir takım küçük ışıklarını gözlemekle geçiyordu. Dolunay, hakikatin saf çehresidir, dedi. **Ben onu görmeden evvel cehl ile Ölü idim; beni bilgi ile o diriltti...**

Tennis mabedine müracaat ettiğim vakitte otuz sekiz yaşında idim, hakikati bilmek için usanmaz bir azmim vardı.

İki gün süren bir imtihandan sonra beni kabul ettiklerini haber verdiler. Bir tek kız kardeşimle vedalaşarak gittim. Rahibler, beni bir takım avlulardan geçirerek bu mabedin

106 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

önüne, hakikat esrarı, denen bir mabedin önüne getirdiler. Bu. mabedin perdesi (İzisi)'in tasvirile süslü idi.

[İsis (İzisi, Aset), [Osiris](#)'in (aynı zamanda karısıdır), [Seth](#) ve [Nephthys](#)'in kardeşidir, [Nut](#) ve [Geb](#)'in kızları ve çocuk [Horus](#)'un annesidir. Bazı kaynaklara göre [Anubis](#) de İsis ile Osiris'in oğludur.]

Rahiblerden biri bana;

— Bu, senin gireceğin yol çok dehşetlidir, korkuludur, gel bizi dinle, henüz kapılar kapanmamışken vaktiyle çık git, sonra mahvolmuşsun! dediler. Ben:

— Hakikati bilmek istiyorum, dönmem, dedim. Beni bir kaç kişiye teslim ettiler. Bu rahibler de bir hafta kadar benimle meşgul olarak kalbimi temizlemeye çalıştılar ve bana sükutu öğretiler. Aynı zamanda sabrımı denemek için pek bayağı işler verdiler.

Bir hafta sonra bir rahib gelerek beni aldı, bir takım dehlizlerden geçirdi. Bu dehlizin nihayetinde gayet dar bir delik, ve yanında da iki sütun vardı. Bunlardan biri kırmızıdır ki, Uziris'in ruhuna yükselir ve hayır perisine işarettir, biri de siyahtır ki baş aşağı yuvarlanıyor vaziyetinde şer perisini temsil eder.

Gene rahib:

— Bak Nekao. bu dar delikten geçmek lâzım geliyor. henüz kapılar kapanmadı. İçerde ne olacağı meçhul.. burada ölüm var iyi düşün! dedi Ben kalmakta

gene ısrar ettim.

Nihayet kapılar kapandı. Elime bir kandil verdiler ve yap yalnız kaldım. Bu delikten geçmek lâzımdı öyle dardı ki, ezilerek, berelenecek geçebildim.

Fakat bu sefer karşıma bir gayya, bir uçurum çıktı. Burada etraf karanlıktı, dehşete düştüm. Eyvah ne yapıyım! derken, solda bir yarık gördüm, buradan içeri girdim; bir müddet dehşet içinde yürüdüm ve müthiş bir ses duydum:

— **Hakikati ariyan abdallar burada mahvolur!** diye yedi kerre inledi.

Tekrar yürümeğe başladım, karşıma hafif aydınlık bir yol daha çıktı. Burası bir avluya açılıyordu. Bir takım heykeller ve altında bir harf ve bir aded [sayı] işaret edilmişti: Bunlar, hakikatin sırları idi. Bilhassa (x) remzi yazılmış bir çerh [yara] dikkatimi celbetti, üstümde elinde kılınç bir sfenks, çerhın altında İzis'in bir heykeli, göğsünde altın bir çiçek vardı

Nihayet tunç bir kafes gördüm, kapağı açıldı, içinden bir rahib çıktı ve bana;

— **Tebrik ederim, birinci ölümü atlattınız,** dedi, ve anlatmaya başladı: Buradaki harfi ve bir adedini görüyor musun? Nasıl balağın bir teline dokununca aynı ahenk ve titreyiş öteki tellere de aksediyorsa, bu da üç âleme işarettir. Hareketi üç âleme de aynı suretle intişar eder. Bu harf evvelâ, her şey kendinden zuhur eden lâhût

108 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

âlemine işaretler ve her şey, kendinden zuhur eden bir adedine işaretler ki, o da akıl ilmidir Üçüncüsü de, kendi fikri ve çalışması ile merkezleri birbirinin aynı göklere yükselen insana işaretler, dedi ve bir kafes açıp ateş dolu bir fırın gösterdi:

— Bunu geçeceksin. Ben bunu zamanında bir gül bahçesi geçer gibi geçtimdi. Yolun açık olsun dedi ve kapıyı kapayıp çekildi.

Etrafıma dehşet içinde baktım ve ateşin içine atıldım ; meğerse o ateş bir serapmış. İçinde bir yol açıldı, onu takib ettim. Karşıma zifirli, siyah, kokmuş bir su çıktı; bir müddet tereddütten sonra onun da içine girip geçtim, İki rahib beni karşıladı, bir mağaraya getirip, burada üstümü temizlediler, kokularla ta'tır [Güzel koku ile kokulandırma] ederek güzel bir yatağa yatırdılar ve beni tebrik edip çekildiler. Yatakta istirahate kavuşunca dalar gibi oldum. Fakat tam bu sırada karşıma pembe bir tüle sarılmış, sol elinde güllerle tetviç [Tac giydirme] edilmiş bir şarap kadehi tutan, dudakları bir yemiş gibi lâtif, müstesna bir güzel kız zuhur etti.

— **Safa geldin Nekao! Bu kadar tehlikeleri aştın. İşte sana saadet kadehi getirdim, korkma iç artık ben seninim diyerek yatağıma oturdu ve kolunu, tahammülü güç cilvelerle boynuma sardı.**

— Bu imtihan pek müşkül olsa gerek dedi Gülemre:

— **Müşkülün müşkülü.. Kız fevkalâde güzeldi, benim yorgunluklarımı dinlendirecek kadar cazibti. Dehşetli bir**

mücadeleden sonra titreyerek şarabı da kızı da reddettim. O vakit güzel kız, bir gölge gibi kaybolup gitti. Nereden çıktığı belli olmayan iki rahib geldi, bunlardan biri beni süzdükten ve : savaşını tebrik ederiz dedikten sonra :

— Uziris'in **nuruna kavuşmak için ölmek lâzımdır ölmeden onun nuruna kavuşulamaz!** dedi ve beni yerin altında mermer bir lâhde götürdüler. Korkunç mezarın içine girdim. İztırab ve elemden kendime sahip olamayacak surette raşeler [Titreyiş, ürkme] içinde idim. Fakat vücudum harab oldukça, içimdeki nuranî seyyale kuvvet buluyordu. Bu aralık orada kendimi kaybettim. Sonra kendime gelmeye başladım: Karşımda şuledâr [alevli, ışıltılı] bir nokta belirdi. O nokta yavaş yavaş yaklaştı, **beş köşeli bir yıldız** oldu. İçinden bir güneş zuhur etti, bir beyaz ziya hasıl olup beni içine çekti sonra o kayboldu, yerinde, bir konçe hasıl oldu bu konçeden bir beyaz gül zuhur etti. Ke'si [Kadeh. Dolu kadeh] kırmızıydı. Ah dedim, acaba bu gül İzisin kalbindeki altın gül gül, o aşkı ihtiva eden muhabbet nesrini [Yabani gül] midir? Bir aşk âleminde iken gül kayboldu. Vücudumu har bir nefha kapladı, şeffaf bir bulut peyda oldu ve bir çok şekillere girdikten sonra nihayet içinden elinde bir tomar tuttuğu halde (**İzis**), **bir kız şeklinde, zuhur etti** ve eğilerek dedi ki; **ben senin göze görünmeyen hemşirenim** [Aynı sütü emen kızkardeş. Abla, bacı] Bu tomarlar senin şimdye kadar olan amellerindir, beyaz kısımları da şimdiden sonra olacak amellerindir. Şimdi beni tanıdın mı? Ne vakit çağırırsan

110 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

ben gene gelirim! dedi ve gözden kayboldu.

İşte bu imtihanlardan sonra büyük rahib karşımda göründü :

— Nekao. Artık rahiblik mertebesini buldun. Bir kul azâd etmek için mutlak senin efendi olman lâzımdı; âmir olman için evvelâ nefsine hâkim olmalısın. Şimdiden sonra çalışacağın zamanlara doğru yürü! dedi ve beni oradan çıkardı. Kulağını ver, sana bir iki söz söyleyeceğim, dedi: **Hikmet ikidir:**

Biri, bil ki vücut, mananın aynıdır. Bir tek kanun vardır ki bütün kâinatı o idare eder; o kanun için küçük büyük yoktur.

İkincisi, insanlar fâni mahlûklardır; kendini kurtarıp layemût olan insan ise ilâhdır.

Nekao!. hikmet ve hakikati, herkesin aklının yettiği dereceden söyle, eğer aksini yaparsan, bunların arasında ham ve karanlık kalblilerin akıllarının şaşmasına, yahut delinmelerine sebep olursun. Hakikat, içinde olsun, onu gizle, yalnız hareketlerin söylesin. Bu halde ilim kuvvetin, iman kılıcın, sükût delinmez kalkanın olsun ! Artık anladım ki, o benim gördüğüm gayya, nihayetine varılmayan hakikat gayyasına karşı bir hiçmiş.. O gördüğüm ateş, benim vücudumu kemiren ihtiras ateşine karşı bir kıvılcımdan farksızmış, o zift deresi ise, benim vücudumda olan ve bazen beni ziftlere saran şüphe zift kuyusuna nazaran bir şey değilmiş!

Bundan sonra manevi bilgiler ve musikî tahsil ettim ve nihayet yirmi yıl sonra Baş rahib oldum. O vakitler, nefsi kırmak; yahut hallerinden ibret alıp kendi temizliğime güvenmemek maksadıyla çok defa sefihlerin toplandığı kahvelere, meyhanelere gitmek âdetimdi. Onlarla beraber oturur, şarab içer, şarkı söylerdim ve bazen de içinde istidadı olup ta bendeki ilahi şuleden tutuşan olurdu.. ve içlerinde benden daha meziyetlisini görüpte utandığım da olurdu.. Oh! bu bir andır ki, bu, İzis'le can arasında bilinmez bir demdir, buna ne akıl erer, ne sır... Bakarsın sefih, günahkâr görürsün, bir an gelir ki o günahkâr, İzis'in kalbinde açan gülün yaprakları arasında vatan tutar.

— Ne gariptir! Gene bir gün bu niyetle Tenis'in en düşkün ahlâklı insanların toplandığı bir meyhaneye gidiyordum. Böyle zamanlarda rahib kıyafetini göstermemek için üzerime büyük bir manto giyerdim. Gene böyle mantomun içine iyice örtünmüştüm. Yanımda da saray nazırı olan genç dostum Naom vardı. Konuşa konuşa gidiyorduk, Pek sefih olan Naom'a nasihat ediyordum, ve ona,

— Bir az da ruhun zevklerini tat., zevk, yalnız etin, şarabın, dudağın ve karnın getirdiği zevkten ibaret değildir. Bir az da hissinin dudaklarını kalbinin ve canının gözünü kullan. Allah sana parlak bir zekâ vermiş, bu aydınlığı süprütülükte çor çöp araştırmak için kullanmaktan bir an fariğ ol da, ruhunun bin bir hazineli bin bir güzellikle dolu his yollarına çevir! Bir az

112 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

da ruhunla meşgul ol, bir an hissini dudaklarına lezzet ver.. Kuruyan kalbinin dudaklarını, bir az can ve aşk şarabından ıslat! diyordum. Naom. bana :

— Hakikaten aklım isyan ediyor ve benim bulunduğum âlemin üstünde bir gizli hayat olduğunu her vakit söylüyor, fakat Nekaocuğum, sizin gibi bir taştan mezarın koskoca duvarları arasında bu hayatı göz göre körletmem... Gençlik, güzellik, servet, bunlar bir daha bulunur şeyler değildir. Ben malikânemin köşesinde hakikati bulmak isterim,.

Muattar [İtrli, kokulu] mantosunu, süslü elmaslı nalınlarını zarif bir şekilde taşlardan koruyarak yürüyor, iyi taranmış dalgalı saçlarını rüzgârdan bozulmasın diye eliyle düzeltiyordu. Ona:

— Naomcuğum, bırak bu nalınlardan elmaslar dökülsün de nazik ayakların biraz hakikat yolunda incinsin, güzel yüzünün rengi biraz solsun, **hazine, viranede saklıdır. Virane de kalbdır.** Nasıl olsa bunlar, bu güzellikler sana ödünç verilmiştir. Gençlik, bir gün senin iradenin üstünde, sana hiç danışmadan bunları alıp götürecektir. Sen, bir başka gençliğin, ruh kaynağının lezzetinden tat.. O hiç bozulmaz ve lezzetine acılık gelmez, diyordum.

Bu sırada saray meydanından geçiyorduk. Bir güzel ses işittim; o kadar güzeldi ki vücuduma baygın bir hal, dizlerime kesiklik geldi. Sanki kana kana şarab içmiş de sarhoş olmuştum. Etrafa baktım, görünürde kimse

yoktu, fakat biri şarkı söylüyordu. Acaba nedir, kimdir, diye bakınırken, saray kulesinin duvarından yola bir genç atladı, bana:

— Rahib efendi, atımı kaybettim, kulenin yolunu arıyorum, dedi.

Yüzünün güzelliği, beni sözü kadar hayrette bıraktı. Fakat anladım ki bu genç, Naom'a cevab veriyor..

Naom:

— Saray kulesinin tepesinde at aranır mı? diye sordu.

— Sen malikânenin kuş tüyü sedirinde de hakikatin bulunacağını söylemiyor muydun? diye gülümsedi.

Benim rahib olduğumu nereden bilmişti? Belki yüzümdeki mâna, bu fikri ona, herhalde her şeyi iyi gören fikrine, ilham etmişti..

Fakat bilir misiniz, Naom hakikaten kaybolan atı, saray kulesinin tepesinde buldu ve malikânesinin kuş tüyü sedirinde hakikati gördü..

Dolunay'la üç dost olmuştuk ve Naom, Dolunay buraya dönerken, Mısır da istemiyerek kaldı. Can:

— Niçin kaldı? diye sordu. Dolunay:

— Ailesi, çocukları vardı, onların yanında kalmasını istemiştim.. Dedi. Rahib:

— Naom kısa zamanda Dolunay'dan çok şey

114 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

öğrendi. Keskin ve parlak istidadı, pek az zamanda çok yol almasına imkân verdi ve hakikaten mükemmel bir insan oldu. Dolunay, bilgisiyle benim gibi ona da hayat verdi.. **Anladım ki Dolunay'ı görmek ve bilmek, benim yirmi yılda bin zorluklarla kazanacağım hikmeti, bir anda müşkülâtsiz ve zahmetsiz öğretebilirmiş. Dolunay'ı görünce mabedi bıraktım; vatanım, onun kalbinde idi. Onun için Tenis'i bırakarak buraya geldim.**

İKİNCİ KISIM

(Yürek için)

Ayça'nın duyguları:

Ziyafetten bir kaç gün sonra, Emre'nin bilmediğim bir sebepten Mısıra gittiği gündü. Dolunay bize gelmişti.

Can'ın odasında oturuyorduk. Göğsümde mavi bir böcek kabuğundan kendi yaptığım bir iğne vardı, Dolunay onu istedi, vermedim. Hele bu isteğişteki hususî manayı sezince isyan ettim. O:

— Zorla alırım! dedi... Ve Can'ın yanında gelip bileklerimden tuttu, bütün kuvvetimle mukavemet ettim. Yumuşak cildi beyaz bilekleri çelik gibi kuvvetli ve haşındı, göğsümden iğneyi koparıp aldı. Bütün kudretimle hücum ettim, geri almak istedim, avucumu demir gibi sıkılmıştı. Bir aralık:

— Canını acıtacağım diye korkuyorum, yetmez mi? dedi. Şiddetle:

— Hayır! dedim.

Biran bileklerimden tutup beni kendine çekti. Yanan avuçlarında bileklerim sanki kavruluyordu. Vücudunun bütün yakınlığını ve kudretini hissediyordum. Biran ateşin nefesi çehremi yaktı. Dolunay, ah! demişti. Başım tatlı bir rüya havası içinde çok çok kokladığım bir ıtır kokusundan baygın bir halde göğsüme düşüverdi. Bana sarıldığını ve kollarının beni sim sıkı sardığını duydum.

116 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Gözlerimden hemen yaşlar dökülecek, dizlerim bükülecekti. Biran kendimi kaybettim, ilâhi bir sarhoşluktan sonra kendime geldim.

Onun gibi daldan dala gezen bir zalimin ayaklarına göz yaşları dökmek mi, Allah saklasın! Zalim, aşk avcısı! Başımı şiddetle göğsünden çektim, saçlarım belindeki cenbiyeye [Arapların kullandıkları bir cins eğri kamadır ki, yan taraflarına takarlar] ilişmişti, bir demet saçım yolundu.

Cenbiyesinden koparıp yere attım. Bu gözlerden kaçmak istiyordum. Orada bir alay kalbin yandığı bir mahşer vardı. Benden ne istiyordu? Bir alay kalbin yandığı bu mahşere, bu siyah gözlere batırıp yakmak... Tekrar yüreği almak için atıldım ve nihayet onun:

— Veririm, fakat mağlûbiyeti kabul et!

Derken, soğuk taşlara düştüğümü duydum, kendimi kaybettim. Tekrar kendime gelirken onun ciddî ve endişeli gözlerini yüzüme pek yakın gördüm. Kaşları çatılmıştı, yürek avucunda idi.

— Ne çocuksun! dedi. Artık onu verse de almazdım, alsam da hükmü yoktu. Bir kelime söylemeden kalktım, okun ucu kalbime iyice saplanmıştı.

BAHAR EĞLENCESİ

Hep kendi kendime böyle diyordum: Bu bir ; şakadan, bir bahar eğlencesinden ibaret! Bu da Ömründen geçip gidecek! Yaprakların yeşil taze renginde solan hayatla, zümbüllerin rengini uçuran yaz rüzgârları ile beraber sönüp gidecek! Kuşların kanatlarında uzak ufuklara gidecek! O, bir güzel bahar geçirmek istiyor. Yoksa o gözlerdeki aşk rüyasının hakikat olmasına imkân var mı? Bu, güneşin yere inmesi, yahut denizin tutuşması kadar muhal! Daldan dala gezen o kararsızdan ne umulur? Hep böyle diye diye Tuğ'un yanına gittim. Sedirin yanında oturuyordu, yanına oturdum.

- Tuğ, dedim, sana bir şey söyleyeceğim.
- Ne söyleyeceksin ?
- Bana yaklaştı, ah! desene I
- Ah, mı diyeyim, neden?
- Sorma, deyiver I
- Pekâlâ. Ah! ..

Yüzümü heyecanla dudaklarıma yaklaştırdım; nefesine yanağımı verdim

Hayır,.. Onun ahı gibi yakmıyor. Dudakları onun gibi sıcak ve ateşin değil!

Hayır bu ateş, bu derin yakıcı balaglar, bir bahar sürecektir bir eğlencenin ifadesi olamaz.

118 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Hayır, hayır., beni kendine çeken o kudsî ellerde ebediyetin ateşi seziliyor.. O bakışlar ne derin, ne guledar! Onlardaki parlaklık, geçici bir zevkin aksi nasıl olabilir? Olamaz! O ah, bu dünyada kimsenin dudağından duyulamaz.

**

AŞKIN VATANI

Tabiat yeni tutuşan taze bir muhabbetle yanıyor. Kuşlar kanadında baygın bir inkıyatla açıklara doğru uçuyor. Bu mavi göğün bağrında alevlenen aşk bana kanılmaz geliyor. Bu yanan tabiatla kalbimi müşterek buluyorum.

Yaprak kıvılcıktanmayan havada öyle gizli bir tazelik var ki.. Beraberiz.

Ahı, bir ateş halinde çehremi yakıyor..

— Ayca, seni alıp ta uzaklara, uzak çöllere götürmek istiyorum! diyor.

— Bak Ayçam, sana ne kadar yakınım, artık sen benden uzaklaşamazsın, benimsin! diyor

Yeşil örtülü sedirin üzerinde, kalbini kalbime koyuyor, içinde güneşler yanan, o ilahı gözlere bakıyorum. Her bakışta dünya da, ahret de bana haram oluyor. Her bakışında, ruhum yanıyor ve dağılıp yeniden toplanıyor :

— Bak Ayça bak diyor, onlar aşkın vatandır, bak güzelim...

Kalbini benim kalbime koydu. Nefesimin ateşinde bütün bir kâinat olan bakışlarının benden ayrılmayan ışığında, her zerresi âteşin bir kalb gibi çarpan vücudunda... yalnız aşkım vardı...

— Birakınız beni! diye sözümü tekrarlıyordu.

120 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bu alev beni öyle yakıyordu ki, tahammül edemiyordum :

- Gidin artık beni bırakın! diye tekrar yalvardım..
- Gidiyim mi ? Evet Ayça, çünkü beni sen kolay buldun dedi.

Bileklerimi yakan ellerini çekti, kaşlarını hafifçe çattı. Fakat bir anda gene yüzüne yumuşak bir mâna gelerek:

- Ayça, dedi. Sana bir şey söyleyeceğim; Bana (ben yalnız seninim) de!. Bunu senin dudaklarından da işitmek istiyorum.. Bak sana ne kadar yakınıml!

Bir müddet söylemedim: **Beni çok hırpaladın. haydi sevgilim söyle!**

Derken kalbim bakışlarında eriyordu. Bütün terkimim yanıp dağılarak:

- Ben yalnız seninim! dedim.

Kulağını dudaklarıma verdi, bunu bana üç defa söyledi.

- Bir daha söyle, Ayça!
- Ben yalnız şeninim:
- Bir daha Ayça!
- Ben yalnız seninim:

ÖZÜN BENİM

— Hayır, hayır .. Ne su, ne sesler, ne ay, ne çiçekler...
dünyada en güzel şey aşktır güzelim, aşk

Sen nereye mi gideceksin, bana gel, sineme gel senin
aslın benim! Nereye gideceksin, ben senin için geldim,
bu gülü de senin için getirdim! diyordun

Sahir bir nazarla bana baktığın anda, ben o nazardan
yaratılmış ben başka bir ateş kesilmiştim. Sonra
gözlerimi elindeki güle çevirdin. Bu ateşin gül, sehhar
nazarlarının teşkile eriyip su kesildi. Gözlerinin ilâhı
cazib esile eriyen bu aşk gülünün yapraklarından damla
damla kalbime ateş damladı, ve bu ateş ruhumu ve
bütün kâinatı kapladı, yaktı, eritti.

O vakit sen yaklaştın. Ruhumda açan bu aşk gülünün
kokusunu duymak için bana yaklaştın ve o ilâhı yüzünü
benim sineme koydun, onu koklamak için benim sineme
koydun. Gözlerimden, senden başkasını görececek nur
gitmişti. Ne ay, ne güneşler, ne gökler, ne üzerinde
bulduğum dünya kalmıştı. Artık güneşler nur
saçmıyor, karanlıkları aydınlatan aylar değil.... hep senin
gözlerin, hep senin vücudundan saçılan zıya, aydınlık...

Artık ayaklarım dünyadan kesildi, ya o bilinmez garip bir
ufukta battı, gitti; ya ben bu yanan dünyadan yalnız
senin bulunduğun, senin kapladığını zamanın hâkim
olduğu bir cihana gittim.

Burada güneşler senin nazarlarından doğup batıyor,

122 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

aylar senin hilâl kaşlarından doğuyor.. Burada ne ömür,
ne ölüm var..

Ebedî güneşler parlayan aşkıdan bir kıyamet benim
arzımdaki güneşi yerinden kopardı, yıldızları, söndürdü.

Ruhumda sabah güneşi, hayalin olan sabah başladı.
Kâinatta güneşin doğup battığı kanun değişti,
gecelerinde ilâhî ateşten vücudun ve nazarların, olan bir
nur belirdi. Karşımda kalbimi yakan, benim şeklimi,
varlığımı böyle perişan eden bu vücut benim aşkımin
hayali, benim aşkımin ruhu mu?

Yeşil, mukaddes sedirin üstünde yan yana oturmuştuk,
Tahlil edilemez bir aydınlık, bir ateş parıldayan bakışınla
gönlümü yaka yaka;

— Sana bir şey soracağım, demiştin.

Kendi kendime; yarabbi, bu ses nereden, hangi varlık
yakıcı âlemden geliyor? Gözlerini bana kendimden daha
yakın, ellerini kendi vücudumdan daha yakın buluyorum
dedim. Bana

— Dünyada en güzel şey nedir? diye sordun,

— Ay, su, sesler, yıldızlar, çiçekleri dedim. Sen ise
gene:

— Hayır, hayır ne su, ne sesler, ne ay, ne yıldızlar.,
en güzel şey aşktır güzelim! dedin.

Gözlerinden, kalbi yakan o güzel yüzünden gözlerimi
çektim ve sıçradım. Akli yakan bir nazarla gözlerime

bakıyordun. Sen de ayağa kalktın ve bana koyu al, ateş gibi al, o anda yanan kalbim gibi ateş bir gül uzattın. Tıpkı dudakların bu güle benziyor, ve bu anın ateşinden onun yaprakları yanıyordu;

— Senin için, Uluand'ın bahçesinden kopardım, dedim.

— Kokla güzelim, diye uzattın.

Güneşten yanmış güzel elinde bu gül, zihni perişan eden bir tılsım gibi güzeldi.

Eriyen mevcudiyetimde bir baygın koku, ateş halinde kalbimi sardı.

İlâhî bir güneşin pençeleştirdiği beyaz göğsün, kudsî bir heyecan veren omuzlarının cazibesi kalbe giden bir ateşle gözü alıyordu.

Bir ilâh gibi güzel yüzünün cazibesi gül rengi dudaklarda yakıcı güzelliğinin bütün esir eden ateşi iki parlak güneş gibi nur saçan siyah gözlerde toplanmıştı.

Bütün vücudunda bu mutlak güzellikle karışmış, mutlak bir kudret seziliyordu.

Bütün mukavemeti yakan ellerin benim bileklerimi tuttu. Başını göğsüme, koydun. Vücudum maddiliğini kaybediyor, bu ateş bütün tahammülümü bitiriyordu.

Bileklerimi çektim;

— Beni bırakın dedim.

124 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

O vakit, hiç bir mahlûkta duyulamayan ahenkli sesinle;

— Seni niçin bıraktım, ben senin için geldim, bu gülü de senin için getirdim. Sen, nereye gideceksin, güzelim, benim kalbime gel, senin özün benim!.. dedin.

İşte o anda bütün İhtiyarımı kaybetmiştim ve ve benliğimin yıkılıp, aşkın beni teshir ettiğini, bir tuh âleminde, ateş dudakların imzalamıştı..

Karşımda gözlerimi, kalbimi yakan, benim şeklimi varlığımı perişan eden bu vücut benim aşkımin ha hayali, benim kalbim!

Yok, yok., bakışlarının nurundan bana hüviyet ve aşkını saçan bu vücut yaratılmış değil! Bu kalbi yakan gözler aşk ilâhına mahsus ateşe mensup, bu tavırlar o kudsî ateştedir!

Bu dağılan varlığımda yanan ateşe yemin ederim ki, bu yaratılmış değil, ilâhtır.

AŞK DİYARI

Ben bu sahrada sevdiklerimden, dostlarımdan, yurdumdan, benliğimden ayrılıyorum. Uzak çöllere sanki devenin başını sürüyor, benliğimin kafilesine veda ediyorum;

— Gidin beni yalnız bırakın! Evvelce bana gıda olan bu hava, bu akan sular, bu âlemin hayat veren yemişleri şimdi bana zehir olur. Kokladığım güller beni yakar, zehirler. Gidin, beni kendi halime bırakın! Bu yol ayrılık yoludur, bu yol ebediyet yoludur..

Siz gidin, benim devemin yularını boynuna dolayın, onu kendi haline bırakın, Yeşil cennet gibi vahalar sizin, berrak, gümüş gibi pınarlar sizin olsun, beni kendi halime bırakın!

Ben gidiyorum. Yolum garip ve mahzun, havası gözyaşı ah ve enin, gelmek isteyen, benimle beraber gelsin.. **Benim gittiğim diyara (Aşk diyarı) denir.** Bu âlemin suları ateş, havası ateş, vadileri, çiçekleri ateş.. Bu güzel vahaları taptığınız mabutları, bu berrak pınarları unutabilen benimle beraber gelsin.

Yolum garip ve mahzun, tesellisi gözyaşı,

Bâzı günler geçer bir tek dal, bir akar su görünmez, semalarında hasret, iştihak yıldızları parlar. Devemi sahraya kendi haline bırakın, yularını boynuna dolayın!

Bu yol tehassür [hasret çekmek, elde edilmesi istenen ve ele geçirilemeyen şeye üzülme, kalben ve ruhen hissetme] ve

126 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

iştiyakla başlar, yolcusunun, kurban olması ile nihayet bulur. Bu yol, ıstırap, ateş yoludur. Canına kıyabilen benimle beraber gelsin!..

İSHAK KUŞU

Sabah yakın, ay gökte gittikçe alçalıyor. Fakat ne olmuş! Onda da bu gece, benim kalbimdeki ateşten var. Baygın gecenin kalbindeki hararet tıpkı benim gönlüme benziyor. Zihnimde ve bütün ruhumda kalbim yaşıyor. Çiçekli ağaçlar gökteki ayın ışığından değil de, sanki benim gözlerime akseden ebedi nurdan aydınlanmış...

Gönlüm gibi, her zerrem perişan...

Mutlak bütün dünya, kâinat değişti. Benim gibi yeniden böyle aşktan, ateşten yaratıldı.. Ben, artık ben değilim.

Oh! ne aydınlık, ve şevk dolu bir âlemdeyim! **Vücutla bir alâkam yok. Cihan aşkımla dolu.. Bütün onun ateşi aksetmiş, ilâhî bir âlem.**

Ben, hayır o... Bir tek aşk ateşi halinde dünyanın içinden başka, böyle gözün görmediği, elin tutmadığı, aklın tasavvur edemediği bir âleme yükseldik. O., benim aşkımla ilhamkârı, peygamberi, benim aşkımla ilâhî... O kadar çok sevdiğim, kalbimi oyalayan aydan yere, bu toprağa indi.

Onu göklerde gözlerken yerde, kalbimde, canımda, bütün vücudumda buldum. Şimdi o kadar sevdiğim o ay, eski beşerî dünyada bomboş, ıssız, kimsesiz kaldı. Bu bahar açmış dallardan esen rüzgâr ateş, karşımda görünen bu gözler ebediyetin yolu... Gökler ateş, su ateş, bastığım toprak ateş... Beni teshir eden eller ateş...

128 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Gene uzakta bir İshak kuşu ötüyor. Ne yanık, ne hazin sesi var.

Onun o ateş gülü getirmesinden üç gün evveldi. Bir gece gene böyle uyuyamamıştım. Ruhumda sebebini bilmediğim bir kararsızlık vardı. Sanki kalbi tahrik eden manevî bir yelpaze ruhanî salıntlarıyla beni uyandırıyor, tatlı bir heyecanla mest ediyordu...

Bu garip heyecan acaba baharın ilham ettiği bir coşkunluk mu ? diye düşündüm. Fakat hiç bir bahar, ben böyle ruhumun içinden bir şafak doğar gibi olmamıştım. Penceremde uçan gece kuşu kanadında bana kudsî bir ateş getiriyor, ruhum ateşten bir nehrin feyezani [Suyun çok olup taşması, çoşması. * Bolluk, fazlalık, feyiz] ile canlanıyor, ufuklardan uzun uzun: İshak ishak! diyen kuşun sesi ruhuma gizli sırlar söylüyor, gözlerimden kalbime yaşlar damlıyordu... Bu sesin her fasılasında ne hazin bir tesir, ne derin bir elemin hazin, fakat kanılmaz şikâyeti vardı...

Bilmem bana ne olmuştu! Her gece derin bir sükûnetle uyurken bu gece neden gözlerim kapanmıyordu. Bu ateşin benim beşerî dünyama saçılan aşkın ilk nuru olduğunu daha bilmiyordum.

Meğer ümitsiz, nursuz, tesellisiz geceler içinde sabah oluyormuş. Her anı asırlar süren intizar gecelerinde benim ebedî güneşim doğuyor mu?

Bu gece rüzgârın esişinde, gece kuşunun kanadında bir sır vardı.

Meğer bu rüzgâr bana onu aşkının haberlerini getiriyormuş...

Tanyeri ağardı, ben hep helecanlı, sarhoştum, ne olduğumu ben de bilmiyordum.

O gün, yeni kanatlanmış bir kelebek kadar, ruhum kararsız ve aşk ufuklarına hasretti.

Can bana o sabah bir demet uçuk renkli eflâtun, zünbül [sümbül] getirmişti. Bunları pencereye koydum.

Bahar rüzgârı ona diyerek bana kadar geldikçe titriyordum. Bu baygın kokuda beni mest eden bir tesir vardı...

O güne kadar hiç bir çiçeği böyle rikkatle sevmemiştim. Elime geçen çiçeği koparıp oynamak âdetimdi.

Bugün bana ne olmuştu

Meğer onun yapraklarından kalbime esen rüzgâr, bana aşkın müjdesini getiriyormuş. Küçük Emre bir gün bana Dolunay zünbülü sever demişti. Bu gün o söz kalbimden doğuyordu .. Ve ilk defa çiçek sevişim böyle oldu...

Bugün gene o geldi. O geldiğinden beri cennet olan odama gene o geldi. Benim bileklerimi tuttu, tuttu. Bana o ateş gülü sordu.;

— Bütün yapraklarını kopardım, dedim. Bana ateşten daha ateş nefesleriyle sordu;

— Getirdiğim gül nerede? dedi.

130 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Bütün yapraklarım kopardım, diye cevap verdim. Fakat o gül, benim gönlümü istilâ etti. Damarları kalbime ateş usaresini [Öz su] döktü. O gül benim kalbimde... Fakat bunu ona söylemedim. Bana sihirden daha füsünkâr sesiyle sordu. Bunu ona söylemedim.

Bana güzel gözlerinden, aşkın ebediyet güneşi parlayan gözlerinden ateş ve nur saçılarak, yaklaştı. Ben bu bakışlardan bütün kudretimi toplayarak kaçtım. Bu ellerden uzaklaşmak istedim. Bütün varlığımın manası aksetmiş güzel gözlerinden kalbim sızlayarak, yanarak kaçtım. Bileğimi yakan avuçlarından titreyerek alevler içinde kaçtım.

Yandım fakat bun ona söylemedim.

— Beni bırakın, dedim,

O beni kendine çekti;

— Niçin, niçin bırakayım? Sen benimsin, dedi Niçin bırakayım güzelim, gel sen beni tervih et[Râyîha verme. Kokutma. Kokusunu artırma. Rahatlandırma], beni aşkınla okşa. Sana zevkim, sana neş'em, manevî rüzgârım diyeyim!

— Bırakın beni! Bu ateş beni yakıyor, dedim Gözlerinizin zerre zerre vücudumu, ruhumu eriten ateşi beni yakıyor. Dudaklarınızın güzelliği, harareti beni kurtuluş imkânı olmayan ateşler içine atıyor.. Kalbimin dudağını bu har dudaklarından gözlerimi ebediyete varan nurlu, ateşli gözlerinizden, kalbimi aşk alevi

Aşk 131

fıskıran kalbinizden, bu yanan, sızlayan kalbimi kalbinizden, ellerimi elinizden, bütün iradetim, bütün iktidar ve varlığımın benden giden elini avuçlarınızdan çekiniz. Bir ateşin ah halinde çehremi yakan nefesinizi yüzümden, gözlerimden çekiniz.

Benim bileklerimi tutmayın, bana öyle ezelden gelen sedanızla hitap etmeyin.

Benden, benim gönlümden, aşkımdan doğmuş hayalinizle, gözlerinizle beni perişan etmeyin, beni bırakın!..

Bana öyle sâhir bir bakışla bakıyor, bileklerimi öyle kavrucu bir ateşle tutuyordu ki, benliğim damla damla eriyor, gözlerimden, dudağımdan, bütün mesamatımdan onun bakışlarının istihale ettiği bir ateş ruhumu sarıyordu.

Sedirin üzerinde bütün mukavemetim erirken o, dizlerine düşen başımı çekerken ona,

— Bırakın beni! diyordum. O kadar istiyorum ki, bu ses hep kulaklarında kalsın ve onu hiç unutmasın!..

Halâ sedirin üzerindeyim. O kadar takatsiz, o kadar bitabım ki, içip içip te şaraba batmış gibiyim, kayıp buruşan beyaz çiçekli yeşil Örtü, yere düşen beyaz yelpaze olduğu gibi duruyor..

Nerede ise Tuğ gelir. Bunları düzelterek kadar bile takatim yok... sadık Tuğ, Canın kendi kızı gibi tuttuğu kimesiz vefakâr kız... hem de benim süt kardeşim.

132 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Benden yalnız çok sevdiğim için küçük Emre'yi kıskanır sitem eder.

Akşamın gittikçe koyulaşan karanlığında yanan gözkapaklarımı açmaya çalışıyorum.

Bu oda ne derin bir mana ile güzelleşti. Bir köşede sarı topuzlarına dayanarak benimle konuştuğu hurma dalından yapılmış yatağın, yanında onun ve benim yüzlerimizi bir arada ateş içinde gördüğüm ayna., sonra bütün odanın kalbini teşkil eden yeşil sedir... benim içimdeki ateşle yanan canlı birer alem gibi hisli ve mukaddes...

Dolunay iki üç günde bir geliyor. Fakat bu günler başka bir alemin günleri oldu. Bu aşk rüzgârı benliğimi yakıp dağıtmaya başladığından beri, bambaşka oldu.

Dolunay bana ateş gülü getirdiği andan beri, sanki varlığıma Dolunay'ın ruhu olan ilâhî ateş sirayet etti.

Eski varlığımın yanıp bittiğini duyuyorum. Omu bana geldi, ben mi o oldum, bilmem.. Gözlerimde akseden ruhumun aydınlığı beni yakıyor. O benim gönlüm mü, yoksa ben onun aşkından mı yaratıldım bilmem..

Ben bir daha doğdum, baştan onun aşkıyla düzöldüm, biliniz..

Dolunay yalnız, yeşil sedirin üzerinde saatlerce, o âlemde başı sonu olmayan anlarda göz göze mest kalıyoruz, Can ve Tuğ uzakta, işlerinde..

Onu kapıdan üçümüz bekliyoruz. Dolunayla kısa süren bir konuşmadan sonra onlar çekiliyor.

**

Bugün yine ona gönlümün bütün ateşiyle yalvardım:

— Birakınız beni! diye yalvardım ve istedim ki, bu sesi o hiç unutmamasın...

Ondan her başımı çekişimde iradet ve varlığımın bir parçası daha yandı, iktidarımın bir parçası daha elimden gitti.

Mukavemet edilmez bir ateş içinde bitab [yorgun] düşerken istedim ki, bu ses kulaklarından hiç gitmesin! ..

Oh, bu aşk günleri ne ateşin, ne sehhar!

Dolunay bazen (Sülün) ün üzerinde ve ekseriya yaya olarak gelir. Her an artan mukaddes ateş ruhumu yakarak onu karşılarım.

Aklın iflâs ettiği bir mestlik içinde, hayale tasavvura sığmaz bir aşk âlemi başlar.

Bu gözlerden akseden nur şarabını kalbimle içerim, içerim. Ne o şarap tükenir, ne benim yanıklığım... Ve Dolunay benim (bırakın beni!) değişimi mest olmuş gibi tekrar eder durur.

Can'ın odası ile benim odamı ayıran bölmenin kaplamaları arasından bazen bir gölge geçer, bu bozulan bölmeyi tamir eden işçinin gölgesidir...

134 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Meğer âlem içinde âlem, maddî aslan hududunu geçen,
bir can âlemi varmış...

Ve meğer bu âlem bana nasib olacakmış, ne mutlu!

**

O günden beri, o ateş gülü getirdiği günden beri ne
kadar zaman geçti, bilemiyorum.

Ben zamanı mı kaybettim, bilmem...

Onunla bulunduğum, onu hissettiğim bu anlar ebediyet
gibi nihayetsiz. O aşk gülünün kanı damarlarıma geçtiği
ve nazarlarımda ruhum yandığı andan beri yerde miyim,
gökte miyim, bilmiyorum.

Her halde toprakların, insanlık dünyasının üzerinde
değilim. Aşk dolu bir ruh kesildim ki, başı ucu.
bulunmayan bir istiğrak ve nur âlemindeyim.

Artık bana ondan başka hiç kimse hitab etmiyor ve bu
dünyada ben tek bir kimseye tesadüf etmiyorum. Yahut,
bütün sedalar, bütün hayaller bana onun aşkından
bahsediyor, onu söylüyor, onu anlatıyor Bütün nazarlar
onun gözlerinin şulesinden akseden ziyaya batmış...

Ne garip... Artık o ufuklarda gündüzleri geceler takip
etmiyor, garib semalarda mahzun akşamlar olmuyor mu
bilmem...

Ben bütün çiçeklerden onun gül nefeslerinin kokusunu
koklu yorum. Bunlar aşkın çiçekleri mi bilmem

Gözlerimi kapıyorum, onu görüyorum. Açıyorum, gene her yüzde, her yerde, her an onu görüyorum. Gözlerimin bebeğinde, bu yanan kalbimde mi, ruhumda mı bilmem!

Şimdiki buyan aydınlık hava içinde Emre'nin gözlerini görür gibi oluyorum. Sanki, o parlak güzel gözleri solgun yarım aya benimle beraber bakmak için uzaklardan, ta Mısırın hicran semalarından geçip geliyor. Ona her şeyi söylemek istiyorum

Emre benim ruhumu kardeşi !

O seninle başbaşa hasretle baktığımız ay şimdi ıssız bir dünyada bomboş, renksiz, nursuz kaldı, O aydan elinde kalbi yakan bir ateş gülle o, bir ilâh şeklinde benim yanan ruhuma vücuduma, benim cihanıma doğdu. Emre, şimdi ben onun m, daha etrafımda ne bir ışık, ne de ondan bir işaret yokken senin ruha yakın gözlerin, gözlerimin içinde bir görmüştü, O vakit bu sırrı sen bana açıkça ifade etmiştin: sen onun olacaksın! demiştin.

Elbet hatırlarsın: Portakal bahçelerinde seninle yan yana geziyorduk. Yine seninle beraber bulunduğumuz zamanlardaki o fevkalâdeliği o anlatılmaz zevki hissediyordum: Emre, bak şu yol ne kadar güzel demiştin. Gel şuradan gidelim, beline de kolumu sarıyım şöyle geçelim. Bak şu minelerden sana toplayım. Senin gibi nazik, göğsüne takalım, e , mi ? ben senin bu güzel gözlerini ne kadar severim, senin ismini soylemek bile bana kuvvet verir. Sen, bu karanlıklar içinde benim ruhuma aydınlık verensin. Bu gözlerde bilemediğim, çok

136 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

sevdiğim bir aydınlık vardır, benim ruhuma teselli verir.

Niçin Öyle gülümsedin Emre?

Yine; ah sen bu sözleri nereden bulursun deme. Şaka mı söylüyorum zannediyorsun! hayır, hayır ben seninle geçen zamanlara hiç doymam; kuş gibi uçar.

Hadi gezelim Emre: hem bu akşam uzun uzun, çok çok gezelim. Bahçenin bütün etrafım dolaşalım,

— Emre'm.. Bilir misin? Ben sana her şeyimi söylerim de, sen bana karşı hep böyle gizli, sessiz durursun. Niçin bilmem ki, sen kalbini benden saklıyorsun. Bu kadar beraberiz. Senin hiç bir şeyini bilmiyorum. Niçin sanki Emreciğim?

— Kalbimde Kıç bir şey yok ki, Ayça... bom boş Ne söyleyeyim? demiştin.

— Değil, değil Emre.. Söylemiyorsun. Beni sen sevmiyorsun. Biliyorsun, ben yalnız seni severim. Niçin elini benden çekiyorsun?

— Zalim.

— Zalim miyim?

— Elbet.. Dolunay'dan kaçyorsun. Onu üzüyorsun.

— Dolunay'ı üzme mi? Ne münasebet.. Onun benimle ne alâkası var?.

— Pek çok. Allah'ıma yemin ederim ki, sen onun olacaksın!

- Emre rüya mı görüyorsun?
- Dolunay'ın evli olduğunu bilmiyor musun?
- Olsun!

Bu ateşin rüyaya bir an bile inanmak mümkün miydi?
Güldüm sen de güldün..

İşte o gün, sen, uzaklara yalnız ismini bildiğim bir memlekete Mısıra gitmek istediğini ve Orada amcanla beraber kalacağını söyledin.

İsyan ettim. Sana yalnız olamayacağımı, aya sensiz bakamayacağımı, aydınlıkların bana karanlık görüneceğini yeminle, ısrarla söyledim.

Beni dinlemedin. Narin elinle tepelerden doğan parlak ayı gösterdin;

- Bak, ay Dolunay'a ne kadar benziyor! dedin! [1]

[1] Mısırdan bir kervan iki gün evvel Emre'den bir mektup getirdi. Bir yerinde diyor ki ; her taraf bana neşesiz, hazin ve boş geliyor. Dün gece bir ziyafete gittik. Zevk alabilenler için, eğlence pek parlak oldu. Fakat benim için karanlık, hiç birini gözüm görmüyor. Akşam dönerken mehtap vardı. Parlak ayın içinde iki şahıs başbaşa durmuş gözlerimi horlandırıyordu. Dolunay'ın kudsî hissine hürmetle bu gördüğüm güzelliğine daldım. Hep size baktım. Bugüne kadar her gece saatlerce sizinle konuşuyor ve sizi görüyorum. Eminim ki sen de beni görüyor, ruhumu tâzip etmemek için asilikten vazgeçiyorsun.

138 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Emre'm, seni buradan ayıran sebebi sonradan öğrendim,.. Senin hisli ve şiir dolu benliğinde hâkim olan Dolunay'mış.. Bunu benden nasıl gizledin. O vakit aşk diye bir kuvvet bilmediğim için bunu anlayamadım. Senin Dolunay'a karşı duyduğun hissi fevkalâde bir hayranlıktan ibaret zannettim...

Emre, o ıssız, o karanlık gecelerde ne yapıyorsun, benîm Cebraîlim, benim ruhuma şifa getiren kardeşim!.. Hicran ve hasret topraklarında sen yanıma, gel. Benim aşkım senin o ziyalı geceler gibi parlak güzel gözlerini de sarar. Bütün cihanın aşkı birleşse benim aşkımın yangınında bir kıvılcım gibi kalır. Ben her türlü kayıttan hariç bir aşkla yanıyorum. Kaçma, gel! O ince, sevdiğim elini bana ver, onun aşkı yangınından sen de yan! o alevden bütün kâinat yanıyor. Gel kardeşim, gel!..

O vakitler sen, Canla beraber, Dolunay'ın hücresi ismini verdiği avlusuna gider, orada saatlerce bulunurdun. Ve bu gidişleri bana hararetle anlatırdın. **Dünyada bir tek Allah olduğunu, putların taş parçaları olduğunu Dolunay sana gizlice söylemişti.** Onların yalan olduğuna ikimiz de inanırdık. Fakat ben seni öteye kadar tâkib etmek istemezdim. Dolunay senin için (insandan yukarı) bir yarım ilâhtı.

Can'ı benden uzaklaştırması, kadınların ona fazla iltifatı beni ondan zahiren uzaklaştırırdı. Korkuyor muydum? Her halde... Hem de çok korkuyordum. Mukavemetsiz bir surette her kadını kendine bağlamaya alışmış olması da beni hiddetlendirirdi. Fakat bir yandan da ona şiddetle

meclûptum.

Sen beni yola getirmeye çalışırdın. Sence âdeta, Dolunay bir mabuddu. Bütün servetini nasıl fakirlere dağıttığını, senelerce sade su ve hurma ile geçindiğini bazen haftalarca, münzevi yaşadığını, meleklerin ona yiyecek getirdiğini., sayar dökerdin..

İSTİĞRAK

O aşkını, bakışlarını, bütün vücudunu öyle taşkın ve mebzul [bolca bulunma]saçtı ki, bir tuğyan içinde gark olmuş gibiyim. Nasıl bu kadar yaklaştı. Benim sesime benim yalnızlığıma, benim vücuduma, benimle geçireceği anlara o kadar muhtaç ve beni kendine, aşkına çekmekten Öyle zevk alıyor ki,. Bu ne yakıcı, ne mesteden bir hakikat.. Oh kelimeler ne âciz:, ne fakir!..

Ben yanından bir adım uzaklaşırken sımsıkı bileğimi tutuyor, bırakmıyor. Tutan elleri alev gibi, gül kokan nefesi ateş gibi. Bu çekişteki hararet bir an hafiflemiyor, bu ateş hiç eksilmiyor, artıyor, yanıyorum.

Gözlerinde bütün Ayça, yüzünün gül renginde, kollarında ümit ve arzusunda aşkında hep Ayça, bakınca adeta bütün Ayçayı görüyorum. Gözlerinde, dudağında, bütün vücudunda kendimi görüyorum, Ateş sesinde, sözlerinde kendimi hissediyorum.

Oh! acaba onu Ayça'ya meftun, Ayça mı ona! Ne çabuk, nasıl böyle o bana, yahut ben ona karıştım. Karşımda aşk dolu, fakat kendim olarak onu ve bütün aşkımı görüyorum.

Yanımda iken ben onda gibiyim, yanımdan gidince kalbimin, hissimin gözleriyle onu görüyorum. Bana hiç bir an, bir nefes yok ki, yaklaşıp ta alev nefesini vücuduma saçmasın, bu görüş öyle şiddetli ki, adeta onu

Aşk 141

cismimin gözleriyle de görüyorum. Ellerim ona dokunuyor.. Mutlak maddi mesafeleri aşarak bana geliyor, ayrılmadığı bu aşkının yangını, aşkının vücudunu ziyaret ve tavaf ediyor..

Buraya ne kadar tehlikeleri göze alarak geliyor. Bir Candan başka her keşten sakınıyor. Hele Ünal'dan çok çekiniyor. Öyle gizli ve heyecanlı bir geliş ki..

Onu kapıda bekliyorum ve bekletmeden içeri alıyorum.

Deveye bile binmiyor. O halde yolu bu sıcaklarda yayan geliyor. Gelince gitmek istemiyor. Vaktin çabuk geldiğini söyleyerek gidiyor. Benimle kalarak, benim yanımda olarak gidiyor.

Onu üzmemden artık içim sızıyor. Fakat o benim üzmemden de zevk alıyor. Hatta dün bana;

— Biraz hırpala beni Ayça'm, hadi ne olur, diye gözlerime, nihayeti bulunmayan nazarlarla uzun uzun baktı..

**

Üç akşamdır bize geliyor... Her tarafım aşkın sürür ve cuş ile kaplanmış.. Bu yakınlık beni yakıyor, hazan kalbim bu şiddete tahammül edemeyecek, ruhum bu kadar güzelliği ve ateşi kaldıramayacak gibi geliyor. Yarabbi, bu vücut dün gece onun yanında mıydı?

Aynada kendi vücuduma bakıyorum: Bu çehreyi, bu gözleri, onun yüzünde uyuduğu bu saçları ne kadar

142 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

seviyorum. Ben ona da âşıkım, parlayan ziyasına eserine de hayranım! Dolunay'ın olan bu vücuda prestij ve ibadetle bakıyorum.

Dolunay'ın hücrelerinde sabah şafak sökerken (Ayçanın semtinden geliyor!) diye okşadığı genç sesli ihtiyar bağcının şarkısı bağladı...

Demek şafak söküyor. Oh! Ne ilâhı, ne aklın üstünde bir sabah!

Dolunay! Kalbinin her köşesini aydınlatan, kaplayan çehren ve onun aydınlığı içinde, Ayça'yı bulamıyorum.. Onun teni, canı, aşkı olan kalbi, manası sensin! ..

Bu gecelerden birinde, yüzünü, o kadar heyecan veren o harikulade ve hiçbir insan çehresinin benzeyemediği ateş saçan yüzünü, benim yüzüme, gözlerime yaklaştırarak:

— Seni seviyorum Ayça'm! dedi.

Fakat bu söyleyişte, bir ilâhı aşkın beşerileştirilmiş öyle cazib bir ifadesi vardı ki, kelimelerin bütün sadeliğine rağmen, daha hiç söylenmemiş bir bekâret ve kudret taşıyordu. Onun dudaklarından gelmek itibarı ile bu söz müthiş bir ateşti.

Her ikimiz de, eski bir aşk rumuzunu canlandıran bu ibtidaî sözün, bu aşkın bir ifadesi olamayacağını biliyorduk.

Ah Yarabbi, ben bu vücudu ne yapıyım, nasıl saklayayım! diyordum.

Yaman ellerin saçlarımı okşuyor:

— Ne yapacaksın, Dolunay'ın sevdiği! diye sev, okşa ona bak! diyordun.

Nefeslerinin gül kokusu, canımı, ruhumu dolduran, bir ateşle yakıyor.

O da, Canın koyduğu güllerle dolu idi. Fakat ne böyle gül kokusu, ne böyle ateş görülmüştür. Bu, (koklanan ateş) bütün dünya çiçeklerinin kokusunu ebedî bir rüzgârla uçurup götürdü, renklerini yakan bir ateşten soldurdu. Bu ses içimde akseden, yakan bu ses, dünyada duyulabilecek her sedayı susturdu.. Kulaklarım artık hiç bir ses işitmez oldu..

Bir aşk parıltısı içinde son kudretiyle yanan, parlayan ruhuma ilâhî bir ses diyor ki:

— Ayça... senin bundan daha mes'ut anın olamaz? yaprakları yanmış sarı gül içinde titreyen mukaddes ışığa çevirip baktığı bu çehre, aşkın ısrakında [Işıklandırmak. Parlatmak. Güneşlik yere dahil olmak.] son damlası da aşkın ziyasın kesilerek artık yaşamıyor, bitiyor.. Son damla canımda aşka, nur ye ateşe vererek bitiyor.. Tekrar o ses:

— Ayça... Benim sana olan nazarım çok başkadır. Yalnız bu yeter, Ayça'm! diyor.

Bu gecenin hatıraları bir alevin müthiş ihtirakı [yanmak; tutuşmak.] içinde birbirine karışıp, bir ruh oluyor.. Çok çok kokladığım bir amber kokusundan sarhoş gibi canım ve tenim bu istiğrak aleminde eriyip seçilmez oluyor ve

144 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

başka aşk alemlerinin hudutları gözlerimin önünde açılıyor, açılıyor.. Dolunay'ın dudaklarından kalbimin içine sızan sesini tekrar işitiyorum:

— Aşkımız hiç bir vakitte eskimez ve hayatiyetini kaybetmez güzelim.! O, güneş gibi bu dünyayı aydınlatır. Onun zeval ve nihayeti yoktur sevgilim... O aşk, bir çok namlar ve isimler altında devam edip gider. Her şey, dağlar taşlar, bulutlar, havada ve topraktaki en küçük mahlûklar bizim aşkımızı zikrediyor...

Görüyor musun, güneşin şulesi gurub vakti gene kendine dönüyor. **Aşkın tecelli ettiği vücutlar ortadan kaybolda da aşkın, kendi kaybolmaz, o her vakit vardır. Onun ne dini, ne milleti olamaz.. Her dinde, her millette, her an o birdir. O öyle tam ve mükemmel bir kudrettir ki ne artar ne eksilir, ne yükselir, ne alçalır, O, ne fakir, ne çoban, ne, hükümdar tanır; kulübede de, sarayda da, bir hükümdarın gönlünde de hep o aşk .. O, bütün beşerî mukaddesatı yakan en muazzam bir hükümdardır.. Onun hükmü gibi bir hüküm yoktur. Onu ne cihanın hâzineleri, ne saraylar, ne aylar, ne güneşler satın, alamaz; bütün bunlara o hâkimdir. Aşkın zebun ettiği bir kalbi hiç bir kudret yükseltmez.**

Aşkın kudreti önünde koca denizler küçülür, bir katre olur; onun nihayetsizliği yanında ebediyetler bir an olur.

Ve gene öyle aşk demleri vardır ki bir anı, bir ebediyet gibi nihayetsizleşir.. Aşkta mukaddes bir zerrecik bir kâinat olur. Onun kanunları bambaşkadır, bu tabiat

kanunlarına uymaz ve onun hükmü daima bu tabiatın üstündedir Aşk kalbe girince orada ne varsa yakar, yıkar.. Nasıl ki bir cihangir bir memleketi zabtedince, evvela oranın ulularını mevkiden düşürür. Aşk ta, şeref, haysiyet, gurur gibi bütün uluları tarac [Yağmalama, talan etme] eder...

**

Ne garib! bir vücut, iki de olabiliyormuş. Benim bu vücuduma bir başka aşk ruhu sarî oldu. Eski benden eser kalmadı; ruhumla beraber, vücudum da bir başka vücut oldu. Zerrelere, tenimdeki kan, bu aşkın rengine ve ateşine boyandı, tenim bu aşkın şulesine battı, bu ateşle dirildi. Bende kuru bir addan başka bir şey kalmadı. Artık ben, ben değilim.. Ben aşkımdır! ben bu nur içinde bu nura batmışım, güneş olmuşum. Benim kendim aşk oldu, varlığım gitti ve canım o yârin şulesiyle aydınlandı.. Halbuki ismim gene o isim; fakat ben, o ben değilim... Beni vücudumun şekline bakıp öyle çağırıyorlar. Kendim de evvelce bu aşkın, bu ateşlerin yerinde bir varlık olduğumu hissediyordum.. fakat bu eski varlığa Öyle yabancıyım ki... O bomboş bir kılıf, topraktan, ruhsuz bir zarf! nasıl olup ta burada, böyle ateşin bir âlemin doğduğunu kendim de bilmiyorum... Yalnız bu ateşlerin, nurları içinde onu görüyorum, onu biliyorum, onu duyuyorum...

Ondan başka bu dünyada bir vücut yok ki... O, bütün kâinatı, gökleri, dünyayı, zamanı dolduran, bir tek vücut yalnız o, benim sevgilim, benim taptığım! Bana sarılmış

146 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

olduğu halde; Ayçam! dedi. Ben çok kıskancım, dikkat et, senin her şeyini kıskanırim En ufak bir ihmâl her şeyi bitirir, o vakit beni kaybedersin, zulmet içinde kalırsın Bu sözü işitince öyle hayret içinde kaldım ki...

— Senden başka bu dünyada kimse yok. Bu dünya seninle dolu!. Yemin ederim ki senden başka kimseyi germiyorum, hissedemiyorum. Söylediklerin gölgeler mi, hayaller mi bilmem, ben bunların hiç birini hissedemiyorum Aşkın namına yemin ederim ki yalnız sen varsın! Ben yokum, yahut sana karışmışım, dedim, ve:

— Bu sözleri nasıl söyleyebiliyorsun! diye elimi saçlarıma götürdüm, çekmek istedim. Kalbim durur gibi çarpıp sızladı, bu sözün dehşetine hâlâ inanamıyordum O, beni sardı yüzü yüzümü örttü:

— Ayçam, Ayçam, bunlar söz, yalnız beşerî sözlerden ibaret, hakikî bir manası yok ki., diye beni avuttu.

— Bak neredeyim, sana ne yakınım, benim zevkim, benim neş'em!

Kalbim hâlâ acıyordu. Ben onsuz sevgi tasavvur edemem ki, onu sevmeden, onu görmeden, bilmeden yaşamak ne boş, ne hazin bir ömür. Nasıl bu hale tahammül edebiliyorlar ve nasıl gülüp eklenebiliyorlar? Onların gülmeleri zehir, her bir nefesleri bir ıztırabtır! demek istedim, fakat söylemedim. Ağladım, ağladım. Beni dizine yatırdı. Saçlarımı okşuyordu. Bir az mahzun bir

sesle:

— **Bu güzel vücut toprak olacak!** dedi.

Bana bir elem geldi., vücudumun toprak olmasından değil, böyle dizinde yatarken onun bunu düşünmesi beni müteessir etti.

— **Demek vücudum toprak olacak!** dedim. Senin aşkına mazhar olan vücut toprak olabilir mi? Hem böyle bu kadar yakından, bu kadar mahrem ve ateşin bir aşk âleminden sonra?!

Gülümsedi ve ses çıkarmadı..

Benim ruhum bir başka ruh olurken, vücudum de başka bir vücut oldu. Bu ten, artık her zerresinde aşk yanan, her noktası onun vücudu aşkına temas etmiş, karışmış, onun aşkından ibaret!. Benim her zerrem; Dolunay, Dolunay! diyor. Bu mu toprak olacak?

Yoksa, mazinin garib bir cilvesi içinde silinen, eski vücudum mü? Her halde budur. Onun bana nisbet edildiğini, beni hatırlattığını bilirim. Dolunay'dan başka herkes beni, şimdi hayal olan o eski vücudun ismiyle çağırır..

O eski vücudum toprak olabilirdi. Fakat bu aşktan ibaret, o gül nefeslere karışmış, ondan yetişmiş mukaddes aşk vücudu haşa! Buna imkân yok.. Bu ölmez, bu toprak olmaz, bu solmaz..

Maddî şeyler gözle görülür, elle tutulur. Halbuki beni bu

148 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

cihanda ne kimse görüyor, ne de ben Dolunay'dan başka kimseyi görebiliyorum. Benim zamanla ne alâkam var ki, onun hükmü bu mukaddes vücuda tesir edebilsin?!

Dolunay, benim üst üste gelen üzüntülerimi, dağıtmak için bazı bazı söylediği sözü tekrar etti.

— Ne istersin Ayça'm, daha ne istersin yapıyım! Öyle aşkın tuğyanına batmışım ki bir şey diyemiyorum. Ne isteyebilirim, hiç!

Benim isteyebileceğim her şey, daha arzu haline bile geçmeden zuhura geliyor, benim gönlümde bile belli olmadan onun elinden, gözlerinden zuhura geliyor. Ne istemek mümkünse düşünmeden düşünmeden, düşünmeye vakit bulamadan karşımda etrafımda buluyorum ve bu hal, aşkın bu ateşin tecellisi beni yakıyor, ateşin güller gibi koklamak için birinden ötekine yaklaştıkça yanıyorum. Değdikçe yanarak, yandıkça atılarak bunların can kokusunu kokluyorum..

Dolunay gitmek için ayağa kalktı.

— Ayçam, dedi. **Delik bir destiye şarap dökülürse sızar ve biter. Ben bu güzellikleri delik testiye dökmüyorum, senin gönlüne dolduruyorum. Sen bu yükün altından ancak aşkla kalkabilirsin; yalnız aşk, hep aşkla. .**

**

Uruk, Uruk!

Benim aşkımin yurdul

[**Uruk**, antik bir [Sümer](#) şehri. Kent, [Fırat Nehri](#)'nin bugünkü yatağının doğusunda, nehrin eskiden kurumuş bir kanalının üzerinde bulunmaktadır. Bugünkü [Irak](#)'ta [Al Mutanna](#) ilinin başkenti [Samava](#)'nın 30 kilometre doğusuna denk gelir. Uruk, [Babil](#) döneminde de varlığını korumuştur. [Kitab-ı Mukaddes](#)'te şehrin adı **Erek** olarak geçer.]

Seherlerinde açan pembe güllerin, rüzgârlarında esen sevdiğimin nefeslerinden bir eser, yıldızlarında, güneşinde yanan aşkımin harareti ile sen ne güzel, ne ilâhîsin!

O güzel gecelerin aşkımi bilir; mehtabların, onun bana: Sevgilim! diyen sesini gizlice işitmiştir.

Benim aşkımin memleketi, dünyanın kalbi sensin! En hücre [büyük taş] bir taşından, en küçük zerrene kadar mukaddessin!

Senin güzelliğın sayıp dökmekle bitmez, senin methinin sonuna erişilmez ki..

Aşkım bu çöllerin ateşin sahnesi içinde doğdu; kalbimle bu ikilim arasında şiddetli bir kaynaşma var,. Ateşin aşk gülü bu kızıl güneşli ufuklardan doğdu.

**

AŞK AĞACI

Onunla beraber Uluand'ın bahçesine gitmiştik, bana; Güzelim , diyordu, anlamayana hitab etmek, kuru bir dağa söylemekten güçtür. O bile; Hey ; desen birkaç kerre tekrar eder, cevap verir. Anlamamak gibi bir illet yoktur. Sen beni anlarsın beni bilirsin güzelim.

Başını göğsüme koyuyor ye devamla;

— Sen benim bu hasta, derdli kalbime ilâç, şifasın!

— Ben iftirak [Perişan olmak. Ayrılmak, dağılmak] ve hicran derdi ile hastayım, benim arş ve karargâhım sensin!

Kolumdan çekerek:

— Bak buraya! diye bir ağacın önüne götürdü. Göğün içlerine kadar uzanmış, ulu dalları vardı Kökünden dallarına kadar baştan aşağı yemyeşildi, ömrümde bu kadar yüksek ve geniş bir ağaç görmedim. Fakat asıl hayret edilecek şey, koyu yeşil bir sarmaşık onu büsbütün sarmış, en küçük bir noktasını bile boş bırakmamıştı, kendi yaprağından bir tane bile görünmüyordu.

Ne hoş ve garib bir manzara! dedim.

— Bak Ayça'm, **İşte aşk ağacı! Gördün mü aşk onu nasıl sarmış, kendi vücudundan hiçbir eser bile bırakmamış. .**

İşte aşkta, varlığı böyle yakar kavurur; insanlıktan bir

**hatıra bile bırakmaz ve nihayet yerine kendi kaim olur.
Aşkın kemâli ölümdür!**

Acıya benzer bir ateş, içimde derin bir noktayı sızlatıyor, buz gibi havada, sıcak terler şakaklarımı ıslatıyor, yanıyorum, bu şiddetli ifade beni sarhoş ediyor. Gözlerine baktım, tıpkı içmiş gibi. . Halinde sarhoşların hali vardı. Gayri ihtiyarı etrafa baktım, kadeh ve şarab aradım. . Halbuki deminden beri burada idik. .

— Ben, diyor, ulûhiyet ikliminde öyle bir çarhım [çark. Devreden, dönen] ki, eteğimde binlerce ay tutarım. Güzelimin hayali canıma munis olalı öyle bir güneşe sahip oldum ki gurub etmez ve çarhındaki aylar ufûl [Gurub, batış. Gözden kayboluş. Görünmez olmak. * Mc: Ölmek.] bulmaz. Ben onun aşkından ikad edilmiş bir şuleyim. Gelin cisimlerimizi bana yakın ediniz, kalblerinizi benim bu yanan nefeslerimden tutuşturunuz! Ben o ateşim ki, ateş te benim yanışımdan şikâyetçi ve feryad edicidir.

Ben o sarhoşluğum ki bütün badeler onun tesirinden yanar parlar.. Sarhoşluk ta o sekirden o perişanlıktan mesttir.

Ölüm nedir bilir misin? Ölüm, bu ateşin aşk kadehine el sürmemektir.

Benim canımın nehrinde ebediyet şarabı kaynar. Geliniz, canınızın dudaklarını benim vücuduma ya kin ediniz. Ben aşk kıyametgâhının İsrafiliiyim, benim nefesim, kalbe hayat verir. Ben güzel, yüzün esiri değilim, belki bütün

152 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

güzeller benim maşukumun bir şulesidir, ben, o şuleye hayranım., yoksa benim dedem put kırıcıdır!

Ben gizli ve aşikâr cünunum, onun içindir ki belki sesime bir mahrem bulayım da, ona aşk ateşiyle şuledâr olduğumu gösteriyim ve ayrılık acısını anlatıyorum.. Benim bu ateş saçan nalem onun içindir ki, bu sadamda gizli olan hakikat ve sır, bana ademden midir, yoksa vücuttan mıdır? Benim yanışam, gönlümde bu müşkülü hâl içindir. Benim ruhum için yüz sene ile bir saat arasında fark yoktur, zamanın uzunluğu kısalığı birdir. Çünkü, sene, ay ve gün feleğin dönmesine, zemindekilere göredir. Biz mana alemine ve yarın maneviyatına varmışız, can alemine göre bir sene bir an; ve o bir an içinde bin sene gizlidir.

Ben aşkın celâl denizine gark olup bildiğimi bu aşk aleminde mahvederek hayran oldum. Bu feryad ve nale, işte o tahayyürdür. Ben o hayretimden şikâyet ve şikâyeti de gene kendime yâr eder yanıp yakılıyorum.. Cemal subhunun seheri tuluunde her an bir türlü sesle ve bir türlü esrarla bülbül gibi nalan olurum. Bazen visal denizine batar, dünya ve ahreti unuturum. Bazen hasret ve firak ateşiyle yanarım. Benim derdim, ne dilin lisanına, ne kalbin lisanına ne de hal lisanının imâ ve işaretine gelmez.. Belki ben halimden taşan manada gizliyim...

Ben, bu âlemi araştırıp aşk ağını atarım, belki bu ateşin kavalın nefesine mahrem bir yar bulurum ümidi ile.. Benim mahrem ve demsazıma, [muhip, sırdaş] benim canımın dudakları nefes verir ve kâh nale kavala, kâh bu

kamış naleye nefes verir.

Aşk, hep sinesi yanıkları ihtiyar eder ve der ki, aşk yolu kanlı yoldur. Sevgilinin gözlerinin bahâsı kandır., bende o aşkın tabiatı var., ben iştiyak derdiyle yarılmış, firak hasretiyle parçalanmış derd dolu bir sine ararım ki ona aşkın kanlı yolundan bahsedeyim, onunla hem ser ve hemraz olayım.

ALLAH

— Putlar, ne iyilik, ne de fenalık yapamazlar diyordu. Gömüyor musun, kurak olduğu vakit onlara kurban kesiyorlar, hediyeler veriyorlar, halbuki gökten ne bir damla yağmur düşüyor, ne hediyeler yerinden kımıldıyor...

Aylar, yıldızlar, güneş, taş, toprak hep insanın hizmetkârıdır. Hizmetkârdan mabud olur mu?

Bana Allah'ı anlatıyor, yüzünde hiç görmediğim bir aydınlık gözlerinde bilmediğim bir parlaklıkla söylüyor..

— Bütün âlemi yaratan odur. Yahut bütün âlem odur! O, senin kalbini titreten aşka benzer. Yahut aşkın kendisi odur!

Derken, Ah! .. diyor. Bu Öyle engin bir ateş dünyasından gelen bir rüzgâr ki, yüzümü istemeyerek geri çekiyorum...

— O, o kadar güzeldir ki, bu gözler, görmeye tahammül edemez, kalb hararetine dayanamaz yanar. Her giden yol ona varır; her uyuyan, onun rahmeti eteğinde uyur. Yıldızların parlak nurunda o, güneşlerde o, geceleri çölü aydınlatan, ayda o, nihayetsiz boşluklarda o, hep o, hep o vardır... **Ken'ân** dağlarının misk gibi kokan menekşelerinde o, sana getirdiğim ateş gülünün kokusunda o vardır, diyordu.

Onun, Allah'ını seviyorum, ona meftunum, çünkü tıpkı ona benziyor, onun gibi güzel, onun gözlerinin ışıkları

gibi nihayetsiz... onun kokusu gibi her çiçekte, her gecenin derinliğinde... onun gibi kalbi yakıcı, eritici... Tıpkı onun kaşlarına baktığım vakit ki gibi kalb, karşısında yarılıyor... Onun gibi benlik yakıyor . Dolunay'ım gibi her şeyi, dünyayı da ahreti de insana unutturuyor.. Onun gibi varlık yakıcı... Aşkın nazarları ile öldürüp diriltmek, gözlerinin parlaklığından hayat vermek kudretini haiz... Ben onun görülmeyen Allah'ım görüyorum. Beşerî olmayan. gözlerle, kalbimin, aşkımın gözleri ile görüyorum, ona el sürüyorum, üzerinden beşeriyet kokusu uçmuş aşkın elleri ile... Kelimelerden, lisandan başka bir ses, başka bir hitapla kalbin, aşkın işittiği bir lisanla konuşuyorum; onun aylara nur saçan Allah'ı, harf ve sesleri yakan bir ateşle bana hitab ediyor, söyleşiyoruz... Ben olmayarak, vücudum mesafelerin ve zamanın tesirinden azade... Tenim aşkın bir hayali olarak, ona el sürüyorum, onu aşkın gözleri ile ziyaret ediyorum. Bu dünyanın ufukları çerçevesinden haricde, bir başka dünyada...

Ben Allaha inanıyorum, onun gözlerinde onu görüyorum, el sürüyorum.

Onun Allah'ı beni seviyor, biliyor; onun gözleri ile.. Hem ruhumun bütün inceliklerini gören bir nüfuzla ruhumu okuyor...

— Haydi gidelim Ayçam! diyor ve ellerini omuzlarımda gezdirerek:

— Ben senin her şeyini severim... Bu siyah ipek

156 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

şalvarını, bu püsküllü terliklerini, bu al cepkenini, hele bu pembe güllerini.. **Senin için senindir, diye. Senin olan her şeyi severim...**

CANIMIN OLÜMÜ

— Bütün güzel şeyler benimdir Ayça., dedi. Nerede bir güzel görürsen mutlak benim bununla bir hususiyetim vardır, hiç tereddüd etme!

Dizine oturup onu dinlerken, içim yanmıyor değildi. Demek her güzelle laübalı.. Demek nihayetsiz bir imtidadla [Uzayıp gitmek.] bu fasıl devam edip gidecek? Bu aşk nazarı ondan ona yanıp gidecek öyle mi?

Bilirim ki o neye meylederse dünyada o olur. Hiçbir kalb tasavvur etmem ki onun ruhunda yanan şuleye tahammül edebilsin... O şule bir kere ziyadar olursa muhakkak yakar...

Demek, güzel çiçekler onun.. Bu güzel, çok sevdiğim ay, siyah gökte nihayetsiz elmas kandiller gibi pırıldayan yıldızlar onun, bu da güzel...

Vahalarda billur harelerle akan tatlı sesli kaynaklar onun, bu da güzel.

Fakat, ya seyyal, kıvrak vücutları akar sulardan tatlı, kaynaklardan canlı, göz bebekleri siyah gecelerdeki yıldızlardan parlak, dudakları koyu, renkli karanfillerden al, yakıcı güzel kızlar! Onlarda mı onun!

Ben o kadar kiskancım ki, onun bir demet çiçeği bile fazla koklamasına tahammül edemem.

Onun bir başkasına zevkle bakması, hatta en küçük bir nazar bile bana ne kadar ıstırab verir. Fakat onun o

158 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

güzel gözleri için aşkı ve kalbi de feda etmek lâzım geliyormuş..

Sen kalbime hâkim olmak, bana aşkı öğretmek için etrafımda o kadar döndün, dolaştın.. Bütün hislerimi, bütün emellerimi, kalbimi, ruhumu aldın, beni bütün âleme, hem dünyaya hem ahrete karşı hissiz bıraktın.. **Şimdi benden o kalbi, o aşkı da istiyorsun, öyle mi?** Yalnız seninle oyalanmayı, yalnız sana tapmayı, seni görmeyi, seni bilmeyi bana sen öğrettin. Şimdi o zevki, o aşkı da benden istiyorsun öyle mi?

Ona itiraz etmedim, ne bir sual, ne bir serzeniş.. Yalnız yanaklarımı yakan ateş dalgası, kalbimden yüzüme, yüzümden kalbime iniyordu. Ebediyet kadar uzun bir an. bu ateşi içtim.. Neyi düşünsem bir ateş oluyor, neyi tutsam, niye baksam beni yakıyor, bir an evvel bana o kadar zevk, veren dünya, bir başka alem oluveriyor Bu söz üzerine hiç konuşamadım.. Zaten gitmek vakti de gelmişti, sükûnetle kuşağını verdim, yürümeğe başladık..

Ben Dolunay'a öyle bir kudretle bağlıyım ki, ona, aşkımda her şey mubahtır. O istediği gibi kalbimi, ruhumu tasarruf eder, ben ona cihanları, cihanda her şeyi verdim. Hiç bir hareket, hiç bir gölge aşkımdan berrak pınarına gölge vermez.. Her şey onun. Yıldızlar, kaynaklar gibi parlak gözlü karanfil dudaklı kızlar, onlar da onun!

Gözümün önüne gelen her güzel şeyi ona teslim ediyorum ve kendim, susuzluktan içi yanan fakat içeceği

suyu bir başkasına içiren bir insan tahammülü ile onun aşk anını hissiz bir aşkla seyrediyorum. Bu feragat ve insilahtaki [Soyulma. Derisi yüzülme. Sıyrılıp çıkma] iztirablı zevk ne ulvi imiş.

— Ayça.. diyor, Çoban Yıldızı'nı gördün değil mi ne güzel ağlıyordu.

— Onun aşkı namına, ona iltifat etmeme izin veriyor musun?

Onun sesi vücudumu, her şeyden, onun aşkından başka her şeyden boşaltıyor, garib bir ziya şeklinde vücuduma doluyor, bir teşbih şeklinde ruhum bu garib besteyi tekrar ediyordu. Fakat ben bir az evvelki hislerime rağmen hala cevap veremiyordum

Ateş kesilen yanağıma yanağını koydu:

— Ayçam dedi. **Sen benim emellerimin koncasısın, benim zevkimsin! Her güzel benim Ayçam . . . aşk manasının aksettiği her şey o dur!**

— Ayçam, ben seni neyle ölçerim!

Derken gözlerinde öyle derinden bir bakış, öyle belîğ bir ifade, nihayetsiz bir mana vardı ki, bu ilâhî hakikat önünde her şey sönüyor, siliniyor ve bitiyordu.

Fakat her şeye rağmen yaşadığım aşk hayatına göre bir rüyaya benzeyen bu teklif, aklımın ve hissimin tahammül edemediği bir şiddetle kalbime ıztırab veriyordu. Perişan bir halde idim. Demek o kadar birbirine karışan, o kadar

160 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

biribirinin aynı olan gözler bir an kendi ihtiyari ile birbirinden ayrılabilir, demek aynı bakış, aynı mana ile bir başkasının gözlerine bakabilir, yaşadığımız bu hususi hayatı onunla da yaşayabilecekti!

Ağlamak, yalvarmak, ayaklarına kapanmak istiyordum. Manevî bir ölüm geçirmekte idim. Ona yalvarmak her vakit ki Ayça'sı, sevgilisi olduğumu hatırlatmak istiyordum. Yüzümü ona göstermek için başımı kaldırdım, gözlerine baktım. Her vakit göz yaşına zaafıla titreyen güzel gözlerini aradım..

Şimdi orada gözlerinin altın zührelerinde her türlü düşünce ve alâkayı yakan bir nur yanıyordu. Bu aydınlık bu anda bütün kâinatı kapladı, ama ne alem küçüldü, ne de nur büyüdü... Güneşlerden parlak, belki, her zerresinde bin güneş, bin ay yanan bir aydınlıktı bu.. Siyah gözlerinin parlak zührelerinde açılan bu nurdan bana, ipek dudaklarının hariri aşkı duyulmadan, ruhun lisanıyla:

— **Candan geçmeyince canan müyesser olmaz!**
Dedi.. Sanki kalbim yarıldı, sanki fişkırın o kandan veya canımın dudağından çıkan:

— **Aşkın kemali ölümmüş! Sözümlü işittim. Fakat bunu söyleyen ben miydim, o mu, bilmiyorum. Bu anda bir kaynayan ateş içinde ben o, o ben olmuştuk... Ötesini bilmiyorum, bayılmışım..**

.....

Gülemre Dolunay'la kapısının etrafında dolaşıyordu.. vakit geç olduğu için kimsenin beni görmesini istemiyordum.

— İçerde kim var? diye sordum.

— Dolunay., dedi, bir de güneş batarken Çoban yıldızı gelmişti, dışarı çıktığını görmedim.

Masum yüzlü Çoban yıldızı, uzaktan benim akrabam da oluyordu,.

Kalbim burkuldu Fakat ben buraya Dolunay'ı gözlemeye gelmemiştim Bu, gece vakti beni buraya getiren sebep, içimde her gün bir az daha büyüyen bir korku idi: Bu günlerde onu yalnız bırakmamak için içimde önüne geçemediğim bir his, işte beni her an Dolunayım civarını dolaşmaya sevk ediyordu. Onun yanında bulunmak, onu korumak, her vakit ona siper olmak istiyorum Onu kimseye emniyet edemiyordum. Belki bu hissim bir az da boşuna değildi, Dolunay'ın gittikçe artan dostlarım bir çok kimseler çekememeye başlamışlar ve kendi şöhretlerinin, tehlikeye maruz olduğunu açıkça söylemekten bile çekinmez olmuşlardı. Bilhassa Korkomutan..

Gülemre hücreğine doğru giderken bana rikkatle baktı:

— Haydi yavrum vakit çok geç beraber gidelim! dedi

— Bir az daha durmak istiyorum! dedim.

O, sevgili biricik kızının gözünün önünden uzaklaşmasının sebebi olduğumu hissetmiş olmakla

162 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

beraber bana olan sevgisi gittikçe ziyadeleşen, bu ihtiyar, mavi gözlerinin bütün safvetile yüzüme bakarak çekildi gitti.

Hem hücrenin önünde geziyor, hem de belki şimdi Çoban yıldızının saçlarını okşuyordur! diye düşünüyordum.

Fakat bu acı, evvelki gibi kalbimi şiddetle zonklatmıyordu.. Zira karanlıklardan doğan o ışık bunu yalanlıyordu.

— Ayça sen onun aşkısın, kendine mahsus aşkısın. O ne yapsa sen mahzun olmamalısın bahusus ki, aşkta, aşktan başka histe yoktur.

Hele bu cümle, müthiş bir şiddetle kalbime aksetmişti...

Ağacın altında yatan Coşkun, beni görünce ahenkli yürüyüşü ile yanıma geldi. Güzel gözlerini bana çevirdi, başını uzattı., onu okşadım, bir müddet yanımda durdu, sonra gidip hurmanın altına çöktü.

Bütün gece orada kapısının önündeki hurmanın altında kâh oturdum kâh gezindim...

Üzerimde ne kama ne de başka bir silah vardı fakat bütün vücudumla ufukları dinliyordum, her zerremle onun vücudunun siperi kesilmiştim. Bazen bir deve sesi duyuluyordu... iki defa ağacın altında yatan Coşkun başını havaya kaldırarak, bunlara yanık tatlı sesiyle cevap verdi.

Sonra derin sessizlik içinde yıldızların dönmesinden ses duyulacakmış gibi ta yıldızların boşluklarına kadar yayılan bir sükut... Çoşkun da benim gibi heyecanlı, benim gibi tetikte., ikide bir en küçük bir pıtırıtdan bir kuru yaprak hışırtısından başını kaldırıyor, hücreye doğru bakıyor... benim gibi akli fikri ona kapılmış, rahatı gitmiş... Dolunay'ın vücudunu taşıyan hörgücünü okşadım.

Şahane duruşlu güzel başını, içlerinde onun aşkı sezilen güzel gözlerini öptüm. Yanağıma mukabele eder gibi dudağını sürdürdü. Bu sessiz sevişmeden sonra tekrar çekildi.

Kim bilir saat kaç olmuştu! O benim bir saat uykusuz kalmama tahammül edemez, vücudumun en küçük bir eleminden üzülür. Burada olduğunu bilse! diye düşünüyordum. Sonra, onu özlüyordum. Şiddetli bir hisle onu yanımda, bana, kalbi kalbime, yakın, gözlerini yakından görmek istiyordum. Göz bebeklerim yanıyor, kalbim yanıyor.. Bu anda geçen dakikalar ne kadar nihayetsiz, duyduğum ateş ise ne kadar payansızdı... Her şeyi unutarak gönlüm müthiş bir ısrarla onu bekliyor, ben bu ıztıraptan kendimi oyalamak için Can'ın beni merak edeceğini, kendi hücreme dönmek lâzım olduğunu düşünüyordum. Fakat onun civarında bulunmak arzusu beni bağlıyordu. Sabah olurken, hiç kapanmamış bitab gözlerim hücrenin kimıldayan kapısında onu gördü!

— Ayçam, sen nereden çıktın! Ne iyi ne iyi, gel

164 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

güzelim, gel., sana bak gül getiriyordum. Tıpkı o güle benziyor... Bak dedi. Elinde koyu al ve onun rengi gibi ateşin yapraklı bir gül vardı. Bu, pek veciz bir istikbal, bu gecenin pek manalı bir cevabı oldu.

Donmuş ellerimden tutup beni içeri çaktı. Hissiz gözlerime baktı;

— Ne oldu, nen var? Cevap vermeden etrafıma baktım. Gülümsedi

— Kimi arıyorsun güzelim, Ayçayı mı? iste bak burada!

Aynada kollarının sardığı aksimi gösteriyordu:

— Bak işte orada!

Garip bir zaafı titriyordum. Bu anda Coşkunun nazlı başı hücrenin kapısından içeri uzandı.. Yanık güzel gözlerinin lisan yerine geçen aşk ifadeli bakışla baktı, baktı... Ona geceyi nasıl geçirdiğimi anlattım.

— Beraber geçirebileceğimiz bir geceyi böyle ziyan ettin., diye canı sıkıldı, sözlerinin nihayetinde:

— Ayçam, sen üzülme ben seni üzecek hiçbir şey yapmam.

Çoban yıldızı hakikaten akşam gelmiş ve kalmak ta istemiş fakat o yollamış.

AND

Beraberce hücreden çıktık. Yorgundum, bitabdim. Dolunay kolları ile vücudumum ağırlığını alıyordu. Gözlerimde iki yakan güneş vardı. Bunlar canın güneşleri kalbin hayatını idame eden ateş ve nur membaı idi.

Göz bebeklerime hayran olarak bakarken bunu ona söyledim!

— Gözlerinde ateş var! yalnız gülümsedi.

Bu, gözlerin âlemi, ne güzel âlemdi! Bugün dudakların değil, ruhun lisanı ile konuşuyorduk. Ne güzel Allah'ım! Burada işte ne yer, ne gök, ne zaman ne bir mevcut var . . . Burada yalnız aşk, askın ateş ve terennümü var. Burada dünyaya mensup gözlerden bir hayal yok. Burada can güneşinin ebedî ısrakında gönül bir taabbüd [İbadet etmek. Kulluk etmek] ateşi halinde yanıp sema ediyor. Ne ilâhî bir cuşış, nasıl ezelf bir deveran Allah'ım!

Burada, canda ikiliğe yer yok... Ben, o ruhun aşkın ateşi içinde gark olmuşum!

Biran, onun dudaklarında bu manevî kıyametin ateşi ta beşeriyete kadar in'ikas [yansıma, aksetme] etti. Sesini işittim.

— Ayça! sen benim aşkımsın, benimsin. Fakat senin lisanından da iştimek istiyorum. Bana, aşkımin ebedî ve ezelf olduğuna yemin ediyorum, de! Her an ve her halde

166 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

seni seveceğime ahdediyorum! de...

Kendime geldim;

—Elimi tut, böyle yemin et! dedi,

Gül nefeslerine karışan bu aşk yemini, hüviyetimi yakıyor, beni mestediordu.

Fakat bir anda taştan aşkımdan içinden aklımdan muvazeneli sesi belirdi:

— Ya o ... o, yemin etmeyecek mi?

Bu anda el ele, kalbimden geçen intizar seyalesi [akıcı şey, su gibi sıvı olup akan] onun gözlerinden, aksetti:

— Her şeyi bırak... hiç bir şey düşünmeden söyle, yemin et.. Bu an, fikir ve düşünce anı değil Ayça.!

İşte o vakit gözlerinden akseden seyyale, beni aklın yandığı bir ateş içine atıyor.

Ey akıl, senin bu ateş sahrasında işin yok, ben bu ateşin kurbanıyım, sen var git, buraya yaklaşma yanarsın!

Gönlümün, varlığımın, ruhumun sesini bu dudaklardan yana yana işitiyorum:

— Senin olacağıma, seni ebediyen her halde ve her an. seveceğime and içiyorum, yemin ediyorum! O vakit o elimi bırakmadan,

— Ben de Allah'ımın lütfu ile senin aşkını muhafaza edeceğime söz veriyorum, yemin ediyorum! dedi.

Gölgeler, etraf ne garibe Hepsi bir ruh âlemine yükselmiş, dünya silinmiş, aşk olmuş, hep bir nefes, bir aşk ateşi kudsî yemini tekrar ediyor. O, beni elimden tutup kaldırıyor;

— Ayça, geç oldu haydi gidelim! diyor Beraber gene yürümeye başlıyoruz.. Yeni bir yol keşfettim, seni oradan götüreceğim, burada evler daha az bizi görmezler diyor.

Ne sevimli yollar bunlar; Etrafında yeşil çimenler temiz ve asude. Öğren de bir daha bu yoldan gelirsin! diyor, Allah verede bunları unutmasam! Hiç birini bulamayacağım muhakkak kendimi bilerek yürümüyorum, ayaklarım kendi kendine hareket ediyor ve yarı yarıya denize batmış gibiyim yürüyemez bir hale geliyorum. Oturalım! diyorum, oturuyoruz...

Karşıdan Uluand'ın çobanlarından birinin kızı geliyor, biri tanıyor, Dolunay ona selâm veriyor, otur! diyor..

Bu kız hem güzeldir, hem de alımlıdır, elinde babasının kavalı var... Dolunay bu kavalı kızın elinden çekip alıyor ve dudaklarına götürüyor, çoban kızının gözlerine akseden aşka dalarak, başı bir hurma ağacının gövdesine dayalı, bir yangın kadar ateş dolu... Kaval onun içinin ateşinden dağılanıp, bom boş vücudundan ses veriyor. Aşkın esrarı rüzgârı onu baştan başa yakıp o hararetle feryad ediyor.

Bu sırada telaşla bize doğru biri yaklaşıyordu; bu Uluand'dı. Bizi o halde görünce müşkil bir vaziyette kalarak, Dolunay'ın karşısına eriyen, birden sükûn bulan

168 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

bir sesle:

— Dolunay, dün söz vermiştin, Gülemre'nin evinde halk toplanmış seni bekliyor.. Vakit o kadar geçti ki seni aramaya çıktım meclisi burada mı kuralım? dedi.

Uluand, onun akli gibidir. Onun aşka kapılan ruhunu daima beşeriyet ve akıl dairesine çeker.

Dolunay gerçi şarap içmemiştii, faka bütün dünyanın meyhanelerinde içmiş kadar sermestti. Uluand'ın sözlerini duydu fakat anlamadı. O tekrar rica etti!

— Postları buraya mı sereceğiz Dolunay?

Dolunay, yavaş yavaş kendine geldi. Çoban kızı orada kaldı, üçümüz Gülemre'nin hücreğine döndük. Yolda :

— Çoban kızının gözlerinde Ayça'mın aşkını görüyordum beni ayırdınız! dedi. Başka hiç bir şey konuşmadı.

**Aşk, aşk, bütün hakikat o... ondan başka her şey yalan!
Aşk ebedî, aşk bu gölgeler aleminin bî zeval nuru, aşk bu hayal ve zılam [karanlıklar] dünyasının fena bulmayan ruhu! Her aldığım nefes onun varlığına, dünyanın yokluğuna şahit! Gözlerde aradığım ifade, dudaklarda aradığım hep aşk... fikirlerde aradığım mukaddes aydınlık o... ondan başka bir şey görmüyor, ondan başka bir şey duymuyorum, ondan başka bir şey beklemiyorum. Artık bütün çöl büyük bir kitap gibi bana aşkı söylüyor, onun bitmez tükenmez nihayetsiz vasfını anlatıyor... Ruhum bu destanı dinlemekten bir an melal duymuyor, gönlüm ona kanmıyor. Sonsuz bir heyecan,**

Aşk 169

bir vecd, bir ateşle aşk, hep aşk beni cezbediyor, beni yakıyor ve bu yangına, bu ateşe teselli gene aşk, gene ateş oluyor... ateşten bir maşrapa bana ateş sunuyor, yandıkça, içimden şikâyet taştıkça ona, hep ona sarılıyordum.

**

İKİ TENDE BİR RUH

Sevdiklerinin geçtikleri yerlere başlarını koyanlar, yüzlerini sürenler bulunabilir; onların eşiğinde sabahlayanlar, taparcasına esir olanlar, hatta uğruna sabahlara kadar göz yaşı dökenler camım feda edenler bulunabilir. Fakat onun aşkından, ona ait olandan başkasında hiç bir vakit bu ittihad ve infisalsizlik [olduğu yerden ayrılma, yerini bırakıp gitme, azledilme.] olamaz. **Onun ruhu benim ruhum, benim ruhum onun ruhudur.**

Bir akşam o gittikten sonra yeşil sedirin üstünü düzeltirken, sağ elime, ta kemiğime kadar sızlatan bir ağrı geldi. Saksıdaki çiçeklerin, sularını güçlkle değiştirebildim.

Mütemadiyen onu özlüyordum; ruhumda hayali şiddetle parlıyordu. Sol elimle bileğimi sıktım. Çarpıntı ile sedirin üzerine yattım, acıdan gözlerimi kapadım, uyumuşum.

Gözlerimi açtığım, vakit hava iyice kararmış elimdeki acı hafiflemişti; fakat hala kalbim gayrı muntazam bir hafiflikle çarpıyordu.

Tuğ'un sesini duydum, belki de bu sestem uyanmıştım..

— Ne yapıyorsunuz (gözlerime bakarak) uyudunuz mu? dedi.

— Uyumuşum., dedim.

— Bir kaza atlattık.,

— Ne oldu! diye yerimden fırladım.

Aşk 171

— Hiç... pek ehemmiyetsiz.. Dolunay deve ile buradan giderken, ben de vadî yolundan geliyordum. Sülün'ün ayağı sürçtü, sağ eli pek hafif yaralandı, ama bir çizikten ibaret...

— Ya., diyebildim. Ona inanmıyordum... karanlıkta Coşkun'a atladım, aradaki mesafeyi hiç duymadım, ne elimin acısı, ne çarpıntım kalmıştı. Başımın içi karanlık bir ıstırapla dolmuştu. Yalnız hücreye girdiğim vakti biliyorum. Elini gözümle gördüm? hakikaten hafif bir çizik.. Fakat onun teninin bir noktacığındaki ıstırap bile bana dünyanın en yakıcı ateşi gibi müthiş gelir...

Gözlerimi bileğine sürdüm, alnımı dizlerine koydum.. saatlerce ayrılamadık.

Bileğimin ağrıdığını söyledim.

— Çok mu ağrıdı? diyordu.

— Kemiğime kadar sızladı..

— Tekrar etme, o acıyı sen duyduğun için tekrar edilmesini istemiyorum, diyordu. Birdenbire:

— Dolunay., dedim. Ya ben ihtiyar olursam...

— Gene severim...

— Saçlarım bembeyaz olursa...

— **Gene severim Ayça. Seni ben gözlerin, saçların, tenin için sevmiyorum. Onlara muhabbetim, senin olduğu için.. Sen benim manamın aynası benim kendi**

172 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

vücudum, benliğimsin.

Bu ilâhî musiki benim ruhuma da aksetmiyor değildi, fakat bunu sesinden dudağından ruhundan, kalbinden dinlemek istiyordum. Beni ne gözlerim, ne tenim için değil, beni, aşkıma vücudu olduğum için sever. Sevgi.. Bu garip aşk ateşi tecellisi içinde bir anda yanan bir zerre kadar küçük ve ehemmiyetsiz...

Başını yanağıma koydu:

— Ayçam! **Bir vücutta iki ruh kim görmüş? Bizim tenlerimiz de birbirine muttasıl, bizim birleşmemiz tenle canın birleşmesinden de daha yakın.. Belki ittisalsiz bir ittisal Ayçam! Aşkımın hayali, canımın, aşkımanın karargâhı Ayçam!**

Hep bu sarhoşluk içindeyim, ne yaptığımı bilmiyorum. Ne sağımı, ne solumu, ne de kendimi seçebiliyorum. Müthiş bir seylâbî aşk içine batmışım...

- **Sağın neresi? diye sorsalar:**
- **Can atımım olduğu taraf!**
- **Solun neresi? diye sorsalar:**
- **Cananımdan boş olmayan her yer**

Diye cevap veririm.

Hiç bir damarım ayık değil, her zerrem bu ateşe batmış.
Bana: — **Sen kimsin? diye sorsalar.**

— **Ben oyum! derim.**

NEHİRDE BİR GECE

Mehtabın içinde mutlak bir mehtab daha vardı. Ve bu ay, o bambaşka can ayının nurundan tutulmuş gibi idi. Bütün bahar çiçekleri bu aydınlık içinde hüviyetini kaybediyor, bahar kokusu yerine sevda gülleri, aşk kokuları saçıyordu. Dünya içinde mutlak bir dünya daha vardı. Kalbimde bu gece, bütün vücudumu saran, tabiatı, maddiyeti geçen bir ateş yanıyordu

Demek o, her şeyi bırakıp benimle uzaklara gidebilecekti! Demek ona bu arzuyu verebilmiştim. Uzak, kimsesiz çöllerde onunla başbaşa kalmak ne ateşin, ne tasavvura sığmaz bir saadetti...

Tuğ elindeki kamışı kaldırarak Öteleri gösterdi:

— Dolunay'ın hücrelerinde ışık var! dedi.

Aşk mağarasının sağındaki tepelikte kokulu güllerle sarılı güzel hücrelerinde hakikaten aydınlık vardı... Öteki hücrelerin hepsi karanlıktı. Bu ışık, dünya yüzündeki bütün ziyalardan ne kadar başka! Bu ışığa nazarlarım takıldı kaldı... Derenin kenarından yürüyorduk, su, hafif ve tatlı bir sesle akıyordu... Hâlâ saçlarıma nefeslerinden sinmiş baygın gül kokusunu duyuyor, ellerimi saçlarıma sürüyor, derin derin içime çekiyordum. Titreyen şeffaf nurlar üzerinde onu görüyordum ve bu, o kadar kuvvetli bir hisdi ki, elimi u zatsam onu tutacak gibi idim. Hâlâ bileklerimde avuçlarının hararetini duyuyor, hâlâ bana hitab eden sesini işitiyordum:

174 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Seni alıp uzaklara, uzak çöllere gitmek istiyorum! Aklım mecnun, kalbim duracak gibi... Gönlüm coşkun bir nehrin coşkunluğu içinde diriliyor, her zerrem mest ve müstağrak... Garib bir cünun denizine batmış gibiyim.. Sağımı solumu göremiyorum, Dolunay, bütün dünyayı kaplamış akıl yakan bir ateş halinde tahammül ve kararımı alıyor.

Artık gökte bulutlar peyda olmuş, ay batmıştı.. Hücrenin ışığı bir yıldız gibi dağın arkasında görünmez oldu. Tamamıyla karanlık olan nehir boyundan dönüyorduk. Nehrin sağına geçtik, birdenbire bir kıvılcım nehrine gelmiş gibi nehrin durgunlaşan bu sahili, yüz binlerce yakamozun parlak kıvılcımları ile tutuşmuş gibi idi.

Duygusunu ifade etmek isteyen Tuğ, elindeki kamışı nehre uzattı ve hareket ettirdi.. **Ateşten bir isim iki kere bir anda nur doğar gibi parlayıp yandı: Dolunay, Dolunay!**

Diyeceksiniz ki: aşk, yüz Dolunay dokur!

Doğru, fakat benim için aşk, benim Dolunay'ımı sevmektir.

MERAL

Bu akşam Meral ile konuşuyorduk. Beni ve Dolunay'ı pek seven Meral'in coşkunluğu vardı. Tâ sahralardan gelen bu göçe [göçebe] kadını, çocukluğumda beni kucağında aşk mağarasına nasıl götürdüğünü anlatıyor, düz hatlı yüzünde, yağlanmış ve çok mihnet çekmiş olmasına rağmen menekşe gözlerinde hâlâ taravet var... Ve bununla beraber sakat ayağı yaşlanmış vücudunu ağırlaştırıyor...

Ona ilk defa Dolunay'ı nasıl gördüğünü sordum, Meral ile şimdiye kadar böyle içli dışlı konuşmamıştık.

Dolunay'ı ilk defa bir gece çölde görmüştü. O vakit Dolunay sık sık göçe çadırlarına misafir olur ona ikram ederler, kuzular pişirirler, yatırıp uyardı. Halbuki herkes bu göçerlerin arasına girmeye çekinir çünkü onlar, kervanlar ve yolcular için hayli tehlikelidir. Fakat Dolunay'ı bilhassa gelip alırlar.. Çünkü herkes onu uğurlu sayıyor, çiftçiler topraklarına girerse seviniyor, bağcılar bağından bir tane üzüm yerse işlerinin bütün yıl iyi gideceğini biliyor, onun adım attığı yerde bereket, saadet yüzünü gösteriyor, hastası olan, Dolunay karşısına çıkarsa yüzü gülüyordu...

Daha Meral Dolunay'ı görmeden bir yıl evvel bir gece rüyasında görmüş, tıpkı böyle, olduğu gibi, siyah güzel gözleri, bu boyu, bu hali ile... Sonra göçe reisinin çadırında Dolunay'ı görünce birdenbire üstünden sanki dağ gibi yükler kalkmış. O geceden sonra buraya gelmek

176 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

için kocasına musallat olmuş, çünkü içinde bilemediği bir ateş tutuşmuş... Hep buraya gelmek için kocasına yalvarır, geceleri uyumaz, onu da uyutmaz, dürter uyandırır ve Dolunay'ı anlatırmış.

Nihayet bir gece kocasının Tanrılar için hazırladığı ibadet köşesine gidip yatmış, çok ağlamış, Dolunay'ı çağırmış ve Dolunay ona gelmiş güller takmış.. Bu rüyadan sonra nihayet buraya gelmişler.

Ağlıyordu... Ve aşk, bunları anlatırken onun yarım diline ne güzel bir ifade veriyordu..

Bu aşk ne ilâhî bir ateş! Dolunay'ı Meralin dilinden dinlerken ne taşkın bir zevk içinde idim. Ya onu görmek, yahut bunu yapamayınca söyleyip namını anmak!

Meral sözüne devam ediyor.

— Fakat Ayça, onu civar kabilelerden, hattâ bizim aşiretten bile çekemeyenler var. Hakan Dolunay'ı evlâdı gibi sever, ama bu kötülerin, şerrinden Allah'a sığınırım! Rabbim onun bir kılına hata vermesin, en küçük bir üzüntüden saklasın. Benim bin canım ona kurban!

Meral ellerini açmış dua ediyordu. Bu heyecan hiç şüphe yok ki hiç bir faniye nasîb olmayan bir aşkın mahsulü idi.

Dolunay kadar zaten dünyada kimse sevilmemiştir. Dolunay gibi hiç kimse sevmeye lâîk olmamıştır. Aşkımın derecesi toprağın nebatlarından, kuşların tüylerinden, yıldızların sayısından daha çok olsun.

Aşk 177

Allah'ım, ey güzellik ve lütfun Allah'ı olan Allah'ım, bana ak okunu çabuk sapla.. Çünkü onun yüreğim üstünde sema etmesine tahammülüm kalmadı. Dolunay'ın güzelliği aşkına, bana ak okunu derin sapla!..

Bu sırada, ellerinde buğday baaklar ile bir kabile, bugün buğday bayramı olduğu için buğday arkısı söyleyerek, develer üstünde kadınlı erkekli geçtiler.. O kadar hayret ettim ki... Nasıl glebiliyorlar, o, meclislerinde bulunmadan, onun bir iltifatına, bir vadine nail olmadan, niçin, nasıl eğlenip zevk alabiliyorlar! Nasıl kalpleri müsterih alabiliyor? diye atım? atım!..

NİÇİN VE NASILSIZ AŞK!

Şiddetli bir kum fırtınası esiyordu. Çadırlar sökülüyor, ağaçlar devriliyor, göklere savrulan kumların içinde on adım ilerisi görülüyordu. Bir iki adım ötede birdenbire topallayan, çöken bir karaltı peyda oldu. Dikkat ettim, bir yığın, tahassür, bir yığın fevkalbeşer kudret halinde bu karaltı, kapının önüne atıldı. Tanıdım, Meral'dı. Bugün Dolunay'ın bize gelme günü olduğu için Meral'a bize gelirse onu görebileceğini söylemiştim.

Can koştu, Meral'ı kolundan tutarak yerden kaldırdı içeri aldı.

Bu âfet arasında, Dolunay'ı görmek aşkı ölüme hâkim olmuş, niçin ve nasılsız aşk, onu buraya getirmişti.

Dolunay'ı sevenlerin en dikkate değer simalarından biri olan bu ihtiyar kadının yarım lisani, aşkın kaynağı ile talâkat kesilir, bu sakat vücut garib bir kudretle yuvarlanır koşar, kuvvet ve hayat bulurdu.

Bu havada niçin geldin? diyemezdin. Elinden tuttum yanyana oturduk. Bütün ruhu, bekleyen, seven, tapan iki göz kesilmişti ve bu gözler benim gözlerimde, benim yüzümden Dolunay'ın bir eserini arıyor gibi idi. Ellerini uzattı, ellerimi tuttu, titriyordu; ben de titriyordum, ellerimi yüzüne, gözlerine sürerken hayran hayran gözlerime bakıyor, ibtidâî göçe şivesi bu anda dünyanın en yüksek ve kadir lisani olarak, her iktidarı geride bırakan bir başka ilâhî ateşle:

— **Onu gören gözlere kurban olayım!** diyordu. Hayran hayran gözlerime bakıyor, ve benden onu içmek ister gibi kalbi göğsünden çıkıp Dolunay'ı içine almak ister gibi bakıyordu, ve ben bu müthiş bakışın önünde eriyor, küçülüyordum.

— **Ah! ben onun otağının duvarında bir çivi olsam, ona yakın olsam ah!** derken büyüyen, sade mana kesilen, gözlerinde parlak yağlar birikiyordu. Ben onun aşkının aldığı manayı ifade etmekten âcizim!

Dedim ki:

— Dünya aşkında bir günlük hasret ruh aşkında bir yıl gibidir, değil mi Meral?

Gözlerinde biriken parlak yağlar döküldü. Ciğerinin yanık nefesi ateşin bir sayha halinde göğsünden fırladı:

— Ah anam! dedi Ben onu görmeyince, başımı sağdan sola çevirinceye kadar yıl oluyor!

Çocuklarım bana:

— Ana hastasın gitme, otur, dediler. Ah, halimi bilseler, ayağına taş bağla da Öyle git! derlerdi.

Kardeşim;

— Fırtına var Ölürsün, diye arkamdan bağıriyordu.

— **Ölüm bana onun hasreti!** dedim, yürüdüm. Dolunay demindenberi Can'la konuşuyordu.

İlâhî bir haşyet içinde onun titreyen elinden tuttum ve

180 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

sürükler gibi Dolunay'a götürdüm...

AŞK MAĞARASINDA BİR DERS

Yıldızların parıltısı ile AŞk mağarasının yolunu bulduk. Burası ne güzel, ne bambaşka bir yerdir.. Doğrudan doğruya tabiatın hazırladığı mütevazı küçük bir hürecik.. Dolunay sık sık buraya gider, Gülemre, Uluand, Can, Nekao hep gelirler.

Burada zaman, öyle bir zevk içinde geçer ki, bütün gece, bir saniye gibi gelir.. Dolunay'ı bir başkalık içinde, güzel sesine fevkalâde bir kudret gelmiş olarak dinleriz. Bu, içmeden sarhoş olmuş insanlar, hep bir vücut olur, sanki başka başka meş'alelerden çıkan, fakat ziyası birbirine karışan, birbirinden ayrılmayan nurlar gibi..

Meral koluma girmiş beni çekiyordu, çok heyecanlı idi, fakat hiç konuşmuyorduk. Dolunay beni oradan çıktıktan sonra hücreinde bekleyecekti.

AŞk mağarasının kapısına geldik; birçok genç kız sesleri hep birden güzel bir beste söylüyorlardı.

Bizim, aŐkımızın kadehinden içenler

Ellerinden Şarap kadehin atarlar

Kadeh bizim vücudumuz

Şarap onun aşkıdır!

Bizim maŐukumuzun nurundan

gökteki ay gizlenir, utanır

182 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Acaba bu ses, meleklerin sesi miydi? Bu ne ilâhî bir musiki, ne can âlemiydi!

İçeri girdim, bu nağmelere, ruhu her endişeden uzaklaştıran ateş gibi kaval sesi karıştı, mutlak onun kavalı! dedim,.. Ateşinden ve kudretinden tanıdım.

Koyu yeşil bir çuha ile örtülü kapının üzerinde tatlı pembe camlı bir fener yanıyordu, huşu'la perdeyi açtım. Yedi sekiz genç kız, Dolunay'ın etrafında halkalanmıştı. Kenarlarda ihtiyarlar, başları yerde, geyik postlarına oturmuş, kendinden, geçmiş, birçoğu bu semavî âlemin kudsî heyecanından ağlıyorlardı. Meşalelerden dökülen ışık, ruhanî nurunu, bu ağlayan bahtiyarların üzerine saçıyordu. Bir köşede Emre ile Çoban Yıldızı'nı tanıdım, Can benden evvel gelmişti, onun yanına oturmuşlardı.

Dolunay bu ismet halkasının içinde bu gece gene ne güzeldi! Bütün yıldızlar devri, dünyanın ve boşlukların cazibesi, bu gözlerdeki tesirden ilham alıyor,.. Bütün canlara hayat ateşini veren bu gözler... her yanan kalbin enisi [dost, arkadaş; alışılmış, kendisiyle ünsiyet. edilmiş olan.] Dolunay.. Her ağlıyan göze nur Dolunay, aşk Dolunay. ,

Gözlerimi hiç açmak istemiyorum, ben öyle şuledar bir can önünde uyudum ve yüreğimi öyle büyük bir ateşle yaktım ki, eğer gözlerimi açarsam helak olurum. O vakit meleklerin, nefesi bile beni diriltemez. Bırakın, gözlerim bu ateşle yansın, aşkın nefesine temas etmiş gibi yansın! Fakat ah, şule pek şuledar, can pek suzan, tahammül pek ağır! Sen güzellerin mihrabı, ateşlerin, aşkların

maşukusun! Senin için göz yaşı dökmek, bana hiçbir zevkin eremeyeceği şahikayı gösterdi. Göğsümü açıyorum, kollarımı bağlayarak, bütün vücudumdan, canımdan, cihandan geçerek, sana kendimi iade ediyorum. Dünyada tutunacak bir noktam, bağlanacak hiçbir zerrem yok...

Allah'ım, beni yak!

Senin aşkınla yanmak, sana secde etmek, sana bir zerremi, bin kerre feda etmek vücudumu senin muhabbetinin şulesiyle yakmak istiyorum...

Beni zevk ve sekr [Sarhoşluk] ne hale koydu?

Şimdiden mahv ve zebun oldum.

Sen, namını yıllarca tavaf eden, zikrini kalbine yıllarca can eden ruha nihayet hitab edersin değil mi!

Senin ve benim aramızda hiç kimse yok, hattâ ben de mevcut değilim... Sen o kadar güzel ve büyüksün ki, huzurunda nefesim, aciz bir duman parçasının bir dağ eteğine mezellele sürünüşüne benzer. Seni sevip aşkının nihayetsiz zevkinden içtikçe, göklerin uzaklığı, yıldızların sayısız çokluğu, zamanın müthiş çemberini nihan ve ademle yeksan buluyorum.

Olduğum yerde ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Dolunay beni görmüştü; kavalını dudaklarından çekti ve kızlara işaret etti, hepsi gülererek yanıma geldiler, beni elimden tutup içlerine aldılar, ve bir başka semavî beste tutturdular.

184 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Ey ümitsizlik ve teessürle ağlayan

Vaz geç ağlama,..

Sen bize gel.

Gel bak bizde ne llâhî şaraplar var

Biz aşkın gülleriyiz

Buna can gülü derler!

Dolunay'da beraber söylüyordu... **Bu ses, göklerden, aydan, hayır Allah'tan geliyordu.** Ne kudret, ne ateşti bu, ölüleri kabirlerinden kaldıran, yaşayan kalpleri durduran bir ses...

Dolunay başlayınca, sanki kıyamet koptu; kalbler zarfını yırtıp sıçradı ve aşk ateşi tenleri yakıp kurtuldu, terkibler dağıldı...

Böylece ne kadar zaman geçti bilmem. Herkes baygın bir halde olduğu yerde yığılmış kalmıştı. Kimse kimseyi tanımıyor ve hiç kimse kendini geçemiyordu. Herkes ademin renksiz rengine batmıştı.. Dolunay,

— **Züleyha'nın aşkından bahsediyorduk!** dedi. Mukaddes bir güzelliğin nihayetsiz kudreti tecellî eden elini, belindeki gümüş kemerin üstüne koymuştu.

— Ders başlıyor; diye herkes birbirini uyandırdı. Ayıklar mestleri kaldırdı. Can ve Gülemre ayakta baygınların yüzüne gülsuyu serpiyordu. Bu aralık Çoban Yıldızı Emre'ye Can'la, Gülemre'yi göstererek sordu :

— Bunlar neden mest değil!

Kızarmış gözlerini, nereye baktığı bilinmeyen bir nazarı
lahutî aydınlığı kapladı;

— **Kül olmuş harmanda alev mi arıyorsun!** diye
gülümsedi ve sükûtle oturdu.

— **Bunların her biri bir kâinat. insanlığın üstünde
bir bilgi, akli yakan bir sır...** dedim.

Dolunay söze başlamıştı. Bu gece Züleyha'nın aşkını
anlatıyordu:

— **Züleyha, bu kâinatta ne varsa adını Yusuf
koymuştu. Dostlarına aşkından bahseder, Yusuf'u
onların mahremiyetinde gizlerdi.**

Deseydi ki, mum şuleden yumuşak oldu, eridi.
Yani, kendi kalbinin şulesi ve şevkinin, ateşi tesiri
ile Yusuf'un kendine mülayim davrandığını
anlatmak isterdi.

Deseydi ki! Ay doğdu ve yukarı çıktı... Yusuf'un
gül yüzü tebessümle kendini gösterdi demek
isterdi.

Deseydi ki: Üzerlik ne güzel yanıyor!

Yusuf'la arasındaki münasebetin iyi olduğunu
ifade etmek isterdi.

Deseydi ki: Ne hoş ve parlak taliim var!

Bununla Yusuf'un kendisine mültefit davrandığını

186 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

anlatmak isterdi.

Deseydi ki: Ekmekler tuzlu olmuş!

Bu da, iltifata mazhar olmamasından kinaye idi.

Deseydi ki: Bu gün çömlek kaynatmışlar, içindeki gıdayı güzelce pişirmişler.

Bununla Yusuf'un kendisine nasihat vererek kötü olan birçok ahlâkından bu suretle kurtulduğunu anlatmak isterdi.

Deseydi ki: Güneş doğdu ve yukarı çıktı. Yusuf'un harareti ile kalbinin yandığını söylemek isterdi.

Deseydi ki: Bugün başımda ağrı var!

Yusuf'un kendine iltifat etmediğini bildirmek isterdi.

Deseydi ki : Bu baş ağrısı bana ne kadar hoş geliyor.

Bununla Yusuf'tan gelen her amaya razı olduğunu anlatmak isterdi:

Deseydi ki : Saka su getirdi.

Bununla, yanmakta olan kalbine Yusuf'un güzel sözleri ve iltifatları su serptiğini söylemek isterdi.

Deseydi ki: Bülbül güle raz söyledi.

Bununla Yusuf'un kendine raz söylediği anlaşılırdı. Hasılı, medhe ait ne söylese Yusuf'un

visalinden, acı olarak ne dese, onun ayrılık ve hicranından idi.

Aç olsa, Yusuf'un ismini anmakla tok olurdu.

Üşüse, onu söylemekle ısınırđı.

Derdi, sıkıntısı olsa, neş'eye dönerdi.

Dolunay'ın bu sözleri, bana Yusuf'un meşhur aşığı Züleyha'nın bir gün kendisine kölesini sevdiği için kendisini tâyib [ayıplama] eden arkadaşlarını ziyafete çağırıp ta ellerine turunç ve bıçak verdiğim ve; ben gelmeyince bunları kesmeyin! dediğini hatırlattı.

Züleyha Yusuf'u giydirip;, kuşatıp başına elmaslı şah tacını ve ayağına İncili nalınlarını giydirip getirdiği zaman, ziyafet sofrasında oturan kadınlar onu görünce:

— **Ay ve güneş birleşti... Bu ne kıyamet., haya bu insan değil melektir!** diye bađrışırđılar... Zevk ve hayretlerinden, turunç diye ellerini keserler...

İşte ben bu vak'ayı hatırlarken şimdi büsbütün ilâhî görünen Dolunay'a baktım da;

— Ah, dedim, Yusuf seni göreydi, Mısır kadılarının ona yaptıkları gibi, o da seni görünce hayretinden, ellerini keserdi...

Dolunay kısa bir fasıladan sonra Züleyha'nın hikâyesine şunları ilâve etti î

— **Aşkta istiğrak, âşıkın, maşukunda ölümüdür Aşk,**

188 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

maşukun vücudundan akseden bir ziyadır ve bu ziya aşkın vücudunu kaplayıp mahvetmezse, aslına döner gider.

Aşk kolay ele geçer bir devlet ve maşuk benlik sevgisiyle bulunur bir nimet değildir, onun yüzünün bahası candır, candır.

Aşkta his te yoktur; ne vuslatın zevklerinden bir neşe, ne ayrılık acılarından bir gam!

Can ve Uluand, Dolunay böyle derken olgun bir gülümseme ile başlarını salladılar. Tuğ ve Meral mahzundular. Meral zannedersem bir şey anlamadı ama, Dolunay söylediği için, sesinin ahengisinden müteessir olarak içini çekti. Dolunay müsel bir ahenkle söylüyordu?

— Aşk yolunda ne kanlar dökülmüş ve şevk çomağı ile ne başlar top gibi yuvarlanmıştır ki hesabını maşuktan başkası bilmez. Aşk yolunda baş terk etmeyen, aşkın hakikatinden, ne haber alır?

Akıl sahiplerinin fasılları babında aşk bulunmaz., O, cevab ve sualle anlatılmaz. Aşk ve aşıklık sırrını gene aşk söyler; onun lezzetini aşık, aşkın kıymetini de maşuk bilir! Aşk öyle bir ateştir ki neyi bulsa yakar ye kendi rengine çeker.

Akıl, düşünce çocuğunu aşk mektebine götürdü, heyhat ki biçare bir harf bile anlayamadı, Nihayet hayret yolunu kaybederek kitab ve çantasını elinden attı.

Dolunay'ın istediği aşk, herkesin bildiğinden ne kadar başka.,

Mumlar erirken Dolunay bu sözlere ateşin bir cümle daha ilâve etti:

— Bu söylediklerim de **aşk yolunun ihtidasıdır. Nihayeti nasıl olmak lâzım geliyor düşününüz? Aşk öyle bir denizdir ki, oraya batanların ne feryadı, ne de zevk nidası işitilmez..**

Gece iyice ilerlemişti. Herkes birer birer çekildi. Ben, kimse tarafından görülmeden Dolunay'ın hücreğine gidebilmek için en sona kaldım. Can da bana yardım etti.

DOLANAY'IN HÜCRESİNDE

Bir sade yatak. Baş ucunda bir kandil ve bir testi su, bir kaç tomar papirüs...

Ve bütün bu sadeliğe en büyük ihtişamı, en doyulmaz güzelliği, zenginliği veren Dolunay'ın kendi.. Onun bulunduğu yer, dünyanın en lâtif, en fevkalâde, en cazibeli yeridir. O nerede bulunursa, orada bir fevkalâdelik hasıl olur. Dolunay güzelliği hiç bir şeyden almaz, giydiği, oturduğu, durduğu her şey, ruhu., hayatı ondan alır. Onun, baktığı her şey güzelleşir, onun diktiği, söylediği her şey yükselir, büyür.

— Beni mi bekliyorsun? diye içeri girdim.

— Başka kimi, beklerim? Bu dünyada bir tanecik Ayçam var. Onu bekliyorum! diye karşıladi. Sonra:

— Sana Can'la haber yollamıştım, kısa yoldan gelip yorulmaman için, dedi.

Dolunay böyle her gün nihayetsiz güzel sözler, söyler ve alâka ile aklın alamayacağı sualler sorar. Halbuki, cevapların cevabı, kendidir.

Gelirken kimsenin görüp görmediğini sorup iyice anladıktan sonra beni döşeğinin üzerine oturttu, kendi de yanıma oturdu.

-Keşki her gece seninle burada yalnız kalabilseydik! derken, ben:

— Ah, keşki her kayıd yansa da yalnız seninle olsam ve her gece sabaha kadar sesini işitsem, **sana tapsam!** diye düşündüm.

Fakat Dolunay yanaklarımı kızartan arzuyu gözlerimden görerek:

— Bizim buluşmamızdaki güzellik Öyle tam ve pürüzsüz ki.. Bunun, üzerine **bir aşk âlemi olmaz; bizim başka hayatı istemeye ihtiyacımız yok.. Fakat insan hissine kapılıp ta söylüyor,** dedi ve:

— Ayçam, ne istersin yapıyım? Olmamış bir arzun varsa bana söyle güzelim? Ne istersin veriyim? diye sordu.

— Arzularım daha arzu haline bile geçmeden vücud buluyor, ne diyeyim Dolunay'ım dedim. O, ellerimin ikisini birden bir avucuna aldı, öteki elini saçlarıma koydu.

Hangi arzu! Bütün aşk denizi beni geçip taşıyor ne bir ses, ne ondan başka bir nefes.. Ona gark olmuş bir haldeyim.

— **Ayça, bilirsin ki güzelim beni ten değil, aşk oyala.,** dedi

Ben aşka susamışım. Dudağımı kadehe ancak o aşk için uzatırım. Ben bu dünyada ondan başka birşey aramadım, dudaklardan onu içtim. Ben başka bir şey yapmadım ki güzelim.. Bütün hayatımda ondan başka başka şeye oyalanmadım.

192 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Durdu, neş'elendi, gözlerimin içine bakarak:

— İşte sen., şimdi aşkı senden kokluyorum ve ne güzel, ne tatlı., hayır, bunlar da hep birer kelime ve o, aşk, hepsinin üstünde!..

Gözleri gene içmiş gibi pembe... halinde sarhoşların mestliğı var.. Bana çok sevdiğim bir şarkıyı söylemeye başladı. Gene nağmeler yanık bir tehassürle uzuyor., bu başka ve fevkalâde ses, o tahammül edilemeyen kudretle söylüyor, hiç bir sese benzemeyen , benzemek ihtimali olmayan bir ahenkle..

Bir aralık:

— Haydi Dolunay bana şu bütün geçenlerin isimlerini söyle, haydi hepsini sayalım kaç tane kadar? yüz vardır değil mi, dedim.

– Hangilerini söylüyorsun, tamamıyla benim olanları mı?

— Evet.

— İn Öyle ise..

— Doksan..

– İn canım.

— Peki öyle ise adedden vaz geçelim. Zaten ha bir olmuş, ha bin. İsimleri söyle,. Sonrada süratle hatırında kalan vak'aları.,

İşte bu aşk resmi geçidi, her levhasında bir cazibe ve

Aşk 193

kudretli taşkın bir aşkın şahidi olarak teressüme başladı ve bunlar anlatılırken ellerim ısınmak için avuçlarında idi. Hava serin olduğu için mi neden ellerimin soğuk olduğu anlaşılmadı.

Ta minicik çocukken başlayan ilk aşk., bu oldukça sükûnetle dinlendi sayılır.

Masum ve ne olduğu bilinmeyen bir hisle sevilen güzel kız., şimdi toprak olan bu çocukla Fırat kenarında oynayırlar.,. Sonra ayrılma... ve kızın ölümü...

Sonra gene uzaklara dalıyoruz: Birinden ötekine geçen bir seyyale..

Bir başka ufukta gene bir aşk doğuyor... bu, çapkın ve şen., gizli buluşmalar, en umulmaz fırsatlardan istifadeler ve çapkınca bir alay cesaret. Annesi ile bir odada yatan kızın koynuna girişler.. Nihayet bir başkası ile evlendirilen küçük kızın ölümü..

Dolunay'ın aşkları daima böyle neticelenir.. Kak tenin ölümü, kâh canın ve benliğin ölümü!

Sonra şu Hakanın kız kardeşinin kızı hakim ve müteazzım [büyüklük taslıyan, mütekebbir] Ünal.. Zahirî şeref ve mevkiine rağmen gittikçe Dolunay'ı daha şiddetle takib etmesi..

– Ünal'ı aşka sen mi davet ettin, yoksa... dedim.

— Hayır, diye kaşlarını çatarak sözümü kesti. Katiyen! hem bilirsin ki ben ondan hoşlanmam. O beni

194 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

istedi, takib etti, ben de aşkımdan ve zekâsında zevk aldım. Şimdi de bütün maksadı, Suna'nın burada olmayışından istifade ederek benimle evlenmek. Seninle olan münasebetimizi hissedecek diye korkuyorum.

Yaman kadındır. Beni şiddetle sevdiği için kıskançlığından çekinirim.

— O seni seveli ne kadar oldu!

— Hemen bir sene.

— Pek az.

— Bu kadın, Hakanın üzerinde de öyle müessir olur ki, adeta onu parmağında çevirir.

Açık elâ gözleri tatlı bir zekâ ve aşk parıltısı içinde bakan Ünal, benim üzerimde büyük bir tesir yapıyor. Onu fevkalâde bir kadın olarak buluyorum., ince zarif beli üzerinde hareket eden narin beyaz vücudu, bu ince belin ahengine pek uyan muntazam kalçalarından, küçük ince ayaklara kadar hâkim ve keskin bir güzelliğin zarif görünüşünü hiç bir göz inkâr edemez. İnce parmaklı zarif uzun eller de konuşurken, susarken ayrı birer ahenkle insanı cezbediyor. Ağır ve hâkim söyleyişi, dudaklarının kıpkızıl rengi, hele açık gözlerin o daima parıltılı ve canlı bakışı., her şeyi güzel.,.

Beni ve duygularımı kavrayışı, ben sözü söylemeden bir anda hissedip tefsir edişi velhasıl her şeyi hoşuma gidiyor ve, Dolunayla konuşurken, bu güzel ve nefis kadının hayali bana hüznün veriyor.

Dolunay seven bu kadında, Dolunay'ın sevmediği acaba nedir?

Bu güzellik ve aşkla o, neden Dolunay'ın sevgilisi olmamış!

Bir kerre bu kadında aşk, bir ihtiras halinde.

Bu sevgide bir çıplaklık var.

Bir kerre masum değil. Onda her şeyi bilen, bir az da akli ile halletmek isteyen bir hâl var. Hasılı sanki bu aşkı tutan ılık, munis bir kadın kalbi değil, çıplak ve bir az da kadına o kadar yakışmayan mü'tecaviz bir aşk.. Fazla olarak bu kadının mizacında gaddarlığa karşı tabî bir meyil de var..

Dolunay'ın ondan ne kadar çekindiğini geçenlerde olan bir vak'a bana daha iyi öğretmişti: Bir gün Dolunay geç geldi. Onu kapı önünde karşılamıştım, biraz yorgun görünüyordu.

— Tıpkı yolda Ünal'a benzer birini gördüm, birden bite ürktüm Ayça... Yolumu değiştirdim, taşların arkasından dolaşıp geldim, demişti.

Ünal'dan bahsetmek Dolunay'ı da, beni de sıkıyordu. Bir müddet o da, ben de konuşmadık, bu sırada kapı Çalındı. Dolunay benden evvel kalkarak baktı.

— Nekao. beni görmeye gelmiş olacak! dedi. Can onu içeriye aldı. Acele etmeye lüzum yoktu zaten biz farkında olmadan sabah ta olmuştu.

196 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Hem deminki bahsin ağırlığından kurtulmak, hem de Dolunay'ın ağzından hiç dinlemediğim bir başka aşk hikâyesi vardı ki onu öğrenmek istiyordum.

— Dolunay dedim; bana şu İspanyol rakkasesini anlatır mısın?

— Kısacık bir macera... bu da ötekiler gibi., dedi. Ben ısrar ettim ye:

— Bu gece bu hikâyeyi de öğrenmek istiyorum, dedim

— Öyle ise Nekao anlatsın, çünkü onunla Mısırdaki tanıştıktan sonra bu kadına tesadüf ettim. Bu macera Nekao'ya pek tesir etmişti, iyi anlatacağını zannederim; ikimiz de dinleriz, dedi.

Nekao'nun yanına önce Dolunay gitti. O, bir şey danışmak için böyle şafak vakti gelmişti.

Onlar konuşmalarını bitirdikten sonra odaya girdim. Can da Dolunay'ın yoğurdunu getirdi

Dolunay;

— Nekao, şu Mısırdaki tesadüf ettiğimiz güzel rakkaseyi bize anlatsana.. dedi..

Nekao'nun yüzünü birden, merhamet ve hüznü dolu bir mana kapladı.

— **Karmel**'i mi ? dedi. Bu kadının hâli o zaman bana pek dokunmuştu. Mısırdaki kibar kahvelerinden birinde

Dolunayla bu kadın bir kaç kerre görüştü. Bir gün gene aynı yere gitmiştik. Onun konuşurken çukurlaşan tatlı esmer yanaklarına, omuzundaki al İspanyol şalının aksi vurmuştu. Hatta siyah iri gözlerinin parlaklığı içinde bile bu ateş rengin titreyişi seziliyordu.

Belinin ahenkli inceliği üzerinde cazib çizgilerle dolgunlaşan göğsüne koyu al bir gül iliştirmişti. Uzun. kirpiklerinin süzülüşünde, gözlerinin bakışında fazla bir derinlik, al dudaklarında koyulaşan bir ateş vardı. Gözlerini kırpmadan Dolunay'ın gözlerinin içine bakıyordu Kendini sevenlere delice para döktürmekten çekinmeyen Karmel, sadece:

— Bir portakal şerbeti getirt, masraf etmeni istemem, dedi, sonra:

— Ben seni ne kadar sevdim! Senin için dünyada her fedakârlığı yaparım, senin için canımın bile bir kıymeti yok... Başkaları benim sinirlerimi, tenimi doyurmak istediler, sen ise kalbimdeki o boş noktayı doldurdun Fark, burada... Sen benim hislerimi, kalbimi doyurdun. Genç, ihtiyar, orta, bir çok erkek tanıdım, bir çok memleket gördüm. Fakat senin kadar derin, senin kadar cazib ve sehhar bir insana rast gelmedim. Senin kadar bir kadın ruhunun ihtiyaçlarını ve kalbine hitab etmesini bilen bir insan görmedim. Sen bir aşk hazinesisin! Dolunay, sana bir teklifim var! derken, uzun parmaklı esmer elleri bir az titriyor, deminden beri aralarında olan mevcudiyetimi hiçe sayan bu pervasız güzel kadın, şimdi yardım, dilenir gibi yüzüme bakarak:

198 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Benimle evlenir misin Dolunay? diye ona büsbütün sokuluyordu.

Dolunay bu teklif karşısında duraladı hafifçe sarardı.

Keşke Karmel, fakat ailemin gösterdiği yola gitmek mecburiyetindeyim. Bana kendi milletimden bir kız verecekler! dedi.

İspanyol güzelinin yanakları sapsarı oldu, birden bire dudağının kenarında beliren iki derin çizgi genç, güzel yüzünü bir anda ihtiyarlatıverdi.

— Yalan söylüyorsun! diye çıplak bileğini masaya vurdu.

— O kadar mertsin ki, yalan, gözlerinden okunuyor. Seni bilirim, bu sözleri sırf aşka hürmetinden söylüyorsun. Benim kalbimi yaraladın, bu yaram ölünceye kadar kapanmayacak ve seni hiç unutmayacağım. Aşkî bana sen öğrettin! Taliim hem hoş, hem pek acıymış. Tali im pek parlakmış, çünkü seni gördüm; pek acıymış, çünkü ilk defa sevdim ve ilk defa sevilmedim.

Hayatta bahtiyar günler pek kısa sürdü. Kalbimde sen olarak, onların kollarında raks edeceğim, Fakat ölünceye kadar sen kalbimdesin, kalbim senin! Bana gurbette olduğumu unutturdun, senin gözlerinde vatanımın çiçeklerini, göklerini, bütün güzelliklerini ve hislerini gördüm. Artık burada duramam, ispanyaya dönerim!

Karmel yanımızdan kalktı, gene her vakit ki gibi saçlarını

silkti, bir az arkaya yatarak ellerini kalçalarına koydu, uzun kirpiklerini süzerek, ilk defa beyaz dişleri, kısılmış dudakları arasında görünmeden raksetmek için masaların ortasında durdu. Her taraftan sesler işitildi

- Yaşa Karmel!
- Hayatın neş'esi Karmel!
- Saadet Karmel!

Sarhoşlar:

- Onun şerefine, şerefine! diye bağıştılar.

Karmel raksa başladı. Bütün vücudu ile bir aşk musikisi gibi taşıyor, kıvrılıyor, ateş rengi şalının aksi, söyledikçe çukurlaşan yanaklarına vuruyor aşkına acı bir ifade ile bakan gözlerinin içinde kıvılcımlar, orada beliren göz yaşını söndüren bir ateşe benziyordu. Bütün kalbi ile söylüyor, dönüyor, dönüyordu. Sesinde tamam bir âlemin ruhu yakan hakikiliği vardı.

Biranda yüzündeki ifade değişti. Yanakları şakaklarına doğru, çekilir gibi oldu, gözleri koyulaştı. Dolunay'ın buraya ilk geldiği gün söylediği şarkıyı söylemeye başladı.

Şimdi artık o deminki Karmel değildi. Yüzündeki acı elem ifadesi silinmiş, gözleri yarı kapanmış, aşkın tatlı rüyasına dalmış gibi kendinden geçmişti...

Karmel güzeldi, onu tatmin edecek kadar cazibeli idi. Gözlerinde ruha kudsî heyecan veren ilâhı mananın

200 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

aydınlığı vardı. Aşkı da .saf ve derindi, fakat Dolunay Karmel'e bağlanıp kalamazdı.

Dolunay müteessir olmuştu, titriyordu. Gitmek için kalktı ve masanın önünde Karmel'e selâm verdi. Karmel durdu, raksı bıraktı, elleri ince kalçalalarından bir az kayar gibi oldu. Dolunaya baktı. Sanki bütün Ömrünü bu bir nazar içine sıkıştırmak ister gibi bütün ruhile baktı. Son defa selâmlaştılar.

Dolunay hızla yürüdü, kapıdan çıktı.

Yolda bir zaman konuşmadı, sonra kendi kendine söyler gibi:

— Çocuk., dedi. **Senin yakınlığın, aşkın ve güzelliğin, bana zevk verir, ben senden müstağni değilim. Çünkü ben aşka, güzelliğe aşıkım; fakat bu aşk beni her mahlûktan, her güzelden, her aşk aksetmiş güzel gözden kendine çeker. Bundan kurtuluş yok. Ben aşk mübtelâstıym. Ben aşk şarabının mestiyim. Ustüme kadeh kadeh şarab dokseler gene:**

— Ah şarab! derim.

Ben âşıkım ve vefakârım, fakat aşka, onun sinesinde tecelliye.. Yoksa senin senliğine, maddiyetine, gözlerine, yanaklarına değil!.. Çünkü o aşkın şulesi kendini senden çekerse, sen, gurubun aksinden sonra bomboş kalan bir cam parçası gibi renksiz, cazibesiz kalırsın ben sende o güneşin örneğine aşıkım!

Onun için ben başka aşıklara benzemem, ben ruhun,

aşkın aşığıyım! diyordu.

Nekao bu hazin neticeyi de anlattıktan sonra fazla durmadı, Dolunay'ın elini öperek çıkıp gitti.

Dolunay'ın bu kadını beğendiğini evvelce de işitim işitim..

— Bana onun yüzünü sen de anlatabilir misin?
Dolunay diye sordum; ve kolaylaştırmak için:

— Meselâ gözleri ne renkti? dedim.

— Bilmem güzelim!

— Siyah mı, sarı mı ?

— Bilmiyorum.

— Peki ya saçları ?

— Bilmiyorum ki...

— Yüzünün rengi, boyu?

— Bilmiyorum Ayçam!

Bilmiyor. Ne gözlerini, ne saçını, ne tenini bilmiyor. Onun bu hislerini bilirim. **Güzellik onun için bir küldür.** Onun ne rengi, ne şekli vardır.

O, her şeyde en güzel anı yaşatan bir kudretle yalnız bir şey hatırlar: Mana!

Vücudun, hatıraların en manidar güzelliği onun, hayalinde rengin bir ihtişam ve sıcak bir ateşle yaşar, hayatietini bir an kaybetmez, onun muazzam aşkından

202 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

ateş içerek, can alarak canlılığından kaybetmeden, solup yıpranmadan ebediyen yaşar. Fakat bunun yanında bütün öteki renkler, gölgeler, hareketler, bütün hayat kudreti emilip alınan bir çiçek yaprakları gibi solar, yıpranır ezilir ve söner. Bir gözün rengi, bir demet saç, bir tenin teması, onun bir aşk mahşeri olan kalbinde kaybolur. Fakat, bir aşk ânı yaşatan bakış, bir aşk sayhası hiç bir vakit unutulmaz,

Bu anda gözlerimi iyice kapadım:

— **Dolunay, benim gözlerim ne renk ? dedim.**

Safiyet ve ciddiyetle: Bilmem Ayça... O kadar sevdiğim seninkileri de.. Sen benim için dünyanın en. güzelisin, fakat bu güzellik senin manandan gelir.

Velhasıl gözlerinin rengi, saç, teni unutulmuş bar hayal gibi uzaklara dalmış bir sevgili daha geçti. Bir başka güzel, gene kısa bir an içinde fakat bütün kudreti aşkıyla uçup gitti. Bunu bir başkası takib etti ve böyle ruhtan ruha, tenden tene tutuşan bu aşk resmigeçidi bilmeden beni yakmış ve içimden sarmıştı.

— Söylesene güzelim! derken, diyecek bir şey bulamıyordum. Ah bütün söyleyecek sözler senin yanında bitiyor, sorulacak sualler, halledilecek müşküller seni görmekle halloluyor. Ben ne diyeyim, ne söyleyeyim.. Halbuki daha söyleyecek nelerim vardı... Güneş doğunca sönük kandilin ışığına lüzum kalır mı?

Avuçlarında gittikçe soğuyan ellerimi sarstı, zaten

anlatmaya başladığından beri hafifçe çektiğim için avucunda sıkıştırdığı ellerimi kuvvetle çektim.

— Ne oldu sana Ayça? diye sordu.

— Hiç! dedim.

Ve gene her zamanki gibi, benim mânâmı her an müşkülâtsiz okuyan Dolunay:

Ayçam, sevgilim . Sen hiç kimseye, ama hiç kimseye benzemezsin. Sen benim aşkım, benim kendimsin... ötesi var mı?

Bu sözlerden sonra Dolunay:

— Ne diye bana bunlardan bahsettirdin? Konuşulacak ne çok şeylerimiz vardı. Yarın Öğle vakti beni kapıda bekle! diye bu bahsi kapadı. Zaman ne kadar çabuk geçmişti. Ah onunla bulduğumuz zamanlar hep böyle kısadır; günler, geceler bir an olur. Zaman kaydı kalkar.

Suna'nın bugünlerde gelip babasını bırakmadığı için tekrar gideceğini söyledi. Dolunay'ın hücresinde bu kadar kalışım, zaten bütün hayatımız gibi bir mucize idi,

Giderken odasındaki eşyayı, kandili, sediri okşadım

— Okşa güzelim... Ayçam'ın elleri süründü, diye ben de onları okşayım! dedi.

Sonra etrafına baktı, olgun ve kâinatın üstünde bir aşk nazarile hafif içini çekti; yarı ciddî yarı şaka :

204 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Fırat kenarındaki sarayım da bundan muhteşem değildi, dedi; ve sonra...

— Ayçam ben bu dünyada hiçbir şeyle mukayyed değilim, aşktan başka beni birşey oyalamaz! dedi.

Aşk mağarasının karşısındaki üç küçük tepe içerisinde sıralanan hücrelerden görülmek korkusu ile telâşla dışarı çıkıyordum.

Tanı bu sırada sarmaşıklı kapının önünde çıplak, yalnız önünde bir kara deri parçası ile örtülmüş zayıf, siyah kıvrıcık saçlı bir adam görerek irkildim. Dolunay gülümseyerek :

— Erdem geçiyor. Bakalım gene neler söyleyecek! dedi.

Erdem'sin Dolunaya fena sözler söylediğini, hatta halk arasında onun aleyhinde fitneler çıkarmaya çalıştığını işitmişim.

Müstehzi kahve rengi çukur gözlerini yüzüme dikerek:

— **Hay gidi kör tesadüf.. Kimini bu hâle koyar da, kendine lanet yağdırır, kimine kırk yılda bir devlet verir, onun da aklını başından alır! At var meydan yok, meydan var at yok!**

Diye terbiyesizce söylendi. Kapının önünde oturdu sivri burnuna doğru açılan geniş ince dudakları garib bir tebessümle yayılıyor, hiddet ve nefret dolu yüzüme, büyük bir cür'etle bakıyordu.

Dolunay'ın Fırat kenarında bıraktığı saltanata taş atmak istediği belli idi. Ona hakaret etmek için atılacağı sırada, arkamda duran Dolunay beni çekerek Önüme geçti.

— Hoş ol arkadaş! dedi, ve benim hiddetime rağmen mülayemetle :

— Bir şeye mi ihtiyacın var? diye sordu.

O gene gülümseyerek küstahça:

— Bir değil, bin... diye cevap verdi

— Olabileceklerini söyle de, belki bir çare bulabiliriz.

Evvelâ bir kâse yoğurt., diye söylendi.

Dolunay gitti ve akşam için Can'ın kendisine yaptığı yoğurdu getirdi. Geceleri yoğurttan başka bir şey yemediği için fena halde canım sıkıldı, fakat yüzüme bakmadı bile... Seve seve kâseyi ve kaşığı verdi.

Bu münasebetsiz mahlûk oraya çöküp yoğurdu bir anda hiç minnetsiz bitirdi. İçimden :

— Zehir yeseydi! dedim. Çünkü Dolunay'ın gıdasını yiyiyordu.

Kendisine taneden bir adama Dolunay'ın nasıl bu kadar lütuf kâr ve merhametli davranabildiğine hayret ediyordum. Zaten Dolunay daima böyledir. Kendine düşman görünenlere bile merhamet ve hatta sevgi duyar.

206 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Erdem kâseyi pis pis yaladıktan sonra:

— Şeytan bana Fırat kenarında bir saray, sana da akıl versin! dedi, kalktı.

Dolunay gene gülümseyerek:

— Bana Allah'ım istediğimi veriyor , sana da merhamet elsin! dedi :

Sonra bana dönerek ve Dolunay'ı göstererek:

— Bunu ben dünyanın en akıllı, en mükemmel adamı bilirdim. Kalde'de ona tapardım. Kalktı buraya geldi. Ben de bir sebep umarak ona uyup geldim. Baktım Dolunaya bir hal oklu, yemez, içmez, uyumaz,... O canım şaraba el sürmeden içmiş gibi sarhoş... konuşmaz, söylemez... Tası tarağı topladım, bana da halinden bulaşmasın, diye kaçtım... Onu yakan bir ateş var ama görünmüyor... diye söylendi.

Dolunay

— Mademki beni o âlemde akıllı bilirdin, bu âlemde de neden gene öyle görmüyorsun? dedi.

O sadece:

— Onu.. dedi arkasını getiremedi. Dolunay onun omuzunu okşadı ve:

— O ateş seni yakmamış ki bilesin... Sen, ben ol ki benim halimi anlayabilesin: dedi.

Erdem çok değişen derin bir nazarla Dolunay'ın yüzüne

baktı.. Bu nazarı tahlil edemiyorum istihfaf değil. Fakat hayret mi, hatta incizab mı, muhabbet mi, yoksa merhamet dilenmek mi bilmem...

**

Bu sabah Gülemre bize geldi. Can evde yoktu. Fakat o, hemen kapının yanındaki keçi postuna oturdu, beni de yanına çağırarak;

— Gel çocuğum gel! diye sanki kalbindeki sabit bir sızıyı açmak, göstermek istiyordu.

— Ayça., dedi, kabilenin en güzide genci Ceyhan'ın genç karısının gözleri kör oldu. Beyninde başlayan bir hastalık, görme nurunu söndürdü. Dünyada en çok sevdiği güzel ve genç kocasını göremiyor, fazla olarak kıskanç... Artık kocasının yanında merhametine muhtaç olarak siyah bir cehennem içinde yaşamaya mahkûm...

Bir başkası kalbinden hasta. Gündüzleri kaynar bir katran fışısının içinde boğuşur gibi her nefeste göğsünü paralıyor; geceleri ise yaralı çakallar gibi uluyarak sabahlıyor.

Hay Mevlâm... Bu ne cehennemdir! İnkâr ateşi ise her ateşten daha müthiştir. Bunlar İşte, cehennemin dünyadaki şekilleridir çocuğum!

İlâhî! gazabından merhametine, azabından lütfuna sığınırım! Bizden hata ve nisyan, senden lütf ve ihsan!.. Şanına af ve merhamet yaraşır Allah'ım!

208 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bir nefesi rahatla alıp vermek ne büyük nimettir. Kalbi ve bedeni azab içinde bulunanlara bu nefesin kıymetini sormalı... Yalnız o bir tek nefesin şükürünü edadan bile Allah'a karşı aciziz. Hey Allah'ım... Lütfun bizi deryalar gibi başımızdan aşarak her taraftan sarmış olduğu halde görmüyoruz! gözlerimizi gaflet perdelemiştir.

Beyaz sakalına iki damla göz yaşı düştü ve :

..... Yavrum, haberin var mı, Erdem yattığı sandığın içinde birden bire ölmüş! Fenalaşdığını anlayınca oradan geçen bir bağcıya:

— Git Dolunay'a, söyle, ben hastayım, o beni arar... söyle de beni hatırlıdan çıkarmasın! demiştir.

Ben Doiunay'ın yanında iken bu haberi getirdiler. O, bu adamı gene af ve merhametle andı.

Belki Erdem hakikaten tövbekâr olmuş, yakasını kurtarmıştır; fakat bu dünyada öyle insanlar vardır ki, nice Erdemlere taş çıkartır.

Ey İnsan insan!

Sana acıyorum. Bir az gözlerini mira, güzelliğe aç. insan, bilmediği şeyin münkiridir. Görde bak, o vakit inkâr edebilir misin. O vakit insanlığın mânasını anlarsın. Bu hayatta senin üstünde bir kudret vardır, o kudret nicelerinin başını taşa vurmuştur.

Onu aldatamazsın Bu kibrinle, fırtınaya kafa

tutan sünepe sivri sineğe benziyorsun.

Bin bir düzen, bin bir desisenle, o vahi teşkilâtınla sana teslim edilen vicdanını çürüttün, zehirledin. Kendi halindeki insanları da birbirine düşürdün, ruhlarını bozdun. Sen ne yapsan o, muhakkak fenadır. Çünkü için bozuk, için fena... İyi görünse bile mutlak altında bir fenalık, iğrenç bir menfaat vardır. Sen kendini berbat ettin

Ağacı içinden yiyen kurt nasıl mahvederse, seni de hıyanet ve desiselerin böylece bitirdi. Şeytan bile senin yanından ürküp kaçar!

Bazen bir hatip kesilirsin, vicdandan bahsedersin. Onu neye istinat ettiriyorsun?

O, macun gibi yoğurdukça değişen fikirlerine mi ?

Bu hallerinle herkesin gözünü boyadım zannedyorsun, halbuki kendi gözünü boyuyorsun. Etrafını mavi görmekle, herkesi de kendin gibi görüyor zannedyorsun. Sen, kendini biliyor, zannettirmek isteyen bir kara cahilsin Hem de öyle bir koyu cehle düşmüşsün ki, dünyayı çirkef görüyorsun. Biraz şu gözlerdeki, şu yüzdeki çirkefi sil, anlarsın ki, dünya aldatmaktan ibaret değildir.

Zavallı, aldanan sensin!

Gülemre birden sustu; rengi büsbütün sararmış, heyecandan titreyen elim dizinin üstüne düşmüştü. Bu

210 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

sırada Can içeri girdi. Esasen Gülemre'nin ebedî çocuk safvetini muhafaza eden sözlerindeki ciddî doğruluk ve hazin hakikat gözlerimden yaş getirecek kadar müessirdi. Fazla duramadım, Uluand'ın bahçesine doğru yürüyerek düşündüm.

Eskiden beri aşiret şairleri, bazı manzumeler, destanlar medhiyeler yazıp güneş mabedinin duvarlarını doldururlar.

Fakat ben anladım ki, **asıl şiir, bu sanatlı sözler değil, insana kalemi kırdırıp parçalatan kudretmiş ve o, dünya yaratıldığından beri hiçbir vakit ifade edilememiş...**

San'atın ibda [Yaratma, yoktan var etme.] ettiği aşk nedir?

Kuru bir kalıptan ibaret değil midir?

Büyük eserlerde, hikâyelerde, hep mevzuun bir şekli vardır. Halbuki ben, aşkı tasvir etmek isterim... Şekil, manaya tabi olsun isterim!. Belki benim kelimelerimde bir ergonon ahengi, san'atımda fevkalâde bir kudret yoktur, fakat bence şekil aşkıdır; san'atı, aşk tecellî ettirmelidir

Ben isterim ki aşk tebcil edilsin, takdis edilsin ve dilim döndüğü kadar onu methedeyim. Ben o şairlerden olsam bunu söylemek isterdim.

İsterim ki. hiçbir şekle tabi olmayayım.. çünkü, aşkın da şekli yoktur, vatani, milleti, dini yoktur. Aşk bir dindir ki, bütün dinler ona yol açmak ister. Bu aşkı bilene değil, tadana ne mutlu! Bu aşka varana, ne mutlu!

Şiir, onun güzel gözlerinin tavsifidir!

Güneş mabedi nedir ?

Taş ve topraktan örölmüş kuru bir kerpiç değil mi? ve onu insan elleri yoğurup bina etmemiş mi?

Geliniz, ey yolunu şaşırılmış insanlar, geliniz!

Benim sevdiğimin dört unsurdan hariç, fena ve zevale tabi olmayan gözlerine tapınız. O bakışlar yaratılmamıştır. O vücutta coşan mana şarabı beşerî değildir, zaaf ve halelden münezzehtir.

Sun'i sekir veren şarab kâsesini atınız.

Mabud güneş kim oluyor?

Benim sevdiğimin önünde binlerce güneş yere kapanır.

O insan güzelinin, ay ve güneş pervanesidir!

Ona cezbolup kanatları yanmış olarak fezada dönüp dururlar. O, kendinin aşk ile yananlara der ki; Bu canda kaynayan aşkın tesiri ile öyle sermestim ki, ben mi aşkım, aşk mı ben seçmez oldum; canla cismin imtizacından ten mi ruhtur, ruh mu ten bilmez oldum!

BAHAR

Bahar.. İşte yanan, tutuşan bahar! Benim aşkımin ateşi ile yer yer yanan bahar tekrar geldi.

Ateşler içinde olan nazarımı nereye döndürsem, orasını alevler içinde görüyorum ve bu alevler üzerinde onun ziyadar, ilâhî çehresi parlıyor, Rast geldiğim bir simada onu, çimende, rüzgârda onu, fecirde, ayda, onu görüyorum .. Bulutlar arasında yanan yıldızlara başımı kaldırırsam, orada, onun nazarlarındaki gönül yakıcı âksi titreşip yandığını duyuyorum.

Bu dilber vücutta ezeli bir bahar, nihayetsiz bir fecir tazeliği var. Onun aşkının semalarında açan, ağaçlar ebedîdir, onun saçlarım döküp ihtiyar olmasına imkân yoktur. Ben de bütün solan, eskiyen letafetini kaybeden mahlûklar gibi, ben de bir gün ihtiyar mı olacaktım? Onunla yaşadığımız her an, onun temas ettiği bu vücut öyle ebedî şeyler ki Buna inanamıyorum ... Onunla geçen her an gibi Ayça da ihtiyar olmaz,

Ayça'nın çehresi!. onda gençlikten başka, taravetten fazla bir kudret, bambaşka bir mana var. Bu tesir, bu hususiyet, bu, her türlü beşerî ifadeden daha cazib, daha aydınlık... Onun bana değen aşk nazarlarından, onun gül nefeslerinden ibaret! Ben bu çehreye de aşkımin... Onun aşkı titreyen gözlere, onun gül nefesleri değmiş olan bu fevkalâde saçlara, onun aşkımdan doğmuş bu mucizevî çehreye de âşıkım!

Bu mu?

Bu nasıl zeval bulur? Aşkın ufuklarından gelen bu nuranî aşk hayali, gene araya, o görülmeyen ilâhî ufuklara aynen böyle dönüp gider.

Gene gül çehren aşkımın semasında doğuyor. Adeta onu vazıh, ateşin dudaklarla teressüm [Resmedilme, resimlenme] ve tecessüm etmiş görüyorum, hayran kokluyorum. Bu nurlu bedir ayına tapıyorum. Bu, benim aşkımın resmi, aşkımın tasviri!

Gül rengi, çaplı, müstesna dudaklar ve benim ebedî âşınam, ibadetgâhım olan o harikulade kaşlar., muhabbeti ile canımı vermek istediğim, taptığım, ifade edilmez gözler...

Bu çehre, benim bütün her zerremle kulluk ettiğim, aşık olduğum çehre... Ah bu asumanî bedir, bu münever vücut, nasıl gönüle raks ve sema arzusu vermesin!

İşte onu yüzüme yakın, dudakları aşkın daveti ile renklenmiş, yanağımı yanağına temas edecek kadar yakından görüyorum. Karşısında yarıp çıkarmak istediğim ateşten yanan yüreğimle üzerine titrediğim, taptığım güzel çehre! İşte lâtif dudaklar hep o ateş tesirile telâffuz ediyor: Ayça!

Benim için bu hayatta bütün yıldızlar söndü. Artık bütün bu âlemi bir akşam bulutu örttü. Onun üzerinde parlayan yalnız senin ay vücudun var.

Ah benim yalnız bir emelim var : Sen!

214 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Senden de bir istediğim var! Gene sen! ..

Geceler ve günler geçiyor, senin aydınlığın, senin bahar yüzünle münevver ve muattar, kolayca hissedilmeden uçup geçiyor...

Ben bu gecelerde, bu kuş kanadı gibi uçan günlerde, sana tapan ruhumun, sana baktıkça, sana hayran oldukça bu saf aşk ufuklarında uçan ruhumun aşk neşveleri ile mestim...

Bana:

— **Ben sendeyim, seni kendime kattım, dedin.**

Tenimin ve ruhumun dünyası ve uhrası [ahiret] güzelim! Kalbimin, gözlerimin ziyası güzelim! Ben bugün doğmuş gibiyim ve bütün günler bir tek günden ibaret! O aşk gününün sabahı senin tebessümün, gurubu, gene senin mahrem, tatlı ateşin aguşun! Sabahı sen, bedir ve hilâli sen, baharı sensin!

Fakat bilmem ki ben senin aşkına kanamıyorum. Seni uzaktan benzim solarak seyredip yanmaya kanamıyorum. Muhabbetinin nihayetsiz zevkleri içinde bana bir hüznün geliyor. Gözlerimde, hava açırken serpilken hafif rahmete benzer yaşlar birikiyor...

Senin bu güzel saf çehrene, eşsiz tavırlarına, bu ateşin letafetine karşı her geyi çok sönük, geçkin, ihtiyar buluyorum. Baharda açılan zünbülü, çemenlikte kaynayan cevval suyu, konceden açılan gülü solgun buluyorum.

Ancak seni temaşaya sen lâıksın. Senin temaşana layık olan da gene sensin!

Sen aşkın medhisin, aşk ta senin medhindir!

Demiştin ki:

— Ah sana verdiğim aşk konçesinin kadrini bilirsin değil mi?

Düşündüm.., Söyleyecek söz bulamadım.

Sen ki her zerremi vücudunun ezelf harareti ile yaktın, güzelliğın rahmeti ile yıkadın... Seni gördüm? güneş parlaklığını kaybetti. Yıldızlar, mavi hülyalı gecelerin derinliğinde nazarı okşayan semavîlerin enisi olan yıldızlar sarardı.

Bütün dünya boş bir feza... onun bir başına güneşi, gözlerime, gönlüme hayat veren biricik güneşi, sensin!

Benim bütün ümidimin teveccühgâhı, kalbimin aşkıyla çarptığı mihrabı, mabudum, aşkım, ilâhım, ruhum sensin!...

Uzun, pek uzun geceler içinde ziyadan mahrum, cansız bir peyk ne kadar yeis ve hüzünle yuvarlanır, O hasret geceleri, vuslat geceleri gibi çabuk geçmez pek uzundur.

Sen, ibadetgâhım olan bu vücudun içinden doğdun. önün şartı sensin. Onun sen yalnız bir şeyi değilsin ki... Sen onun daimi kameri, hiç batmayan güneşisin!

Taş olsa sana tahammül edemez; taş olsa senin karşında

216 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

erir. Gönlüm ki senin aşkına karşı şiddetli zaafı yaratılmıştır. Gönlüm ki, senin aşkın için baştan, aşağı kavrulup, sana meftun ve esir olmak için yaratılmıştır; onun ibtilâ ve zaafına nihayet mi olur? O senden başka hiç hiç bir şey bilmez...

Söyle ey nihayetsiz bahar, söyle... sana yanan, senin güzelliğinin teşvikile ve davetinde kendinden geçmiş, yavaş yavaş sinisini açan bu içinden tutuşmuş konçeye nasıl ihtimam edeyim? O konçe ki senden içer, sende aram eder, sende rahat ve sükûn bulur...

Sen her gün yeni bir hararet, yeni bir feyizle beni kuşattın. Üzerime saçtığın aşk rahmeti beni gark etti. Onu hiç esirgemedin, o kadar bol verdin ki, şiddeti benim boynumu büktü. Açık kırlarda yağmurlara gark olmuş bir dal gibi boynum büküldü,

Üzerimde beni güneşten saklayan bulut, damarlarımda can, renk, şevk oldun. Hasret günlerinin hazin, muhrik gurubu hayalimden silindi. Beni doğrudan doğruya sinenden doğan kaynağın başına götürdün. **Ben, bir yudum! dedikçe sen deniz gibi verdin.** Beni istilâ eden bu tuğyan içinde kurağın şiddetli harareti hayalimden silindi, kışlar bütün bahar oldu.

Şafak sökmeden baş ucumda çaldığın aşk kavalının ateş söndürücü nağmeleri ile uyandırıldım. O kadar emekle baktığın bu vücuttan, aşk yıldızının nurlu aydınlığını görmek hakkım değil midir?

Ey aşk yıldızı, bu akşam da yüksel! seni ufuklarda

Aşk 217

gözleyen güzel vücut için yüksel,. Aşk gecelerinin mehtabını seyr için, onunla aşk oynamak için gecenin karanlık gömleğini yırt, çabuk yüksel!

— Bana, aşk argonunu çal, söyle! dedin. Sırf senin için baktığım, sana kurban etmek için çobanlığını ettiğim bu vücuttan, ben senden başka ne bekleyebilirim ?

Senin kokunla haşrolan vücudum, bu kadar beklemeye nasıl tahammül etsin? Sabah yıldızını bekleyen ve bir türlü bitmek bilmeyen intizar geceleri mi gelsin istiyorsun ?

Nağmeleri aşk sabahına iştiyak çeken aşk ergonunun sadâsını mı işitmek istiyorsun ? Fakat bende o sadaya tahammül var mı?

Sırf su içinde yetişen, onunla beslenip büyüyen bir su çiçeğinin sudan mahrumiyeti, diğerlerinin susuzluğuna benzer mi?

Beni ilk vurduğun zaman, bir orman kuşu vahşeti ile yuvarlandığım yerden bütün kudretimi toplayarak kalktım. Harimimden vurduğum yeri kanadımla o kadar gizlemeye çalıştım, uçtum tekrar ağaçlıklara, geldiğim vahşi ormanın derinliklerine doğru tekrar dalar gibi yaptım.

Senin, yayından bu derece emin olduğunu bilmiyordum,.. Daha hiç bir şey bilmiyordum. Yalnız senin bir alev, bir ateş olduğunu biliyordum. Sen koştun, ben uçtum. Gücüm yettiği kadar ormanın garib vahşeti içine daldım.

218 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Fakat eğer beni bırakıp gideceğini bilseydim, o an düşer can verirdim!

Senin çehrendeki, alınıdaki terler çoktan kurumuştur.
Türkü söyleye söyleye telaşsız beni takib ediyordun.

**Dere boyu rezene
Gönül verdim güzele
Vallahi razı olmam
Sevdiğimle gezene!**

**Dere boyu düz olur
Gül açılır yaz olur,
Ben yarime gül demem
Gülün ömrü az olur**

Uçayım! diyordum, kanatlarımda dermanın kesildiğini görüpte, meftun olduğum yüzünü başka bir semte çevirmesin!

Bütün gayretim tükenip bitab ayaklarının ucuna düşünceye kadar senden içimi gizlemeye çalıştım. Beni teshir için terennüm eden o lâtif sadayı, etrafımda birden kesilmiş görmekten endişe ediyorum.

Ey yalnız aşktan duyan, aşktan koklayan. sevgilimi ey benim gecelerimin mehtabı, benim aşkı cazibesi ile tavaf ettiğim güzel!

Bana hararetinden ver, bana nazarlarınla hayat ver!

O zamanlar, benim susuz vücuduma can getirir.

Ah, bu güzel yüzün bahası olan iştihak ta sendendir.

Bende ne varsa al.

Yalnız kalbime, ah oraya dokunma!

Çünkü orada sen varsın!

**

Geçen baharı, ilk aşkın müjdesini anarak odamda suyun içinde bir kaç zünbül soğanı yetiştirmiştim. Zünbüller açtı. Bu bahar, ilk açan zünbülü benim elimden koklasın, diye bir küçük demet yaprak Can'la ona gönderdim Gelirken zünbülleri de beraber getirmiş. Demeti benim göğsüme koydu ve yüzünü sürerek orada kokladı, kokladı...

Ah, neler bilmez o... Bu kâinata hiç kimsenin bilmediklerini ve bilemeyeceklerini bilir...

O gidince dağılan zünbülleri sedirden topladım. Bunlar pek solgun bir haldeydi.

Bütün yaprakları ateş nefesi soldurmuş, rengini uçurmuştu. Bu, kalbimin üstünde koklanmış ve onun ateş nefesi ile yarı erimiş çiçekleri bir iplikle sardım, sakladım.

Bugün Dolunay gelirken Blen'in mektubunu da getirdi

Blen, sahrada oturan bir göçe reisidir. Kırk yaşlarında kadar, solgun yüzlü, narin ve sükütîdir. Bakınca yüzünden aşk okunur. Dolunay'ı ilk gördüğün den beri şiddetle meclub olmuştur. Dolunay'ın muhabbeti onu toprak etmiş olacak ki, Dolunay, Blen'in ismini **Toprak**

220 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

koymuştur .

Arasıra Dolunay'ı gormeye gelir. O kadar çekingen ve sessiz durur ki, yolladığı o ateşin mektublara karşı bu sükût inşam hayrete düşürür.

Mektublarını Can isminde yedi yaşında lâtif bir göçe çocuğu ile yollar. Ona küçük Can deriz.

Küçük Cam'ın sesini duyunca koşarız. Ta uzaktan:

— Dolunay, Dolunay ! diye seslenmek âdetidir. Deve yavrusunun üzerine binmiş olarak yolun üzerinde görünce koşup karşılarız. Tozu dumana katarak koşar...

Dolunay'da onu bekler ve uzaktan gelirken yola çıkıp karşılar, elinden mektubu alır ve her sefer bu taliqli mahlûku kucaklar.

Fakat asıl bu mektubların sahibini görünce, gözlerini yerden kaldırmaya cesaret edemeyen ve her an eriyen bir mumu hatırlatan bu vücuda, yakıcı bir bakışla bakar, itaplarla ve onun, gönlünü yakmakla iktifa eder,

Toprak Dolunay'a bir kelime sitem bile edemez, hatta yüzüne bakmaya ve bir şikâyete bile cesareti yoktur. Can mektupları bırakıp döndüğü zaman, her seferinde Dolunay'ın sarıldığını bildiği bu vücuda, onu gören, konuşan Can'ı, mukaddes bir armağan gibi koklar, sever ve bununla oyalanmaya çalışır:.. Küçük Can, bu genç ve taze çocuk, pervasızca Dolunayla kon uğur, ona darılır, sitem eder, elindeki mektupları vermemek için nazeder.. Sonra onu Dolunay okşar, sever. Sanki bu çocuk,

Toprağın gönlüdür, fakat o mektubların sahibi, yanar durur da Dolunay'ı günlerce göremez.

Can gidince Dolunay mektubu alır ve bana gelir bunları bensiz okumaz. Bunlar Toprağın vücudunu aşıp gelen ilâhî âlemin haberleridir. Bunlar Toprağın kendiliğiyle yazdığı şeyler değil, onu vasıta düzen ilâhî aşkın nefesleridir. Dolunay'ın güzelliği, onun vücudunu vatan tutup aksetmiş de bu mektubları düzmüştür.

Bugünkü mektub şöyle başlıyordu:

Aşk neşterinin başını, ruh damarına vurdular bir damla kan damladı ve ismi gönül oldu. O halde gönül, ruh damarına vurulmuş aşk neşterinden damlayan bir damla kandır.

Fakat vuran kimi Hem de ne tahlil edilmez bir damla kan ki, yarasının ateşini duyanlar, gönül derdi denilen ve şifa bulmayan bir hastalığa uğruyorlar.

Gönülün mahiyeti bir damla ruh kanı mıdır?

O nasıl bir katradır ki içinde âlemler müşahede olunur. Hududu, ufku, müphem bir nihayetsizlikte kaybolarak akıl ve fikir hayran kalıyor. Demek âşikların gözlerinden akan hicran yaşının kanlı olması, gönülün mahiyetinden ileri geliyormuş

.....

Gene bir başkasında Dolunay'a şöyle der:

— Toprak! Beni göreceğin, gelmedi mi? Sualini sordun.

222 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bunun kat'î cevabını benden daha iyi bildiğin halde bu suale neden lüzum gördün?

Gönlümü üzmem için mi?

Âh! O anda gönlümde bir buhran ve celâl tecelli edip te:

— Hayır, diye cevap verebilseydim! Ve sen aşkını bu aşkının cesaretine hayran olsaydın!

Fakat nerede o cesaret?

Hem de ne faydası vardı?

iştiyak ateşinden yanan, titreyen gönlümün hal dili, zahir lisanımın bu nefyini nefyedecekti. Yalnız gönül aşkın gururuna kapılarak:

— Sevdiğim beni hayaliyle ikna etmek istiyor, diye isyan eyliyorsa da, aşk tuzağının bu kırılmaz zincirileri ile bağlı bulunduğunu anlayarak hemen günahından tövbe ve rücu ediyor.....

.....

Bir başka mektubunda da şu satırlar vardır:

Gıdası vuslat olan bu âlemde gönül hicrandan, ayrılıktan fetyad eder. Bu yeni girdiğim âlem, başka bir âlemdir. şafakları, fecirleri, mehtabları başka başka manzaralara maliktir. Kanunları, nizamları da başkadır. Buna, aşk âlemi derler.

Gönül bu iştiyak ateşiyle yandığı halde Toprak! beni göreceğin gelmedi mi? itabım duyduğu zamanda,

sevdiğine dönerek:

— Senin de beni göreceğın gelmedi mi? Mukabelesinde bulunamıyor. Zira, maşuk gönlü aydınlatan nur, gönül ise, ciğer yakıcı ateşle dolu... Bu bir şah, öteki bir aşk dilencisi!.....

Bir gün Toprak Dolunay'ı gömüye gelmişti... Giderken Dolunay ona:

— Pekaz olmadı mı Toprak? demişti.

Bir gün sonra küçük Can'ın Topraktan getirdiği mektub da şunlar vardı:

Pek az değil mi? Dedin.

Az olan, nedir?

Hicran mı, insaf mı?

Vuslat vaktinde bu lisanın âh dan başka sadası kalmadı. Şimdi ise gurbet Serendib'İne düşen gönlün içindeki akisleri, inleyen bir başka âlemin hasret vaveylası tesirini göstererek dinledikçe iştiyaka takat kalmıyor.

Yoksa aşk derdinin ilâcı hasret ve hicran mıdır?

Fakat, ey gönlün davacısı, bu ilâç bazen tahammül edilmez bir ateşle gönül yakıyor. Ne olur biraz da acılığı teskin için, onu, vuslatın can veren suyu ile karıştırıp ta sunsan olmaz mı?

224 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Gönlü neden üzmeğ İstedin? O zaten âha giriftar oldu. Bir ahım bin âh takip ediyor. Allah seni güzel yaratmış, gönlü de sana aşık etmiş, gönlün bunda ne günahı var? Hicran pek uzadı, gönül gene yakıcı bir hicran çölüne mi düştü?

Yüzünün nuru görünmedi. Bu emel fecri ne kadar uzun sürüyor Allah'ım!

MAHFE

Burası bir mukaddes nur kaynağı... Burası kalbin yandığı ilâhî ateşle dolup taşan beşerîlerden ve dünyadan uzak bir aşk kıblesi... Ne güzel, ne masum, ne ilâhî!

— Ayça, buraya ne İsim koyalım, ne diyelim. . Mahfe diyelim mi, ister misin?

Dediğı vakit seve seve bu ismi kabul ettim.

Mahfe.. Issız kum denizlerinde gezen güzel develerin üstündeki hücrecik... Nasıl istemem? Kervan ve çöl... Benim gönlümün aşkını temsil eden bir âlemin en yakıcı parçası değil mi?

Ah o güzel develeri Onların boyunlarını çölün ıssızlıklarına uzatışı ne güzel, ne füsunkârdır.,. O payansız ufuklarda uzanan harareten yanmış hurmaları, mavi duru semalari ile çöl ne güzel, ne ilahidir!

Mahfe., bembeyaz temiz duvarlarında Yakup peygamberin bir tasviri... bir köşesinde üzerinde yanyana oturduğumuz ve aşk yeminini yenilediğimiz mukaddes sedir... Bir köşede üstünde onun bir yelpazesi duran küçük ocak ve kenarında bizim, zamanlardan uzakta dizdize oturduğumuz iki post ve içinde, bazen harab olan, aşkın sarsıntıları ile perişan olan çehremi, ve bazen da hayalimin yanında ona karışan güzel hayalini gördüğüm ayna...

226 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bu, o kadar gönülle aşına gelen küçük odacıkta ne ifade edilmez manevî bir aşk kudreti, ilâhî bir hayat var Yarabbi!

Burada ben kendimden geçer, varlığım aşkın nuruna yanarak onun ifadesine karışırım. Burada dizdize, gözler, birbirinde görünen kendi aşkının hayaline meftun ve dalgın, eller birbirine bağlanmış, anlardan uzak, ebediyetlerden geçeriz.

Burada yapıyınız, aşk, nur, ateş, yemin ve secdeden başka bir şey yok.. Gözlerim gözlerindeki, iki güneşçiğe hayran..., bu nazarlarda parlayan aşkıma kapılmış mest olurum.

Bütün bu ifadeden ayrılamayan, tatlı ince bir ses, Çoban kızının sesi, aşağıda bir çarkının yanık nağmelerini cazip bir hususiyetle, ihtizazla terennüm eder durur:

Bazen bütün gün ancak birkaç kelime konuşarak, bu aşk cevelânlarından süzülüp gelmiş ateşin bir ifade halinde birkaç hitapla akşamı buluruz. Ben titreyerek, yanarak, ateş ve hayretim artarak kalbim onda, o kalbimde giderim. Fakat bu gidiş Öyle İzafî bir şey ki... Belki ben manzaralara nazaran bir yeden Öteye gidiyorum. Bu yanmış varlığımda bir ateş yakan nur halinde nazarlarının şûlesi benden bir an gitmez. Ben ne bir yerden bir yere gider, ne gelirim. Ayaklarım yerde değil, mekansız bir âlemde gezer, ki oraya akıl giremez, zan ve fikir yaklaşılamaz.

MAHFENİN TARİHİ

İlk defa mahfeye beni Can getirdi. Dolunay etrafın dikkatini celbetmemek için eve gelmeleri çekindiğinden, bu yamacın arkasındaki çoban evinin bir odacığında arasına buluşmaya karar vermiştik.

Evin sahibi ihtiyar, Dolunay'la alâkası olmayan iyi bir çobandır. Dolunay'ı ve beni seviyor. Bir de genç çapkın bir kızı var. Boş vakitlerinde yukarda halı dokur ve iş görürken tatlı ses ile şarkı söyler.

Evin aşağı kabileden birine ait oluşu ve Dolunay'ın burada o kadar tanınmayışı, iyi bir tesadüf oldu. Merdivenleri eski kildendir, fakat ne kadar güzeldir Dünya yüzünde hiçbir merdiven bunun kadar güzel ve kıymetli olabilir mi? Onlara hep yüzümü gözümü sürmek istiyorum.

Odanın penceresinde çiçeksiz saksılar durur, fakat dünyada bu saksılardaki güzellik hiçbir çiçekte bile yoktur...

Ben mahfeyi anlatmaktan âcizim. Dünya lisanlarının hiçbirinde, onu ifade edecek kuvvette bir kelime bulunmaz. İşte o güzel mahfede, geçende aşk andını yeniledik.

Ey aşkın ilâhı!

Sen kaynağını aç!

228 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Zira sen suyu kesersen kelimeler kısılır ve ölü kalır. Onlara sen kendi feyzinden ateş ve hayat ver ki, bu ruhta geçen âlemin, ne yakan bir kudret olduğunu anlatabileyim..,

Aşkınla ölü ve seninle diri olan bu kalbin aşkını söyleyebileyim!

Senin teshirinde olarak, kelimelerin zarfını yırtmanı,

Bu sineden taşan ateş ummanını dökmeni, diliyorum, Yoksa kimin ne haddine? Mahdut ve muayyen olan sözler, o bakâ kitabının bir harfini ifadeye kadir olamaz! Dudak ne kadar teşne olsa koca denizin suyunu içebilir mi?

YÜZÜK

Bana bir yüzük getirdi Bunun rengi bana sorularak tayin edildi. Can:

— Beyazmı, yoksa al mı olsun! dediği vakit, hemen:

— Al, koyu al olsun! demiştim. Gülün rengi, aşkının rengi gibi...

Yüzük geldi. Çok koyu bir yakut, etrafında da küçük parçacıklar var. Çok acele bir zamanda, Dolunay'ın hücrelerinde başkalarının içeriye girebileceği bir sırada kapı arkasında parmağıma takdı.

Artık aşk gülünün alını anarak parmağımdaki yakutu öpüyordum

Her an değişen, koyulaşıp bir az pembeleşen garib bir rengi var. Aşkım gibi garib ve akla uymayan bir yakut..

Güneşin alçaldığı vakitler, mahzun kalbimle beraber, tıpkı getirdiği gül gibi koyu bir kor halini alıyor. Sonra sabahları şafak rengi, öğle vakti yeni tutuşan, açık ateş rengi, onu beklerken ateş saçan kalbim gibi...

İstiyorum ki beni bu mukaddes yüzükle beraber gömsünler.....

MAHFENİN YOLLARINDA

Ekseri akşamlar mahfeden dönerken Mabedin avlusundan geçiyoruz. O Önde, ben arkada, bazen ben önde buraya kadar gelip kapıda buluşuyoruz.

Dış kapıdan girince taşlık geniş bir avlu... Sonra merdivenle çıkılınca, sokağa açılan bir demir kapı daha var. Bunu bazen yaramaz çocukların gürültüsünden bıkarak kapatıyorlar. O vakit mabedin kandilcisi, o bulunmazsa karısı gelip bize kapıyı açıyor, geçiyoruz ve yolu mümkün olduğu kadar uzatarak arka yollardan gül bahçelerinden, bağ yollarından dolaşıyoruz.

Yolda bir avuç dan için gül ve amber satan çıplak çocuklar görüyoruz. Onlara cebimde boncuk götürüyorum ve odamızı süslemek için gül alıyorum.

Oh, benim gıdam, Dolunay'ın aşkı... Ben bu tabiattan, bu dünyanın su ve gıdalarından yiyip içmiyorum. Beni, onun aşkının zevk ve neş'esi, hayalinin tesiri aşkı besliyor. Onunla buluştuğum günleri, birbirine bağlayarak yaşıyorum. Onu görüyorum, onun sesini duyuyorum ve bütün vücudumda yalnız onu yaşıyorum.

MABEDİN KAPISI

Geçen akşam mabedin avlusundan geçerken iç kapıyı kapalı bulduk. Orada yün eğiren sevimli yüzlü şişman kadıncağız yana yakıla çocuklardan şikâyet etti.

— Duvarları kirletiyorlar, çamurla resim yapıyorlar, hurmaların tepesine tırmanıp külâh yapmak için yaprakları yoluyorlar; diye yanıp yakılıyordu.

Bu kadının garib bir hali vardır. Dolunay'a fevkalâde hürmet eder. Her akşam biz gelirken Han geçiyormuş gibi oturduğu yerden hürmetle kalkar, ellerini kavuşturur başını eğer. Dolunay!

— Nasılsın kadınım? diye sorar.

— Sayenizde iyiyiz, yün büküyoruz! diye her akşam tebessümle aynı cevabı verir. Bu, (sayenizde) tabirini kullanması pek hoşuma gider.

Kadıncağız gene koşup kapıyı açtı. Fakat bu kapının büsbütün kapanması endişesiyle:

— Dolunay, bu kapının kapanmasını istemiyorum., ben buradan geçmek isterim ! dedim.

Dolunay, bütün arzularını yapmaya alıştırdığı Ayçasına:

—Peki güzelim kapanmasın! diye cevap verdi. Bir akşam geçerken kapı gene kapalı idi ve yün eviren kadın da meydanda yoktu Canım sıkılarak ittim, açılmadı, ikimiz

232 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

de durduk. Bakınırken, kapı büyük bir gürültü ile ve süratle iki tarafa açıldı. Demir kanatları duvara çarptı. Kim açtı, diye etrafa bakındım. Ne önünde ne arkasında kimseler yoktu; ağır sürgü iki tarafa sallanıyordu.

Anladım ki bu kapı arzuları daha arzu haline gelmeden zuhur bulan, Dolunay'ın zevki, neşesi, sevgilisi Ayça için açılmıştı.

ZEYTİNLİK ÇEŞMESİ

Bugün onunla Zeytinlik çeşmesine gittik. Sabahleyin erkenden kalkarak hazırlandım. O, nehrin karşı tarafında beni öğle vakti bekleyecekti. Fakat çıkacağım sırada Yıldız beni görmeye geldi. Ona bir his vermemek için bırakıp çıkamadım. Yıldız ancak öğleden sonra gitti. Geç kalmıştım. Hemen hazırlandım, koşa koşa nehrin üstündeki köprüyü geçtim

Dolunay orada, hiç yorgunluk göstermeden gülümseyerek beni bekliyordu. Biraz ötede kamış araba hazırdı.. Bindik, adar yürüyünce:

— Niçin geç kaldın.? diye sordu. Anlattım. Hiç yorulmamış görünmesi beni pek mütessir etmişti.

— Kendime, Kimi bekliyorsun? diye sordum, sonra gene kendim cevap verdim:

Sevgilimi! dedim, diye bekleyişini anlatıyordu. Onu bu kadar beklettiğim için ne kadar üzüldüm.

Benim nazlı Dolunay'ım öyle zahmetlere alışık değil ki...

Kamış arabanın içinde ilk aşk gecesini hatırlıyordum. O gece gitmek için beni davet ettiği Zeytinlik çeşme tepesi, şimdi yukarlarda idi. Açık yeşil zeytinlerin arasında gittikçe bize yaklaşıyordu Fakat düşündüm de, o ilk gece nerede, bu hal nerede? O vakit ancak uzaklardan aşkın bir şeraresini görmüştüm. Şimdi ise o şerarenin

234 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

içinde, o şeraresini gördüğüm yangının içindeyim. Ona;

— Bak Dolunay, şu etraftaki eflâtun çiçekler ne güzel! dedim.

— Ah sen daha güzelsin sevgilim! Diye cevap verdi.

— Şu sürüyü gördün mü, bak ne hoş! Dedim.

— Ah sen hepsinden güzelsin! Dedi.

Yanan ruhuma hayat veren sesi ile bana böyle diyordu. O güzel gözler, bütün çiçekleri, bütün renkleri, ayı, güneşi, kâinatı bende görmek isteyen bir aşkla ruhuma in'itaf [İki kat olma, bükülme, katlanma. * Bir tarafa dönme, temâyül. Meyletme] ediyor, ısrarla bakan, hüviyetimi eriten bu nazarlar, bütün tahammülümü bitiriyor, bütün vücudumun şeklinden çıkıp onun bu nur saçan vücuduna karışmak için yanıyordum.

Elleri ile yüzümü tutup kendi gözlerine çevirerek sordu:

— Evvelce benden niçin o kadar kaçtın Ayçam,, Ben sana sanki ne yaptım?

— Bana mı? Bilmediğin bir şey yaptın, dedim.

Gülerek;

— Bilmediğin bir şey! Fakat aşk görüldüğü gibi korkunç değilmiş ve aşk avcısı vefakârmış, değil mi? diyordu.

Cevabımı beklemeden o taşkın hassasiyeti, bütün bir aşk kesilerek söylüyor:

— Aşk tıpkı uzaktan bir ateşe benzer. Fakat içine girilince bir bahar âlemi? bir gül bağçesi gibi ko kulu ve lâtif... Ayçam gördün ya aşksız hayat ölüm, hayat ise aşkmış değil mi? Bak güzelim bütün bu gökler, bu güneş, bu toprak, bu dünyada her zerre, ama her zerre bu aşkın ateşinden karasız, o güneşin nurları aydınlığına batmıştır Senin ruhundaki aşk, ölmüş vücutları diriltiren kuvvet, mihneti insana zevk eden sırdır!

Başka, ondan başka her şey gölge ve hayaldir ; yerde, toprakta sürünme can çekişmedir.

Zeytinleri geçince yüksek bir setin üstünden akan çeşme görüldü. Araba yavaşça durdu. Oradaki toprak tasta su içtik Dolunay evvelâ bana içirdi, sonra da kendi iki yudum içti. Ne garib... bu yol sanki benim kaç defa geçtiğim yol değilmiş gibi bana başka bir âlemin yolu oluverdi., onunla beraber olduğun için... Ve o çeşme bir anda ilana bir aşk çeşmesi haline girdi. onunla beraber suyundan içtiğim için..

Şimdi o akan sular ebedileşti., o bastığım topraklar artık mukaddes bir kıt'anın toprakları oldu.... O çeşme bir başka cihanda, benim gönlümün âleminde ne feyizdar, ne mübarek bir cuşişle kaynıyor, şifa ve hayat saçıyor..

Dönüşte beni garkı söyleye söyleye getirdi. O ses, dünyada aşkın sesi, ruh ve can âleminin ilâhı musikisidir.

Şunu söylüyordum

Şarabın sarhoşluğu bir baş ağrısı bırakmakla geçer

236 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

gider. Ama aşkın sarhoşluğu, visalin, aşkın yâdındır, zevkidir ve o, kıyamet geçer de gene baki kalır.

Dudaklarım kulağıma yaklaştırdı öyle söylüyordu. Ve ben, bu ses canıma ve bütün tenime sirayet ettikçe bir ruh, aşk kesiliyordum. Ve kalbimde yanık bir şerhaya benzer bir ateşin sinsim duyuyordum. Hem yakan, hem şifa veren ilâhî ses!

İBADET

Mahfede bana:

— Ayçam sonbaharın serinliğinden korkarım, kendini kuru, çıkarken yakarı iyice ört! diyordu.

Dışarıda yerlere baktım, sahiden yapraklar dökülmüş sonbahar gelmiş,. fakat ancak sarı yapraklarla gelen bir isimden ibaret...

Gönlümde açan ateş gülünün al rengine karşı ebedî aşk bülbüllerinin nağmesi, siyah gecelerde bile gözlerime şule saçan sevda mehtabları var...

Aşkın bu ateşin ufuklarında bir ebedî bahar açtı.. Artık mevsimlerin, gün ve gecelerin kaydından kurtulduk...

Yeni bir tarla alan ev sahibi ve kızı, bize bugün tatlı ve şarap getirdiler. Ben tatlı yedim, Dolunay şarap içti. Onlar gidip te yalnız kalınca bana daha yaklaştı, ellerimi tuttu. Gözlerinde gene güneşler, sesinde o anlatılmaz ilâhî tesir vardı;

— **Ayça, bu vücudun hiçbir noktası, hiçbir zerresi yok ki onda Dolunay bulunmasın!** dedi,.

Gene bir ilâhî sarhoşluk ruhumu kapladı. Gözlerimden yaşlar aktığını duydum. Dolunay, derin bir şefkatle ve kendi eliyle bunları sildi .

Akşam mahfe dönüşü, Ziggorata yaklaşırken elimi tuttu:

238 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

- Ayça, haydi mabede gidelim.
- Orada ne yapalım?
- **Ruhlarımızda görünen Allaha tapalım!** dedL

İçeri girdik. Hademe bir köşeye dayanmış duruyordu Rahip kürsüde yüksek sesle ve makamla dua kitabından bir parça okuyordu. Küçük bir çocuk ta ince sesi ile bazı parçaları beraber söylüyordu. Bütün mumlar yanmış, dışarı avluya kadar her taraf aydınlanmıştı. Fakat içeride kimse yoktu. Dolunay, hademeye:

- Hiç kimse yok mu? dedi. Hademe, kızgın kızgın:
- Hayır, hiç kimse gelmiyor, diye cevap verdi.

Rahibin dünyadan haberi yoktu. Bir müddet kapıda durduk, usulca gözlerime bakarak:

- **Ayça, sen benim aşk konçemsin, sen benim bir müddet için kaybetmiş te bulmuşumsun! Sen benim aşkımsın!** dedi.

Mumların aksi içinde ellerimi bağladım, o da bağladı.

Ben, onun gözlerinde aşkımın hayaline ve o benim çehremde yanan aşkının aksine hayran böyle bir müddet istiğrak içinde kaldık.

- Ayça, sen benim nemsin! dedi.

Ve cevabı gene kendi verdi:

- Dolunay'la hesabı, kesilmeyecek ve ona karşı aşkı

ezelî olan Ayça! dedi.

— Haydi çıkalım, diyerek, gözlerimde aşkının şulesi, canımda hayalinin ziya ve nuru... Çıktık. .

BİR HATIRA

Şimdi hatırıma ne geldi?

Bir sonbahardı. Cenub kabilelerini yenmiştik. Ben de o gün vadiye dökülen coşkun halka karışmıştım...,

İşte o günün akşamı, eve döndüğüm vakit Dolunay'ı orada buldum, Can'ı görmeye gelmişti. Nereden geldiğimi, ne yaptığımı sordu:

— Çok kalabalıktı, geçecek yol yoktu, o kadar pişman oldum ki.. Hep beni itiyorlardı, hava da soğuk, üşüdüm! diye anlattım.,

— Ah canım, sana yazık! dedi, keşke bana gelseydin, evde yapıyalnızdım Gelseydin seni odamda kürkümün içinde sarar ısıtırdım!

içinde neş'eler ve hülyalar titreyen gözlerimi göstermemek için önüme baktım.

Odada onu yapıyalnız görmek, hele kürkünün içinde onun kadir varlığım duya duya geçirilecek bir an, benim bütün varlığımı yakan bir hayal olmuştu Günlerce bu hayalin titreyişi içinde bütün benliğim sarhoş olarak bunu düşündüm. Onun kürkünün yumuşaklığı içinde, onun hararetiyle bu kadar yakından temas etmek, Bu ne inanılmaz, rüyaya benzer bir zevkti! Aradan günler ve onun ateş gül ile gelmesi ile başlayan aylar geçti.

Dün gece gene buluşmuştuk ve o zamandan beri.. hâlâ,

Aşk 241

yanan hüviyetimde bir izi kalan bu hatıranın ateşiyle bu serin gecede onun kürkünün yumuşak tüyleri içine ellerimi soktum. O, başımı hayalimden, ateşin bir temasla göğsüne çekti,. Bu kürkün ilâhı, maddî olmaktan uzak, anlatılmaz tatlı ateşi içine sokulup kayboldum.

O saadeti, o rüya olan saadeti, ateşin ve ilâhî, hakikatin, de verasında bir âlem içinde tadyordum.. Zaten artık her arzum, beni yakan bir tufan içinde varlığımı yıkarasına, beni istilâ ediyor. Bir yudum dedikçe deryalar dökülüyor!..

**

Bu günlerde Ünal, Dolunay'ın etrafında fazlaca, dolaşıyor Beş gün ne mukaddes odada., ne bizde, nede mahfede buluşmadık.

Yalnız ben akşam vakitleri yarı karanlıkta aşk mağarasının o kadar sevdiğim yolunda dolaştım. Bazı akşamlar daha çok yaklaştım. Bazen Dolunay'ın hücrelerinde yanan ışığı, sarmaşıklı kapının aralarından gözlemeye çalıştım. Yalnız bir kere sesinden o kadar çok hoşlandığım çanın ipini çektim.

Dolunayla Suna'mın yanında iki kerre buluştuk, biri gündüz, biri de gece.,. Ama bu iki buluşma da pek az sürdü. Dolunay'ın hücrelerinde Suna ile beraber geçen bir saatlik bir görüşme,..

Suna ne kadar saf.,. Bu safiyetle bir azda zekâsı olaydı, İnsan bu eksikliği her vakit duyuyor. Dolunayla

242 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

aralarında karlı dağlar, yahut ateşten nehirler olmakla beraber, gene ona bir hürmet duyuyorum. Çünkü Dolunay'a bakıyor, onun istirahatini temin ediyor. Ona maddeten de olsa hayatta en yakın kadın... Tabîî Ayçamdan sonra...

Hattâ bu beş gün içinde bir akşam bana geldiği vakit duyduğum teessürü hiç unutmam. Bize gelmişti. Onu heyecan ve memnuniyetle Can'ın odasına almıştım. Yanına oturdum, ellerini tuttum. Bugün Dolunay'la en yakın ve ona en taze temas etmiş bu ellerdi.. Onlara en mukaddes ve sevgili şey, diye bakıyordum. Suna'ya hiç bu kadar sokulmamış, bu kadar yaklaşmamıştım. Dolunay bana onunla amber çiçeği yollamıştı. Bir abla gibi, fakat pek sokulamayan bir abla gibi beni sevmeye çalışan Suna, bunları, safiyetle verdi... Birkaç dakika çocuk ifadesiyle bir alay olmayacak şeyden bahsettikten sonra, aynı safiyetle Dolunay'ın yalnız olduğunu söyleyerek gitti...

**

ÖLÜMDEN SONRA HAYAT

Diyorlar ki, ben hasta imişim. Halbuki ben, ruhumda hiç ıstırap duymuyorum. Vücudum ateş içinde imiş. Bilmem neden bu ateşi hissetmiyorum. Bana ilâç yapmak için getirilen en tecrübeli ihtiyar hekimin merakına gülüyorum. Benim ölmemden korkuyorlar., Ölüm, bir vehim... Ben ona inanamıyorum ki., . Dolunay bana ateş gülü getirdiğinden beri, o, bir hayal oldu.. Saçlarımın sapsap yatağımın örtülerinde kalışını bağımın âdeta açık kaldığını, ellerimin sapsarı olduğunu ve çok inceldiğini hissediyorum. Ayağa kalkmak isterken, düştüğümü, titrediğimi görüyorum.

Bazen beni yoklamaya gelen dostlarımın gözlerinde yaş, ferah görünmek isteyen mütebessim yüzlerinde ara sıra bir hüznün seziyorum, onlara gülüyorum. Neden korkuyorlar? Ben hiçbir hisle, bir alâka ile bağlı değilim...

Yalnız bu vücut mukaddes... Bu ince elleri o tuttu. Bu damarlardan maddi kan gitti, yalnız aşkın kudreti onu yaşatıyor. Bu saçlar, vücudu saran, ruhtan gelen aşk alevlerine tahammül edemeyip yandı. Bu solan çehre, bu vücut, baştan ayağa mukaddes. Ona temas etti, onun aşkı ile ruh, can kesildi...

Ölüm, bu vücuttan ne uzak! Bu vücut ebedi oldu, ebedîlerin ufkuna karıştı. Merhamet etmeyiniz, onu takdis ediniz . . . Bu sapsarı yanmış vücudu yaşatan yalnız aşk... O nasıl söner de toprak olur?.

244 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Cisimle aşk öyle imtizaç etti ki, o mu vücut vücut mu aşk belli değil...

Oh, ne ebedî ziyalar ne ilâhî kanılmaz kokular içindeyim!.. Aşk nasıl fena bulur? Ben solmayan şafaklar yüzünde Dolunayım çehresi parlayan mehtablar görüyorum. Gülden kokulu, yıldızdan parlak, bahardan taze, nurdan aydınlık aşk melekleri etrafımda... Bana, içinde Dolunay'ın sözleri, bakışları ateşlenen güller koklatıyorlar. Onun kokusuna benzeyen amberler, aşkından kokulanmış zünbüllerle yatağımı örtüyor, beni oyalıyorlar... Konuşmak, söylemek için kuvvetim yok,.. Dolunay'ın aşkının zezemelerini [nağme hoş ses] dinlemekten bir zerrrem kendinde değil...

Bu sabah aynayı elime alıp baktım; gözlerimin ta içine baktım. Ne kadar da değişmişim... Yemin ederim bu gözlerin içinde Dolunay var: Bütün bu solmuş çehrede yalnız aşkın rengi, onun verdiği kudret yaşıyor.

**

Dolunay hemen her gün geliyor Gelmediği zamanlar sorduruyor. Bugün Can :

— Dolunay çok üzülüyor! dedi.

O, her an etrafımda. Hem vücudumda, ruhumda... Bir an beni bırakmadığını, beni aradığını, beni gözleriyle gıdalandırdığını hissediyorum... Zaten onu bir nefes görmesem vücudumdaki hayat bir anda solar, biterdi ve işte bana ölüm bu olurdu!

Geldiği vakitler yatağımın içine girip oturuyor. Can, Dolunay'ın sıhhatini düşünerek bana sokulduğunu istemiyor ama, o dinlemiyor.

Bana hergün çiçek, kaymak, bal yolluyor... Ve, buğday sapı kadar incecik kesilmiş, bükülmüş papirüslere yazılmış mektuplar da yolluyor. Bu sabahkinde: Benim bir tanem! Benim için vücuduna iyi bak.. Benim zevkim, neş'em! diyordu..

Dolunay'ın böyle dediği Ayça, dünyanın hiç görmediği, göremeyeceği bir âna erdi...

**

Bugün gene hekim geldi. Bu, rahib Tarkom'a herkes çok ehemmiyet verdiği halde, benim hiç ehemmiyet vermeyişim biraz ona tuhaf göründü zannederim, kendisi ile arkadaşça konuşan ve düşüncelerinin daha yükseğini duymuş görünen bir küçük kızın bu seziş cür'eti epey de hoşuna gitti iyi kalbli ve zekî bir adam.. Ayça, Dolunay'ın Ayçasıdır; o neler bilir. Tarkom kim oluyor? Dolunay, Ayçaya kimsenin bilmediği bilgiyi öğretmiş, aşılamaştır. Öyle bir bilgi ki, bütün rahiplerin, hekimlerin, bütün Kalam'ın, dünyanın duygu ve bilgisi onun içindedir.

O da biliyor ki Ziggorat'ın duvarlarında asılı lâvhalarda, bu hâlin devası olabilecek bir ilâç yazılı değildir... Ne kökler, ne kaynamış nebatlar bana hayat veremez... benim ilâcım gene kendi derdimdedir. Uluand'ın hatırı için gelen ihtiyar Tarkom, Ziggorat'ın rasad kulesinde

246 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

neler gördüğünü, ayın bugünlerdeki vaziyetine bakılırsa bereket senesi olacağını söylerken, hakikaten pek mühim görünüyordu.

Tarkom, Can'a bunları anlatıyor ve arasına çıplak başını kaldırarak bana merhamet ve şefkatle bakıyordu. Üstündeki ağır elbise her halde pek pahalıydı; ama bence ne kadar güzel olsa bir kıymeti yok.. Dünyada en güzel elbise Dolunay'ın gül rengi abasıdır.

Bugün Suna da geldi ve Dolunay'ın tarafından bal getirdi. Çocukça ifadesi ile şuradan buradan konuştu. Baktım da sevimli kahve rengi gözleri, düz hatları, kumral dalgalı saçları, yuvarlak vücuduyla pek âlâ güzelce bir kadın... Fakat nerede Dolunay, nerede o...

Bu mukayeseyi yaptıktan sonra, Dolunay'ın ona olan muamelesini ve ona aşkın haricinde de olsa, hiç kimsenin gösteremeyeceği vefa ve alâkayı düşündüm. İşte Dolunay'ın fevkalâdeliklerinden biri daha,.. Ne ihtiras ne zevk, ne aşk için değil... Fakat yalnız kalbden gelen bir insan sevgisi ile Suna'yı hakikî bir alâka ile düşünür. Sıhhatini, rahatını, üzülmemesini mümkün olduğu kadar temin eder.

Zaten onda bu insan sevgisi, kalbinin, titreyen o hassas şefkati nihayetsizdir. Hatta kendisine gece ile gündüz kadar muhalefet eden insanlara da böyledir.

**

Bu üç geceyi takip eden günlerde hep hasta idim Fakat

ne garib bir hastalık.. Hiçbir yerimde acı duymadan, garib bir zaaf,.. Titriyor, yanıyorum... Fakat bu ateşten şikâyet etmiyorum. Yataktan kalkacak kuvvetim yok.. Can'ın telâşından bende bir değişiklik olduğunu anlıyorum...

Dolunay, bu akşam geldi. Yatağımın yanına sokulmuştu Güzel yüzünde onu daha manevileştiren bir hüçün vardı.

— Ayçam, dedi. Dün gece düşündüm: Eğer o giderse, yapamayacağım dedim. Allah korusun, eğer öyle bir şey olsa, bir daha ben artık onun odasına gidemem Sonra hayır, hayır, giderim, dedim...

Giderim, fakat odaya kimseyi sokmam Hele onun istemediklerini hiç sokmam. Saksısının içindeki düğmesine — kopmuş düğmem — saksılarına kuğularına bakarım, Coşkun'u alır götürürüm; sonra onunla gezdiğimiz yerlere gider, ziyaret ederim. Onun yerine kimseyi koymam! Ben onsuz yapamayacağım! dedim.

Ayçam gammazlık ediyorum, senin için düşündüklerimi söylüyorum içimde bir şey tutamam ki güzelim! sakın, sakın sen hasta olma benim sevgilim! O vücut benim,, benim için bak, benim için sev onu!

Ve eğiliyordu. Sesinde bana heyecan veren bir titreme, gözlerinin içinde hiç görmediğim bir nem vardı.

Bu zevk ve aşk dolu, aşk gecelerinin kokusu sinmiş odada, onun elleri yüzümde...

— Ben de söyleyeyim... Dedim.

248 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bu hafta bakalım onunla kalabilecek miyim diye düşünmüştüm. **Eğer ben gidersem o aşkını başka bir vücutta toplar.,.**

Ya rabbi ölmek İstemiyorum, onun bulunduğu dünyadan, ayrılmak istemiyorum! diye yalvardım!

Bunları söylerken ağlamamaya çalışıyordum. O, öyle bir bakışla yüzüme baktı ki, bu nazarların içinde her şey vardı.

— Nasıl öyle düşünebildin Ayça, Nasıl ?.. Bana zulüm ediyorsun sen! dedi. O vakit:

— İlk sözü şaka söyledim, anlamadın mı? Yalnız, dua doğru... Şaka Dolunay... zaten öyle düşünmeye kendim tahammül edebilir miyim? dedim.

Ama, sahiden şaka idi...

Can da bu aralık odaya girmişti,. Dolunay bana iyi bakması için Can'a tembih etti. Zaten güzel Can'ım beni bir an bırakmıyor ki...

Bu akşam Dolunay'ın kalma gecesi değildi, erken gitti. Bana kendi eliyle kaymak getirip bırakmıştı. Can:

— Dolunay hiç kimseye yapmadığı şeyleri sana yapıyor! diyordu.

Ah şu Can'ın varlığından eser bırakmayan ateşte hayranım! Ona benzemeyi ne kadar isterdim

Dolunay yüzümü Cana benzetir.

**

Can ve Tuğ yanımdalar. İnanılmaz bir şefkatle bana bakan Can, Dolunayla bulduğumuzdan beri ne kadar değişti, Onda ömrümde görmediğim bir şefkat ve sevgiyi görüyorum. Bana bir çocuk gibi bakıyor, kahvaltımı eliyle yediriyor, yatağımda üzerimi, örtüyor, saçlarımı tarıyor, geceleri beni uyanık bekliyor, gözleri hep gözlerimin içinde...

Ah, o siyah güzel gözleri ne kadar severim ve onlara ne kadar zalim vardın Ben bunların ne kadar hasret ve İstirabım çektim,.. Dolunay'dan uzak olduğum zamanlar, Can da benden uzaktı. Fakat Can, mahrum ettiği şefkati, şimdi taşa taşa verdi... Taşan, ruhu saran, dolduran bir şefkat... Ve ben bu sevgiyi, bu ihtimamı hiç yadırgamıyorum. Sanki hep böyle, bu sevgi ve nihayetsiz şefkat havası içinde doğmuşum gibi... Halbuki bu muhabbet havasını ben ne kadar aramıştım...

O eski âlem silindi, yok oldu, değil mi? Mübhem, içinde hiç bir arzu, bir meyil seçilemeyen yekpare bir rüya, bir sis oldu, gitti...

Şimdi Dolunay'ın bulunduğu, Dolunay'ın yaşadığı ve her şeyin, içinde gark olduğu bir can âlemi... yalnız kalb, yalnız gönül ve yalnız tükenmek, durmak bilmeyen bir kalb atışı, bir his ve aşk âlemi...

**

Bir odada Canla beraber ikimizin yatağı... Her an

250 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

beraberiz. Tuğ bitişik odada.. Çağırmanınca gelmiyor.. Bütün işlerimi Can kendi yapıyor ve ne garib bir haldeyim... kayıtları zaman, mesafe mekân olan bir yerde yaşamıyorum.

Aldığım nefesleri aşk havasından çekiyor gibiyim. Ve bu tenden ibaret olan vücut değişip, bana bir başka vücut geliyor...

Sabahleyin geçen bir vak'ayı hatırlamak için zihnimi yoruyorum, hatırlamıyorum. Her an yeni doğmuş gibiyim..

Şimdi Can'la konuşuyorduk. Bir iki gündür iyice olduğum için sabahları gezinti yapmıyoruz.

— Bu sabah gezinti yapmadık, dedim.

Halbuki gezmişiz ve hatta Dolunay için çiçek bile toplamışım. Can bunları gösterdi.

Dolunaya çiçek topladığımı hatırlıyorum Yalnız nerede ve ne vakit. bunu bilemiyorum

Sonra da demişim ki:

— Tuğ bu gün bir yere gitse... Dolunay gelecek!

Sade Dolunay'ın geleceğini biliyorum, başka bir şey hatırlamıyorum

Bu akşam Dolunay gelecek! .

**

Oh, iktidarım olsa da yazabilsem, anlatabilsem! Dolunay, Dolunay'ım geldi Ve geceyi bir odada geçirdik Üçümüz bir odada...

Ellerimi tutuşu, yüzüme bakışı ne kadar heyecanlı ve ebedî aşkla dolu idi.

İki tekerlikli kamış araba ile bağlara kadar gittik.

— Bu araba Dolunay'ın talebesi (Güngör'ün) arabasıdır.

— Bu yolun ebedî olmasını ne kadar isterdim. Ellerim avucunda, eli omuzumda. Ne kadar mes'udum. Ne saadet! tahayyülünden çok, deniz gibi, tatlı bir tufan gibi. Anlatamıyorum, söyleyemiyorum.

Gezintiden sonra yemeği karşı karşıya bir mumun ışığında yalnız yedik. Bana kendi eliyle balık ve şarab verdi. Bu yemekte ye şarabtaki lezzet nedir? Bu titreyen ışık ne güzel, ne güzel!. Karşı karşıya birbirinden tutuşan iki ışık gibi idik.

Gece yatmak vakti gelince, bu bir mes'ele oldu. Dolunay:

— Üçümüz de bir odada yatalım, diyordu. Ve böyle de oldu.

Can ve ben yataklarımızda.. Dolunay sedirin üstünde yatmak istedi. Dizlerinin altına minder ve post koyduk; sedir kısa geliyordu. Üzerine benim şalım, benim örtümü örttü. Ben de kendi yatağımda..

Fakat yarı dalgın, yarı uyanık Hep bir ateşe benzeyen

252 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

uykumun arasında onu duyarak, onun aşkıyla yanarak.

**

Dolunay bu sabah gene arabayı yollamış,. Can'la beraber, Dolunay'la gittiğimiz bağa gittik, derenin, kenarına oturduk.

**Kumların üzerinde billur sular hâlâ onu tesbih ediyor
Bu billûr suların ne gizli, ne esrarlı anlatışı var! Anlatıyor,
fısıldıyor, bu gümüş ışıklar diyor ki: Ayça ve Dolunay,
benim sinemde bir an geçirdiler O ilâhî aşk anına
şahidim Neydi o güzellik, o tecellî!**

Ayça ve Dolunay teptenha gezdiler. Dolunay aşkına dedi ki;

Ayça, sevgilim, sen benim ruhumsun! Sular bu sözü ne kadar tekrar etti! Söyledi, söyledi, kanmadı Ben ağladım, o söyledi!

Bugün eski dostlarımdan biri geldi, kendisini tanıdım. Fakat bir şey bulup konuşamadım Lisanını unutan insanlar gibiyim, Bildiklerimin hepsini unuttum , Halbuki Dolunay'ı sorsa, ben ona neler derdim!

Benim için neler hissetti bilmem, Ne derse desin, onun zannından ben ne kadar başkayım! Ellerime baktı, yüzüme baktı, ne bozulmuş der gibi;

— Ne zayıflamışsın! dedi.

— Ne derse desin! Bir defa, her halde çok güzelim..., Çünkü Dolunay'ın aşkı ile doluyum. Ona bakan

gözlerimde kimsesin erişemeyeceği ilâhı bir aydınlık var.
Bütün vücudumdan ateş, aşk taşıyor.

Ey aşk! Ben diyemem sen de. Nefesimin lisanı, kelimeler,
bunu ifadeye kadir değildir, sen söyle!

**Aşkın sakisi ateş, mey ateş, kadeh ateş, tutan eller, içen
ruh ateş! Bunu, hangi dil söyler, hangi kalem çizer?**

**

Günden güne dizlerime derman, vücuduma kuvvet
geldiğini hissediyorum. Bu kuvvetin menbaı yalnız
Dolunay'ın aşkı...

Bugün dolabımı açtım. Burada üstüste konmuş hurma
lifinden türlü güzel şekillerde Örülmüş bir alay kutu
vardır. Bunların hepsi, Dolunay'ın Can'la bana gönderdiği
kutular..

Üstünde iki çocuk başı İşlenmiş kapağı açtım Burada
solgun pembe bir entarinin parçaları vardı. Bu,
Dolunay'ın ilk geldiği günler giydiğim küçük pembe
güllü entarinin parçalarıdır. En güzel kutulardan birine
koymuştum. Bunu dudaklarıma, gözlerime sürdüm.

Bir başkasını alıyorum. Bunun da üzerinde, elindeki
çiçeğe konmak isteyen. arıdan korkan çocuk geleli var.
Ne kadar da güzeldir! Bir bez içinde iki dal parçası..
Dolunay'a Uluand'ın bahçesinde gezerken koparmıştım.
Dalın bir parçası kırılmış,..

Kumlar üstüne bir manzara işlenmiş bir başkasında,

254 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

çiçekler.. Dolunay'ın bana gönderdiği çiçekler.. Ellerimi sürdükçe yanıyorum. Gözlerimle bakmaya tahammül edemiyorum. Dolunay'ın elleri değmiş çiçekler... .

Ötekinde, kabarmış kırmızı ibikli bir hindi.. Mahfede değiştiğimiz kalemlerden, benimki.. Onun elinde yıpranmış, cilâsı yer yer güzel avuçlarında erimiş kalemler...

Bir vakitler onun isteyip te benim vermediğim ve göğsümde taşıdığım yürek..

Yığın yığın, renk renk mendiller.. Onun verdiği, her birinde bir ilâhî anın ateşi sinmiş mendiller... Ve aralarında onun nefesi kokan, onun aşkının ateşin gülüne benzer bir gülün yaprakları...

Bu, incecik tahtadan yapılmış küçük merdivenciği küçük odada beraber yaptığımızı şimdiki gibi aydınlık görüyorum.

Ellerini, iki cihan olan, kalbimi yakan bu elleri bana uzatarak merdivenin nasıl yapıldığını, aşkı öğretir gibi bin tatlı sihirle Öğretmiş ve onu ikimizin elleri bir anda yapmıştı. Rengi, yandığım ateş gibi al.. O da bu kavrulmuş ten gibi hırpalanmış, örselenmiş...

Yanında iç içe, sarhoş ellerin sardığı, mest bir anın ilâhî eserinden bir kaç damla... Dolunay'ın gül kokan nefesine değmiş ve hâla yakan, bayıltan bir hafif kokunun gönlüme ateş saçtığı mendil... Dağılan ve her ânında perişan olan, akıl kaydının yandığı bu anlar.. Nasıl

bunları sakladığımı bilmiyorum.

Bir ince deri parçacığı üstünde onun yazısıyla, harfleri ateşten dağılmış bir hitab:

Benim emek mecmuam!

Bir başkasında yalnız isim, yazıla... kim bilir hangi mektubun içinden çıkarılmış..

Onunla gezerken kopardığım âl yabani lâlecik.. Rengi, ateşi gitmeden, ince sapı nazik yaprakları tatlı bir devirle bükülüp kalmış...

Üstünde koyu pembe güllerin arasında tatlı mor üzümle dokunmuş bal rengi örtünün üzerinde bunları açtım., hiçkırı hiçkırı ağlayarak ellerimi yakan bu alev ve ateş güzellikleri tutamıyorum.

Bu örtü.. Oturmaya kıyamadığım o sedirin üzerinde iken, Dolunay benim göğsümde ona yolladığım zünbülleri koklamıştı...

Daha bir alay ucu yanmış, ucu bir aşk gecesinde yanıp ,erimiş yarım mumlar. ve çiçek parçaları.. O gecelerin hararetinden yanmış çiçekler.

Mini mini bir al bohçacığın içinde Dolunay'ın bir tel parlak, yumuşak saçı...

Bunlar ne kadar çok ve ben bu ateş güzelliklerle ne kadar zenginim... Her zerremde aşkın bin âlem değen bir canlı ve kanlı eseri... Saçlarım kadar, onun gül nefesleri sinmiş, onun avuçlarında yanmış saçlarım kadar çok.. ,

256 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

ve taşkın!

O ne verdiyse bana böyle coşkun verdi.

SEVDA CENNETİ

İncili bahçe, yollarında..

Dolunay ne vakittir hava değiştirmemi istiyordu Tuğ uzun zamandan beri Hakanın arazisinin sınırların da gayet lâtif ve vasi bir ağaçlığın arasında münzevî bir hücrecikten bahsederdi, Tuğ oradaki bekçinin ailesile zaten tanışiyordu.

İşte Dolunay beni oraya götürmek istiyordu.

Evvela Canla Tuğ bir az eşya alarak gittiler. Beni de Dolunay götürecekti Gerçi artık hastalığım Dolunay'ın aşkından hayat emerek geçip gitmişti Fakat Dolunay beni hâlâ bir az zaîf gördüğü için bu ihtiyata lüzum görüyordu.

**

Gene eriyen maddiyedm.de güneş gibi yanan o, yanımda... Gene vücutların temasını geçen bir ateşle yanıyordum Vücudumun ona teması, içimde ona karışmak arzusunu büsbütün alevlendiren bir şiddetle artıyor, gözlerindeki ateşten onun hüviyetine dalmak için titriyordum. Parlayan yanaklarında göz alan bir aşk ziyası... Kaşlarında bütün varlığı yakan bir kudret var...

Bana eğilerek;

— Bilir misin güzelim... **Şu kısa aşk hayatımız içinde biz seninle beş yüz yıllık aşk hayatı yaşadık.**

258 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Beş yüz yıl mı? dedim. Hayır, hayır... Beş yüz de, beş bin de bir aded. Aşkın bir anma karşı, yüz binlerce yılın ne hükmü olur?

Ah bu anlar... Bu her biri bir ebediyet olan aşk anları... Kaç kere taşan ruhum, kalbimi varıp çıkacak gibi oldu. Kaç kere bin ölümlle ölüp dirildim Bu vücudun içinde kopan aşk kıyametlerine karşı, zahirî ölümün şiddet ve manası ne kadar sönük kalıyor!

Bizi götüren Güngör'ün arabası, alçak kum tepelerini, seyrek hurma ağaçlarını takib eden bir yoldan sonra, iki tarafı çiçekler ve bunların arkasında alçak, yeşilli morlu tepelikler bulunan güzel bir yoldan geçiyordu.

Dolunay kılavuz bir deveci alıp Coşkun ve Sülünle gelmeyi düşündüğünü fakat daha sür'atle gidebilmek için arabayı tercih ettiğini söylüyordu. Epeyce gittikten sonra, uzakta bir kulübeciği işaret etti:

— Bak Ayça, ta uzakta bir kulübe var. Çok eskiden kalma imiş, dedi.

Bu yolda olduğu için ve hele o gösterdiği için:

— Ne güzel! dedim.

Çamlık çeşme yolundaki gibi, fakat elimi daha şiddetle sıkarak:

— Ah, sen hepsinden daha güzelsin! dedi.

Bu söz her söylenişinde beni teshir eder. Dolunay devamla dedi ki:

— **Sen benim bütün zevkimsin, benim aşk aynamsın**
Ayça!

Bu hitabla altüst olan ruhum yandı. Vücudum boşalıyor gibi oldum. Bir zaman kendimi bilemedim. Gene onun sesi ile kendime geldim.

— **Ne yapıyorsun, elini çek, benim canımı acıtmıyasın!** dedi.

Parmaklarımı bilmeden saçlarıma dolamıştım. Hafif bir can acısı duydum.

Kendime gelirken benim canımı acıtıyorsun sözü büsbütün beni tahrik etti. Ateşine tahammül edemediğim vücudumu arabadan atmak istedim. Kuvvetli elleri bileklerimi yakarcasına sıktı.

Ayça... Kendine gel... O vücut benim... orada benim manamın aksi, benim kendim var!

Ne yapıyorsun!

Araba, epey yol almıştı. Yolun kenarındaki çiçekleri göstererek:

— Sana şuradan çiçek toplayacağım, dedi. Arabayı durdurdu. Beraber indik. Pembelerden, sarılardan, küçük eflâtlunlardan bana bir demet topladı. Bu çiçekler dünyada benim için inanılmayacak bir rüyanın en mes'ut parçaları idi.

— Ama ben. hiç kimseye çiçek toplamadım. Ben sana yaptıklarımı kimseye yapmadım!

260 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Derken, güzel gözlerinin içinde nazlı ve masum bir aydınlıkla bana bakıyordu. Zaten toplayışı o kadar safiyane idi, öyle tatlı bir tereddüde koparıyordu ki, bu hareketin ilk defa yapıldığına karar vermemek kabil değildi.

Şimdi o çiçekleri sardım, göğsümde kokladığı zümbül gibi saklıyorum.

Araba tekrar birkaç yeşil ağacın önünde durmuştu. Arabacı kamçısını yerine sokmuş, aşağı atlamıştı bile ...

O beni elimden tutarak indirdi. Tuğun bize tarif ettiği İncili bahçe denilen yer demek burası idi. Yeşil tatlı kırlar ortasında bir yolun kenarında beş on sevimli ağaç.. Hakan'ın arazisi demek burası idi...

ikimiz de tuhaf bulmakla beraber bir şey demedik.. Acaba Can'la Tuğ nerelerde idiler, bizi niçin karşılamamışlardı?

iki ağacın arasına girdik. Diz dize yere çimenlere oturduk. Pek te yol üstü gibi bir yerdi, amma ne ise,..

Dolunay bilinmekten çekiniyordu. Arkamı yola döndüm. Tam bu sırada bir kopek havlaması duyduk. O, bütün vahşeti ile:

— Eyvah bekçi geliyor, yüzünü görmesin! dedi. Yüzümü dönmeden ayak sesinin yaklaştığını duyuyordum. Çiçekleri sakladım, bir müddet böyle durduk. Arkada ne olduğunu bilmiyordum. Çünkü hiç ses çıkmıyordu, konuşmuyorlardı.

Dolunay sıkılmış bir sesle bana;

— Akşam yaklaşıyor, dedi.

Köpek havlamaya başladı. Gittikçe bize sokuluyordu. En nihayet Dolunay:

Burada ne duruyorsun? der gibi, oldukça sert bir sesle:

— Şu köpeği çeksene! dedi.

Görmüyordum amma, adam her halde köpeği çekti, fakat Dolunay bana da:

— Haydi kalkalım Ayça! dedi.

Arabacı da buraları iyi tanımıyordu. İlerde vadinin ortasında yere eğilmiş toprakla uğraşan bir adam görünüyordu. Arabacı koştu, ona sordu:

Meğerse biz (İncili bahçe) diye sokak ortasında oturmuşuz.. Asıl (İncil bahçe) ise içerde büyük bir kuru imiş. Meğer bekçinin yanımızdan ayrılmamakta hakkı varmış.

Aman yarabbi ne masumiyet! Tekrar arabaya bindik, yola çıktık...

SEVDA CENNETİNDE

Henüz tomurcuklanan yaprakları, tek tük bahar açan ağaçları ile güzel (İncili bahçe), cennetten dünyaya nasılsa gelmiş bir âlem...

Billur derenin başında dem çeken bambaşka sesli kuşlar, sanki bütün âşık vücutlarının tozundan saçılmış, binbir çiçekli temiz topraklar... Her taraftan kaynaklar akar sular üzerine eğilmiş taze fidanlar, yolların üzerinde ayaklara nazik çiçeklerini süren: gözün inanamadığı binbir renkli ve alçak köklü yeşillikler... Baygın kokulu ful ağaçları, birbirine dolanmış, sarılmış açık koyu taze renkli ağaçlar, sarmaşıklar, titrekler... Her adımda hayreti arttıran ve beni ağılatan bir güzellik...

Burası bir Sevda cenneti...

On senedir burasını yalnız beklediğini ve bizden başka hemen bu zaman içinde hiç kimsenin burayı ziyarete gelmediğini söyleyen bekçi, demin iki küçük çocuğunu yanımda bırakarak koruyu dolaşmaya gitti.

Tuğ burasını keşfetmekle ne büyük bir şey yaptı. Üç gündür buradayım.

Keçilerin sütü bile misk gibi çiçek kokan bu lâtif yer, iki küçük kızın yanaklarındaki renge, menekşe ve deniz rengi gözlerine bambaşka bir güzellik, kumral ve güneş rengi başlara bir başka ışık ve cazibe karıştırmış. Onlarla ne çabuk dost olduk... Bana, şimdiye kadar hiç

ehemmiyet vermedikleri, basıp gezdikleri bu incecik minimini çiçeklere, hararetli bir müşteri bulmaktan memnunum, çiçek topluyorlar. Kolayca memnun edilen bu yeni arkadaşta sevese cömertliklerini gösteriyorlar...

Dolunay, bir gece kalarak gitti. Üç gün evvel onunla beraber gezdiğimiz yerlerden geçemiyorum. Korunun ötelinde otları yeni biten bir kırdan oturuyorum...

Demindenberi iki kerre koyun sürüsünün içinde kaldım. Onların, kısa taze otları yemelerinden hâsıl olan ses ve yakından duyduğum nefesleri ne kadar tatlı geliyordu. Ürkütmemek için hiç kımıldamadım.. Çocukları da yanıma oturttum. Yavaş yavaş otları yiye yiye geçip gittiler. Buranın sürüleri de başka, ve temiz tüyleri, ne beyaz güzel yüzleri var.

Etrafa doğru koyu bir kor halini alan filiz rengi açık gökte ince ve beyaz ay, kıra belirsiz bir aydınlık veriyor. Kır o kadar açık ve hoş ki, adeta insanın gözünü alıyor ve göz, bu kadar güzelliği gördüğüne inanamıyor. Koyunlar uzaklaştıkça, sanki su üzerinde yüzen, dalgalanan hayalî, beyaz bir âlemi andırıyor.

Bekçi çocuklarına seslendi .Mutlak yemek hazırdır, çağırıyor.

Çiçek kokulu keçi sütünden hafif nefis bir yoğurt, (İncili bahçe) nin tatları bile başka, kokuları saf yemişlerinden, ürkek temiz tavuklarının yumurtasından ibaret sade bir yemek...

264 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

İşte evin önündeki meydanlıkta bekçi ateş yakmış. Burada yanan ateş bile, bu koyulaşan neftî ağaçlarla çevrilmiş filiz rengi göğün altında ne kadar lâtif görünüyor!

Buraya gelişimiz ne hoştu! Asıl İncili bahçeyi gördüğümüz zaman hayret etmekle beraber gülmekten kendimizi alamamıştık. Sokak ortasında oturduğumuz unutulacak şey değildi... Adım adım güzelliği artan, bu insan nazarlarından bile uzak masun yer, bizi hakikaten hayrete düşürmüştü.

Derenin üzerinde açık yeşil, gözü alan çimenler, her yerdekenden başka koyu mor menekşelerle örtülü bir yere Dolunayla yanyana dizdize oturduk. Can ve iki küçük kız da karşımıza oturmuşlardı...

Can, etrafın fevkalâdeliğinden bahsediyordu. Dolunay bana:

— **Ayçam, bütün bu güzellikler seninle kaim. Sensiz hiç birinin kıymeti olmaz, sönüverir!** diyordu.

Biz bunu konuşurken Dolunay bir örümceği gösterdi. Minicik parlak renkli, bir Örümcek, bir Dolunay'ın dizine, bir benim eteğine gidip geliyor ve ince şeffaf ağı ile bizi bağlamaya çalışıyordu... Bu ok ad ar hoş bir şeydi ki, kalkmak vakti gelinceye kadar onunla meşgul olduk.

— Gördün mü Ayçam... Dolunay ve Ayça'yı o da kendince birbirine bağlıyor! diyordu.

Buraya geldiğimin dördüncü günü...

Dolunay gelmedi. Burada yaşamak bana müşkül gelmeye başladı Yavaş yavaş ağaçlar bir hüznün rengine bürünüyor. Gök ıssız bir hicran boşluğu ile yalnız., Çiçekler boynunu büktü ve onun nefesleriyle, aşk sözleriyle büyülenmiş hava boşalıp, kuşların sesine bir şikâyet karışmaya başladı.

Bugün de gelmezse, bu cennet bana bir hicran diyarı, kasvetli ve karanlık görünecek... Cennet te onunla kaim...

**

Akşam.

Dolunay'ım geldi. Onun geçtiği yola başını eğmiş ağaçlar, onu bekleyen, onu söyleyen kuşlar, ona görünmek için titreyen küçük çiçekler, kokularını kalbinden döken menekşeler... Akan coşkunun dere . Bütün Sevda, cenneti ve ben ona kavuştuk.

Elindeki esasını, renk renk görülmemiş bir güzellikle dalgalanan, ayak basmamış kumlara saplayarak ırmağın başına, yüksek ağaçların arasındaki kaynağa gittik. Dolunay orada pembe avucunu akar suyun altına tutup, bana:

— İç Ayçam! Dedi.

Ve ben, bu sevgili avuçtan billur suyu üç yudum içtim..

Şimdi göklere, ağaçlara bakarken, herkesle konuşurken, bu ahenge, hep o billur suyun sesi karışıyor ve her yerde

266 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

onu, o hâli görüyorum Lezzetten yanan dudaklarımda şeffaf damlaları hissediyorum....

Dünyada yalnız bu manayı görüyorum

**

Bugün Can'la dere boyunda güneş batarken dolaşıyorduk. Bu yolda bir söğüt ağacı var...

Gurub vakti, koyu yeşil dağların arasında bu ağaç, nar rengi bir ateş halini almıştı. Kendi renginden ağaçlığından eser kalmamış, tirşe göğün tatlı pembeliği içinde damar damar baştan ayağa bir ateş halini, almıştı. Can:

— Aşkın tecellisini gösteriyor, onun sirayetinden bütün vücudu bitmiş, aşk kesilmiş. . dedi.

**

Dolunay evin aşağı katındaki küçük odayı ne kadar seviyor. Bütün sadeliği içinde bana ne kadar güzel geliyor! Diyor.

Bu hafif loş odada hakikaten bir fevkalâdelik var. Bu odada biraz oturduktan sonra, kumların arasındaki yoldan aşağıya indik. Kaynağın başındaki ulu. ağaçların altından geçiyorduk. Dolunay bir ağacın önünde durdu ve gövdenin kabuğu kalkmış ve düzelmiş bir ayrığına (Ayça ve Dolunay), birbirine karışmış olarak cenbiyesinin [Ağzı eğri bir tür Arap bıçağı] ucu ile yazdı.

Bu mukaddes ağacın ilerisinde, bütün eflâtun ve pembe

çiçeklere dolu küçük bir tepeciğin üzerinde oturduk. Bir demet çiçek topladım ve yüzüne çok yakışan bu mor çiçekleri yanağına yakın tuttum. Bu öyle yakıcı bir manzara idi ki, tahammül edemeyerek çiçekleri Can'ın kucağına attım.

Kızların büyüğü, bizim için koparmak istediği bir çiçeği yerden çekerek;

— Aman Arnavud bebiği! Yerden çıkmıyor, diye kızıyordu..

Dolunay'ın bu teşbih, çok hoşuna gitti, kaçtır tekrarlıyor.

Biraz sonra kız çiçekler elinde yanımıza geldi.

Dolunay'a pek teklifsiz bir samimiyetle:

— Güneşliğini çıkarsana! Dedi.

Dolunay gülerek itaat edince:

— Şimdi daha güzel oldun! dedi.

Dolunay'la benim aramda dolaşiyor, kâh bana kâh ona bakarak, bizi masum bakışları ile bağlıyor, bir nevî, örümceğin yaptığını yapıyordu ..

Gidip kaynaktan Dolunay'a bir çanak su getirdim. Çanağı elimden ald:

— Sen de dudağını koy! Dedi.

Ve üzerimize eğilen yeşil dalların altında, içine bütün Sevda cennetinin aksettiği bir çanaktan su içtik ..

268 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

**

Bekçiye bir dostu iki kuğu hediye getirmiş... Bunları çok sevdiğimi görerek bana verdi. Derede bunların gezişi bir rüyayı andırıyor. Erkeği şahane ve yüksek, dişisi daha munis ve daha küçük... Hele gece kırmızı gagalı uzun boyunlarını birbirine dolayarak duruşları ve harikulade bir beyazlıkla akseden renkleri ilâhî bir manzara teşkil ediyor. Dolunay geldiği vakit bunlar çok hoşuna gitti. Biri Dolunay!, biri Ayça'yı temsil ediyor. Bizim odadaki küçük kuğuların asılları gibi.. İkimiz de onları bu şiir ve ruh âleminden ayırmamaya karar verdik.

Onları burada bırakacağız ve geldiğimiz vakit göreceğiz...

Sevda cennetinde bir dağ var. Onun küçük taze çamları arasında durduk. Bu yamaç tamamıyla ormana bakıyor. Buradan bütün sevda cenneti yemyeşil ağaçlarının arasında gizli güzelliğiyle teressüm ediyor.

Bu dağın, kimsenin bilmediği ayak değmemiş kumları var... Sellerin getirdiği renk renk kumlar, yumuşak, bakir inhinalarla türlü türlü şekiller almış. Onlara basmaya ve güzelliklerini bozmaya kıyamıyorum Bazen de gözlerime inanamayarak ağlayacak kadar rikkat duyuyorum.

Burada, taze, tatlı, saf bir çam kokusu kalbi yumuşatıyor. Küçük çam fidanlarının açık yeşilliği büsbütün cenneti andırıyor.

Sağda daha alçak mor, nefti, iç içe uzanan sessiz

dağlar,,. Solda sevda cennetinin lâtif ağaçları... Kulak verilirse, pek derinden duyulan kaynağın nazlı, billûr sesi..

İşte burada taze çam fidanının önünde Dolunay bir şarkısının iki mısraını söyledi:

O kadar birbirine geçmiş şarabla kadeh,

Farkı yok hangisi şarabdır hangisi kadeh

O kadar birbirine geçmiş aşk ile ben

Farkı yok bence hiç, ben mı aşkım aşk mı ben!

Nihatsiz surette sessiz duran dağ, bu nağmelerle baştan başa canlandı ve her taraftan aynı nağmeler aksetti. Bu aşk dağı ona cevap veriyordu.

Bu öyle garip bir musiki idi ki insanı sarhoş ediyor, kalbi yakıyordu. Kendimi tutamayarak hıçkıra hıçkıra ağladım.

**

Artık birkaç güne kadar köye avdet edeceğiz. Şiddetli tatlı bir yağmurdan sonra buranın manzarası büsbütün güzelleşti. İri bembeyaz çiçekli fullerin uzandığı yoldan, kestanelerin bulunduğu yola inildikten sonra, sağa ormanın içine girince, burası bir harika... Hiç ayak basmamış, açık yeşil yapraklı fidanların birbirine sarıldığı koruluklardan geçerken, küçük ya banı kuşların öteye beriye uçuşmasından, yapraklarda kalan billur damlacıklar etrafa saçılıyor. Sık ağaçların arasında kendime yol açmaya çalışırken (İncili bahçe)'nin

270 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

damlaları ile bütün ıslanıyordum.

Hele bekçinin oğlunu alarak akşam üstü yaptığım gezintide hemen ağlayacaktım...

Seyrek, narin kavakların ötesinde gözün alabildiğine açık ve tatlı ziyaların aksettiği kıyı ne kadar severim. Buraya yeni geldiğim zaman beyaz koyun sürüsünün geçtiği yer... Bir ufak derecikten atlanarak buraya geçilir. Sonra tepeye varan ince dağ yolunun üzerinde ağıllara gidilmez de, sağa, alçak tepelerin bulunduğu tarafa gidilirse, işte burası renk renk kumların süslediği dalgalı bir sahadır. Burası da Dolunay'ın esasını sapladığı yerdir. Yeşil yemiş bahçeleri ve asıl ev solda kalır, işte yağmurdan sonra akan suların sesi, burada inanılmaz bir mucize gibi fevkalâde bir musiki hâsıl etmiştir.

Bekçinin oğlu da hoşlanmış gülüyor, önümden koşuyor, satırlarında gümüş, bir ayna gibi yeşil ve mavi akisler vuran gölcükleri vaktinden evvel göstermek için atılıyordu. Böylece değneğine dayanıp sıçrayarak uzaklara atlayarak benden uzaklaştı.

Kıvrımlarındaki suları ellerimle iterek bir kaya parçasının üzerine oturdum.

Dolunay yarın gelip beni alacak!...

Dolunay, Dolunay'ım! Benim güzel mabudum! Bütün vücudumda gene senin iştiyakının humması var. Evet benim gözlerimde, benim sesimde, benim çehremin renginde, benim nefeslerimde hep, hep senin hayalin

Aşk 271

yaşar. Ben senin için güler, senin için söyler, senin için gezer, yürürüm...

Benim gözlerim senin hayalinin akis ve ilhamıyla kâh içinden şevkle parlar, kâh her çehrede, gökte, yaprakta, bulutta durur seni bekler, bekler...

Senden benim olduğumu, yahut benim senin olduğumu tekrar eden yeni bir işaret bekler. Benim hiç bir nefesim yoktur ki seni tavaf etmeden bu dudaklardan uçup gitsin... Fakat bu kadar istiğrak ve istilâya karşı gene ateş, gene iştiyak neden?

işte yanımdasın Güzel yüzüne bakıyorum. Haşa bu insan değil: Ateş, aşk, cünun bu!

Ne var bu vücutta Ya Rabbî, ne var bu çehrede ki gözlerimi ayıramam ..

Gözlerim aşk şarabı sunan dudaklarına, kâh aşk ateşini alevliyen gözlerine, parlayan yanaklarına hayran bakıyorum, bakıyorum...

Böyle saatler geçiyor, henüz yeni görmüş gibi, yetmiş bin senelik intizar ve tahassürden sonra şimdi kavuşmuş gibi yana yana seyrediyorum. Baktıkça yenileşen, tazelenen gönlümü coşturan beni taşıran tehassür ve ibtilâ artıyor, eksilmiyor....

Ah! Sen sevgilim, sen zuhur etmeyeydin, senin bu lâtif, bu güneşler güneşi vücudun bu can güneşi vücudun zuhur etmeyeydi, bu cihanı derin, sessiz, ebedî bir sükût kaplardı. Bütün sükûtu hayata, lisana getiren sensin!

272 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Senin o ifade edilmez rengin, akşamın tatlı pembeliklerinde fecrin taze, taravetli renginde, baharın sümbülünde, yazın misk kokulu gülünde, zührede, ilâhî kamerde söylenmek, hep anlatılmak istenmiştir.

Senin bu güzel, bu esir eden hayalinin ibtilâsı olmasaydı, ne göklerde gece sevdalı yıldızlar yanar, ne kuşlar ömründe öter ne eşlerine bir tek şiir söyler, nede baharda aşkına bir yuva düzerdi...

O vakit ne sıcak sevda gecelerinde iki yıldız dudak dudağa gelir, ne kimse aşkı, sevdayı anar; ay yüzünü bulutlarla örter, nurlu çehresini göstermek hevesini duymazdı

Denizlerde dalgalar durur, hafif rüzgârda sallanarak raks eden nazik ince dallar durur, o senin eteğini bin çapkınlıkla tahrik eden tatlı rüzgâr esmez, dururdu... Böyle olduğu halde, bilir misin güzelim, ben senin hayalin huzurunda bir söz, bir tek söz söyleyemiyorum! Karşında sessiz, mütehayyir kalıyorum.

GECELER ÂLEMİ

İlk Gece

Sevda cennetinden avdetimizden beri Dolunay artık geceleri geliyor. Göçelere gittiği hissini vererek Suna'ya bir şey anlatmamaya çalışıyor.

Bu ilk geceyi yazmak istiyorum. Fakat Allah'ım! lisan ve kelimeler ne aciz ve benim ifade kudretim bu azamet karşısında ne kadar zayıf! Bu yapraklar, büyüklükte kâinat kadar geniş olsa ve ben bütün bu yaprakları doldursam gene o geceden bir an ifade etmiş olmam. Yalnız onun bana hitab eden sesini işitiyorum.

Ayça Ayça.. **Sende manamın aksini görüyorum.** Ayça, bu vücut ne mukaddes.. Gel gel Ayça, ben seni bekliyorum...

Karşısında gözlerimi kalbimi yakan, benim aşkımin hayali, benim aşkımin ruhu, benim kalbimi Yok yok... Nazarlarının nurundan bana hüviyet ve aşkını saçan bu vücut beşer değil! Bu kalbi yakan gözler aşk ilâhına mahsus ateşe mensub..

Bu tavırlar o kudsî ateşten! Bu perişan varlığımda yanan ateşe yemin ederim ki, bu mahlûk değil ilâhtır!

Odamda beni ayakta bekliyordu. Ellerimden tuttu, sarıldık... Fakat ah! Bu sarılış vücudun, cismin dolanması değil.. Bu, iki ruh kesilmiş vücut gibi tecelli eden ve bu ayrılıştan tutuşan, yanan bir tahassürün ihtiyarsız bir

274 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

taşıp atılışı.. **Bu iki vücutta aşktan başka bir şey yok...** Bir ruh iki vücuda ayrılınca aşktan başka bir şey olmayan bu can yanıyor ve taşıyor. Gözlerimde aksini, çehremde aşkını, ruhumu görüyorum.

Gül dudaklar, o güneşler parlayan güzel gözler, benim canımın, ruhumun aşk sakisi!

— Ayçam, benim sen nemsin, bilir misin? Benim aşk konçemsin. Senin vücudundan ben aşkımı koklu yorum. Benim zevkim, benim aşkım, benim dünyam!

Derken ellerimden tutuyor. Bu tutuşta bütün gölgelerin, kâinatın iflâs ettiği ilahi ateş var.

Bütün bu kâinatın esrarlı görünen geceleri, yıldızları güneşleri o gözlerin rengine teslim olmuş.

Ben, yemin ederim ki bir daha yaratıldım. Bu güzel gözlerin Üluhiyet aydınlığı, bu gül nefeslerde hâlıkîyet [yaratıcılık, yaratıcı oluş] nefhası var. Bu güzel çehrede, oh... Hüsnü mutlak, kalpleri tutuşturan ilahî iksir var!

Sedirin üzerine oturmuştuk. Artık ne gül nefeslerin kokusunu duyuyor, ne güzel gözlerini görüyor, ne sehhar sesini işitiyordum. Bu nefesler benim içimde ve bütün vücudumda... Gözler, ziya saçan ezeli aşk güneşi gözler, benim ebediyet ve aşk kesilen vücudum da... Yemin ederim kalbinin atışım ta içimde ve kalbimde duyuyorum. Ben bu aşk anına batmışım. Bütün hassalar vazifelerim tatil etti. Benim gözlerim, benim kalbim, benim zerrelerim perişan,. Bütün his ve varlıktan.

mücerret bir zevk, aşk kesildim... Üzerimize aşk ateşinden güller saçılırken bir an:

— Ayça, diye seslendi. Kandil tutuştu!

Sedirin başında duran kandil yanıyordu. Mum, içinde yandığı sarı gülü tutuşturmuştu .

Gülün kavrulan yapraklarını üflerken:

— Sabah oluyor Ayçam.. Vakit yaklaşıyor! dedi. Sabah mı? Burada sabah var mı? **Hayır, hayır hiç ebediyette, renksizlikler âleminde sabah olabilir mi?**

— Hayır Dolunay. Sabah olamaz!

Güldü ve:

— Ah! dedi.

Bu âh, ne yanık ve dünyada işitilmeyen bir âh... Dolunay'ım seni tavaf ediyorum, ibadet ediyorum. Öyle bir çehre ki, taşa hayat verir, ateşi yakar, mehtabı parçalar. Bu bir nazar ki yaratılmış değil!...

**

Ona bazen ateş, derim. Bu, ona hitap ettiğim isimlerin içinde en yakışanıdır.

Bugün erken geldi. Güneşin sıcaklığı geçmemişti.

— Güneş seni yakmasın erken geldin! dedim.

— **Aman Ayçam, ateşi ne yakar? diye gülümsedi. Kuğuları saran inci dizisinden, saksıdaki renk renk**

276 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

çiçeklere aşk nurları saçılırken:

- Dolunay! dedim.
- Efendim! diye cevap verdi, dudağını kulağıma yaklaştırarak:
- Dolunay nerede?
- Ayça'nın içinde ve dışında,... Hem ne içinde ne dışında, Ayçanın kendisi.
- Ayça nerede?
- Dolunay da...

Öyle bir hâl içinde idim ki, uçuyor, hafifliyor gibi idim. Bu o kadar hoş bir ifade idi ki,.. Parmaklarımı saçlarıma geçirip yolmuşum. Şiddetle ellerimi çekti.

Canımı yaktın Ayça! diye kaşlarını çattı ve elimi, sedirin yeşil sırmaları parıldayan örtüsüne bıraktı.

Sanki bu sözlerle, yaktığı ateşi dağılıyordu, büsbütün kararsız bir hale geldim. Hafif ışığın yüzüne vuran dalgaları, pembe dudaklarına, cazip siyah gözlerine fevkalâde tatlı bir mana veriyordu.

Bu rüya gecelerini gözlerimle görmek yetişmiyormuş gibi, daha çok inanmak için yanan ellerimi uzatıyor, kamaşan gözlerimin içemediği bu manayı tamamlamak ister gibi onu tutmak istiyorum. Ona bu kadar yakın olmak, ona sarılmak, böyle bir âlemde alınan nefesler,.. Buna nasıl inanılır? **Tutsam da tutamıyorum, baksam da**

inanamıyorum. Yalnız yanıyorum, eriyorum,

**

Gül çiçek kokularla dolu odada, ruhu yakan aşk geceleri
.. Ve bunları birbirine bağlayarak, bekleyerek o gecelerin
kokularla geçen günler...

Diyebilirim ki, bu gecelerin yalnız bir tanesi, bütün bir
ömrü güzellik ve hararetiyle doldurmak için yeten bir
ilâhî aşk ziyafetidir. Bu tekerrür eden aşk rüyalarıyla Öyle
sarhoşum ki... İnsanların saadet diye aradıkları, dünyada
bulamayıp ahrette farz ettikleri, cennet diye rüyalarına
giren âlem acaba bu mu?

Hayır hayır, bu mahrem güzellik bütün dünyadan ve
ahretten saklı... Onu yalnız Dolunay ve Ayça hisseder...
O, ifade edilemez.

Artık mahfeye gitmiyoruz. Çünkü pek yakına Dolunay'ı
bilen bir ailenin geldiğini haber aldık. Burada evvelce
birkaç göçe vardı.

Buna günlerce üzüldüm, fakat bu teessürümü, geceler
unutturdu. Bazı günler onunla mahfenin yolunda
birleşiyoruz. O yol, yapraklarına, kuşlarına, yerdeki
taşlarına kadar ruh ve aşk... Mukaddes topraklarına
yüzümü sürmek istiyorum,.. İki tarafında daldan dala
uçuşan ürkek kuşlar, tatlı cıvıltılarıyla yeşilliklerin arasına
gizleniyor. Onunla beraber olmasak, bu yoldan hiç
geçemezdim.

**

278 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Ah Dolunay! Seni her saniye hissetmek, gözlerimle, ellerimle, her an mevcudiyetini duymak istiyorum...

Sen karşımda olmayınca, kırk yıl menzilden uzak düşmüşüm gibi bir elem ruhumu kaplıyor. Öyle gariblik ve kararsızlık hissediyorum ki, gözyaşları beni istilâ ediyor, yahut kararsız bir halde gidip eşyalarına gözlerimi, yüzümü sürüyorum.

Ne oldu? niçin güneşler bana artık karanlık görünüyor?
En küçük bir ses bile gönlümü müteessir ediyor?

Dün gece bana: — Benim aşk konçem güzel açılacak ninni!...

Diye yanık bir aşk ninnisi söyledikten sonra, ertesi gün. gelmeyeceğini hatırlatmak için:

— Yarın gece sana kim bu sözleri söyleyecek Ayçam? demişti.

Akşamdan beri öyle mahzunum ki.. Başım dayadığı yastığı alarak koklaya koklaya ağladım..,

Biraz evvel onu yanımda, yüzünü yüzüme yakın görerek uyumuşum. Uyandım ki göz yaşlarım kurumuş ve mum dibine kadar eriyip oda kendi ziyası ile kalmış... Resminin üstünden sarkan teller, bu resmi Tuğ yapmıştı — küçük saksıdaki çiçekler, kuğuların bulunduğu tabak, bütün o renk renk güzellikler bir hafif ziya neşrederek müphem bir şekilde gözlerimi cezbediyor, kalbimin ateşini çoğaltıyor... Bunları görmemek için yanan gözlerimi yumuyorum.

Ah Dolunay! her an ayağının altına başımı koymak, yüreğimi sana teslim ederek can vermek istiyorum.

Bu gecenin karanlıklarını yarararak hücrelerine, ona kadar giderek Dolunay'ım, sana yüzümü sürmeye ayaklarının altına, aşkın neş'esile can vermeye geldim! demek istiyorum.

Uyan Dolunay, senin karargâhın olan gönlümün, ufkunda bir kerre daha uyan... Gecenin karanlığı seni görmeme mani olmasın....

Senden başka hiç bir şeyle karar etmeyen gönlüm, başka bir şeyle müteselli olmuyor. Senden uzakta geçen gecelerin ne kadar uzun, tahammülü yakıcı, müşkül olduğunu bilmez misin?

Sabah oluyor, şu dağlar, şu gök, hep senin hasretin acısından ağlıyor... Gün bile koyu bulutlar içinde ne müşkül doğuyor...

Dolunay'ım! sensiz geçen her an, yakıcı... Seninle geçen anlar da böyle ama, ikisinin arasında ne kadar fark var, onu sen bilirsin...

Onu görüyorum, sesini işitiyorum. Gene içimden hu ateş gitmiyor, ne garib!

Şu halimle, maksadına ermiş âşıkların sükunu bende yok... fakat yanan kalbimin aksettiği gözlerime, kâh solan, kâh iştiyakla parlayan kudretin yaşattığı vücuduma bakıp ta biri bana ;

280 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— Zavallı Ayça! İsteddiğin nedir ? Diye sorsa, verecek cevabım yoktur. Çünkü ona karışmak, yahut onu daha çok görmek, belki ona daha çok tapmak...

Hâsılı anlatılamayan bir arzu içinde yanan ruhumun ne dilediğini ben de bilemiyorum. Fakat bu ateş öyle kahir, Öyle muazzam ve şedit ki.,. Cazibesi beni bir saman çöpü kadar kolay sürüklüyor.

İşte bu ateşi bir kerre gören ona esir olur ve bu nevi ateşten zevk duyucu olur ve kendi derdine aşık olarak, gözü cihanı görmez olur..

Bu ferman dinlemeyen hükümdar, sualsiz cevapsız, bin bir beşerî alâkayı bir anda eritir; bir şahsiyeti olan her şeyi kavrar, yakar. Alev, kor, kül haline getirir ki akibet bu külü de savururlar ...

**

Bu gün ta göğsüne sokuldum. Başım yüreğinin üzerinde idi. Kalbinin atışı tenime yayılıyordu. Oradan başımı keşki çekmeyeydim! Böyle zamanlarda bir daha kendime avdet etmemek için bir çare bulsam..

Bir de, bu gün beni çok üzen bir şey konuşuldu. Bir müddet için Dolunay, gündüzleri gelebileceğini, etrafın, Suna'nın ve Ünal'ın dikkatini celbetmemek için bu ihtiyatın muhakkak lâzım olduğunu söyledi

Hakikaten göçeler bu mevsimde deve ile bir saatlik içeri çekildikleri için, geceleri onların davetine gittiğini söylemek garib olacaktı

Dolunay çok üzülüyor ama gündüzleri gelebileceği için gene müteselli oluyor.

Onun yüzüne baktım, gönlümün füsunu şiddetiyle bir güzelliği vardı gene...

Bir an bile ayrılmayı o kadar güç sayan ben, gözlerimde yaşlarla ona baktım. Dolunay, beni öyle görünce :

— **Ayçam, ben her şeyi senin için feda ederim, bilirsin, fakat bu, sırf aşkımız için.. zerre kadar üzülme tahammül edemem Sen üzülürsen beni üzmüş olursun, ona göre dikkat et!** diyordu.

Bunu yapmak lâzım olduğunu bir damla akılla anlamak kabildi. Biliyorum... zaten hayatımız aklın üstünde... Bu kadarını da akıl almıyor ki...

Fakat bu yanına, gönlümden kendi kendine geliyor.

**

Kısa bir fasıladan sonra gene geceler âlemi başladı. Suna Dolunayı gene, geceyi çölde göçelerin çadırında zannediyor. Bunu yalnız Can, Meral ve Tuğ biliyor.

Bu akşam bir ihtiyat eseri olmak üzere Uluand'ı da beraber getirmişti.

Uluand'dan doğrudan doğruya hiç bir şey saklamaz. Fakat ne de olsa bu gece bir odada kalamayacaktık. Dolunay böyle olmasını muvafık gördü. Evvelâ bir müddet Can'ın odasında yalnız kaldık. Yüzüme, gözlerimin içine bakarak:

282 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

— **Ayça sen beni birlik âleminden, renk ve zuhur tarafına çeken vücutsun. Sen söyle, o aşkı terennüm eden sesini işiteyim.. Benim güzelim, benim ruhum, benim mânam!**

Diye yavaşça ellerimden tutarak, gözlerinden taşan bir ziya, bir hararet, bir İlahî ihtiyaçla beni kendine çekiyordu.

— Seni dinlemeye, sana ihtiyacım var.. Bana aşk ergononunu çal söyle güzelim.... diyordu.

— Ah Dolunay, dedim, **herkes seni sevseydi, dünyadan azab, ahretten cehennem kalkardı.** Allah cehennemi yaratmazdı!

Bir şey demedi, yalnız gülümseyerek saçlarımı okşadı ve:

— Uluand'ın yanına gidelim! dedi.

Ona gündüzden, postları üst üste koyarak yüksek bir yer hazırlamış, etrafına da amber çiçekleri ve iki şamdan koymuştum.

Dolunay bütün gece burada oturdu, biz de etrafında.. O, bir çağlayan gibi, bir ergonon gibi söyledi söyledi... Hep aşktan bahsettik,

**

Dizine bağımlı koyarım ve o, saçlarımı okşar. Pek az sonra onun nurlu ve her anında bir ebediyetin bin bir

tecellisi aydınlanan ateşin hitaplarıyla yanmak hayaliyle,
beklerim ..

Odanın tatlı hararetine karışan, gündüzden sinmiş çiçek kokuları içine vakit vakit artan ve bütün çiçek kokularını örten, onun gül nefeslerinin rayihasın koklar, koklar, bu dünyadan ve hayattan uzak aşk gecelerinin akli yakan sermestliği içinde varlığım bir âhın ateşi kesilir. Her zerrem bu ilahi ateş içinde bin ruhanî terane ile sema ve rakseder yanarım...

Kandilin ziyası hafifleyip tekrar şulelendikçe, gönlüm bu aşkın ateşine kanamaz. Bu aşk gecesinin güzel gölgeleri, lahutî bir tatlılıkla etrafta titrer... şuleler, onun resminin çerçevesine koyduğum parlak tellerden, kuğuların yüzdüğü küçük su parçasına düşer. Bir mini mini saksının nakışları üzerinde titriyen tel parçasından, ilahî kuğuların etrafında dolaştığı ateşin küçük kadehe uçar ve köşeliklerden, masanın üzerini bir ahenk tufanı içinde renklendiren çiçeklere, kuğuların boyunlarını saran inci dizisinden, hafif bir kum tabakasında gezen kervancığa kadar seyyal ve tatlı yıldızlar uçuşur, titrer, dolaşır....

Bu geceler... kalbim kalbinin üzerinde iken, varlıktan bir aşk tufanıyla kopan, insilâh [Soyulma. Derisi yüzülme] eden vücudum, yalnız ruh kesilir.

Kalbim kalbinin üzerine gelince, asırlarca sürmüş bir ayrılık ateşinden sonra, sanki kanmak için tenimi yakıp geçmek isteyen bir ateş ruhumdan ona akar.

Yahud, o benim ruhumda ve ruh kesilen vücudumda

284 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

canlı bir ateş halinde yandıkça tahammül edemez, ona karışmak isterim.

Gece onu karanlıkta görmek istediğimi bildiği için

— Kandili söndür Ayçam! deyince, yanından uzanırım. Beni bir an bile uzaklaştırmak istemeyen sevgili elleri bileğimden tutar, kendine çeker. Ve ben bir ucu tutuşup yanmış kandili üfleyince, birden odanın köşelerinde titriyen tellerden ve renkli çiçeklerden hafif, tabî bir aydınlık akseder. Bu, odanın kendinden doğan aydınlığında onu görmek için yaklaşıyorum. Onu pek yakından, gözlerimin sanki kendi zıyasile ve onun vücudunun, gözlerinin kendinden taşan tatlı ve yakıcı aydınlığıyla görmek için yaklaşır, ellerimle alnını tutar, gözlerine, bileklerimi sürer, gözlerimin teması ile, her zerremle onu görmeye çalışırım.

Bu o kadar mahrem, ve bambaşka bir görüştür ki...

Sabahın yaklaşması korku sile:

— Dolunay, derim, perdeleri sımsıkı kapasak ta burada sabah olmasa!

Güler. — Ah güzelim âh, vakit geliyor! der.

Bu odanın ateşin ve varlığın kayıtlarını yıkıp yakan ilâhî vecd anlarında yalnız beni çok yakan bir sesle üzülürüm: Onun yastığı altında işleyen küçük saati...

Bütün bu aşk âleminden ayrılmayan tatlı, fakat beni çok yakan sesi, ancak sabaha karşı duyarım ve o vakit onu

alır, yastığın uzaklarına saklar, ona hiç göstermemek ve kendim de sesini işitmek isterim.

Dolunay fecre doğru, bu ateşin ve varlığın kayıtlarını yakan ilâhî aşk anlarından ayrılmadan, o beti olarak gider...

Geceler, bu güzel ve ateşin geceler... Hiç bir beşerî ruh bu ilâhî gecelerin sırrından ve kaynağından tatmamıştır ve hiçbir insan dudağı bu gecelerin hariminde bu ateş şaraba uzanmamıştır. Bu kudsî ateş, hiçbir topraktan yaratılmış vücuda müyesser değildir Bu geceler, beşerîlerden, dünyevîlerden uzaklarda, uzaklarda., insaniyetin rüyalarında bile belirmeyen ebediyetlerde, ilâhî aşk semalarında gizlenmiştir.

Bu gözlerdeki âciz nur, bu gecelerin manevî aydınlığını göremez. Hiçbir ten bu coşkun tufana tahammül edemez.

Bu geceler, bir ilâhî sırdır, aşk diyarından kalbe açılan ebediyet yoludur.

Ben yanıyorum, bu ateşe tahammül edemiyorum. Saçlarım bu ateşten kavrulup dökülüyor, vücudum eriyor. Aşkın bu coşkun tuğyanına vücut mü tahammül eder? Bu şiddete hangi benlik mukavemet edebilir?

Dolunay'ın gözlerinde güneşler, her şuaî gönül yakan şuleler var.. Dudaklarında aşk gülüne hayat veren mukaddes ateş, sesinde aşk mehtabından gelen ilâhî davetin teranesi...

286 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bu güzel gözlerden ruhuma saçılan ölüm, fakat bu
Ölümde bin hayat var!..

**Vücudum gönül kesildi, her yanımdan görünen onun
hayali!**

Ey cihan, ey kâinat bana tapınız, bana secde ediniz. Bu
vücut, gurub vakti bir şîşeye akseden güneş gibi
kendinden gitti. Bu akis onun aşkı, onun hayali! Tavaf
ediniz.. Bakınız tıpkı o, gözlerime bakın, bu onun aşkı,
onun aksidir.

**

Ah bu oda!

Bu aşk mabedi... Bu hususî, bu ateşîn hararet en küçük
eşyaya kadar sirayet etti. Burada küçük bir yaprağın bile
kopmasına tahammül edemem. Allah'ım, bu oda neler
gördü! Duvarlarındaki zerreler bile artık bu ateşi duymuş
ve her zerresine can gelmiştir.

Bu akşam saçlarımı yıkamıştım, henüz kurumamıştı.

— Dur Ayçam, ben kurutayım! dedi ve nefesiyle
hohlayarak kuruttu.

Etrafa bakınarak diyor ki:

— Ah, Ayçam burası benim sevda yuvam, burası
ruhların dünyada sürtündüğü muhabbet köşesi... Bana
bakarak

— Benim güzel çiçeğim! Çiçek nedir? Benim kalbimin aşk

çiçeği!

— Ayçam, senin bir tane sevgilin var. Benim de koca dünyada zevklerimin toplandığı bir Ayçam var! Seni Allah'ım benim için gönderdi! Kendi ruhundan üfürdü de öyle gönderdi. Başım onun göğsünde idi ve sarhoş bir halde :

— Ah dedim, tekrar hayata doğmak istemem!

— Sus Ayçam, sus, dedi, ve gene devamla. Dün baktım, mağaraya geliyordun. Benim İfademin aksi! dedim...

— Ayça... Senin hayatın benim. Alıp verdiğin nefes benim! Ben senin her şeyinim! Senim! Ben senin düşündüğün ve düşüneceğin her şeyinim,. Hem de aklının eremediği, düşünemediğin her şeyinim?

Bu sırada aynaya baktı; benim de yüzümü göğsünden kaldırdı. Kendi aksini göstererek :

— Bak Ayça sen onun zevkisin çünkü emeklerinin tohumları sende mahsul verdi. O kabiliyeti sana Allah'ım verdi.

**

— Ayça.. Ben sensiz olamam!

Bunu dudaklarını kulağıma yaklaştırarak söyledi. Bu söz benim için neydi Yarabbi i Bu şiddete tahammül etmek için sen bana insanlığın üstünde bir kuvvet ver! Bu kadar ulvî ve akim üstünde bir mazhariyete nail olmak için

288 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

benim nem var? Kalbim bu şiddete tahammül edemeyecek, ruhum bu ateşi kaldıramayacak zannediyorum. Canımın vücudumdan ayrılışını hisseder gibi oluyorum. Gül kandilin ışığı, güzel yüzüne vurmuştu.

Ona bakarken, gözlerimde biriken yaşları dudaklarıyla sildi. Bir aralık:

— Dolunay'ı eskiden nasıl bilirdin sen! diye sordu. Dedim ki:

— Vahşî ve kimsenin tuzağına girmeyen Dolunay diyebilirdim...

— Öyle... fakat onu sen kaptın. Çünkü onun manası, ruhundan bir parçasısın, diye cevap verdi.

Odadaki sıcak aşk havası hep bunu ifade ediyor. Kırmızı küçük kadehte, Dolunay'ın tasvirini süsleyen parlak tellerde titreşen aşk ışıkları, onun ellerimi tutan avuçlarındaki ateş, gözlerinden ruhuma geçen, vücudumu eriten bakışlar... hep bunu söylüyor...

Oh, rüyada mıyım, yaşıyor mıyım...

Bilemiyorum...

Bu vücut neler gördü!

Sabah yaklaşırken gene kulağıma eğilerek!

— Senin bundan daha mes'ut anın olamaz! dedi. Sanki bir ateş okun kalbime saplanışını duydum.

— Perdeleri örtmek istiyorum, sabah ziyası girmesin! dedim. O gülüyor:

— Vakit geliyor güzelim, vakit geliyor, diyor...

Ah günler., vuslat akşamlarını takib eden, hicran günleri.. Ne hummalı, ne müşkül!

Suyu, damarlarına çekip emmiş, sapından koparılmış bir nebat hasretiyle bir müddet bu aşk gıdasını içe içe oyalanmaya çalışıyorum...

**

Dolunay bana dün :

— Ben sensiz olamam! Dedi. Bu, ne aklın kavrayamayacağı bir söz. Ne kalbin tahammül edemeyeceği bir mana...

Zannedirim akşamdan beri, burada avludayım.

Gün battı ve ay doğdu. Etrafı pembe bir gül bahçesini hatırlatan yeşil kubbenin üzerinde beyaz ay yükseldi, sarı bir altın halini aldı. Ve ışığını, yeşillikleri koyulaşan hurmaların, beyaz ve boş yolların üzerine sihirli bir ağ gibi serdi...

Bilmem bu gece aya ne olmuş?

Yanında yalnız bir tek yıldız var ve o kadar yakın ki sanki birbirine değecek gibi.. Her gece tahtının etrafını dolduran binlerce güzel içinde süzülen muhteşem aya ne olmuş ?

290 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Derinlerde bütün yıldızlar sönmüş... yalnız ikisi etrafı unutarak sevdaya dalmışlar...

**

Bu gece, başımı bileceğinin üzerine koyarak bana ninni söyledi:

Ninni benim Ayçam ninni... ninni benim bir tanem ninni, ninni benim aşk kocam, benim, gözbebeğim, zevkim, canım, sevdiğim ninni! ..

Bana derin derin bakıyor: İşte benim bütün dünyam! diyor.

Sarılmış olduğumuz halde:

— Bu bir anlık huzur ve sükûn yok mu? Bu bir an istirahat asırlar gibidir! diyor. **Ah güzelim, dünyada ve ahrette senin bütün emelin, maksadın, hayatın benim! çünkü ben seninim, aslınım, ruhunum!**

Ve ciddileşerek, yüzünü gözlerime, kalbimin gözlerine yaklaştırarak:

— **Sen bensiz ölürsün, yaşayamazsın Ayça! Hayır, bana öyle üzülmeye bakma, tahammül edemem. Şu hâle bak, ben seni nasıl ihata etmişim. Sen benim aşk koncamsın... Bu vücudun hiçbir noktası yok ki orada ben bulunmayım!**

Odada yalnız kandil yanıyor. Loş beyazlık içinde Dolunayım daha esmer, fakat ne kadar lâtif... Ölüm gibi, eriten, yakan ve cezbeden tatlı bir ölüm gibi harap eden

bir güzellik!

Kalbim kararını bulamadığı, ruhum s k nunu kaybettiği bu gece, gene aşkın dudakları ilâhı bir sır söyledi. Alevden daha yakan, dünya ateşlerinin birinde duyulmayan o benliği yıkan eller elime değerken;

— Sevilen, mana Ayça... Onun için bu tehal k! [Tehlikeye aldırış etmeden, birbirini çiğneyecek gibi koşuşma] Manayı tutamıyorum, vücudu tutuyorum!., dedi.

Oh, bu aşk ninnileri benim canımla oynuyor... Bu nuranî ateşin ırakında, varlığını, vücudumu kaybediyorum.

Her şeyi unuttum ve her türlü his ve kaydı kaybettim. Kendimi bilemiyorum. Her tarafım ateş içinde yanıyor. Dolunay da bu akşam sık sık:

— Ne var güzelim, ne var, hasta olma, sen! Nen var! diye soruyordu...

Galiba hastayım, ne olduğumu bilemiyorum. Hatıralarım perişan, aşkın bu şiddetli tuğyanına tahammül edemeyen ruhum, tenim, aklım bende değil... Hiç bir şey hatırlayamıyorum...

Aşk, aşk!

O ebedi, o cihan, o benim bütün vücudum.

Dolunay, her şey!

**

Gene bu gece sabaha kadar uyuyamadım, ağladım. Ona

292 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

duyduğum iştiyak ve hasret beni yakıyor. Onu karşımda görüyorum. Fakat bu görüş, işte bu, beni harap ediyor. Bir garip hâl ki, ne diyeceğimi ben de bilemiyorum. Geceleri içimi kavuran bir iştiyakla uzaklara, çöllere çıkıyorum. Orada kalbimin üzerini açarak fecre kadar geziyorum ve çoğu geceler ağlayarak geziyorum. Gözlerimden uyku, vücudumdan yemek, içmek gibi maddî hisler bir bir söndü gitti... Onu söyleyerek, onu zikrederek ağlıyorum.

Yıldızlar onun aşkından coşup yanıyor, dağlar çöller bana: Dolunay, Dolunay! diyor, içtiğim hava aşk olup beni derdli ediyor. Onun yüzünün aşkı tesirinden feryad etmek, bu vücudu yırtıp parçalamak, onun aşkının bir teşbihi kesilmek, aşkta, sırf can olmak istiyorum.

O, kudretleri harabiye uğratan tasvir, beni kendine böyle cezbettikçe kararım gidiyor... Aşk hançerinden sıçrayan zerrelere devranını şaşırılmış, kanım bu aşkın şarabından sarhoş...

İlâhi,

Sen bu vücudu o kadar aşka batır ki ondan fakir, zaif bir natıra [kaplamak, örtmek, sarmak, boyanacak yeri] bile kalmasın.. **Ben aşk hastasıyım, pervane gibi yandıkça: Ateş, ateş!** derim.

İlâhi!

**Bu garip, aşktan yandıkça sen ona aşk denizini saçmanı!
Ve aşk ateşiyle kalbin yangınını tedavi etmeni diliyorum!**

Dolunay'ım, benim hüznümün sebebi sen, benim derdimin şifası sensin. Yalnız seninle teselli, seninle sükûn bulurum. Ama tesellin bana dert olur.

Bu akşam Tuğ karşıma geçmiş, bana bir çok şeyler söyledi, söyledi, sualler sordu... Baktım, baktım, bir şey anlamadım. Hiç bir cevap veremedim. O anda Dolunay'dan başka bir şey söyleyecek iktidarım yoktu...

Beni taş gibi sessiz görerek, sarardı... Gözlerinden yaş aktığını gördüm. Niçin ağlıyor, o da benim gibi mi, benim gibi aşk derdine tutulmuş, kalbi yanık mı?

Bütün oda amber kokuyor. Sedir, kullanılmış eşya, bütün hava...

Dünden beri sofada bitab bir halde yatıyordum. Yavaş yavaş kendime geliyorum, kalbimdeki yanık biraz küllenmeyince ellerim kalem tutmuyor. Onu yanan avuçlarımda kırıp attım... O hâlde yazabilsem, tuttuğum ve dokunduğum herşey yanar, söyleyebilsem, nefesim beni kavurur. **Ah mümkün mü, mümkün mü?**

ÜÇÜNCÜ KISIM

KURBAN

Ayça'nın vücudundan biten aşk ağacı, dalını budağını eflake saldı. Bu ağacın kökü de, onun vücudunda ve ruhunda istilâ etmedik bir köşe, yayılmadık bir zerre bırakmadı.,.

Dolunay'ın aşkı sancağını göğsünün üstünde dalgalandırmak, bu kanlı ve şanlı aşk zaferinin destanını terennüm etmek şerefi de gene Ayça'ya nasib oldu.

O kadar ki, onun müstesna ve aşkın kudreti ile tam bir letafet kesbetmiş güzel yüzüne bakan kimse, Dolunay için yaratılmış bu harika vücutta, canlı bir aşk abidesinin bütün ihtişam ve kemalini sarahatle okur.,.

O sanki, bu dünyaya sırf aşk timsali olarak tecessüd etmiş bir ruh; gece gündüz yorulmadan, eksilmeden akan bir kaynak, her zerresinden aşk ifadesi taşan mucizevî ve ateşîn bir kabiliyettir.,.

Onun her hali, tavrı, aşkı söyler, aşkı ilân eder.,.

Onun yüzü, aşkın belîğ tarifidir...

O, hassas bir ihtizaz aleti gibi, Dolunay'ın varlığına her dokunuşunda bir âlemden başka bir âleme süzülür, yükselir gider... Öyle ki bu aşk fırtınasının önünde, zevkten ve raşeden,[Titreyiş, ürkme:] kendinde olmayan vücudu, helezonlar yaparak bu kadir buyruğun önünde zebun, bir saman çöpü gibi ihtiyarsız ve varlıksız döner,

296 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

döner....

Gerçi Dolunay'ın muhabbetinde bütün dostları garezsiz ve maksatsız, yalnız onun olarak, onun için birleşmişlerdir. Fakat Dolunay'ın manasının ne akıl perdelerini yırtıcı, ve bu aşk merkezinin ne ateş saçıcı olduğunu, ancak Ayça bütün vuzuhuyla kavrayabilmiştir.

Çünkü, Ayça Dolunay, Dolunay Ayça olmuştur.

Ayça manada, Dolunay'ın aşkı çarhının deveranı şiddetinden kopmuş bir parçadır. Onun için felek, bu müstesna vücudu, daima cuşişte, aşkta görmüştür.

Coşkun bir nehrin, aslı olan deryaya koşması gibi, o da, her nefes durup dinlenmeden hep Dolunaya, hep bu mukavemetsiz cazibin aşkı denizine koşmuş, akmış, ulaşmıştır...

**

Ayça'ya İncili bahçe'nin havası çok iyi gelmiş oradan avdetinden beri, sarı bir gülü andıran küçük ve lâtif yüzünü, tatlı bir pembelikle sıhhat ve taravet canlılığı büsbütün bezemişti.

Onu sevenlerin de, çekemeyenlerin de itiraf etmekte müttefik oldukları ilahi ve muhteşem bir güzelliğin. bütün saltanatı, bu cidden güzel ve eşsiz vücuttan, aşikâr bir feveranla taşıyordu.

Ayça, (geceler âlemi) diye andığı o ateşin humma, varlığının son damlasını da kabzedenden bu aşk tuğyanı içinde, Dolunayla meşbu, ruhu ve bedeni ona karışmış

bir halde yaşadığı günlerden birinde, Hakan'ın Dolunay'ın şerefine bir ziyafet tertip etmekte olduğu haber verildi

Bu ziyafete Dolunay, bütün dostları ile beraber davetli olduğu gibi, Uluand ve Ayça da ayrıca davetli idiler.

Belki de Uluand'ın şerefli ve maruf siması, Ayçanın ise böyle umumî toplantılardan daima uzak duran tab'ı, Dolunay'ın dostları arasında hususî çağrılmalarına sebep olmuştu.

Can, nedense Dolunay'ın bu ziyafete gitmesini istemiyor, kabul etmemesi için ısrar ediyordu. Dolunay ise :

—Nasıl olur Can? Hakanın sırf benim için, benim namıma hazırladığı bu ziyafeti nasıl reddederim? Bahusus şimdiye kadar her fırsatta bana olan muhabbetini gösteren bu temiz ve dürüst adamı nasıl kırarım? yurdun büyüğüne hürmet benim şiarımdır, diyordu.

Hakikaten Hakan Dolunay'ı çok sever ve takdir ederdi. Fakat bu muhabbetini ziyafet tertib etmek suretiyle ilk defa izhar ediyordu.

Can'ın Dolunay'ı bu daveti redde teşvik etmesi de büsbütün sebepsiz değildi: Putperestlerin öteden beri Dolunay'ı çekememeleri, aynı zamanda Hakanın haris ve kurnaz korkomutanının [korgeneral], Dolunay'ın Hakandan gördüğü sevgi ve itimadı, kendi mevkiinin rakibi tevehhüm etmesi ve gizli bir maksadını file getirmek için iyi yüzden görünerek Hakanı bu ziyafeti

298 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

hazırlamaya teşvik etmesi ihtimalleri Can'ı endişelendiriyordu.

Bu ziyafetin, komutanın bir eseri olduğuna Can'ın şüphesi yoktu. Fakat daima Hakanla Dolunay'ın aralarını açmak isteyen bu adam acaba Hakanla Dolunay'ı ne demeye birleştiriyordu?

Dolunay'a taalluk eden her şeyde şiddetle hassas olan Can, içinden çıkmadığı daha bin türlü düşüncelerle üzülüyordu...

Dolunay'a gelince, onun da bu ziyafet mes'elesine canı sıkılmıştı. Fakat onun isteksizliği, merasimli ve kalabalık yerlerden hoşlanmamasından ileri geliyordu. Yoksa masum zekâsı, bu gibi şeylerde ileri gidemez, fenalık tasavvur edemezdi.

Ayça da tıpkı Dolunay gibi teklifli ve dağdağalı meclislerden hoşlanmaz, aşktan başka aramgâhı olmayan bu güzel vücut, aşka tahsis, aşka nezrettiği güzelliğini ve hususiyetlerini, bin ihtimamla âlemin hasud ve müteceviz nazarlarından, yabancı ve bigâne bakışlarından şiddetle gizler, adeta hücum karşısında yavrusunu sinesine bastıran bir ana gibi, o da aşkını, yüreğinin içinde örter ve saklardı, Bunun için Ayça da bu ziyafet meselesinden hiç hoşlanmamıştı. Bahusus Dolunay'ın kısmen, Can'ın ise hiç bilmediği bir üzüntüsü daha vardı ki, bu ziyafeti Ayça'ya büsbütün müşkülleştiriyordu: Komutanın onu her yerde takip ve taciz eden nazarları!

Hattâ bir kerre de, süfli ve bayağı zevklerin zebunu olan bu adam, Dolunay'a olan sonsuz aşkını bilmesine rağmen Ayça'ya haber göndererek güzelliğinin meftunu olduğunu söylemek cesaretini bile göstermişti. Sonra Ayça'nın, onun küstah ve sırf servetinden ve mevkiinden aldığı kuvvetle, Dolunay'ın aşktan başka bir kayıdla mukayyed olmayan mütevazı hayatıyla istihza eden imalı sözlerine karşı gönderdiği cevabın ağırlığını bu zelil tabiatlı adam nasıl da hazmetmişti... Fakat acaba hakikaten hazmetmiş, unutmuş muydu? Ayça'yı üzen, bu adamın, hakikati bilmekle beraber ona serfüru [söz dinleme, itaat] etmeyen gaddar ve intikamcı tabiatla olmasıydı. Eğer komutan Ayça'nın aşkına hürmet etseydi, bu hissi, hareketlerini ve bakışlarını terbiye etmiş olması lâzım gelirdi. Halbuki komutan, hep o küstah komutandı!

Bu haris adamın artık katiyetle öğrendiği bir şey varsa, o da, kendi arzularının nihayetsiz derecede fevkinde, ancak Dolunay'ı layemut ne erişilmez aşkının çifti, mütemmimi olan güzel Ayça'nın bu bedelsiz yüksek vücudun, asla kendinin olamayacağını anlamış olmasıydı. Ayça bu mes'elede çok üzölmüş ve günlerce ağlamıştı. Her şeyde olduğu gibi bu hadisede de Ayça'nın üzüntülerini Dolunay teskin etmiş, avutmuştu...

Şimdi bu adamla ne demeye bir sofrada birleşecekti?

Bütün bu mahzurlara rağmen, Ayça'nın kavrayıcı ve nafiz görüşü, bu ziyafetin içtinabı mümkün olmayan bir emrivaki olduğunu anlamıştı. Halinde, çevrilmez hükümler karşısında boyun eğenlerin itaatkâr teslimiyeti

300 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

vardı.

Esasen Dolunay bir kolayını bulsaydı, bu daveti şimdiye kadar çoktan reddederdi...

**

Davetliler birer birer Hakanın otağına doğru geliyorlardı. Yavaş yavaş ziyafet sofrasının etrafında toplandı. Herkes neş'eliydi, Hakan Dolunay'ı sağına, meclisin en yaşlısı olduğu için Gülemre'yi de soluna oturttu

Eski bir ananeye göre Hakanın şarabını, daima sağında bulunan doldururdu.

Fakat Dolunay'a olan sevgisini izhar etmek için vesile ariyan Hakan, Dolunay'ın kadehini bizzat doldurmak için şarap testisine uzandı.

O zamana kadar neş'eli görünen Komutan, birdenbire yerinden fırladı. Ecdadının ananasını bozmak isteyen Hakana, mevkiinin salahiyeti bunu hatırlatmayı emrettiğinden bahs ile, Hakanın şerefini mevzubahs ederek şiddetle itiraz ediyordu.

Herkes olduğu yerde donup kalmıştı. Kimse sesini çıkaramıyordu.

Vaz'iyeti gene Hakan idare etti. Komutana nefret dolu bir nazarla baktıktan sonra, tam bir sükûnet ve kayıtsızlıkla Dolunay'ın kadehini doldurdu.

Komutanın Dolunaya vurmak istediği ilk darbe Hakanın kuvvetli sezişi ile boşa gitmiş, Hakanın şerefini ortaya

koyarak çıkarmak istediği hadisenin, Dolunay'la Hakanın aralarındaki manevî ipi koparmaktan ibaret olduğunu pek çoklarının anladığı gibi Hâkan da anlamış, ve komutanın, bu hareketi, bilâkis kendinin Hakan, üzerindeki nüfuzuna derin bir rahne [Gedik, yarık] açmıştı. Fakat Komutanın intikamcı mizacı, bunu kolay kolay hazmedemezdi.

Onun dimağında çakan şimşekleri Ayça bütün sarahati ile gördü ve, bu yıldırım acaba kimin başına düşecek, diye düşünerek titredi... Dolunay da Komutanın sözlerindeki kasti sezmişti, fakat onun, hileli işlerle alâkası olmayan temiz ve masum düşünceleri, kendi aleyhine olan şeylerde hile hep böyle durgun ve lakayttı,

**

Hakanın, komutan tarafından yapılan bu küstahça harekete ehemmiyet vermeyip itidal ve sükûnetle hareket ettiği, ziyafet sofrasına yeniden neş'e vererek herkese bir az evvelki vak'ayı unutturmuştu.

Komutan da gayzını gizlemek için herkesle beraber gülüp söylüyordu; fakat ne de olsa neş'esi korkunç ve gayrı tabii idi. Adeta bugün Ayça'yı unutmuş, bütün gayzını, hem meslekî hayatta, hem aşkta rakibi tevehhüm ettiği masum Dolunay'a tevcih etmiş gibi görünüyordu...

Ayça'nın endişeli gözleri, Dolunay'ın vücudunu tavaf ediyordu...

302 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Ayça yemek bile yiyemiyordu.

Su istedi...

Getirilen su tasını dudaklarına götürceği sırada Komutanla ilk defa göz göze geldiler... Bu gözler, hiçte Ayça'yı unutmışa benzemiyordu. Bu gözlerde, deminden beri Ayça'yı unutmış, gibi görünen sun'i mana gitmiş, yerine onların hakikî ifadesi olan, o müstehzi ve korkunç bakış gelmişti.

Su, Ayça'nın elinde kaldı. Garib bir hisle yüreği sızladı

Bu suyu içip içmemek için bir an tereddüt etti. İşte bu anda müphem surette hissettiği Ölüm korkusu ile, yaşamak arzusu birbirine çarptı. Bu derunî harbin kısacık süren boğuşmasında, Dolunay'a da hizmet eden aynı ellerin getirdiği şeyi kabul etmek, ona tevcih edilen gayza kendini hedef ederek bunu söndürmek ona siper olmak, kurban olmak karan, bu suyu reddetmek arzusunu şedit bir mağlubiyetle ezdi ve kalbinden sürüp çıkardı.

Ayça suyu içti...

Ziyafetin bütün teferruatı, eğlenceleri, rakısları musikisi o kadar iyi tertip edilmiş ve düşünülmüştü ki, bu umumî neş'e Ayça'nın kalbindeki kıyamete bir az sükûn verdi...

Fakat sabaha karşı Ayça, endişesinin bir vehim değil, bir hakikat olduğunu anlamaya başladı. Zira bu müstesna vücutta korkunç bir ıztırap başlamıştı...

**

Üç gün... Üç asır kadar güç yürüyen üç gün... Ayça'nın kâh soğuyan, kâh ateş gibi yanan güzel elleri Dolunay'ın avuçları içinde ıztıraptan kıvrandı.

Ayça, yalnız Dolunay'a tapan gözleri ile bakıyor, onu bir an bile yanından ayırmıyordu. Anlaşılan bu ıztırap ta ona hoş geliyordu ki, güzel dudaklarından şikâyete benzer tek kelime çıkmıyordu.

Ayça'nın hastalığının, ziyafetin meş'um bir neticesi olduğunu sezenlerin başında Uluand vardı. Bu mert ve kahraman insan, Komutanın, hem Dolunay'dan, hem de Ayça'dan intikam almak için tertip ettiğinde şüphe etmediği bu menfur hadisenin verdiği teessürle kendini parçalıyor;

— Birakın beni.,. Gidip her şeyi Hakana anlatacağım .. Bu adamın cezasını ellerimle vereceğim.,. diye Dohınay'a bütün kalbile yalvarıyor, vak'ayı Hakana anlatmasına müsaade etmesi için kandırmaya, uğraşıyordu.,.

Fakat Dolunay, kendine dünyada en müşkül gelen bu hâdise ve aşkı aynası olan o mübarek ve harikulade vücuda saplanan okun dehşeti karşısında bile, bütün teessürlerine rağmen, fevkalbeşer hislerle müvazeneli ve sakindi. Zira o, bu vak'ayı da Allah'ın bir cilvesi olarak kabul etmişti. Çünkü, Allah'ın emri İmadan hiç bir şeyin zuhur bulmayacağını bilirdi.

304 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Bir işte bir fenalık yapılmışsa, **Dolunay bilirdi ki: Fena kimseye, işlediği fenalıktan büyük ceza olamaz.**

Herkesten fazla muztarib olan, herkesten fazla bu acıyı hisseden, bilen Dolunay'ın, bu akıl yakan temkin ve itidali, Uluand'la beraber bütün dostlarının elini kolunu, mukabil harekete geçmekten bağladı,..

Dolunay'a itaat eden Uluand, boyuna hekim getirip götürüyordu...

Dördüncü günün gecesı, Ayça'nın sancıları bir az hafiflemiş nisbeten müsterih bir uykuya dalmıştı...

Can, üç gün üç gecedir bir yudum su bile içmeden ve gözlerini yummadan Ayça'ya kendi elile bakan Dolunay'ı, zorla, adeta ellerinden tutup sürükleyerek Ayça'nın odasından çıkardı, kendi odasına götürüp yatırdı...

**

Gülemre birdenbire yatağından fırladı. Onu, hissini eli böyle gece yarısı Ayça'nın hüccesine sürüklü yordu....

Karanlık ve sessiz sokaklardan geçerek helecanla içeriye girdi, odanın kapısına geldi..

Yarabbi! şu dünya ne vefasız, ne nankör... Bu dakikada herkes Ayça'nın kapısında göz yaşları ile, hilkatın eşsiz Ayça'sına, Dolunay'ın aşkı kurbanına dua edip yanıp yakılacakları yerde, yataklarında istirahatte, gamsız, belki de endişesiz uyuyorlardı,..

Ayça için yalnız onu bilenler değil, bütün dünya

ayaklanmalıydı...

Ayça için yıldızlar yerlerinden kopmalı...

Ayça için bütün kâinat müvazenesini şaşırmalı...

Ayça için bütün varlık feryad etmeli...

Ayça, aklın izah edebileceği, lisana ve beyana gelir bir varlık değildi ki, şu demde endişe ve elemden titreyen Gülemre daha fazla düşünebilsin...

Ah... bu da ne! içerde mutad olmayan bir sessizlik var ,

Gülemre'nın kalbi sanki yerinden kopmuş, fırlamış,. Bu tek kalbin yerine, hep birden çarpan bin kalp girmiş...

Fecî, korkunç bir sessizlik...

Gülemre yavaşça kapıyı aralıyor... Ayça, Dolunay'ın iştihakile yanan, Dolunay'a tapan gözlerini sim sıkı kapamış....

**

Gülemre bir şey bilmiyor, bir şey söylemiyor... hisleri ve uzviyeti birbirine karışmış.. Can'ın, yüzünde şimdiye kadar hiç görmediği acı ve muztarib ifadeye, bir an bakabiliyor, sonra metanetle ayakta duran bu aşk ve feragat heykelinin ayakları altına bir külçe gibi yuvarlanıyor...

Gülemre:

— Ayçasız dünya... Dünya şimdi Ayçasız! Diye

306 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

sayıklayarak kendine geldi.

Can, hala, ayakta yüzü bir sonbahar yaprağı gibi sap sarı.. Ayça'nın ateşten bir yay gibi kavislenmiş kaşlarına, yüzündeki vazıh ve beliğ aşk ifadesine, dudaklarını mühürleyen aşk andına bakıyordu.

Tuğ bir köşeye büzülmüş, yüzünün iki tarafından akan yaşları kolları ile siliyordu.

Can'ın, bu metin aşk heykelinin gözlerinde de, yaş vardı. Dolunay'dan başka hiçbir şey için ağlamayan bu gözler de şimdi yaşıyordu.

— Can., dedi, Gülemre, söyle.. Dolunay'ın aşkı için benden birşey gizleme!.. Söyle bu iş nasıl oldu?

Canın gözleri hâlâ Ayça'nın güzel yüzünde... Soluk dudakları titreyerek hareket ediyor:

— Ayça bir az dalmıştı. Pek az sonra uyanıp Dolunay'ı aradı. Odada görmeyince garib bir heyecanla!

— **Dolunay! ben hastayım, bana şifa için aşk ver! O benim sineme devadır, canıma safadır. Senin yolunda ıstırap çekmek dünyada bin kahkahadan güzeldir. O ıstırapta hayat vardır. O aşkın cefa ve eleminde bin hayat vardır.**

Söyle güzelim sen söyle ben hayran olayım, sen var ol! ben yok olayım. Varlığın, güzelliğın kudret hiçlikle belli olur... Sen âh et, ben o âhdan yanayım,. sen gül ben ağlıyım, sen bu tende var ol, ben kurban olayım!

Yarabbi! sen beni bu cihandan ondan evvel al, Allah'ım! beni onsuz yaşatma, beni bırakma yarabbi! o beni istilâ ederek, o, benim benliğimi tamamen alarak, yalnız bende o, olarak, beni evvelden al. Ondan pek az evvel bu dünyadan gitmek İsterim. Al beni ya rabbi dedi.

Bu münacatını henüz bitirmişti ki Ayça'nın karşısında birdenbire Dolunay belirdi.

— Ayça'm işte geldim, üzülme ne istersin söyle yapıyım... diyince, Ayça:

— **Seni isterim. Sana kanamadım, senin ruhuna karışmak bütün bütün sende olmak istiyorum. Dolunay, aç sineni aç! senden koptum gene aslıma, sana geliyorum dedi.**

Bu sözlerden sonra mücerred ruh olan Ayça, bu dünya âleminden gözlerini yumdu ve ruhu Dolunay'ın sinesinde tulu etti.

Can'ın büsbütün solan ve titriyen dudakları, nihayet aşkın yakıcı ve hazin bir sırrını daha söyledi;

Gülemre, benim dünyada, Dolunay'dan sonra en çok sevdiğim Ayça'dır, çünkü onun Ayça'sıdır. Fakat bu dakikada gözlerimde gördü gün yaşlar Ayça için değil, belki neş'esi, zevki olan Ayça'sız kalan Dolunay içindir...

**

Ayça'nın irtihali etrafa yayılınca, ortalıkta bir gulgüledir koptu. Ağlamayan göz, sızlamayan kalb kalmadı. Onu

308 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

tanıyan da ağladı, tanımayan da ağladı. Aşkına hürmeten taş ağladı, toprak ağladı, yer gök ağladı... Her tarafta ayınler yapıldı. Hakan bile Ayça'nın bu genç yaşında ufulüne [batış, gözden kayboluş] ağladı.. Dolunay sevgilisinin mezarı başında ağlayarak bu beyitleri söyledi

Ağla gözler, ağla dinme,

gitti gözden nazlı yar.

Etsin aşıklar firakı ile demâdem ah ü zar.

İftihar etsin bütün aşk ehli daim iftihar

Böyle bir mır'atı aşkı az görür bu ruzigâr.

*

Gerçi gözden o, nihan oldu fakat hiç ölmedi.

Bu harab abad olan dünyada, dünya görmedi.

Burada yalnız aşkı buldu, aşkı gördü o güzel

aşka taptı, aşkı bildi başka bir yâr görmedi.

*

Kıskanıp Ayça'm, seni aldı Dolunay'dan Huda;

Seni pek çok sevdi ondan kattı kendi nuruna

Her ne eylerse ulu Tanrı güzel eyler güzel

Dolunay'da Ayça'da Allah'a olsunlar feda.

AŞK

SEMÎHA CEMÂL HANIMEFENDİ.....	5
ŞEYHİ KEN'AN RIFÂÎ'NİN CEPHESİDEN SEMÎHA CEMÂL HANIM ..	7
"GÜL DEMETİ"İNDEN	16
PERVÂNE	16
"AŞK BUDUR"	20
PROF. DR. ZİYA CEMÂL'İN DİLİNDEN "SEMÎHA CEMÂL HANIM" 29	
CEMÂLNUR HANIMEFENDİ'NİN KALEMİNDEN "SEMÎHA CEMÂL HANIM"	34
BİRİNCİ KISIM.....	39
Dolunay'la Can	39
Can	42
Gülemre	45
Uluand'ın Dolunay'a Gelişi.....	68
Gel Hem Seni Çıkarayım!	81
Ziyafet Gecesi.....	89
Küçük Emre	96
İKİNCİ KISIM	115
(Yürek İçin).....	115
Bahar Eğlencesi	117
Aşkın Vatanı	119
Özün Benim.....	121
Aşk Diyarı.....	125
İshak Kuşu.....	127
İstiğrak.....	140
Aşk Ağacı	150

310 Semîhâ Cemâl Hanımefendi

Allah.....	154
Canımın Olümü	157
And	165
İki Tende Bir Ruh	170
Nehirde Bir Gece.....	173
Meral.....	175
Niçin Ve Nasılsız Aşk!	178
Aşk Mağarasında Bir Ders	181
Dolanay'ın Hücresinde.....	190
Bahar.....	212
Mahfe	225
Mahfenin Tarihi	227
Yüzük.....	229
Mahfenin Yollarında.....	230
Mabedin Kapısı.....	231
Zeytinlik Çeşmesi	233
İbadet.....	237
Bir Hatıra	240
Ölümden Sonra Hayat.....	243
Sevda Cenneti.....	257
Sevda Cennetinde	262
Geceler Âlemi	273
İlk Gece	273
ÜÇÜNCÜ KISIM.....	295
Kurban	295